

התוכנית האסטרטגית לתל-אביב-יפו

חזון העיר / דצמבר 2017

TEL AVIV-YAFO

עיריית תל־אביב-יפו מינהל ההנדסה, היחידה לתכנון אסטרטגי

טל: 03-7247321

דוא"ל: s_plan@tel-aviv.gov.il

כתובת: שד' בן גוריון 68, תל־אביב-יפו

עיצוב: סטודיו *Touch*

עריכה לשונית: ד"ר אילנה ארבל

נדפס בישראל, אוגוסט 2018

התוכנית האסטרטגית לתל-אביב-יפו

חזון העיר / דצמבר 2017

דבר ראש העירייה

המסמך שלפניכם מציג את התוכנית האסטרטגית המעודכנת לתל-אביב-יפו ופורסם את החזון לעתידה של העיר בשנים הבאות.

לפני קרוב לשני עשורים, יזמנו הכנת תוכנית אסטרטגית לעיר. כחלק מן המפנה שאותו ביקשנו לעשות באותה עת בניהול העירייה - ובהיעדר תוכנית

ארוכת טווח או תוכנית מתאר להתפתחותה של העיר - ראינו חשיבות רבה בתוכנית כזו, שתהווה חזון מוסכם ומצפן לעשייה היומיומית.

הכנתה של התוכנית האסטרטגית כללה תהליך תקדימי של תכנון עמוק, יסודי ורב-תחומי, ולקחו בו חלק קרוב ל-1,000 תושבים/ות ומשתתפים/ות מתחומי עניין ומומחיות שונים. התהליך הניב שני מסמכים עיקריים: "פרופיל העיר" המתאר את תמונת המצב בעיר כפי שהיא משתקפת בעיני הציבור (פורסם ב-2002) ו"חזון העיר" - הכולל תוכנית מוסכמת המשרטטת את קווי הפעולה האסטרטגיים ארוכי הטווח של העיר ואת קווי המדיניות הנגזרים ממנה (פורסם ב-2005).

נראה שהיום, כמעט 13 שנה לאחר השלמתם - כבר ניתן להעריך עד כמה המסמכים האלה, שהיוו בסיס לפעילות העירייה במשך

יותר מעשור - תרמו משמעותית להתחדשות ולהתפתחות של תל-אביב-יפו ולהפיכתה למה שהיא היום; מ"עיר ננטשת" היא הפכה ל"עיר נדרשת" עם שיא במספר תושביה, ומ"עיר מוזנחת" ל"עיר פורחת" שמקבלת הכרה כמובילה וכפורצת דרך בתחומים רבים בארץ ובעולם.

העולם משתנה ללא הרף והעיר - במיוחד עיר "ללא הפסקה" כמו תל-אביב-יפו - חייבת להישאר מעודכנת ולא להיות שבויה בעבר כשהיא מתכננת את עתידה. לכן, לפני כשנתיים, החלטנו שהגיעה העת לעדכן את מסמכי התוכנית האסטרטגית ולהתאים את החזון למציאות המשתנה. זאת, כדי שנוכל להתמודד עם התמורות המשמעותיות שחלו מאז בכל תחומי החיים ועם ההזדמנויות והאתגרים שצופן לנו העתיד.

בדומה לתוכנית האסטרטגית, תהליך העדכון נעשה בשיח פתוח ורחב, תוך שימוש בכלים ובגישות מתקדמות לתכנון ולפיתוח עירוני. השתתפו בו מאות תושבים, מובילי דעה ומומחים מתחומים שונים שלקחו חלק בסדנאות, בפורומים ובתהליכים מקוונים באתר האינטרנט העירוני. התהליך כלל, בין היתר, שיתוף-פעולה מיוחד עם רשת בינלאומית של "100 ערי חוסן" מבית קרן רוקפלר.

תל-אביב-יפו צורפה לרשת כדי לשלב בעדכון תוכנית להגברת החוסן העירוני אל מול האתגרים החברתיים, הכלכליים והפיזיים הצפויים לעמוד בפניה בעתיד.

אני מאמין שתוצריו של תהליך זה - מסמכי "פרופיל העיר" ו"חזון העיר" המעודכנים המוגשים כעת לציבור - יאפשרו לעיר שלנו להמשיך לצמוח ולשגשג גם בשנים הבאות ולהבטיח בה איכות חיים משופרת.

אבותיה המייסדים של תל-אביב-יפו, ובראשם ראש העיר הראשון מאיר דיזנגוף, הבינו כבר מראשית הדרך שהעיר אינה רק בתים ורחובות אלא בראש ובראשונה מבוססת על הרוח ועל הערכים שמביאים אליה האנשים החיים בה. בהקשר זה, לתל-אביב-יפו, מראשית דרכה כעיר העברית הראשונה ועד ימינו, יש תפקיד חשוב בהובלת סדר היום האזרחי במדינת ישראל ובעיצוב דמותה של החברה הישראלית.

לא בכדי, אפוא, תמצאו שערכיה של תל-אביב-יפו נשזרו כחוט השני במסמכי החזון והתוכנית האסטרטגית המעודכנת. הדמוקרטיה, הסובלנות, טיפוח המדע והמחקר, החשיבה הרציונלית, התרבות והאמנות, היותה בית לכל הזרמים והמיעוטים, פתיחותה, תוך החלפת דעות עם העולם - כל אלה היו ונשארו המגדלור - כמו בסמלה של העיר - שימשיך לסמן את הדרך ולהוביל את סדר היום בה ומחוצה לה.

אני מודה מקרב לב לכל השותפים להכנה ולגיבוש החזון המעודכן: תודה למאות התושבים והתושבות שהשתתפו בתהליך; למוביליו - מהנדס העיר והיחידה לתכנון אסטרטגי; ליחידות העירוניות השונות שנטלו חלק וליועצים/ות המקצועיים/ות שליוו אותנו.

רון חולדאי
ראש עיריית תל-אביב-יפו

דבר מהנדס העיר

אני שמח להגיש את מסמך "חזון העיר" המסכם את השלב השני בעדכון התוכנית האסטרטגית לעיר תל-אביב-יפו.

גיבוש התוכנית האסטרטגית מציב את תל-אביב-יפו בין הערים בעולם שאימצו שיטה חדשנית זו של תכנון ושל ניהול עירוני. בעזרת התוכנית

האסטרטגית, תל-אביב-יפו גיבשה חזון שינחה את פעילותה בסביבה תחרותית ומשתנה. האתגר המקצועי לקידום התוכנית היה גדול; מדובר בתוכנית רב-תחומית, המשתפת בעלי עניין רבים בעיר כדי ליצור הסכמות, בלוח זמנים קצר.

מסמך "פרופיל העיר" מסכם את השלב הראשון בגיבוש התוכנית. המסמך משרטט את דיוקנה של העיר, מנתח את המצב הקיים בה, את מה שנלמד מערים אחרות בעולם ומגדיר את האתגרים שאיתם תתמודד העיר בשנים הבאות.

מסמך "חזון העיר" המוגש כעת מציג תמונה רצויה לעתיד העיר כפי שגובשה על ידי משתתפים רבים. חזון זה מתווה ארבעה קווים אסטרטגיים, 33 תמונות עתיד ועשרות קווי מדיניות וכיווני פעולה, שיאפשרו להתמודד עם האתגרים העירוניים.

תהליך גיבוש התוכנית עירב מאות תושבים ובעלי עניין, הן בסדנאות והן דרך שיתוף מקוון. התהליך עירב גם עשרות עובדים ומנהלים הפועלים בעיריית תל-אביב-יפו בתחומים השונים ותרם לשיתוף-פעולה בין יחידות העירייה.

גיבוש התוכנית אינו מעשה חד-פעמי, אלא הוא תהליך ניהולי המשלב אורח חיים של למידה, של ניתוח ושל התעדכנות חוזרים ונשנים. המשיך עבודתנו יתמקד בתהליכים של מעקב ושל בקרה כדי לבחון את מידת הצלחתה של התוכנית האסטרטגית ואת כיווני הפיתוח שלה.

אני מבקש להביע את תודתי ואת הערכתי לראש העירייה, רון חולדאי, על תמיכתו ועל עצתו הטובה. תמיכה זו הכרחית לקידום חזון עירוני ואין לה תחליף.

תודות מיוחדות נתונות למנכ"ל העירייה, מנחם לייבה, שלהכרתו בחשיבות התוכנית יש תרומה מכרעת בהפיכתה לתהליך חי ומשפיע.

בנוסף, אני שמח על שיתוף הפעולה הייחודי עם ארגון 100 ערי חוסן של קרן רוקפלר ותרומתו לעדכון התוכנית.

תודה וברכה לכל המשתתפים בתהליך ולשותפים הרבים שלנו בהכנת מסמך זה. אני מודה למנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי, צילי בר-יוסף, למרכז התוכנית האסטרטגית, עודד גינוסר, לממונים העירוניים בתחומים השונים, לצוות התוכנית הכולל את ראשי הצוותים ומרכזי הצוותים, אנשי היחידה לתכנון אסטרטגי, נציגי יחידות עירוניות שונות ויועצים חיצוניים, על עבודתם בהכנת "חזון העיר".

אדריכל עודד גבולי
מהנדס העיר

דברי נשיא רשת "100 ערי חוסן"

אנו מאמינים שהעבודה שנעשתה בתל-אביב-יפו יכולה לשמש מודל התייחסות לערים אחרות, בתוך הרשת שלנו ומחוצה לה. כמו הארגון "100 ערי חוסן", "חזון העיר" מתמקד באוכלוסיות המוחלשות ביותר בערים, תוך שהוא מטפל באתגרים של קידום צמיחתה של העיר והפיכתה למנהיגה כלכלית ותרבותית. זאת, לצד הבטחת שוויון רב יותר ואיכות חיים גבוהה יותר, מבחינה כלכלית, סביבתית וחברתית, לכל תושבי העיר.

"חזון העיר תל-אביב-יפו" הוא תוצר עבודתם המאומצת ומסירותם של גורמים רבים, ביניהם: מנכ"ל העירייה, מנחם לייבה, מהנדס העיר, עודד גבולי, אנשי התכנון האסטרטגי, צוות תוכנית החוסן, עובדי המינהלים השונים בעירייה ובעלי עניין מקומיים. זהו הישג חשוב והוא מייצג את השלב הבא בשותפות שבין "100 ערי חוסן" לתל-אביב-יפו. אנו נרגשים לראות את העיר ממשיכה לסלול את דרכה בביצוע פרויקטים חדשניים, שמטרתם להבטיח לתושבי העיר, גם בעתיד, חיים תוססים המבוססים על שיתוף ועל שוויון. תמיכתנו בפיתוחו וביישומו של "חזון העיר" תסייע להבטיח את חוסנה העתידי של תל-אביב-יפו, ואת חוסנם של כל תושביה.

מייקל ברקוביץ'

נשיא רשת "100 ערי חוסן"
מיסודה של קרן רוקפלר

לרגל השקתו של "חזון העיר תל-אביב-יפו" ברצוני לברך את ראש העיר, רון חולדאי, את צוות התכנון האסטרטגי ואת אפרת מייקין-כנפו, מנהלת תוכנית החוסן בתל-אביב-יפו מטעם "100 ערי חוסן". דברי נאמרים בשם כל משפחת "100 ערי חוסן" (Resilient Cities 100) שנוסדה על ידי קרן רוקפלר.

השקתו של החזון בתל-אביב מהווה ציון דרך משמעותי בחיי העיר ובשותפותה ב-"100 ערי חוסן".

"100 ערי חוסן" גאה מאוד לציין את חברותה של תל-אביב-יפו בארגון, החל מ-2016. הקמתה של "תוכנית החוסן" בתל-אביב-יפו ב-2017 ומינויה של מנהלת לתוכנית סייעו לבסס ולמנף את השותפות בינינו. מאז אנו עובדים יחד בבחינת צרכיה של האוכלוסייה המקומית במגוון תחומים, בהערכת תפיסותיהם של התושבים לגבי חוסן, בהגדרת התחומים בהם העיריה תעמיק למידה ועשייה להגברת חוסנה, ובהצבת תהליכי הפיתוח האסטרטגי של תל-אביב-יפו בקו אחד עם התהליכים שנעשים בערי חוסן נוספות בעולם.

אנו ממשיכים כעת בעבודתנו המשותפת לקראת פיתוחו של שלב היישום של "חזון העיר", שיגדיר כיצד נשלב ונטמיע את החוסן בחייה של העיר, תוך שיתוף-פעולה ותמיכה של רשת ערי החוסן ומשאבים נוספים שיוקצו לטובת העניין.

חברי ועדת ההיגוי הציבורית

רון חולדאי - ראש העירייה
אסף זמיר - מ"מ וסגן ראש העירייה
מהרטה ברוך רון - סגנית ראש העירייה
מיטל להבי - סגנית ראש העירייה
אהרון מדואל - סגן ראש העירייה
ראובן לדיאנסקי - חבר מועצה
דן להט - חבר מועצה
נתן אלנתן - חבר מועצה
כרמלה עוזרי - חברת מועצה
מנחם לייבה - מנכ"ל העירייה
ערן אברהמי - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת תכנון, ארגון ומערכות מידע
דניאלה פוסק - משרד האוצר, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה, מחוז תל-אביב
נעמי אנג'ל - משרד האוצר, מתכננת מחוז תל-אביב
עופר כהן - הביטוח הלאומי
יורם הורביץ - המשרד להגנת הסביבה, מנהל מחוז תל-אביב
עוז כ"ץ - משרד הכלכלה והתעשייה, מנהל מינהל סביבה ופיתוח בר-קיימא
מינה גאנץ - ראש אגף בכיר לתכנון אסטרטגיה ומדיניות, משרד התיירות
מנחם וגשל - יועץ לנושאי ממשל חברה ורווחה
אבנר ישר - אדריכל
יוסי היימן - מנכ"ל "אשל ג'וינט ישראל"
יואב הלר - מנכ"ל "מעוז"
מאיה נתן - מנכ"ל JFN ישראל
עדינה שפירא - שותפה במשרד "הרצוג פוקס נאמן" וחברת דירקטוריון Bader Philanthropies Inc
עומרי כרמון - תושב העיר, נציג הצעירים

נמרוד בוסו - תושב העיר, נציג תקשורת

רחל מלכי - תושבת דרום העיר, שכונת נווה גולן
רונית מנחם - תושבת דרום העיר, שכונת שפירא
נחמה גולדווסר - תושבת מזרח העיר, שכונת נחלת יצחק
מאיה גריל - תושבת מרכז העיר
אילן לוקץ - תושב עבר הירקון, רובע צפון מערב
שמרית טגיר - תושבת עבר הירקון, רובע צפון מזרח
גבי שמעיה - תושב עבר הירקון, שכונת כוכב הצפון

חברי ועדת ההיגוי העירונית

מנחם לייבה - מנכ"ל העירייה
רובי זלוף - משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת התפעול
ערן אברהמי - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת תכנון, ארגון ומערכות מידע
אבי פרץ - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת משאבי אנוש
עודד גבולי - מהנדס העיר
משה גילצר - גיזבר העירייה
שרונה הרשקו - מנהלת מינהל בינוי ותשתית
רונית פרבר - מנהלת מינהל קהילה תרבות וספורט
שירלי רימון - מנהלת מינהל חינוך
שרון מלמד - מנהלת מינהל שירותים חברתיים
עמי כץ - מנכ"ל המשלמה ליפו
אשר בן שושן - מנהל הרשות לתחבורה, תנועה וחניה
ליאורה שכטר - מנהלת אגף מיחשוב ומערכות מידע

צוותי התוכנית

צוות ניהול ואינטגרציה:

צילי בר-יוסף - מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי, ראש הצוות
עודד גינוסר - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכז הצוות
גידו סגל - יועץ מתודולוגי

אפרת מייקין-כנפו - מנהלת תוכנית החוסן העירוני, רשת "100 ערי חוסן" מיסודה של קרן רוקפלר
 חדוה פניש - סגנית מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי
 שחר משה - מנהל תכנון ובקרה, חטיבת התכנון
 לאה אשוח - מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי
 זוהר שרון - מנהל מינהלת הידע העירוני
 דנה כרמל - מנהלת תחום שיתוף הציבור, מינהל קהילה תרבות וספורט

יועצי התוכנית:

חברה וקהילה - פרופ' שלמה חסון
 כלכלה עירונית - חברת רותם אסטרטגיה (זאב רותם, אלה אבנון, אסף ספקוט)
 תרבות - הילה שיטריט
 תיירות - חברת מטריקס (אילן רובין, פרופ' יניב פוריה, ערן קפלן, שחר בית הלחמי)
 סביבה מקיימת - ד"ר אורלי רונן
 סביבה עירונית - דרמן-ורבקל אדריכלים (אלס ורבקל, ליוז ליבוביץ)
 הון אנושי בעירייה - חברת "מרקס" (גבי ניימן, תמי רובל-ליפשיץ)
 תל-אביב - יפו במטרופולין ובמדינה - פרופ' שלמה חסון
 תחבורה בת-קיימא - בקי שליסברג, עודד קוטוק, איריס קשמן, מרכוס סיינוק
 שיתוף בעלי עניין - חברת מודוס תהליכים שיתופיים (אמיתי הר-לב)
 שיתוף ציבור מקוון - המרכז למחקר כלכלי וחברתי, עיריית תל-אביב-יפו

תחום חברה וקהילה

צוות העבודה:

מיכאל וולה - מנהל היחידה לתכנון ופיתוח קהילתי, מינהל קהילה

תרבות וספורט, ראש הצוות
 אלה ובר - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות
 פרופ' שלמה חסון - יועץ מקצועי
 חדוה פניש - סגנית מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי
 רועי עברי - היחידה לתכנון אסטרטגי
 עודד גינוסר - היחידה לתכנון אסטרטגי
 אביטל גבאי - מינהל השירותים החברתיים
 סיוון שור - מינהל קהילה תרבות וספורט
 אייל בר - צוות החוסן העירוני
ועדת ההיגוי:
 רונית פרבר - מנהלת מינהל קהילה תרבות וספורט, יו"ר הוועדה
 שרון מלמד - מנהלת מינהל השירותים החברתיים
 מיכאל וולה - מנהל היחידה לתכנון ופיתוח קהילתי, מינהל קהילה תרבות וספורט
 עלמה שירן - מנהלת מרחב דרום, מינהל קהילה תרבות וספורט
 איריס מור ז"ל - מנהלת אגף התרבות
 זיווה גבאי - מנהלת אגף קהילה, המשלמה ליפו
 רות סופר - מנהלת תחום משאבי קהילה, מינהל השירותים החברתיים
 נעה שלום - מנהלת אגף שירותים חברתיים מזרח
 לאה זיידה - מנהלת המחלקה לחינוך היסודי
 אורית קלר - מנהלת המחלקה לרווחה חינוכית, מינהל החינוך
 נעם בר לוי - צוות החדשנות, קרן "בלומברג"
 עינת גפן - אחראית חינוך, הסברה והדרכה סביבתית, הרשות לאיכות הסביבה
 שלומית זוננשטיין - מחלקת תכנון דרום, אגף תכנון העיר
 איל רונן - מנהל מחלקת תכנון מזרח, אגף תכנון העיר
 תמיר קהילה - מחלקת תכנון צפון, אגף תכנון העיר
 רוז בלנרו - המרכז למחקר כלכלי וחברתי
 נטלי חיוט - מנהלת משל"ט, אגף סל"ע

נורית זכאי - אגף תקציבים

ליאור מאיר - מינהלת "עיר עולם"

משה שחר - מנהל תכנון ובקרה, חטיבת התכנון

דפנה הראל - מנהלת השירות העירוני ופניות הציבור

תחום כלכלה עירונית

צוות העבודה:

ערן פרידלר - מנהל אגף תקציבים וכלכלה, ראש הצוות

מיכל טאוסג - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות

חברת רותם אסטרטגיה - יועצים מקצועיים (זאב רותם, אלה אבנון, אסף ספקוט)

צילי בר יוסף - מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי

אלה ובר - היחידה לתכנון אסטרטגי

חנן פריד - אגף תקציבים

נעמי לוי - אגף תקציבים

שירית דרמן - המרכז למחקר כלכלי חברתי

עדי בראל - מינהלת "עיר עולם"

שרון לנדס - מינהלת "עיר עולם"

ועדת ההיגוי:

משה גילצר - גזבר העירייה, יו"ר הוועדה

הרצל סייג - סגן גזבר ומנהל אגף חשבונות

איילת וסרמן - מנהלת אגף רישוי עסקים

אליאב בליזובסקי - מנהל קשרים בינלאומיים

אייל שביט - מנהל מינהלת קידום עסקים

איתן שוורץ - מנהל מינהלת "עיר עולם"

ערן פרידלר - מנהל אגף תקציבים וכלכלה

לאה אשוח - מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

איתן בן עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה

איתי אייגס - מנהל צוות החדשנות, קרן בלומברג תרבות

תרבות

צוות העבודה:

איריס מור ז"ל - מנהלת אגף התרבות, ראש הצוות

הילה לובנוב - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות

הילה שטרית - יועצת מקצועית

חדוה פיניש - סגנית מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי

צלילית בן-נבט - מנהלת מחלקת אמנויות

ועדת ההיגוי:

רונית פרבר - מנהלת מינהל קהילה תרבות וספורט, יו"ר הוועדה

מרים פוזנר - מנהלת מחלקת הספריות

איתן שוורץ - מנהל מינהלת עיר עולם

אירית סייג - מנהלת מחלקת תכנון דרום ויפו, אגף תכנון העיר

גילה גינסברג - מחלקת תכנון מרכז, אגף תכנון העיר

שירה בנימיני - מנהלת מרכז שימור "העיר הלבנה"

נורית זכאי - אגף תקציבים

סיון שור - מינהל קהילה תרבות וספורט

עובדיה כהן - מנהל תוכנית "שכונה כעיר"

מיכל ברוכשטיין - אגף תקציבים

עמי שטייניץ - אוצר ויזם תרבות

רז בלנרו - המרכז למחקר כלכלי וחברתי

תיירות

צוות עבודה וועדת ההיגוי:

ערן אברהמי - סמנכ"ל העירייה לתכנון, יו"ר הוועדה

איתן שוורץ - מנהל מינהלת "עיר עולם", ראש הצוות

הילה לובנוב - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות

חברת מטריקס - יועצים מקצועיים (אילן רובין, פרופ' ניב פוריה,

ערן קפלן, שחר בית הלחמי)

צילי בר יוסף - מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי

איציק מזרחי - מנהל תיירות, מינהל "עיר עולם"
מינה גאנץ - ראש אגף בכיר לתכנון אסטרטגיה ומדיניות, משרד
התיירות
אירית זהר יצחק - מנהלת שיווק תכנון ותיאום, המשלמה ליפו
ערן וקסלר - מחלקת תכנון צפון, אגף תכנון העיר
סוזנה קריימר - חברת "אתרים"

חינוך

צוות עבודה וועדת ההיגוי:

שירלי רימון - מנהלת מינהל חינוך, יו"ר ועדת ההיגוי וראש הצוות
צביה גל - רכזת תכנון והערכה מינהל חינוך, מרכזת הצוות
ליזה בן חמו - סגנית מנהלת מינהל חינוך לארגון ושירות
לאה זיידה - מנהלת המחלקה לחינוך היסודי
רותי אנזל - מנהלת אגף על יסודי וקידום ילדים נוער
אורית טופלברג - מנהלת יחידת גני ילדים
עידית גלבר - מנהלת המחלקה לחינוך מיוחד
אורית קלר - מנהלת המחלקה לרווחה חינוכית
עודד גינוסר - היחידה לתכנון אסטרטגי
רועי עברי - היחידה לתכנון אסטרטגי

סביבה מקיימת

צוות העבודה:

הרצל נעמן - סגן מנהל מינהל בינוי ותשתית, ראש הצוות
תמי כורם - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות
ד"ר אורלי רונן - יועצת מקצועית
עלמא צור-רביבו - היחידה לתכנון אסטרטגי
ורד קריספין - מנהלת פרויקטים חטיבתיים, חטיבת התפעול
איתן בן-עמי - מנהל הרשות לאיכות הסביבה
אוריאל בבצ"ק - משרד אדריכל העיר
מיכל נהרי - אגף שיפור פני העיר

ארז ניסים - מנהל אגף תברואה

קרן אור פיש - המרכז למחקר כלכלי וחברתי

ועדת ההיגוי:

רובי זלוף - משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת התפעול, יו"ר הוועדה
שרונה הרשקו - מנהלת מינהל בינוי ותשתית
רות סופר - מנהלת תחום משאבי קהילה במינהל השירותים
החברתיים

יואב בן-יהודה - מנהל אגף שיפור פני העיר

חביב נאמן - מנהל יחידות מטה מינהל החינוך

עירא רוזן - מחלקת תכנון מזרח, אגף תכנון העיר

מיכאל וולה - מנהל היחידה לתכנון ופיתוח קהילתי, מינהל קהילה
תרבות וספורט

נועם ירון - אגף תקציבים

עינת גפן סגל - אחראית חינוך הסברה והדרכה סביבתית, הרשות
לאיכות הסביבה

יפה בן אליהו - מנהלת המחלקה לתכנון וניהול פרויקטים, אגף
שיפור פני העיר

חזי שוורצמן - מנהל אגף התנועה

עובד קונה - מנכ"ל גני יהושע

שרון קרן - מנכ"ל "מי אביבים"

דוד ג'קמן - יחידת התיעול

סביבה עירונית

צוות העבודה:

יואב דוד - אדריכל העיר, ראש הצוות
דניאל ברון - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכז הצוות
דרמן-ורבקל אדריכלים - יועצים מקצועיים (אלס ורבקל, ליו
ליבוביץ)
מיכל טאוסגי - היחידה לתכנון אסטרטגי
שושנה בר-לב - משרד אדריכל העיר
אוריאל בבצ"ק - משרד אדריכל העיר

ועדת ההיגוי:

עודד גבולי - מהנדס העיר, יו"ר הוועדה
אורלי אראל - סגנית מהנדס העיר ומנהלת אגף תכנון העיר
אודי כרמלי - סגן מהנדס העיר ומנהל אגף רישוי ופיקוח על הבנייה
צילי בר יוסף - מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי
עלמא צור-רביבו - היחידה לתכנון אסטרטגי
רבקה פרחי - מחלקת תכנון מרכז, אגף תכנון העיר
מאיר אלוואיל - מחלקת תכנון צפון, אגף תכנון העיר
איל רונן - מנהל מחלקת תכנון מזרח, אגף תכנון העיר
אירית סייג - מנהלת מחלקת תכנון דרום ויפו, אגף תכנון העיר
רינת מילוא - מחלקת שימור, אגף תכנון העיר
הדס גולדברשט - מחלקת שימור, אגף תכנון העיר
יוסי וייס - אגף התנועה
אירית לבהר-גבאי - אגף התנועה
יפה בן אליהו - מנהלת המחלקה לתכנון וניהול פרויקטים, אגף
שיפור פני העיר
רינת עטיה - מחלקת תיאום הנדסי, מינהל בינוי ותשתית

תל-אביב-יפו במטרופולין ובמדינה

צוות העבודה וועדת ההיגוי:

ערן אברהמי - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת התכנון ארגון ומ"מ
יו"ר הוועדה
שחר משה - מנהל תכנון ובקרה, ראש הצוות
אלה ובר - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות
פרופ' שלמה חסון - יועץ מקצועי
חדוה פיניש - סגנית מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי
עודד גינוסר - היחידה לתכנון אסטרטגי

הון אנושי בעירייה

צוות העבודה:

אורית מנדל - מנהלת מחלקת ניהול השינוי, ראש הצוות

תמי כורם - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות
חברת "מרקם" - יועצים מקצועיים (גבי ניימן, תמי רובל-ליפשיץ)
סימונה שכטר גלבוע - מנהלת מחקר פנים-ארגוני, המרכז למחקר
כלכלי חברתי
תמר קוגלר - המרכז למחקר כלכלי חברתי
ענבל צרפתי - חטיבת משאבי אנוש
חדוה פיניש - סגנית מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי

ועדת ההיגוי:

אבי פרץ - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת משאבי אנוש, יו"ר
הוועדה
ערן אברהמי - סמנכ"ל העירייה, מנהל חטיבת התכנון, ארגון ומ"מ
אבי זוהר - מנהל אגף משאבי אנוש
רון גנני - מנהל היחידה לפיתוח והדרכה
משה שחר - מנהל תכנון ובקרה, חטיבת התכנון
ישראל פורמה - מנהל התכנון העירוני, חטיבת התכנון
אילן בוכבינדר - מנהל אגף ארגון ותקינה
שרונה הרשקו - מנהלת מינהל בינוי ותשתית
משה גילצר - גזבר העירייה
עוזי סלמן - היועץ המשפטי לעירייה
רונית פרבר - מנהלת מינהל קהילה, תרבות וספורט
שרון מלמד - מנהל מינהל השירותים החברתיים
רחל זיתוני - מנהלת אגף מינהל ומשאבים
עודד קם - סגן מנהל השירות המשפטי תחבורה בת-קיימא

תחבורה בת-קיימא

צוות העבודה וועדת ההיגוי:

אשר בן שושן - מנהל הרשות לתחבורה תנועה וחניה, יו"ר הוועדה
צילי בר יוסף - מנהלת היחידה לתכנון אסטרטגי, ראש הצוות
עלמא צור-רביבו - היחידה לתכנון אסטרטגי, מרכזת הצוות
בקי שליסברג - מתכנתת ערים ותחבורה, יועצת מקצועית

עודד קוטוק - אדריכל, יועץ מקצועי
איריס קשמן - אדריכלית, יועצת מקצועית
מרכוס סיינוק - תכנון תחבורה, יועץ מקצועי
אמיתי הר לב - יועץ שיתוף ציבור
רמי ריחן - הרשות לתחבורה תנועה וחניה
עירא רוזן - מחלקת תכנון מזרח, אגף תכנון העיר
ניר דוד כהן - אגף תכנון העיר
מיכל מילר - אגף התנועה
יוסי וייס - אגף התנועה
חגי ירון - מינהלת הרכבת הקלה
עמית איתן - מינהלת הרכבת הקלה
אוריאל בבצ'יק - משרד אדריכל העיר

תוכן העניינים

מבוא 16

חזון העיר, הקווים האסטרטגיים ותמונות העתיד 22

קו אסטרטגי 1: מרכז כלכלי ותרבותי-מטרופוליני, ארצי ועיר עולם..... 24

1.1 מרכז כלכלי מוטה חדשנות..... 28

1.2 צמיחה כלכלית מכילה היוצרת תנאים לשגשוג ולרווחה לכל קבוצות האוכלוסייה..... 36

1.3 יעד מוביל לתיירות אורבנית, מתחדשת ומתחשבת בתושבי העיר..... 42

1.4 מרכז תרבות ויצירה ישראלי ובינלאומי..... 48

1.5 מרכז חדשנות בתחום הסביבה והקיימות..... 54

1.6 HUB גלובלי תוסס לחדשנות, ליצירתיות ולמחקר פורץ דרך 56

1.7 מערכת תחבורה בת-קיימא, רב-אמצעית ואינטגרטיבית, התומכת בצמיחה עירונית..... 58

קו אסטרטגי 2: עיר לכל תושביה..... 68

2.1 עיר אטרקטיבית למגורים למגוון אוכלוסיות..... 72

2.2 עיר לכל החיים..... 75

2.3 שוויון הזדמנויות, צמצום פערים ומימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות..... 80

2.4 חינוך מבוסס שוויון, מקדם ערכים ופורץ דרך..... 84

2.5 חיזוק הקהילתיות..... 88

2.6 אורח חיים מקיים..... 91

2.7 עיר דמוקרטית..... 94

2.8 יפו כמרחב של קיום משותף ומכבד המשולב בעיר..... 96

2.9 מערכת תחבורה מכילה ומגוונת..... 98

102	קו אסטרטגי 3: ממשל עירוני מחדש, משתף ועצמאי
106	3.1 עירייה ממוקדת לקוח
109	3.2 הון אנושי ערכי ואיכותי המקדם את העיר ואת העירייה
116	3.3 עיר דמוקרטית
118	3.4 עיר עצמאית
120	3.5 עיר המבססת שיתופי-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית והמטרופולינית
123	3.6 עיר חסינה בפני מצבי משבר (SHOCKS)
126	3.7 מצוינות בניהול מערכת התחבורה בעיר
128	קו אסטרטגי 4: סביבה עירונית אטרקטיבית ומקיימת
132	4.1 עיר רבת-מרכזים
135	4.2 התחדשות עירונית מאוזנת
139	4.3 מגוון אדריכלי ואורבני איכותי
141	4.4 מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים
145	4.5 הרחוב העירוני כמרחב פעיל ומזמין
148	4.6 עיר פתוחה לים
152	4.7 טבע עירוני משגשג המשולב בעיר
155	4.8 מערכת תחבורה היוצרת מרחב עירוני איכותי ותורמת לחוויה העירונית
158	4.9 איכות סביבה עירונית טובה
162	4.10 מערכות מקיימות - טבעיות והנדסיות
168	עיקרי החזון
170	טבלה מסכמת
196	משתתפים בסדנאות בעלי העניין

עיריית תל-אביב-יפו החליטה לעדכן את התוכנית האסטרטגית של העיר. התוכנית הקודמת גובשה בתחילת שנות ה-2000 והתוצר המרכזי שלה - "חזון העיר" - פורסם ב-2005. התוכנית הנוכחית מעדכנת את החזון הקיים: מחדדת ומעדכנת מרכיבים מסוימים, מבטלת מרכיבים אחרים, ובעיקר - מוסיפה מרכיבים חדשים שיספקו מענה להתפתחויות בעיר, במדינה ובעולם, המתאימים לתפיסות עדכניות בתחום התכנון האסטרטגי העירוני. עדכון התוכנית משלב בתוכו יצירת תוכנית חוסן לעיר בעקבות הצטרפותה של תל-אביב-יפו לרשת "100 ערי חוסן" בניהולה של קרן רוקפלר.

התוכנית המעודכנת מתייחסת ל-2035 כשנת יעד, והיא תציע תוכנית עבודה ליישומה, בדגש על השנים הקרובות. העדכון בוצע בעיקרו על ידי כוחות פנימיים של העירייה, בהובלת היחידה לתכנון אסטרטגי, ובסיוע יועצים חיצוניים המומחים בתחומים שבהם התמקד עדכון התוכנית. בתהליך נטלו חלק בעלי עניין רבים - תושבים, נציגי ארגונים כלכליים, חברתיים וסביבתיים, אנשי עירייה, נציגי גופים ממשלתיים ואנשי אקדמיה.

התוכנית האסטרטגית הקודמת העמידה את תל-אביב-יפו בשורה אחת עם הערים המובילות בעולם, ועדכון התוכנית יאפשר לעיר לשמור על מיצוב זה. התוכנית הציבה לעיר חזון שכיוון את תוכניות העירייה ואת פעולותיה ותרם לשגשוגה, כך שעדכון החזון יאפשר לה לשמור על מעמדה ועל שגשוגה גם בעשורים הבאים. בתהליך העדכון זוהו אתגרי העתיד וגובשו דרכים להתמודד עימם, מה שיאפשר לעירייה ולבעלי עניין אחרים בעיר לפעול בצורה מושכלת ומתואמת ולהתמודד בהצלחה מול אתגרים אלה.

תהליך עדכון התוכנית האסטרטגית

תהליך העדכון כולל ארבעה שלבים עיקריים (ראו תרשים): ניתוח מצב קיים (עדכון פרופיל העיר) שהושלם באוגוסט 2017, עדכון החזון (כולל התוויית כיווני פעולה למימוש החזון) שהושלם

בדצמבר 2017 ומוצג במסמך זה, הטמעת החזון המעודכן בתוכניות העבודה העירוניות ויישום של פרויקטים נבחרים הנגזרים מן החזון. השלב הרביעי הוא תהליך מתמשך של ניטור ושל בקרה.

העדכון מקיף עשרה תחומים: חברה וקהילה, כלכלה עירונית, סביבה מקיימת, סביבה עירונית (המרקם הבנוי והמרחב הפתוח) תרבות, חינוך, תיירות, תחבורה בת-קיימא, תל-אביב במטרופולין ובמדינה, הון אנושי בעירייה. כל תחום קודם על ידי צוות ייעודי שהורכב מנציגי היחידות העירוניות העוסקות בתחום ויועץ מומחה, ומלווה על ידי ועדת היגוי תחומית בראשות מנהל בכיר בעירייה.

בכל אחד מתחומי התוכנית נערכו לאורך תהליך התכנון שלוש סדנאות בהשתתפות בעלי עניין קבועים בכל תחום. תוצרי הסדנאות עובדו והוטמעו על ידי צוות העבודה התחומי במסמכי התוכנית. תוצרי הסדנאות והמסמכים המקצועיים הוצגו באתר האינטרנט העירוני לקבלת משוב מן הציבור הרחב. בשלב "פרופיל העיר" מולאו בשיתוף הציבור המקוון כ-400 שאלונים, ובשלב חזון העיר - כ-1,800.

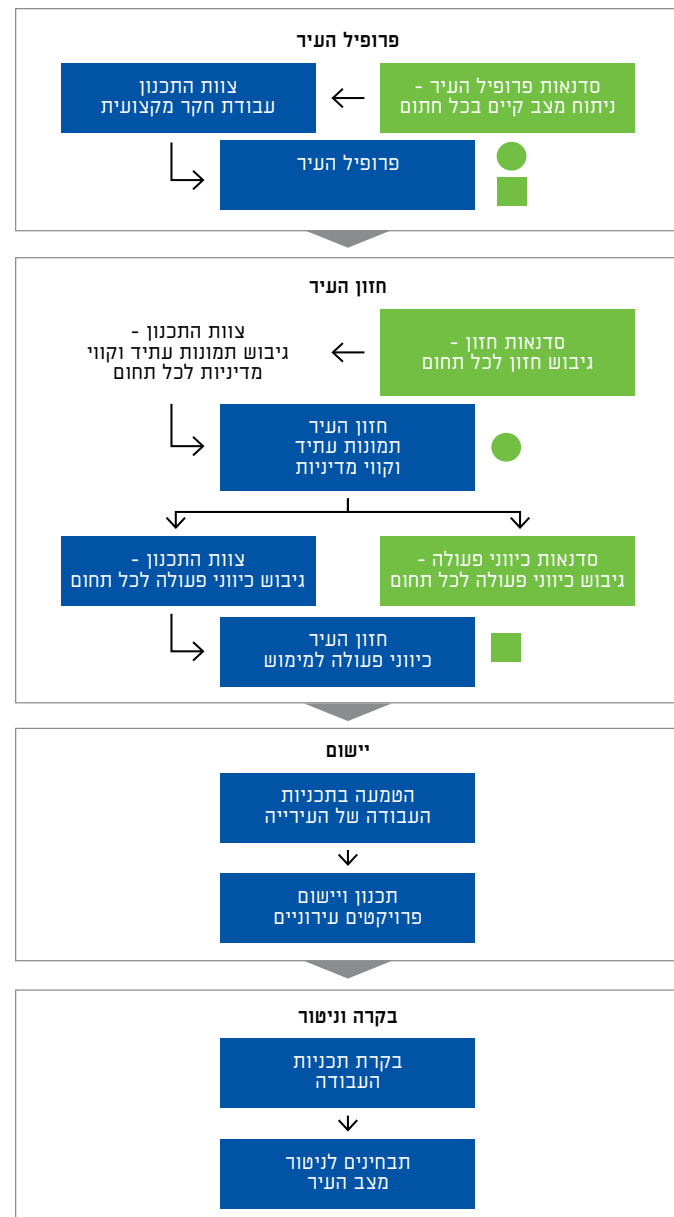
צוות מיוחד אחראי לאינטגרציה של עבודת הצוותים ולגיבוש המסמכים המסמכים (והמשולבים) של כל שלב בתהליך התכנון. המסמכים האלה הובאו לאישור ועדת היגוי עירונית, בראשות מנכ"ל העירייה וועדת היגוי ציבורית, בראשות ראש העירייה.

תהליך כולו - מניתוח המצב הקיים, דרך גיבוש ההצעות לעדכון החזון ועד הערכת הצעות אלה, הונחה על ידי ארבעה ערכים מרכזיים: צמיחה ושגשוג, שוויון והכלה, קיימות סביבתית וחוסן (במובן של עמידה בזעזועים אקוטיים).

"פרופיל העיר" המעודכן

השלב הראשון בתהליך עדכון התוכנית האסטרטגית היה ניתוח המצב הקיים, שהתוצר שלו הוא מסמך "פרופיל העיר" המעודכן. מסמך זה משלב, בצורה תמציתית, את דוחות ניתוח המצב הקיים בתחומי התוכנית השונים, ומסתיים בפרק המציג את האתגרים המרכזיים שבפניהם עומדת העיר בשנים הבאות.

תהליך עדכון התוכנית האסטרטגית

ועדת היגוי ועדה ציבורית

דוח ניתוח המצב הקיים שהכין צוות העבודה בכל אחד מתחומי התוכנית כלל סקירת גישות ותפיסות מקצועיות מחזית הידע העולמי בתחום וניתוח דוגמאות רלוונטיות מערים בעולם; תיאור המצב הקיים והתהליכים בעיר תל-אביב-יפו; ניתוח חוזקות, חולשות, הזדמנויות ואיומים (swot) של מצב העיר בתחום, תוך שימוש בארבע העדשות (הערכים המרכזיים) המנחות את התוכנית; ולבסוף - התובנות המרכזיות העולות מניתוח זה. הדוח המקצועי הטמיע גם את ממצאי סדנת שיתוף בעלי העניין שנערכה בשלב זה (בהשתתפות כ-25 בעלי עניין בכל תחום). במקביל לעבודה הנפרדת בכל תחום, נערכו כמה דיונים משותפים לכל הצוותים או לחלק מצוותי העבודה התחומיים, שבהם נדונו נושאים משותפים. התובנות מדיונים אלה שולבו בדוחות התחומיים.

במקביל, נערכו כמה פעולות משלימות, על פי המתודולוגיה של רשת "100 ערי החוסן": התקיימה סדנת התנעה של תוכנית החוסן בהשתתפות כ-150 בעלי עניין; נערכו ראיונות אישיים עם נציגי העירייה, הממשלה ועמותות שונות; באמצעות כלים יעודיים של רשת "100 ערי החוסן" זוהו האתגרים המרכזיים שעומדים בפני העיר.

הממצאים והתובנות של צוות התכנון הוצגו לוועדת ההיגוי העירונית, בראשות מנכ"ל העירייה ולאחר מכן לוועדת ההיגוי הציבורית, בראשות ראש העירייה. שתי הוועדות דנו בדברים ואישרו את המשך העבודה.

האתגרים המרכזיים שזוהו בשלב פרופיל העיר:

- שמירת המגוון בעיר - מבחינת אוכלוסייה, מגורים, עסקים, יוצרים וגופי תרבות
- שמירה על הרוח היצירתית ועל החדשנות המאפיינות את העיר
- שמירה על הרוח התל-אביבית - פלורליזם וסובלנות, חיי תרבות ויצירה, אווירת חופש ובילוי, המרחב הציבורי והרחוב העירוני
- חיזוק העירוניות בכל רחבי העיר
- התמודדות עם העומסים הנובעים מן הצפיפות הגוברת
- שמירת מעמד תל-אביב-יפו כמרכז כלכלי ותרבותי מול התחרות הגוברת מצד ערים אחרות
- הסדרת מערכת קשרי הגומלין עם השלטון המרכזי - תקציבים, סמכויות, חקיקה, ערכים

• חיזוק מעמד העיר - שיתופי-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית, המטרופולינית

• חיזוק יכולת העיר להתמודד עם זעזועים אקוטיים

כל אלה משקפים את האתגר המרכזי של העיר: **איזון מושכל בין שמירת מעמדה של העיר כמרכז כלכלי ותרבותי במטרופולין ובמדינה ופיתוחה כעיר עולם לבין הבטחת איכות החיים ורווחתם של תושביה.** השילוב בין שתי מטרות אלה מחייב מציאה של האיזון הנכון בתחומים ובהיבטים השונים של ניהול העיר ושל פיתוחה, בין היתר:

• משיכת עסקים הפועלים בשוק הגלובלי, לצד תמיכה בעסקים המשרתים את אוכלוסיית העיר והמטרופולין

• שמירה ומשיכה של תאגידים בינלאומיים וארציים וחברות גדולות, בד-בבד עם עידוד וטיפול כלכלה מקומית שנותנת מקום לעסקים קטנים וליזמות כלכליות-חברתיות של תושבי העיר

• משיכת עובדים במקצועות הדורשים כישורים גבוהים והשכלה גבוהה המשתלבים בענפים הגלובליים, יחד עם השקעת מאמץ ומשאבים כדי לאפשר לעובדים נוספים להנות מפירות הצמיחה לצד כניסת אוכלוסייה ממעמד חברתי-כלכלי גבוה, יש לאפשר לאוכלוסייה המקומית להמשיך להתגורר בעיר, בראש וראשונה על ידי הבטחת פתרונות דיור מגוונים

• פיתוח וטיפול מוסדות ציבור ברמה המטרופולינית, הארצית ואף הגלובלית, אך לא על חשבון פיתוח וטיפול של שירותי הציבור המקומיים, שיספקו מענה לצרכים של מגוון אוכלוסיות ולצורכי העתיד

• פיתוח מרחבים ואירועים שיחזקו את כוח המשיכה של העיר למבקרים רבים - תיירים, מבלים, צרכני תרבות, תוך צמצום ההשלכות השליליות הפוטנציאליות של אלה והבטחה שאיכות החיים של תושביה לא תיפגע

• שמירת האיזון בין טיפוח חיי עיר קוסמופוליטית, תוססת ומושכת קהלים מגוונים, לבין התמיכה בקהילות המקומיות וטיפול החיים הקהילתיים

• בעתות חירום, הבטחת המשך תפקוד העיר וטיפול באוכלוסייה ובתשתיות שנפגעו, תוך שמירת תפקוד העיר כמרכז מטרופוליני וארצי

תהליך עדכון "חזון העיר"

השלב השני בתהליך עדכון התוכנית האסטרטגית היה גיבוש "חזון העיר". הנחת היסוד היתה שמבנה החזון המעודכן יהיה זהה לזה של "חזון העיר" 2005, קרי הוא יכלול את אותם ארבעה קווים אסטרטגיים, ובמסגרתם יפורטו תמונות עתיד, קווי מדיניות וכיווני פעולה (אמצעי מימוש בשפה של "חזון" 2005).

בכל אחד מתחומי התוכנית נערכה סדנה בהשתתפות כ-25 בעלי עניין (ביניהם, תושבים ונציגי ארגונים הפעילים בתחום, נציגי הסקטור הפרטי, בעלי תפקידים במשרדי ממשלה). הסדנאות נערכו מיולי 2017 ועד אוקטובר 2017. בכל סדנה התבקשו המשתתפים לגבש תמונת עתיד רצויה (חזון) לתחום, בהתבסס על התובנות המרכזיות שעלו מניתוח המצב הקיים ועל תפיסותיהם ועמדותיהם. במהלך הסדנה, ציירה מאירת את הצעות המשתתפים.

בכל תחום גיבש צוות העבודה הצעות לתמונות עתיד ולקווי מדיניות, המבוססות על התובנות מניתוח המצב הקיים בתחום, על ההצעות שגובשו בסדנת בעלי העניין ועל הידע המקצועי של הצוות. כל צוות בחן את ההצעות שלו לאור הערכים המנחים - צמיחה כלכלית, הכלה חברתית, קיימות סביבתית ועמידה במשברים אקוטיים (חוסן), ואל מול תרחישים חיצוניים בממדים שונים - מצב גיאופוליטי, מדיניות חברתית-כלכלית, שינויים טכנולוגיים, שינויים סביבתיים, מחירי דיור ועוד. בכל מימד הוצבו שני תרחישי קיצון ותרחיש המתאר את הכוחות הפועלים בשנים האחרונות ושעיצבו את המצב הקיים, קרי תרחיש "עסקים כרגיל". כל צוות התייחס רק לממדים הרלוונטיים לתחומו ובחן באיזו מידה ניתן ליישם כל קו מדיניות אל מול כל אחד מן התרחישים האלה. ממצאי ההערכה הזו, מול הערכים ומול התרחישים, הובילו לחידוד או לשינוי קל בחלק מקווי המדיניות המוצעים, אך בדרך כלל הם כיוונו למתן פתרון ברמת כיווני הפעולה.

והתרבות; הקו השני עוסק בחברה ובקהילות החיות בעיר; הקו השלישי - בממשל המקומי ובהתנהלותו; הקו הרביעי - בסביבה העירונית, הבנויה והטבעית, ואיכויותיה.

כל קו אסטרטגי מפורט לכמה תמונות עתיד, כל אחת מציגה את תמונת המצב הרצויה לעיר בתחום מסוים. לכל תמונת עתיד הוגדרו קווי מדיניות המצביעים על כיווני פעילות כלליים כדי להגיע למימוש תמונת העתיד, וכל קו מדיניות פורט לכיווני פעולה ממוקדים יותר.

כל הקווים האסטרטגיים ותמונות העתיד ורוב קווי המדיניות וכיווני הפעולה מלווים בדברי הסבר ו/או בתיאור מורחב שלהם. בסוף מסמך חזון העיר מצורפת טבלה המציגה את כל מרכיבי החזון באופן תמציתי (רק את הכותרות שלהם, ללא דברי ההסבר והתיאורים המורחבים).

בהמשך נערכה סדנה נוספת בכל תחום, בהשתתפות אותם בעלי עניין, שבה הוצעו כיווני פעולה למימוש כל תמונת עתיד וקו מדיניות.

במקביל לעבודה הנפרדת בכל תחום, נערכו כמה דיונים משותפים, לכל או לחלק מצוותי העבודה התחומיים, שבהם נדונו נושאים משותפים. התובנות מדיונים אלה שולבו בתמונות העתיד, בקווי המדיניות ובכיווני הפעולה שגיבשו צוותי העבודה התחומיים.

צוות האינטגרציה של התוכנית קיבל את "החזונות התחומיים" וערך אותם למסמך משולב - "חזון העיר" המעודכן. המסמך הוצג לוועדת ההיגוי בראשות מנכ"ל העירייה ולאחר מכן לוועדת ההיגוי הציבורית בראשות ראש העירייה, ואלה התייחסו לדברים, דרשו להכניס בו שינויים מסוימים ואישרו אותו.

מבנה "חזון העיר"

"חזון העיר" כולל ארבעה קווים אסטרטגיים המבטאים את החזון, כל קו אסטרטגי עוסק בהיבט אחר שלו: הקו הראשון עוסק במרכזיות של העיר במטרופולין ובמדינה, בעיקר בתחומי הכלכלה

תל-אביב-יפו ורשת "100 ערי חוסן"

רשת "100 ערי חוסן" (Resilient Cities 100) בחסות קרן רוקפלר מוקדשת לסייע לערים ברחבי העולם להיות חסינות יותר בפני אתגרים פיזיים, חברתיים וכלכליים המתגברים במאה ה-21.

חוסן הוא היכולת של פרטים, קהילות, מוסדות, עסקים ומערכות שונות בעיר לשרוד, להסתגל, ואפילו לצמוח ולשגשג מול הלחצים והזעזועים שפוקדים אותה: זעזועים אקוטיים, כמו רעידות אדמה, הצפות, או מעשי טרור; לחצים כרוניים המחלישים את העיר לאורך זמן, כמו אבטלה גדולה, אלימות גואה או פערים חברתיים משמעותיים.

משמעות החוסן העירוני היא להפוך את העיר לטובה יותר, בזמנים טובים וגרועים, לטובת כל תושביה, במיוחד העניים והפגיעים ביותר. על ידי היערכות נכונה יכולה העיר להגיב טוב יותר לזעזועים וללחצים ולבצע פעולות בסיסיות בזמנים טובים ורעים, לכל האוכלוסיות.

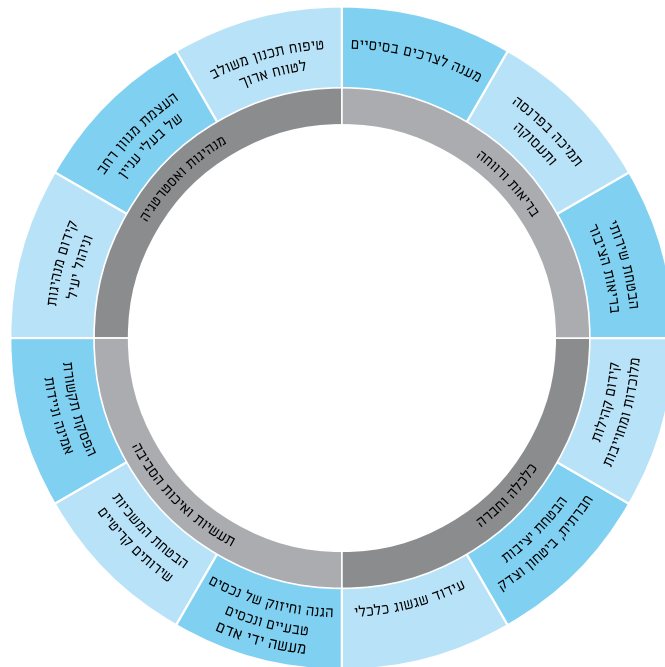
ממדי החוסן:

בריאות ורווחה (wellbeing) - הבריאות ואיכות החיים של כל אדם החי והעובד בעיר.

כלכלה וחברה - המערכות החברתיות והפיננסיות שמאפשרות לאוכלוסיות בעיר לחיות בשלום ולפעול בצורה משותפת.

תשתיות ואיכות סביבה - הדרך שבה התשתיות הטבעיות והבנויות מספקות שירותים חיוניים ומגינות על תושבי העיר.

מנהיגות ואסטרטגיה - מנהיגות יעילה, בעלי עניין מועצמים ותכנון אינטגרטיבי.

ערים ברשת "100 ערי חוסן" מקבלות משאבים בארבעה מסלולים:

- הדרכה פיננסית ולוגיסטית להקמת תפקיד חדש בעירייה, מנהל החוסן העירוני.
- תמיכה למנהל החוסן העירוני בהובלת בעלי העניין בפיתוח האסטרטגיה של בניית החוסן.
- גישה לכלים, לספקי שירותים ולשותפים מן המגזר הפרטי, הציבורי והמלכ"די, שיכולים לסייע לערים לפתח וליישם את אסטרטגיות החוסן שלהן.
- חברות ברשת "100 ערי חוסן", המאפשרת לחלוק את השיטות הטובות ביותר, לפתור בעיות ביחד, וללמוד זה מזה.

באמצעות משאבים אלה, רשת "100 ערי חוסן" שואפת לא רק לסייע לערים בודדות להיות חסינות יותר, אלא לאפשר יצירת פרקטיקה גלובלית לבניית חוסן. הרשת החלה לעבוד עם קבוצה ראשונה של 32 ערים בדצמבר 2013, והכריזה על קבוצה שנייה של 35 ערים בדצמבר 2014. ב-2016, במסגרת הפעימה השלישית, נבחרה העיר תל-אביב-יפו כחברה ברשת, והיא העיר היחידה מישראל שמשתייכת אליה. אלה שנבחרו לרשת הן ערים בעלות ריכוזי אוכלוסייה גדולים, ערים שמגלות חדשנות, שיעור גבוה של יזמות וכן ערים בעלות מסוגלות ורצון לשיתופי-פעולה עם גורמים שונים בתוך מדינתן (הממשלה, גופים עסקיים, עמותות, שיתוף תושבים, פילנתרופיה) וכן עם ערים אחרות בעולם.

תל-אביב-יפו נבחרה גם במחשבה שתוכל לשמש דוגמה בתחומי חוסן חברתיים, כלכליים, וסביבתיים לערים אחרות בישראל ובעולם, זאת תוך שיתוף-פעולה ואיגום משאבים מלא וייחודי בין "100 ערי החוסן" לתוכנית האסטרטגית של תל-אביב-יפו.

חזון העיר

תל-אביב-יפו תשמור על מרכזיותה
במטרופולין ובמדינה
ותהיה עיר עם הפנים לתושביה

קו אסטרטגי 1

מרכז כלכלי ותרבותי-מטרופוליני,
ארצי ועיר עולם

- מרכז כלכלי מוטה חדשנות
- צמיחה כלכלית מכילה היוצרת תנאים לשגשוג ולרווחה לכל קבוצות האוכלוסייה
- יעד מוביל לתיירות אורבנית, מתחדשת ומתחשבת בתושבי העיר
- מרכז תרבות ויצירה ישראלי ובינלאומי
- מרכז חדשנות בתחום סביבה וקיימות
- HUB גלובלי תוסס לחדשנות, יצירתיות ומחקר פורץ דרך
- מערכת תחבורה בת-קיימא, רב-אמצעית ואינטגרטיבית התומכת בצמיחה עירונית

קו אסטרטגי 2

עיר לכל תושביה

- עיר אטרקטיבית למגורים למגוון אוכלוסיות
- עיר לכל החיים
- שוויון הזדמנויות, צמצום פערים ומימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות
- חינוך מבוסס שוויון, מקדם ערכים ופורץ דרך
- חיזוק הקהילתיות
- אורח חיים מקיים
- עיר דמוקרטית
- יפו כמרחב של קיום משותף ומכבד המשולב בעיר
- מערכת תחבורה מכילה ומגוונת

קו אסטרטגי 3

ממשל עירוני מחדש,
משתף ועצמאי

- עירייה ממוקדת לקוח
- הון אנושי ערכי ואיכותי המקדם את העיר ואת העירייה
- עיר דמוקרטית
- עיר עצמאית
- עיר המבססת שיתופי-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית והמטרופולינית
- עיר חסינה בפני מצבי משבר (shocks)
- מצוינות בניהול מערכת התחבורה בעיר

קו אסטרטגי 4

סביבה עירונית אטרקטיבית

- עיר רבת מרכזים
- התחדשות עירונית מאוזנת
- מגוון אדריכלי ואורבני איכותי
- מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים
- הרחוב העירוני כמרחב פעיל ומזמין
- עיר פתוחה לים
- טבע עירוני משגשג המשולב בעיר
- מערכת תחבורה יוצרת מרחב עירוני איכותי, התורמת לחוויה העירונית
- איכות סביבה עירונית טובה
- מערכות מקיימות-טבעיות והנדסיות

קו אסטרטגי

1

**מרכז כלכלי ותרבותי
מטרופוליני, ארצי ועיר עולם**

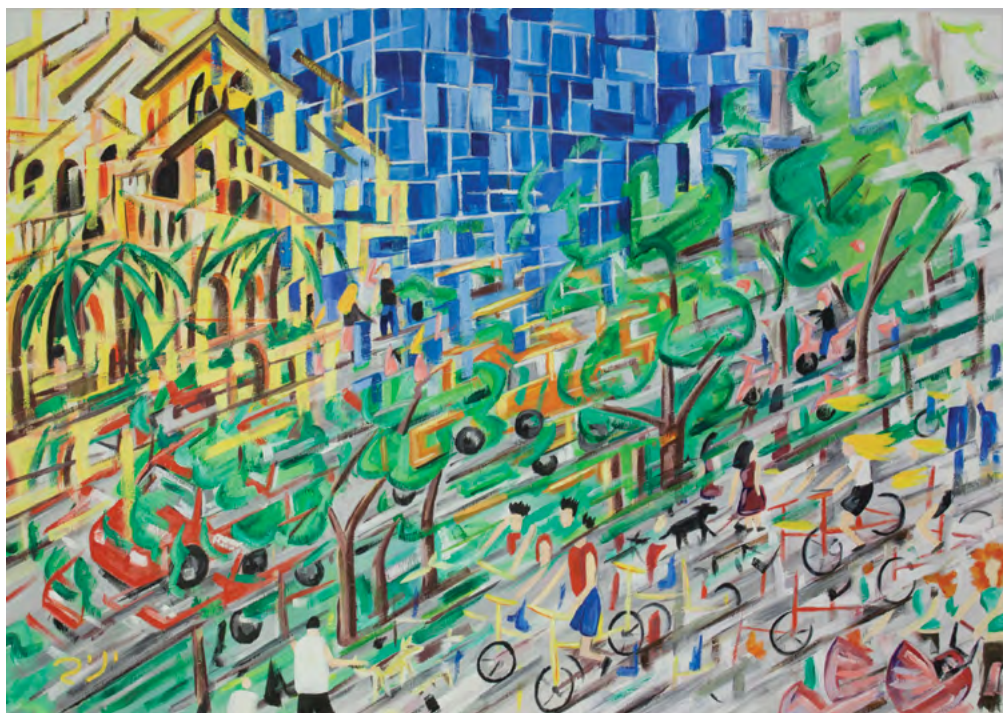
קו אסטרטגי 1

מרכז כלכלי ותרבותי - מטרופוליני, ארצי ועיר עולם

תל־אביב-יפו תשמור ותחזק את מעמדה כמרכז הכלכלי והתרבותי של המטרופולין ושל המדינה ותקדם את התפתחותה כעיר עולם. היא תתפתח כמרכז בינלאומי מוביל למחקר ולהשכלה גבוהה המושך אליו את מיטב המוחות, מעודד חקר, חשיבה ויצירה במגוון תחומים ומפיץ את הידע הנוצר בו בעיר, במדינה ובעולם.

העיר תמשיך להוות אבן שואבת לאמנים, ליוצרים, לאנשי רוח ולבני המעמד היצירתי, שיתרמו לרוח החדשנות של העיר, לאווירתה התוססת ולמשיכת חברות ועסקים אליה. העיר תהווה בית למטות המוסדות הפיננסיים והתאגידים הגדולים, למרכזי פיתוח של חברות בינלאומיות רבות וגם לחברות הזנק צעירות ודינמיות. באותה מידה, ישגשגו בעיר גם עסקים קטנים ובינוניים מתחומים מגוונים, ובכלל זה מסחר ייחודי ושירותי בילוי ופנאי, שיחד עם מוסדות התרבות המרכזיים של העיר, ימשכו אל העיר מדי יום עשרות-אלפי מבקרים מרחבי המטרופולין והמדינה.

תל־אביב-יפו תהווה יעד תיירות אטרקטיבי למגוון רחב של תיירים - זרים וישראלים - שיבחרו ללון בה כמה לילות, ויתרמו, יחד עם המבקרים היומיים, לפריחת העסקים בה, לקצב החיים התוסס ולאווירה הפלורליסטית שלה. הפעילות הכלכלית, התרבותית והתיירותית תעמיד לרשות העיר את המשאבים הנדרשים להמשך פיתוחה ולהמשך שיפור איכות החיים של תושביה.

תמונות העתיד

1.1

מרכז כלכלי מוטה חדשנות

1.2

צמיחה כלכלית מכילה היוצרת
תנאים לשגשוג ולרווחה לכל
קבוצות האוכלוסייה

1.3

יעד מוביל לתיירות אורבנית,
מתחדשת ומתחשבת בתושבי העיר

1.4

מרכז תרבות ויצירה
ישראלי ובינלאומי

1.5

מרכז חדשנות בתחום
סביבה וקיימות

1.6

HUB גלובלי תוסס לחדשנות,
יצירתיות ומחקר פורץ דרך

1.7

מערכת תחבורה בת-קיימא,
רב-אמצעית ואינטגרטיבית
התומכת בצמיחה עירונית

1.1

מרכז כלכלי מוטה חדשנות

תל-אביב-יפו תפעל לחיזוק מעמדה כמנוע המשק הישראלי. בתנאי התחרות הגוברת, הן בזירה הגלובלית והן בזירה המקומית, תל-אביב-יפו תבסס את היותה מובילה מן הבחינה הכלכלית על חדשנות ויצירתיות, בדגש על הצמחת תחומים העשויים להביא תועלת ישירה לעיר, לצד שמירה על מעמדה כמרכז עסקי ופיננסי ארצי. את מקומה במערך המטרופוליני, הארצי והגלובלי תתפוס תל-אביב-יפו על בסיס יתרונותיה היחסיים, שאותם תמשיך לפתח, ובראשם - כוח משיכתה לבני המעמד היצירתי, ותוך שיתוף-פעולה עם ערי המטרופולין ועם ערי עולם.

קווי המדיניות

1.1.4 חיזוק התשתיות העירוניות הנדרשות להבטחת צמיחה ופריחה כלכלית

1.1.5 פיתוח יכולת הסתגלות לתנאים משתנים בכלכלה ובתעסוקה, ובכלל זה פיתוח מומחיות וביסוס יתרון יחסי בתחומים חדשים וצומחים

1.1.1 שמירת מעמד העיר כמרכז עסקי ופיננסי, בית למטות התאגידים הגדולים ולמערך משלים של שירותים תומכים

1.1.2 ביסוס העיר כמובילה בחדשנות ובהיי-טק מקומי וגלובלי

1.1.3 הפיכת העיר לבית גידול ולאחר התנסות לטכנולוגיות ולפיתוחים חדשניים, בדגש על תחומי קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.1.1 שמירת מעמד העיר כמרכז עסקי ופיננסי, בית למטות התאגידים הגדולים ולמערך משלים של שירותים תומכים

מרכזיותה של תל-אביב-יפו בתחום העסקי והפיננסי הוא נכס אסטרטגי לעיר בכמה היבטים, ובהם: הערך המוסף שמעמד זה מקנה לעיר, הפעילות הכלכלית וההיצע התעסוקתי הנגזרים ממנה, חשיבות ענפים אלה להכנסות העירייה. על המגזר העסקי והפיננסי - בארץ ובעולם - עוברים בשנים האחרונות שינויים, המתבטאים במגמה של מטות הבנקים, החברות הגדולות והתאגידים לעזוב את העיר המרכזית ובצמצום המשרדים והסניפים שלהם בה. לנוכח זה, תפעל העירייה לחיזוק כוח המשיכה של העיר למטות הבנקים הגדולים ולחברות פיננסים וביטוח, למטות התאגידים הגדולים (כמו קופות החולים ורשתות המלונאות) ולמערך השירותים ההיקפיים (למשל, משרדי עורכי דין, רואי חשבון, יועצים ואדריכלים) כך שאשכול זה ימשיך להוות נדבך מרכזי בכלכלת העיר.

1.1.1.1 הקמת מוקד שירות (one stop shop) לעסקים בענפים הכלכליים האסטרטגיים המסורתיים של העיר

הקמת מוקד שירות לעסקים וחברות בענפים אסטרטגיים מסורתיים (בנקאות, פיננסים, ביטוח) שמטרתו שיפור השירות באופן מותאם למכלול הצרכים של עסקים וחברות אלה וריכוז המענה למגוון הממשקים שלהם עם העירייה במקום אחד, במודל one stop shop. השירות יוקם במסגרת יחידה עירונית קיימת או כיחידה חדשה, על בסיס אפיון מפורט של השירות הנדרש.

1.1.1.2 ביסוס ערוצי תקשורת ושיתופי-פעולה עם נציגי הענפים האסטרטגיים המסורתיים

ביסוס ערוצי תקשורת ושיתופי-פעולה עם נציגי הענפים האסטרטגיים באמצעות פורומים קבועים, תאי חשיבה, מפגשים וכנסים. ערוצי התקשורת האלה יאפשרו דיון פתוח ויצירת מודעות שוטפת בעירייה לצרכים, לאתגרים, לחסמים ולהזדמנויות לפיתוח הענפים האסטרטגיים המסורתיים. זאת, כדי לסייע להם להמשיך את פעילותם בעיר. במקביל, ישמשו ערוצי התקשורת האלה תשתית אפשרית להנעת הגופים הכלכליים הגדולים לתרום באופנים שונים לעיר באספקטים של קיימות, של חברה וקהילה ושל תמיכה בכלכלה המקומית (למשל, על ידי העדפת ספקים ונותני שירותים של עסקים קטנים, מן העיר ומן האיזור, או קואופרטיבים והתארגנויות של בעלי העניין).

1.1.1.3 קידום המענים לבעיות התחבורה של אזורי התעסוקה הרלוונטיים לענפים אלה, בדגש על מרכז העסקים המטרופוליני (המערך)

(ראו, כיווני פעולה בקו מדיניות 1.7.5 "שיפור הנגישות אל ובתוך אזורי התעסוקה באמצעי תחבורה מקיימים, ובכלל זה בהליכה ברגל")

1.1.1.4 פיתוח תשתית פיזית גמישה לצרכים המשתנים של הענפים האסטרטגיים המסורתיים

ענפי הבנקאות, הפיננסים והביטוח, כמו גם סקטורים עסקיים רבים אחרים, עוברים בשנים האחרונות שינויים נרחבים על רקע פיתוח פלטפורמות טכנולוגיות המשנות את דפוסי העבודה ומתן השירות שלהם. על רקע השינויים המהירים, צרכי התשתית הפיזית שלהם משתנים תדיר (היקף השטח הנדרש להם וחלוקתו הפנימית) ויש להם צורך בגמישות בניהול הנדל"ן שלהם. אי לכך, תקודם בדיקה האם השוק מספק לסקטורים אלה את פתרונות הגמישות הנדרשים להם או שיש מקום לפעילות עירונית לקידום הנושא.

1.1.1.5 בחינת מדיניות הארנונה

הסקטורים האסטרטגיים המסורתיים תורמים חלק נכבד מהכנסות העירייה מארנונה. יחד עם זאת, תעריפי הארנונה הנגבים מהם בתל-אביב-יפו גבוהים מאלה שגובות ערים סמוכות. תיבחן מחדש מדיניות הארנונה של העירייה כדי לשפר את מעמדה בתחרות על סקטורים אלה מול ערי המטרופולין.

1.1.2 ביסוס העיר כמובילה בחדשנות ובהיי-טק מקומי וגלובלי

תל-אביב-יפו מאופיינת ברוח היצירתיות והחדשנות שלה ומושכת אליה את בני המעמד היצירתי. כבר היום היא מהווה מוקד פעילות בתחום ההיי-טק, בעיקר של חברות הזנק צעירות. כדי לבסס את ההובלה של העיר בתחום זה, נדרש לפתח אקו-סיסטמה אטרקטיבית לאשכול ההיי-טק, להוות מוקד גלובלי של מרכזי מחקר ופיתוח של חברות הייטק בינלאומיות מובילות, לבסס את העיר כמרכז תוסס ומפרה (Hub) לחברות הזנק ישראליות, ולשמור בעיר חברות היי-טק ישראליות בוגרות שצמחו בעיר. ביסוס העיר כמובילה בתחום החדשנות וההיי-טק, במגרש המקומי ואף הגלובלי, יאפשר להעצים את פוטנציאל השגשוג של ענפים אלה בעיר, ובתכנון נכון אף יאפשר לעיר בכללותה להנות מפירות שגשוג זה.

1.1.2.1 בניית תוכנית רב-שנתית מקיפה שתתמקד בביסוס ההובלה של תל-אביב-יפו בהיי-טק, תוך התייחסות לכלל שרשרת הערך המזינה תעשייה זו ואת החדשנות בעיר

התוכנית הרב-שנתית תידרש, בשלב ראשון, לזהות ולמפות את השחקנים בתחום זה, הפועלים בעיר ומחוצה לה ולזהות

את המגמות, את האתגרים ואת הצרכים של צמיחת התחום. בהמשך היא תגבש המלצות וסדרי עדיפויות לקידום כל אחד מכיווני הפעולה המפורטים להלן.

1.1.2.2 גיבוש מדיניות מתכללת ומתואמת בין גופי העירייה העוסקים בתחום ההיי-טק

כמה גופים עירוניים עוסקים היום בעבודה עם סקטור ההיי-טק, בהפעלת חממות, חללי עבודה, יצירת hackathon וביסוס שיתופי-פעולה שונים (עיר עולם, אגף המיחשוב, החממה בעתידים, הספרייה). העירייה תקדם, תוך שיתוף-פעולה של כל הגופים האלה, מדיניות מתכללת שתדע לאפיין את ההתמחות של כל אחד מערוצי הפעולה, ותחתור ליצירת השפעה סינרגית ביניהם.

1.1.2.3 שיפור השירות (one stop shop) לחברות היי-טק

כדי לשפר את השירות הניתן היום בעירייה לחברות היי-טק ולהתאימו לצורכיהם המיוחדים (שירות במגוון שפות, גמישות התואמת את הצרכים הדינמיים של הענף) ירוכזו הממשקים השונים של החברות בתחומים אלה אל מול העירייה במקום אחד, במודל one stop shop. אחד הצעדים הראשונים יהיה יצירת מסמך מידע מפורט לגבי הליכי עבודה מול העירייה, המייצר שקיפות מלאה ומונגש בשפות שונות.

1.1.2.4 פיתוח אקו-סיסטמה אטרקטיבית לאשכול ההיי-טק: הכשרת מועסקים, עידוד חממות ומרכזי מחקר, פלטפורמות למפגש ולהחלפת ידע ומיתוגה של תל-אביב כעיר חדשנית

פיתוח אקו-סיסטמה אטרקטיבית לאשכול ההיי-טק יכול לכלול, בין היתר, את המרכיבים הבאים:

הכשרת מועסקים

- קידום פעולות להרחבת היקף בוגרי מערכת החינוך העירונית במקצועות המזינים את תעשיית ההיי-טק בעיר, ובכלל זה ביסוס תשתית חינוך טכנולוגי בבתי-

1 האקאטון הוא אירוע שבו מתכנתים, אנשי טכנולוגיה, אנשי מוצר ותוכן מתכנסים יחד כדי לעבוד על פרויקטים טכנולוגיים בנושא כלשהו. אירוע כזה יכול להימשך יום אחד או יותר (ויקיפדיה)

תשתיות תומכות

- קידום תשתיות טכנולוגיות מתקדמות בעיר
- הקמה ותמיכה בחממות ומרכזי מחקר
- יצירת מרחב יצירה, העברת ידע והזדמנות למפגשים מפרים באמצעות פלטפורמות, האקטונים, כנסים

פתיחת הזדמנויות

- שידרוג המאמצים העירוניים - אפיון וביסוס הייחוד של כל אחד מן המאמצים העירוניים (מרחבי העבודה שמפעילה העירייה ליזמי ההיי-טק) פיתוח ושכלול השירותים שהם מעניקים, יצירת שיתופי-פעולה ביניהם וחיבורם למחלקות ולמנהלים הרלוונטיים בעירייה ובארגונים נוספים.
- עיבוי חבילת התמיכה העירונית לסטרטאפים - הרחבת שעות ייעוץ בנושאים משפטיים, כלכליים, שיווק ומיתוג
- מיתוג תל-אביב-יפו כעיר חדשנית באמצעות יחסי ציבור בעולם העסקי ושיפור מיקומה בדירוגים עולמיים שונים
- סיוע לסטרטאפיסטים לשם רישות והיכרות עם בעלי עניין שונים לצורך שיתופי-פעולה, קהלי יעד וגורמי מימון (יזמים, קרנות מימון, גורמים עירוניים, תושבים וקהילות, עסקים בעיר)

1.1.2.5 תמיכה בחברות הזנק ישראליות לאורך שלבי הפיתוח הטכנולוגי

- ביסוס העיר כ-Hub לחברות הזנק ישראליות יכלול, בין היתר, את הפעולות הבאות:
- יצירת פורום של הגורמים העירוניים העוסקים בחיבור שבין טכנולוגיה לעיר (כגון, אגף מחשוב, מינהל קהילה, רשות התחבורה) שיציע וידון בפיתוחים היכולים לסייע בעבודת העירייה ובהשגת מטרותיה
- חיבור יוזמות שמבשילות עם גורמים עירוניים רלוונטיים
- הפחתת החסמים הרגולטוריים והבידוקרטיים לתחום מצד העירייה

- ספר, באמצעות שיתוף-פעולה עם גורמי אקדמיה וחברות היי-טק, ובדגש על חברות הצמיחה הישראליות.
 - פיתוח מוקדי השכלה גבוהה (אקדמית וחוף-אקדמית) בדרום העיר ובמזרחה, בדגש על השכלה טכנולוגית ותחומי התמחות נישתיים.
 - הפעלת הכשרות אקסטרניות והסבת עובדים
 - פיתוח תוכניות למשיכת סטודנטים זרים, לרבות הכשרה בתחומי נישא נדרשים
- ### מערכת עירונית תומכת
- הקמת פורומים של העירייה ובעלי העניין המרכזיים לשיתוף ולהבנת צרכי השחקנים
 - סיוע בהסרת חסמים רגולטוריים
 - הקמת שירות one stop shop מסודר, נוח ושקוף אל מול המחלקות השונות בעירייה
 - הנגשת בסיסי מידע עירוניים

- הקמה ושיכלול של חללי עבודה משותפים ותמיכה ביוזמות מסוג זה של הסקטור הפרטי

1.1.2.6 שמירת חברות צמיחה (חברות היי-טק ישראליות בוגרות) בעיר

הקרקע המפרה שהעיר מספקת ליצירה, למפגשים ולרישיות, מושכת חברות הזנק רבות להתמקם בעיר. אך כשחברות מבשילות וצריכות להרחיב את שטח המשרדים שלהן, הן בדרך כלל בוחרות לצאת מן העיר למקומות שבהם הנדל"ן זול יותר. העירייה תפעל להשאיר נתח גדול יותר של חברות בוגרות בעיר, במיוחד כאלה שיכולות להיתרם באופן מיוחד מיחסי הגומלין עם העיר. זאת, על ידי נקיטת המהלכים הבאים:

- יצירת מקור קשר עירוני לחברות הצמיחה הישראליות, ומציאת פתרונות מותאמים להן כמענה לאתגרי הצמיחה בעיר
- פיתוח מענה גמיש לצרכי התשתית הפיזית המתרחבים של חברות היי-טק בצמיחה
- טיוב שירותים עירוניים החשובים למועסקים במגזר זה (משפחתונים, מרחב ציבורי אטרקטיבי, פנאי ותרבות)

1.1.2.7 סביבה תומכת לחברות היי-טק גלובליות

בשוק הגלובלי קיימת תחרות גדולה בין ערים על משיכת חברות בינלאומיות מובילות, ובפרט של עובדים מומחים מרחבי העולם. תל-אביב-יפו תשקיע מאמץ מיוחד בהגדלת האטרקטיביות ובסיוע בהתאקלמות של חברות אלה. שני מהלכים ראשונים מומלצים בעניין זה:

- קידום פרויקט "ויזת סטרט-אפ", המקלה על חברות היי-טק לגייס עובדים זרים
- מענה לבעיות התאקלמות של עובדים מחו"ל (השמת בני-זוג, לימוד עברית, בתי-ספר מתאימים, חיי חברה ותרבות).

1.1.2.8 הידוק שיתופי-פעולה עם גורמים בזירה הציבורית והעסקית

כדי לחזק את כושר התחרות של העיר בתחום החדשנות הטכנולוגית והיי-טק בשוק הגלובלי, העיר תבסס שיתופי-פעולה עם גופים כגון: משרד הכלכלה, הרשות להשקעות הון, פורום חברות הצמיחה, רשות החדשנות, startup nation central; ורשויות מוניציפליות אחרות בארץ ובעולם.

1.1.3 הפיכת העיר לבית גידול ולאתר התנסות לטכנולוגיות ולפיתוחים חדשניים, בדגש על תחומי קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה

העירייה תפעל לשימור ולהעצמת מעמדה של תל-אביב-יפו כנושאת הדגל בתחום הטכנולוגיה והחדשנות בישראל וכשחקן מרכזי בתחום זה בעולם, בדגש על יוזמות ועל פיתוחים שנועדו לשפר את נגישות כלל האוכלוסייה למשאבים, לתשתיות ולשירותים ולאפשר איכות חיים גבוהה יותר, ללא הכבדת יוקר המחייה. כמו כן, יינקטו פעולות כדי לשפר את איכות הסביבה ולהביא להפחתת זיהומים ומטרדים סביבתיים; לשפר את יכולת העירייה להעניק שירות איכותי ויעיל לתושביה. העיר תשתמש כחממה וכאתר התנסות לחידושים וליוזמות בתחומים אלה.

1.1.3.1 ניהול הפעילות של "העיר כאתר התנסות" ("beta-site") על ידי גורם עירוני מתכלל

קביעת (או הקמת) גורם עירוני שיתכלל את הפעילות הקשורה לאתרי התנסות ("beta-sites") למוצרים בפיתוח של חברות בתחומים מועדפים. תפקידיו יהיו:

- קבלת פניות של חברות, לרבות חברות הזנק, בתחומים מועדפים, שהגיעו לשלב פיתוח שבו הן בשלות להרצת ניסוי של היוזמה שלהן

- מיפוי של היוזמות הקיימות בשטח
- פיתוח קריטריונים ל"יוזמה בתחום מועדף".

1.1.3.4 ביסוס קשר ושיתופי-פעולה עם חברות הפועלות בתחומים המועדפים בארץ ובעולם

העירייה תפעל להכרת חזית הפיתוח בתחומים אלה בעולם; להשתתפות בכנסים בינלאומיים בתחום; להכרת החברות והשחקנים המניעים את התחום לצורך ביסוס שיתופי-פעולה איתם, חיבור בינם לבין שחקנים מקומיים ובחינת האפשרות להציע להם להתנסות בתל-אביב כבטא-סייט.

1.1.4 חיזוק התשתיות העירוניות הנדרשות להבטחת צמיחה ופריחה כלכלית

כצעד משלים לעידוד הצמיחה בענפי תעסוקה מסוימים בעיר, נדרשת עיריית תל-אביב-יפו לחזק את התשתיות בעיר הנדרשות לשם עידוד צמיחה בת-קיימא. מדובר, בין היתר, בתשתית תחבורתית שתספק מענה יעיל לביקושי התעסוקה; במרחב ציבורי אטרקטיבי המעודד מפגשים מפרים ותורם ערך מוסף לשוהים בו; ובניהול עירוני חכם ומגיב.

1.1.4.1 קביעת גורם עירוני המתכלל את נושא העסקים והפיתוח הכלכלי של העיר

קביעת גורם שיעסוק, בין השאר, באספקת שירות יעיל לעסקים בעיר; בזיהוי ובניית צרכים, בחסמים ובהזדמנויות; בגיבוש מדיניות תומכת שתעמיד את העירייה כשחקן בעל השפעה משמעותית על פיתוחה של כלכלת העיר, כמפורט להלן:

- שירות - בדמות one stop shop למכלול צרכי העסקים הרלוונטיים. העירייה תוכל גם להציע עזרה בטיפול בצרכים מול גופי מדינה או מול גופים פרטיים

- יצירת קריטריונים לאישור ניסוי "בטא-סייט" עירוני, ובחינת הבקשות על פי הקריטריונים
- טיפול מתכלל ותפירת שיתופי הפעולה הרלוונטיים לכל אחת מן היוזמות המבקשות אתר התנסות, בהתאם לכיווני הפעולה הנוספים המפורטים להלן.

1.1.3.2 הסדרת מעבדות אורבניות \ בטא-סייט \ אזורים ייעודיים לחדשנות בעיר וניהולם על ידי הגורם העירוני המתכלל

דוגמאות אפשריות לאפיקי התנסות שהעירייה יכולה להציע לחברות בתחומים מועדפים:

- שיתופי-פעולה בין חברות המפתחות מוצרים בתחומים מועדפים לבין גורמים עירוניים רלוונטיים
- העירייה עצמה כ"לקוח בטא" המתנסה בשימוש בפיתוחים בתחומים מועדפים
- העמדת המערך העירוני - תשתיות עירוניות, גופי ידע, יחידות עירוניות ופרויקטים עירוניים רלוונטיים - לטובת התנסות של יוזמות בתחומים מועדפים, על פי הצורך
- רתימת קהילות עירוניות לטובת השתתפות בניסויים בתחומים מועדפים
- הקצאה זמנית של המרחב העירוני לטובת ניסויים בתחומים מועדפים.

1.1.3.3 מתן עדיפות לחברות וליוזמות הפועלות בתחומי קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה בכל הקשור לשימוש באתרי ההתנסות ובמערך העירוני

העירייה תפעל להגדרה של יוזמות בתחומי סביבה, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה כ"יוזמה בתחום מועדף", כבסיס למדיניות מתעדפת. לשם כך, הגורם העירוני המתכלל יידרש לפעולות הבאות:

- אפיון האתגרים העירוניים
- הגדרה מדויקת של התחומים שייחשבו כ"יוזמה בתחום מועדף" לנוכח תרומתם לאחד או יותר מן התחומים של קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה

- ניטור שוטף - הפעלת פורומים קבועים, תאי חשיבה, מפגשים, כנסים עם נציגי סקטורים רלוונטיים
- העירייה תפעל לפיתוח יזום של מדיניות תומכת - פיתוח של מדיניות יזומה לשיפור התנאים הדרושים לשגשוג של סקטורים רלוונטיים בעיר
- ינתן דגש לארבע קטגוריות של ענפים כלכליים:

1. ענפים אסטרטגיים מסורתיים - ענפים שהם מעסיקים גדולים בעיר; ו/או שמייצרים סביבם אשכולות משמעותיים של תעסוקה ופעילות כלכלית; ו/או סקטורים בעלי ערך מיתוג משמעותי של מובילות כלכלית, כגון: בנקאות ופיננסים.

2. ענפים צומחים - ענפים ותחומים הנמצאים בצמיחה, ו/או הטומנים בחובם פיתוחים וחידושים מועילים, ו/או ענפים שיש בהם פוטנציאל לשילוב עתידי של מגוון אוכלוסיות, כגון: תעשיית ההייטק.

3. ענפים נחוצים - ענפים ותחומים הנותנים שירות נחוץ לתושבי העיר. בהקשר של מסמך זה, הכוונה בעיקר לאותם תחומים נחוצים שבהם רמת ההשתכרות נמוכה ביחס לעלות המחיה בעיר. כגון: חינוך והוראה, בריאות.

4. עסקים קטנים ומסחר - עסקים שבדרך כלל ממוקמים ברחובות המסחריים, תורמים לחיוניות ומהווים חלק חשוב של "הכלכלה המקומית".

1.1.4.2 קידום מחקר והעשרת בסיס הידע והמידע הנדרשים לניטור, להערכה, לתכנון ולפיתוח הפעילות העסקית בעיר

בניית בסיס נתונים מדויק ואחוד על העסקים הפועלים בעיר, שיסייע לניטור המצב הקיים, להערכת הפעילות הכלכלית, למגמות שבה ולהתוויית מדיניות אפקטיבית להעצמתה ולשיפור. הקמת מסד הנתונים תכלול, בין היתר, עריכת סקרים על המצב הקיים, עריכת מחקרים על המגמות בעיר, סקירה ולימוד של תהליכים ומגמות בעולם (מעקב תדיר אחר מגמות כלכליות של ענפי תעסוקה בעולם; אופני ניהול אספקטים שונים של כלכלת עיר

בערים מובילות בעולם; חיפוש מתמיד אחר מקורות והזדמנויות בענפים צומחים).

1.1.4.3 יצירת אקו-סיסטמה תומכת לכל אחת מקטגוריות ענפי התעסוקה המותאמת לצרכיה, ובכלל זה חיזוק כוח המשיכה של העיר למועסקים בענפים השונים

כדי לסייע בשגשוגו של כל ענף כלכלי החשוב לעיר, המערכת העירונית תפעל ליצור סביבה מפרה ומזינה לו ולמכלול הפעילות הכלכלית המזינה והתומכת בו. זאת, על ידי ביסוס אשכולות כלכליים סביבו; על ידי יצירת סביבה אטרקטיבית לפעילותו ומשיכת המועסקים בו, ובכלל זה אמצעי הגעה נוחים, שידרוג שירותים עירוניים רלוונטיים ופיתוח מרחב ציבורי אטרקטיבי, על ידי יצירת מסלולי לימוד והכשרה, מיתוג ויצירת הזדמנויות למפגשים מפרים, שיתופי-פעולה ומצע להעצמה של אותה פעילות. כמו כן, ייבחנו אפשרויות לשיתוף-פעולה עם מעסיקים גדולים בעיר כדי לעודד אותם להקים פרויקטים של דיור למועסקים שלהם בקרבת מקום העבודה (כדוגמת הפרויקט שהקים בית החולים איכילוב).

1.1.4.4 הרחבה ושיפור של שירותים עירוניים למועסקים בעיר

אחד הגורמים הראשונים במעלה להעדפות המיקום של חברות גדולות מרובות מועסקים הוא נגישותן למקווה המועסקים הפוטנציאלי שלהן. העירייה תפעל בדרכים שונות כדי להשפיע על העדפות המגורים של אוכלוסיית המועסקים, בין היתר על ידי חיזוק שירותי התרבות והפנאי שהעיר מציעה, המשך פיתוח מרחב ציבורי מגוון ואטרקטיבי, עידוד הקמת מעונות יום באזורי התעסוקה ובסמוך להם או מערכת חינוך עירונית המתעדכנת ומשתפרת באופן מתמיד. מעבר לפעולות המבודדות האלה, העירייה תפתח אסטרטגיה ממוקדת למשיכת קבוצות אוכלוסייה של מועסקים בהתאם לפרופיל הצרכים וההעדפות שלהם. כדי לעשות זאת, יש לפלח צרכים, חוסרים, וחסמים של אוכלוסיית המועסקים בכל אחת מקטגוריות הענפים החשובים לעיר.

1.1.5.1 הגורם העירוני המתכלל יעסוק במחקר כלכלי, השוואה בינלאומית, מעקב תדיר אחר מגמות כלכליות והשינויים בהן בעיר, וכן יעסוק בחיפוש מתמיד אחר מקורות והזדמנויות בענפים צומחים

(ראו, כיוון פעולה 1.1.4.2 לעניין המחקר ופיתוח בסיס הידע והמידע וכן, כיוון פעולה 1.1.4.1 לעניין הגורם המתכלל).

1.1.5.2 קיום פורומים ושימוש בפלטפורמות ידע משתף שמטרתם זיהוי אתגרים, הזדמנויות וחסמים בתחומי הפיתוח הכלכלי והתעסוקה, העלאת הצעות להתמודדות וגיבוש משותף של פתרונות

1.1.5.3 בחינת החסמים הרגולטוריים העומדים בפני תחומי הצמיחה וענפי כלכלה חדשים וקיום צוותי חשיבה לפתרון החסמים

עולם התעסוקה משתנה בשנים האחרונות באופן ניכר. דפוסי תעסוקה וצריכה חדשים שמאפשרת פלטפורמת הרשת ואפיקים חדשים של פעילות כלכלית, מאתגרים את ההגדרות הנוכחיות שעל פיהן פועלת הרגולציה. העירייה תבחן את האפשרויות לרכז ולהוביל תהליך חשיבה בסוגיה זו על ידי צוות רב-מקצועי שיורכב ממשפטנים, מאנשי ביטוח, מנציגי משרדי ממשלה ורשויות ציבוריות ומנציגים מרכזיים של הענפים הצומחים. הצוות ישקול את החסמים לצמיחת אפיקי הכלכלה החדשים, את ההשלכות השליליות האפשריות של כיווני הצמיחה החדשים ויציע פתרונות רגולטוריים אפשריים.

1.1.4.5 גיבוש מדיניות לכל אחד מאזורי התעסוקה בעיר

המדיניות תאפיין את ההתמחויות של כל אחד מאזורי התעסוקה בעיר; תציע מרחב ציבורי, תשתיות ורגולציה תומכות שישרתו את ההתמחויות האלה; תקדם עירוב שירותים שישמור על חיוניות האיזור כל שעות היממה; תקדם פתרונות תחבורתיים ולוגיסטיים ומיתוג של כל איזור.

1.1.4.6 פיתוח אזורי תעסוקה חדשים בדרום העיר (איזור צומת חולון ולאורך דרך שלבים)

לצד המשך הפיתוח של המע"ר (מרכז עסקים ראשי) המטרופוליני לאורך האיילון ושדרות רוטשילד ושל איזור עתידים-רמת החייל, שבהם מרוכזת היום עיקר התעסוקה בעיר, יקודמו אזורים חדשים לתעסוקה בדרום העיר שיגדילו את האפשרות לכניסת עסקים שערך הקרקע מהווה להם מחסום. אזורי תעסוקה חדשים אלה יאופיינו, יאותרו עוגנים כלכליים המתאימים להם ותכנונם יתמוך בתיפקוד המבוקש. פיתוח אזורי תעסוקה ברמה גבוהה לאורך דרך שלבים ובאיזור צומת חולון יסייע לפיתוח איזור דרום העיר כולו.

1.1.5 פיתוח יכולת הסתגלות לתנאים משתנים בכלכלה ובתעסוקה, ובכלל זה פיתוח מומחיות וביסוס יתרון יחסי בתחומים חדשים צומחים

העירייה תבחן את המגמות ואת השינויים הצפויים בעולם הכלכלה והתעסוקה, לאור פיתוחים טכנולוגיים ושינויי דפוסי במשק, כגון: דפוסי צריכה, העסקה, עבודה, יצירת ערך; תיערך להשלכותיהם על היבטים עירוניים שונים ובהם: צרכי המגזר העסקי, תעסוקה, יוקר המחיה והכנסות העירייה; ותגבש אסטרטגיה המעבירה את כובד המשקל של כלכלת העיר לתחומים צומחים, תוך הכללת מגוון גדול ככל האפשר של חתכי אוכלוסייה בתוכה.

1.2

צמיחה כלכלית מכילה היוצרת תנאים לשגשוג ולרווחה לכל קבוצות האוכלוסייה

שגשוגה של הפעילות הכלכלית בעיר יחלחל מטה לכל שכבות האוכלוסייה. לצד פעילות כלכלית גלובלית, ישגשגו גם עסקים קטנים ומקומיים בעיר; החדשנות והיצירתיות העומדות בבסיס ענף ההיי-טק בעיר יאפיינו גם ענפי תעסוקה ומקצועות מסורתיים יותר; אל מול יוקר המחיה והדיור, יפותחו כלים המאפשרים חיים ברווחה גם למי שאינו בעל שכר גבוה. וכך, העיר תישאר תוססת ומגוונת בהיבטי היצע המסחר, הפעילות העירונית ומאפייני תושביה.

קווי המדיניות

1.2.1 פיתוח אסטרטגיה עירונית, המתבססת על גישות של כלכלה משלימה (כלכלה מקומית מקיימת, כלכלה שיתופית וגישות נוספות המשיקות להן) כדי להתמודד עם אתגרים כלכליים, חברתיים וסביבתיים של העיר ועם תופעות חדשות בתחום כלכלת הרשת

1.2.2 חיזוק המסחר ברחובות, בדגש על עסקים מקומיים ועסקים השומרים על "רוח המקום"

1.2.3 חיזוק והעצמה של עסקים קטנים ובינוניים בעיר

1.2.4 עידוד ופיתוח תחומי תעסוקה שונים המתאימים למגוון קבוצות אוכלוסייה

1.2.5 הקלת יוקר המחיה ושיפור רווחתן ואיכות חייהן של כל קבוצות האוכלוסייה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.2.1 פיתוח אסטרטגיה עירונית, המתבססת על גישות של כלכלה משלימה (כלכלה מקומית מקיימת, כלכלה שיתופית וגישות נוספות המשיקות להן) כדי להתמודד עם אתגרים כלכליים, חברתיים וסביבתיים של העיר ועם תופעות חדשות בתחום כלכלת הרשת

המושג "כלכלה משלימה" מתייחס למכלול גישות, אסטרטגיות פעולה וכלים שנועדו לשנות ולשפר את המציאות הכלכלית והחברתית הקיימת. זאת, על ידי שינוי מערך הכוחות בשדה הכלכלה המקומית, במגוון דרכים, בין היתר: סיוע בהתארגנות של שחקנים קטנים; יצירת רשתות חברתיות המאפשרות גישה למשאבים; שינוי דפוסי ייצור, צריכה ושימוש במוצרים; שינוי אופני ההערכה של פעילות כלכלית ותמרוץ התנהגות רצויה.

תחת ההגדרה "כלכלה משלימה" נכללות גישות שהן בבחינת פרדיגמות ו/או אסטרטגיות פעולה מקיפות, ובהן: כלכלה סביבתית, כלכלה מקומית מקיימת, כלכלת שיתוף, כלכלה מעגלית (כמה שיותר שימוש באותו חומר, כמה שפחות השלכה והטמנה ללא שימוש בו) וכלכלה קואופרטיבית, וכן כלים השייכים לסלי הכלים של אותן פרדיגמות, כגון: מטבעות משלימים, ומימון המונים².

גיבוש אסטרטגיה כוללת בתחומים אלה, יאפשר עבודה מתואמת, השפעה סינרגית והתמודדות יעילה ומוצלחת יותר עם אתגרים מרכזיים של העיר: אתגרים במישור החברתי-כלכלי, כדוגמת יוקר המחיה, קיטוב, דחיקת אוכלוסיות מחוץ לעיר, חיזוק החוסן הקהילתי ועזרה לשרידותם ולשגשוגם של עסקים קטנים. כמו כן, אתגרים במישור הסביבתי כדוגמת זיהום אוויר, הצטברות פסולת מזהמת ובלתי מתכלה, צריכת יתר של משאבים מתכלים ואורח חיים שאינו בריא ומקיים.

1.2.1.1 גיבוש מדיניות כוללת לקידום הכלכלה המשלימה בעיר, על מגוון סוגיה, על בסיס לימוד מעמיק של הנושא

כתשתית לגיבוש מדיניות עירונית כוללת לכלכלה משלימה נדרשות הפעולות הבאות:

- מינוי גורם עירוני אחראי לקידום הכלכלה המשלימה, כקו מדיניות עירוני
- מיפוי היוזמות הקיימות (מטעם העירייה ומטעם יוזמות פרטיות ומסחריות בעיר)
- זיהוי והגדרה של האתגרים העירוניים העיקריים
- לימוד מעיריות וממוסדות מן העולם, והצטרפות לרשתות ולגופי ידע בינלאומיים
- הכנת מסמך מדיניות ועקרונות פעולה, שמרחיב ומפרט את המוצג להלן, בכיווני פעולה 1.2.1.5-1.1.1.2.

² כלכלה מקומית מקיימת (כמ"מ) היא גישה כלכלית המחברת בין חוסן ורווחה מקומיים וסביבתיים לבין שגשוג כלכלי. כלכלת שיתוף, או כלכלה משותפת (באנגלית: Sharing Economy), מתייחסת למערכות חברתיות-כלכליות המאפשרות באמצעות התארגנויות, מוסדות ופלטפורמות שונות גישה משותפת למשאבים כלכלה מעגלית היא מודל כלכלי-עסקי המבקש לצמצם את הנזק הסביבתי הנגרם בשל שימוש לא יעיל במשאבים וחומרים. המודל מבקש לסגור מעגלי צריכה וייצור במטרה להקטין עלויות, למקסם רווחים, ולהגדיל את ערך המשאבים וחומרי הגלם על-ידי שימורם בתוך מעגלים אלה. כלכלה קאופרטיבית מבוססת על התאגדות אנשים שנועדה לקדם את צורכיהם ושאיופיהם הכלכליים, החברתיים והתרבותיים בדרך של בעלות משותפת על מידם המנוהל בדרך דמוקרטית. מטבעות מקומיים משלימים מהווים מערכת תמריצים שבאמצעותם הרשות יכולה לקדם שינויי התנהגות והשגת יעדים. אלה למעשה פלטפורמות המשמשות כאמצעי חליפין במקביל למטבע הלאומי ושאינן מכוונות להחליפו. מימון המונים עירוני היא דרך למימון יוזמות קהילתיות, תמיכה בעסקים קטנים ושילוב תושבים בעשייה העירונית.

1.2.1.2 הכוונה ורגולציה שיאפשרו צמיחה בתחומי הכלכלה המשלימה

במסגרת גיבוש המדיניות הכוללת ו/או במסגרת תא החשיבה "חדשנות רגולטורית" (ראו, כיוון פעולה 1.1.5.3) יגובשו המלצות לעדכון הרגולציה והמדיניות הציבורית בהקשר של ענפי הכלכלה המשלימה, בדגש על הפלטפורמות השיתופיות והמטבעות המשלימים, בהיבטים הבאים:

- הסרת חסמים רגולטוריים על אפיקי צמיחה רצויים בתחומי הכלכלה המשלימה
- עדכון הרגולציה כדי למנוע השפעות שליליות של תחומים כלכליים חדשים
- עדכון מדיניות מיסוי, ביטוח, העסקה בהתאם למטרות הרצויות
- תכנון (תכנון פיזי, ניהול שימושי קרקע)
- תמרוץ, תמחור והגבלה (שלא באמצעות רגולציה)
- הסברה, שיווק וחינוך.

1.2.1.3 יצירת שיתופי-פעולה עם ארגונים חברתיים ועסקים חברתיים לקידום כלכלה מכילה ומקיימת (כמ"מ)

ה. הנעת מוסדות כלכליים מרכזיים להפוך למוסדות עוגן על פי הגישה של כלכלה מכילה ומקיימת (כמ"מ): רכישות של מוצרים ושל שירותים על ידי מוסדות גדולים ("מוסדות עוגן") כדוגמת בתי-חולים ומוסדות להשכלה גבוהה, מוסדות תרבות ואתרי תיירות - יכולים להוות נתח משמעותי מן הפעילות הכלכלית באזור. העירייה תפעל לעודד מוסדות עוגן להיעזר בשירותיהם של ספקים ונותני שירותים מקומיים, בהעסקה ישירה או על ידי התקשרות עם התארגנויות של ספקים ונותני שירותים מקומיים.

1. זיהוי עמותות וארגונים פעילים בתחום מטרות העירייה, וייסוד שיתופי-פעולה: עמותות וארגונים, יחד עם עסקים חברתיים, פועלים בעיר כדי לממש משאבים

לא-מנוצלים - חברתיים וסביבתיים - כדי לשפר את איכות החיים ולהוריד את יוקר המחיה. ארגונים מסוג זה יכולים להוות זרזים לפעילות כלכלית, על ידי הכשרה והעצמה של אוכלוסיות מוחלשות ומרחבים מופרים. לדוגמה, מטבחים קהילתיים, חוות חקלאיות שכונתיות וסדנאות עיצוב או יצירה. מטבעות קהילתיים (תשלום לתושבים במטבע קהילתי על פעילות בתחום מסוים, ופתיחת האפשרות לקניית שירותים עירוניים באמצעות מטבע זה) יכולים לשמש מנגנון מתווך לשיתופי-פעולה מסוג זה ולהכוונת הפעילות למטרות העירייה.

ז. שיתופי-פעולה עם האקדמיה: העירייה תעודד מוסדות אקדמיה להתבסס בשכונות ובאזורים מוחלשים ולהוות עוגן לפעילות כלכלית מקומית. שיתוף-פעולה עם מוסדות אקדמיה יכול להוות עוגן לאשכולות יצירתיים.

1.2.1.4 תמיכה עירונית בפעילות כלכלה משלימה

העירייה תסייע לקידום יוזמות בתחום הכלכלה המשלימה הצומחות מלמטה, פרי יוזמה של המגזר האזרחי או העסקי. ייבחנו כמה ערוצי פעולה, כגון:

- **עידוד יוזמות הצומחות מלמטה:** תוכניות הכשרה, תמיכה באמצעי מימוש (פיתוח טכנולוגי, מקום פיזי) עידוד יצירת פלטפורמות שיתוף וכלכלה משלימה (קואופרטיבים, מטבעות משלימים, מימון המונים)
- **יצירת תשתיות על ידי העירייה:** העירייה תפעל להקמת חממות הייטק (אקסלרטורים), ליצירת פלטפורמות שיתוף של נכסים עירוניים וליצירת פלטפורמות שונות לשימוש התושבים. זאת, דרך תשתית המרכזים הקהילתיים ופרויקט השכונות המקיימות, מטבעות משלימים (וקבלת חלק מן התשלומים המועברים לעירייה באמצעות אותם מטבעות משלימים)
- **סיוע במימון ביניים:** סיוע במימון לפיתוח פלטפורמות שיפעלו בבעלות ציבורית או קהילתית לטובת מטרות עירוניות בתחומי החברה והסביבה וכן, לקואופרטיבים בתחילת דרכם.

עסקים, של פיקוח ושל אכיפה, של ניהול משותף, של יצירת פלטפורמות משתפות ושל פעילות במרחב הציבורי.

1.2.2.2 עידוד שיתופי-פעולה בין עסקי מסחר ייחודי ומתמחה בעיר, ושיתופי-פעולה של עסקים סמוכים באזורי מסחר מובחנים, ובכלל זה הרחבת פרויקט מעגל³ למרחבי מסחר נוספים בעיר

1.2.2.3 תכנון פיזי שיעודד אכלוס על ידי מסחר מקומי

- תכנון אזורי מסחריים חדשים המתאימים לאכלוס מסחר מקומי ולא לרשתות, בעיקר על ידי הבטחת גודל חלל קטן, פיתוח מרחב ציבורי המאפשר עירוב שימושים ותחזוקה לא יקרה
- בפרויקטים של התחדשות עירונית ברחובות מסחריים, מבנה החלל המסחרי ישמר ככל האפשר בנפחים דומים לנפחי החנויות במקור (זאת, כדי לא ליצור חללים גדולים מדי, שאליהם יכולות להיכנס רק רשתות גדולות)
- נקיטת פעולות ליצירת תמהיל שימושים שיערב מסחר לצריכה מקומית במרחק הליכה בכל שכונות המגורים.

צילום: ריקי רחמן

1.2.1.5 ביסוס העירייה כגוף הפועל גם על פי עקרונות הכלכלה המשלימה

העירייה תבחן שילוב עקרונות של הכלכלה המקומית, המקיימת בהתנהלותה, בין היתר:

- ניהול תקציב המתחשב בשיקולים מקיימים
- שילוב שיקולים חברתיים במכרזים וברכש
- שילוב שיקולים חברתיים וסביבתיים בפרויקטים עירוניים.

1.2.2 חיזוק המסחר ברחובות, בדגש על עסקים מקומיים ועסקים השומרים על "רוח המקום"

כדי להתמודד עם האיומים על סקטור המסחר בעיר (הגידול במסחר המקוון, דחיקת עסקים ייחודיים וקטנים על ידי הרשתות הגדולות, תהליכי התחדשות עירונית המשנים את אופיים של אזורי מסחר בעיר ומביאים להריסה של חללי מסחר מסורתי לאורך רחובות) העיר תעודד שמירת מוקדי מסחר ייחודיים, מתמחים, בעלי כוח משיכה אזורי. זאת, לצד שירותים מסחריים לתושבים באזורי המגורים. המסחר ברחוב ישמש חלון ראווה לרוח המקום, ליצירה וליזמות המקומית. שילוב המסחר באזורי מגורים ותעסוקה יאזן בין הצרכים והרגישויות של כל השימושים, ליצירת מרחב ציבורי מכיל, שוקק, ודינמי.

1.2.2.1 קידום מדיניות לחיזוק מרחבי מסחר בעיר וקידום תוכניות פעולה ממוקדות, לפי הצורך

תקודם תוכנית מדיניות לחיזוק מרחבים ואזורי מסחר בעיר, שתזהה איומים והזדמנויות ותציע תוכניות פעולה ממוקדות בתחומים של תכנון ושל בנייה, של רישוי

³ מעגל- מרחב עסקי גיאוגרפי לקידום (ובאנגלית: BID (Business Improvement District) - התאגדות (כעמותה) של עסקים מקומיים יחד במרחב גיאוגרפי משותף לצורך קידום פעילותם הכלכלית ויצירת מרחב עסקי שוקק, תוסס ורווחי בשיתוף פעולה הדוק ופרודוקטיבי בין העסקים לרשות המקומית.

1.2.3 חיזוק והעצמה של עסקים קטנים ובינוניים בעיר

תל-אביב-יפו תסביר פנים לעסקים קטנים ובינוניים בעיר, בהיותם גורם מרכזי בצמיחה וביצירת תעסוקה. יפותחו אמצעים לשיפור שרידותם, לצמצום חסמים ומכשולים המקשים עליהם ויפותחו כלים להעצמתם, בין היתר על ידי סיוע בהתארגנות לשיתופי-פעולה ובמתן שירותים ותשתיות תומכות.

1.2.3.1 טיפול בקשיים אסטרטגיים של עסקים קטנים - הנגשת מידע, שירות one stop shop, חוזי שכירות, סיוע בגישה להון, לייעוץ ולפיתוח עסקי, מתן הכשרה

1.2.3.2 הרחבת התו הירוק - עידוד וייעוץ לעסקים להתנהל באופן מקיים

1.2.3.3 קידום פלטפורמות התארגנות ושיתופי-פעולה בין עסקים, על בסיס סקטורים של פעילות

- תוכניות העשרה והכשרה בתחומים תומכים, כגון: ניהול עסק, מיתוג, התנהלות מקיימת
- לימוד והטמעה של טכנולוגיות חדשות וקידמה בענפים מסורתיים
- סיוע לשיתופי-פעולה לשם צריכה משותפת של חומרי גלם, מכירה משותפת, מתן שירותים למוסדות עוגן באופן מאורגן
- תשתית פיזית משותפת לצרכים שונים (אחסנה, חדרי ישיבות, חדרי טיפולים)
- מיתוג ואירועים.

1.2.3.4 קידום פרקטיקה של כלכלה מעגלית וביסוס שיתוף-פעולה מובנה בתוך אשכולות תעשייה מקומיים

1.2.3.5 סיוע לעסקים קטנים, בעיקר בעת המעבר להתנהלות מקיימת

1.2.4 עידוד ופיתוח תחומי תעסוקה שונים המתאימים למגוון קבוצות אוכלוסייה

עידוד ופיתוח ענפים כלכליים המייצרים מקומות תעסוקה לאוכלוסייה מגוונת מבחינה המצב החברתי-כלכלי, הגיל, המגדר והכישורים. יושם דגש מיוחד על פיתוח היצע תעסוקה מגוון בתחומים טכנולוגיים מתקדמים, והטמעת טכנולוגיות מתקדמות בענפים מסורתיים, למען חלחול הצמיחה והכלת החדשנות והחידושים בקרב כל שכבות האוכלוסייה.

1.2.4.1 גיבוש מדיניות לתמיכה במועסקים במשלחי-יד נחוצים שבהם רמת השכר נמוכה

- פיתוח דיור בר-השגה לאוכלוסייה בעלת רמת שכר נמוכה: גיבוש הגדרה של משלחי היד הכלולים תחת מושג זה, התייחסות למשלחי-יד כקריטריון בהקצאת דיור בר-השגה מן המלאי העירוני, ותתמך מעסיקים גדולים ליצירת מעונות עובדים בעיר
- סובסידיות ממוקדות לתחבורה ציבורית, לפלטפורמות תחבורה שיתופיות ו/או לחניה למועסקים בקטגוריה זו
- עידוד הקמת מעונות יום בקרבת מקומות תעסוקה גדולים, שבהם יתועדפו משפחות העובדים במשלחי-יד נחוצים עם רמת שכר נמוכה.

1.2.4.2 שילוב אוכלוסיות המאופיינות בשיעורי תעסוקה נמוכים בשוק העבודה - ניתוח חסמים, איתור יכולות לא ממומשות, פיתוח תחומי פעילות מקומיים המתאימים לאוכלוסיות אלה והכשרה

- יזוהו אוכלוסיות שאינן מנצלות את פוטנציאל ההשתלבות שלהן בשוק העבודה (אימהות, ערבים; בני 50+) ייערך ניתוח חסמים ויאותרו יכולות לא-ממומשות הממוקדות בשוק העבודה

1.2.5.3 עידוד הקמת קואופרטיבים לצריכה ולדיור - סיוע ראשוני להקמת קואופרטיבים צרכניים, עזרה בהתארגנות, עזרה במימון ראשוני

1.2.5.4 עידוד מיזמי דיור בשכירות המוכוונים לקבוצות אוכלוסייה שמעוניינים לשמר בעיר (למשל, מגדל דירות לסטודנטים/ צעירים שבו יצרכו שירותים בשיתוף)

צילום: שני הלוי

- ייבחנו תוכניות ממוקדות לפתרון חסמים ולשילוב אוכלוסיות בשוק התעסוקה, ובכלל זה סיוע בפתיחת עסקים קטנים: הכשרה, מרחבי עבודה ומכירה משותפים, ייעוץ עסקי, קידום ומיתוג, קישור עם עסקים משלימים, עזרה בלוגיסטיקה
- פיתוח תחומי פעילות מקומיים המתאימים לאותן אוכלוסיות.

1.2.4.3 פיתוח תוכניות הכשרה והסבה מקצועית למגוון אוכלוסיות כדי להגדיל את השתלבותן בשוק העבודה ובפרט, בענפים צומחים ומתגמלים יותר (היי-טק, קלינטק)

1.2.4.4 עידוד הקמת קואופרטיבים של עובדים שיספקו שירות למוסדות עוגן (מוסדות השכלה, בתי-חולים, מרכזים קהילתיים) בדגש על קבוצות עובדים חלשים

1.2.5 הקלת יוקר המחיה ושיפור רווחתן ואיכות חייהן של כל קבוצות האוכלוסייה

העירייה תפעל לפיתוח אמצעים ולהרחבת שירותים עירוניים שיביאו להקלת יוקר המחיה על שכבות אוכלוסייה מעוטות אמצעי תשלום; העירייה תעודד שיתופי-פעולה ופיתוח תשתיות שיתוף בקרב המגזר העסקי, המגזר השלישי והתושבים ותפתח אמצעים נוספים מתחום הכלכלה המשלימה, שיכולים לשפר את נגישות התושבים לסחורות ולשירותים ובכך תשופר איכות החיים שלהם.

1.2.5.1 הרחבת שירותים עירוניים ובחינה עתית של תעריפיהם

1.2.5.2 עידוד פלטפורמות משתפות בקהילה (מסחר משותף, השאלת חפצים, בנק זמן, מכירת תוצרת ביתית)

4 בנק זמן הוא המתווך בסחר החליפין של הזמן, מושג בכלכלה שבו יחידת המטבע האלטרנטיבי היא שעת עבודה של אדם. כל אדם שתורם מזמנו לטובת הזולת, זכאי לקבל זמן שווה לזמן תרומתו לפי רצונו וצרכיו (ויקיפדיה)

1.3

יעד מוביל לתיירות אורבנית, מתחדשת ומתחשבת בתושבי העיר

בתל־אביב-יפו - בהיותה מרכז עסקי ותרבותי של המטרופולין והמדינה ולאור מאפייניה כעיר עולם - תוסיף ותתפתח תעשיית תיירות ומלונאות מגוונת, איתנה, ייחודית ואיכותית, שיש בה תרומה חשובה לתוצר המקומי של העיר, לתעסוקת תושביה ולפריחתם של עסקי הבילוי והפנאי, וכן - למוסדות התרבות בעיר ולקצב החיים התוסס בה. העיר תהווה מרכז לפעילות תיירותית אורבנית שיציע חוויה תיירותית המושתתת על מאפייניה הייחודים של העיר כמרכז מטרופוליני וארצי ישראלי, ליברלי, חדשני ותוסס, הממוקם בסמוך לחוף ים. החוויה התיירותית האורבנית בתל־אביב-יפו תתבסס גם על המרחב הציבורי המפותח והמזמין של העיר, על ייחודיותה של יפו כעיר היסטורית בעלת מרקם אנושי ופיזי ייחודי, על האינטראקציה של התיירים עם המקומיים ועל היותה מרכז תרבותי לכלל המדינה. ניהול ופיתוח תעשיית התיירות ייערך באופן מושכל ואחראי, המיטיב עם תושבי העיר, עם העובדים בה ועם המבקרים והמתיירים בה. זאת, תוך שמירה על הסביבה הפיזית ועל המרקם החברתי בעיר ומתוך אחריות כלפי הדורות הבאים.

קווי המדיניות

1.3.1 קידום ומיצוב העיר כיעד אטרקטיבי לתיירות אורבנית, תיירות עסקית, תיירות תערוכות וכנסים, תיירות מורשת

1.3.2 קידום ומיצוב העיר כיעד City break מועדף, לתיירות נכנסת ולתיירות פנים

1.3.3 הסדרה, פיתוח והקמה של מגוון שירותי אכסון ותשתיות תומכות

1.3.4 שיפור והעשרת החוויה התיירותית

1.3.5 ניהול אינטגרטיבי, מושכל ואחראי של תחום התיירות בעיר

ים הנהנית ממזג אוויר נוח ונעים במרבית ימות השנה; עיר המהווה בית למגוון אוכלוסיות התורמות לעושרה התרבותי והקולינרי; עיר שבה התייר יכול לבוא בקשר עם התושב המקומי; עיר בעלת חשיבות היסטורית ומורשת ישראלית ויהודית עשירה; מרכז טכנולוגיה וחדשנות אזורי ועולמי ("סטארט-אפ ניישן"); עיר שבה קיימת תחושת ביטחון אישי גבוהה; עיר הממוקמת במרכז המדינה עם נגישות גבוהה לאתרי עניין בישראל ובמזרח התיכון ולנמל התעופה.

1.3.1.2 בנייה והתאמת ערוצי השיווק למגזרי התיירות המשמעותיים

תוכניות השיווק יותאמו באופן ייעודי למגזרי התיירות המשמעותיים, לרבות אופן העברת המסרים, ערוצי הפרסום (פרינט ודיגיטלי) פעולות יח"צנות ועוד. כך, למשל, תוכנית השיווק למגזר התיירות האורבנית תוכל להתמקד בחוויות הגלוקאליות המייחדות את העיר (יפו ההיסטורית, העיר הלבנה, חוף הים, חיי הרחוב התוססים, חיי הלילה, חוויות קולינריות); לתיירות העסקית העיר תשווק כסביבת Bleisure (סביבה המאפשרת לערב בין עבודה לפנאי) וכמרחב שבו איש העסקים יכול לפגוש אנשי עסקים נוספים הדומים לו; לתיירות התערוכות והכנסים היא תשווק כמרכז ידע וחדשנות מתקדם וכיעד כוכב למבקרים בכנסים (יעד ממנו ניתן להגיע בקלות למוקדי עניין נוספים במדינה); לתיירות מורשת יודגש מקומה של העיר בהיסטוריה העברית והצינונית.

1.3.1.3 שיווק העיר באמצעות שיתופי-פעולה וממשקים עם גורמים מקומיים ובינלאומיים

העירייה תפעל למימון קמפיינים התואמים את ערכי המותג ומגזרי התיירות המשמעותיים באמצעות יצירת מימון משותף (Matching) עם שותפים פוטנציאליים, כדוגמת משרד התיירות והתאחדות בתי המלון. בנוסף, העירייה תיצור שיתופי-פעולה עם ארגונים המייצגים את מגזרי התיירות השונים.

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.3.1 קידום ומיצוב העיר כיעד אטרקטיבי לתיירות אורבנית, לתיירות עסקית, לתיירות תערוכות וכנסים ולתיירות מורשת

סוגי תיירות שיקודמו ויפותחו בעיר הם אלה המתאימים ליתרונותיה היחסיים, ובכלל זה גם אלה בעלי מכפיל כלכלי גבוה התורם לכלל תושבי העיר, והמאופיינים בביקוש קשיח יחסית ובהוצאה גבוהה לתייר. הסוג המשמעותי ביותר לעיר היא התיירות האורבנית המהווה היום מרכיב חשוב בתנועת התיירות העולמית. לעיר תל-אביב-יפו מאפיינים ייחודיים שבכוחם למשוך תיירות זו: מרחב ציבורי שוקק חיים, הווי חיים ייחודי ותוסס במשך רוב שעות היום והלילה; חופי רחצה במרחק הליכה, מגוון חוויות אתניות אותנטיות וגלוקאליות (מקומיות ובינלאומיות כאחד) שהתייר אינו יכול לחוות במקום מגוריו; מאפיינים היסטוריים בעלי חשיבות לעם היהודי, לתנועה הציונית ולמדינת-ישראל (לדוגמה: מקום הכרזת המדינה, שער העלייה לארץ-ישראל). את התיירות האורבנית יש לפתח לאור חוויות הקשורות במאפייניה הייחודיים של העיר תל-אביב-יפו, חוויות שאותן ערים אחרות לא יוכלו לחקות בנקל.

1.3.1.1 הכנת "ספר מותג" לעיר תל-אביב-יפו, שימשמש תשתית לכל פעולות הפרסום והשיווק של העיר בתחומי התיירות ושיכלול סט של עקרונות/ערכים המאפיינים את המותג "תל-אביב"

ספר המותג, שייבחן ויעודכן מעת לעת, יפרט את האיכויות ואת הערכים המאפיינים את העיר ושהופכים אותה למקום אטרקטיבי לתיירות אורבנית: עיר ליברלית, פלורליסטית, קוסמופוליטית, "מגניבה", מתחדשת ותוססת; עיר לחוף

צילום: ריקי רחמן

1.3.2.2 פיתוח והתאמת התשתיות למוצר City Break

כדי להפוך את תל-אביב-יפו לאחד מיעדי ה-City Break המועדפים, יפותחו תשתיות תומכות ומתאימות למוצר: פישוט והוזלה של דרכי ההגעה מנמל התעופה אל העיר (לדוגמה, באמצעות שאטל בחינם שבו הנסיעה היא חוויה) יצירה ופיתוח של אטרקציות אטרקטיביות לשעות הערב, שיגרמו לתייר ללון בעיר בקרבתו. למשל: חוף רחצה פעיל ופתוח בלילה, בריכות שחיה פעילות בלילה, מתחמי קניות (Shopping) ושווקים המייחדים את העיר, סיורים אטרקטיביים וייחודיים, פעילות ספורט והרקדות במרחבים ציבוריים, בדגש על חופי הים. כל אלה יהיו פעילים בשעות היום והלילה. כמו כן יינקטו צעדים לעיבוי הפעילות המתרחשת בסופי השבוע, בעיקר ביפו המשוחררת ממגבלות שמירת השבת. לשם כך יאותרו מוקדי עניין מרכזיים לתיירים ויינקטו פעולות לפיתוחם ולהעשרתם. כמו כן, יאותרו פתרונות להיעדר התחבורה הציבורית בשבת (כמו אוטותל לתיירים או שבוס).

1.3.2.3 הכרה בחשיבותה של תיירות פנים וקידומה

העירייה תפעל להכנת קמפיינים ייעודיים בשיתוף משרד התיירות בשל הצורך בהנעה לפעולה של תיירי הפנים כבסיס לשימור החוסן העירוני. וכן, היא תקדם יצירת תשתיות של מלונאות ואטרקציות המתאימות לתיירות זו וגיבוש תמריצים

1.3.2 קידום ומיצוב העיר כיעד City Break מועדף, לתיירות נכנסת ולתיירות פנים

השינויים בדפוס החופשה ופעילות הפנאי בארץ ובעולם ואופייה התוסס של היעיר ללא הפסקה ו"העיר שלא הולכת לישון" - מאפשרים לעיר למצב עצמה כיעד שהתייר מחו"ל בוחר ללון בו במהלך כל שהותו בישראל ושממנה הוא יוצא לסיורים בכל רחבי הארץ ואילו התייר הישראלי בוחר ללון בו לפחות לילה אחד, ולא לחזור לביתו באותו יום.

1.3.2.1 מיתוג ומיצוב העיר כיעד City Break מועדף במסגרת ערוצי השיווק השונים

תל-אביב-יפו תמותג ותמוצב כיעד המוביל בישראל, ואחד המובילים במזרח התיכון ובאירופה, ל-City Break תוך הדגשת מאפייניה של העיר שבה "כל הזמן מתרחשים דברים", "עיר שלא הולכת לישון", "עיר ללא הפסקה", "עיר תוססת ומגניבה", "עיר שצריך לנח לפני שמגיעים אליה לחופשה".

יודגשו היתרונות של תל-אביב-יפו כבסיס מועדף לטיולי כוכב בישראל (ירושלים, טבריה/נצרת, ים המלח, חיפה) המעשירים את חוויית התייר. המרחב הציבורי יוצג כמרחב אטרקטיבי ובטוח, הכולל עושר של חוויות קולינריות וחיי לילה עשירים, המהווים הזדמנות בילוי עם המקומיים. יובלט צביונה של תל-אביב-יפו כעיר חוף ים-תיכונית המשתרעת לאורך רצועת חוף ארוכה, שבה שלל פעילויות נופש וספורט (ובכלל זה ספורט ימי) המהווים מארג מגוון ואטרקטיבי, רצועה המחברת בין העיר החדשה לבין יפו העתיקה. לתיירי הפנים, היא תמותג כעיר המאפשרת "לצאת לחו"ל מבלי לצאת מן הארץ". יודגשו חיי הלילה העשירים והתוססים של העיר, המהווים גורם משיכה לתיירים ללון בעיר ולא להסתפק בביקור יומי.

- גיבוש מדיניות והסדרה של שירותי לינת תיירים בדירות מגורים ("Airbnb")
- קידום הקמת שירותי אכסון ייחודיים שיעשירו את החוויה התיירותית בעיר, לדוגמה: אוהלים על חוף הים, לינה על גגות העיר, קרוואנים במגרשי חניה ציבוריים
- ייזום והנעה של שיתופי-פעולה בין יזמי נדל"ן ותיירות, כדי למצות באופן מלא את פוטנציאל המרכיב המלונאי
- קידום פעולות להקלת התהליך הרגולטורי להקמה ולהפעלה של בתי המלון ושירותי האכסון בתחומי העיר
- קידום יצירת רשת ביטחון למצבי משבר, בשיתוף עם משרד התיירות.

1.3.3.2 הקמת תשתיות מעטפת בתעשיית התיירות (מידע, מרכזי מבקרים, שילוט והכוונה ידידותיים, שימוש בטכנולוגיות, תשתית תחבורה)

המידע לתייר יונגש באופן אמין, זמין ועדכני והוא יפרט את הפעילויות המתרחשות בעיר ובמטרופולין תוך שימוש באפליקציות חכמות ("דיגיתל לתיירים" ואמצעים נוספים). יפותחו מרכזי מבקרים אטרקטיביים במודל עסקי הכולל שיתופי-פעולה עם יזמים לצורך הנגשת מידע. ייעשה שימוש בלשכות מידע ניידות להנגשת מידע בהתאם להתרחשות התיירותית בעיר. יפותחו ויופעלו אמצעי שילוט והכוונה, גמישים, דיגיטליים, ידידותיים ונוחים להבנה. ייעשה שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, לרבות מציאות מדומה להמחשת מציאות ואווירה באתרים השונים בעיר, ובכלל זה באתרים היסטוריים ובאתרי מורשת. שירותי ההנגשה ישמשו לקבלת מידע על שביעות הרצון מן האטרקציות התיירותיות השונות בעיר, מאמצעי האכסון ומהתנהלותו של התייר בזמן שהייתו בעיר. כמו כן, הם ישמשו לניהול עומסים כדי למתן תחושת over crowding לתייר ולתושב.

תפוחת תשתית תחבורה המאפשרת הגעה מהירה וקלה בין אזורי התיירות המרכזיים בעיר, כולל בימי סופשבוע.

שיעודדו אותה. יש לזכור כי רוב פעילויות התרבות בעיר מתקיימות בעברית ומאפשרות לפלח שוק זה שלל פעילויות רחב יותר מזה של תיירים, שאינם דוברי עברית.

1.3.3 הגדרה, פיתוח והקמה של מגוון שירותי אכסון ותשתיות תומכות

היצע שירותי האכסון בעיר יענה לצרכים ולהעדפות של מגוון הקהלים המעוניינים להגיע לעיר וליכולות התקציביות שלהם, ויעודד אצל הצרכן תחושה של Good value for money. הערייה תפעל לשיפור איכות השירות במגוון שירותי האכסון הקיימים בעיר וזאת, לאור השפעת חווית השירות על תחושת ה- Value for Money. התשתיות התומכות יאפשרו לתייר לנצל באופטימליות את זמן חופשתו הקצר יחסית, בדגש על התשתית התחבורתית בעיר וזאת שבין העיר לשדה התעופה.

1.3.3.1 הגדלת מצאי חדרי בתי המלון בעיר תוך יצירת מגוון ותמהיל חדרים מאוזן

ייבחן היצע בתי המלון הקיים והמתוכנן אל מול ביקושים צפויים ותגובש מדיניות לפיתוח ההיצע המלונאי בעיר לטווח הקצר והארוך. במסגרת זו ייבחנו ויעוצבו קווי פעולה אסטרטגיים בכמה נושאים:

- עידוד הקמת בתי-מלון ברמה עממית
- קידום כניסת רשתות מלונות בדרגת איכות הגבוהה ביותר ("פרימיום") לעיר, נוכח עלויות הלינה הגבוהות והביקוש למלונות אלה ביעדים שלהם מאפיינים דומים לאלה של תל-אביב-יפו.
- עידוד והמשך המגמה הקיימת של הקמת מלונות בוטיק קטנים וייחודיים המשתלבים בנוף האורבני ונשענים על שירותי מעטפת בסביבה, כדוגמת מסעדות, חדרי כושר וחניות

1.3.4 שיפור והעשרת החוויה התיירותית

ניהול, תכנון ושיווק תל-אביב-יפו כיעד תיירות אטרקטיבי יתבסס על ההבנה שהתייר מונע מן הרצון לעבור חוויה ייחודית וזכירה. החוויות התיירותיות יהיו מגוונות ומתאימות לכל סוגי התיירים שהעיר מבקשת למשוך וגם לתושבי העיר, חלקן חוויות אתניות שיש לעיר ולסביבתה להציע, ורבות מהן יתבססו על תשתית טכנולוגית חדשנית ומתקדמת.

1.3.4.1 העשרת החוויה התיירותית באמצעות פיתוח חוויות חדשות

העירייה תפתח - ותעודד גורמים נוספים לפתח - אטרקציות וחוויות תיירותיות חדשות במגוון תחומים ולמען מגוון קהלי יעד. בין היתר, יפותחו אטרקציות לילדים או לבני-נוער, אטרקציות בתחום המורשת העברית והצינית, אטרקציות גלוקאליות המעצימות את המקומיים ואת תרבותם, פעילויות המאפשרות אינטראקציה עם המקומיים, פעילות ספורט מקומית הזמינה לתייר (ובכלל זה ספורט ימי). בנוסף, תיבחן האפשרות לפתח אטרקציה שהיא בבחינת must visit לכלל התיירים - למשל, מבנה תרבות ייחודי, מבנה זמני ייחודי שניתן להקמה לתקופה קצובה ושימשם אכסניה לפעילות ייחודית מושכת תיירים, קיום תערוכה בינלאומית שנתית (או אחת לכמה שנים) בתחום שבו יש לעיר יתרון יחסי או התמחות או קיום פסטיבל בינלאומי.

1.3.4.2 שיפור החוויה התיירותית באמצעות מיצוב, שיווק, הנגשה וניהול של האטרקציות הקיימות

עיריית תל-אביב-יפו תפעל לבסס ולמצב את האטרקציות הקיימות כמובילות בתחומן וככאלה שניתן לחוות רק בתל-אביב-יפו. העשרת החוויה התיירותית תתבסס על אטרקציות אלה ועל מאפייניה של העיר, למשל: מסלולי סיור בעלי עניין ותוכן ייחודי ("שביל העצמאות"),

השתתפות בטקסי קבלת שבת חילוניים, השתתפות בפעילויות המחזקות את זהותו של המבק, השתתפות בסמינר לימוד בתחומי עניין שונים המאפיינים את תל-אביב-יפו.

העירייה תעמיד לרשות התייר מידע זמין, עדכני ורלוונטי התואם את תחומי עניינו וציפיותיו מן החופשה.

העירייה תוביל תהליך של שיפור אטרקציות באמצעות ניתוח מידע על מספר המבקרים, שביעות רצונם ותחושת ה-Value for Money אצלם.

העירייה תקדם את רמת איכות השירות בתעשיית התיירות באמצעות מאמצים משותפים של בעלי העניין הרלוונטיים, בדגש על משרד התיירות, התאחדות בתי המלון ומשרד התחבורה.

ימופו מוקדי העניין והאתרים הרלוונטיים על פי רמת הנראות, הנגישות, התחזוקה ורמת ניקיון, ויוגדרו סדרי העדיפויות לשיפורם ולשדרוגם, כך שיוכלו לתרום לחוויה התיירותית.

1.3.4.3 שיפור והעשרת החוויה התיירותית ביפו (בהיבט התרבותי, ההיסטורי, הקיום המשותף, הקולינרי, השווקים בעיר)

העירייה תפעל לפתח מוצרים תיירותיים המתבססים על המאפיינים הייחודיים של יפו מבחינה תרבותית, היסטורית, דתית, קולינרית וכן, השווקים והקיום המשותף.

1.3.4.4 יצירת שיתופי-פעולה מטרופוליניים

העירייה תפעל ליצירת שיתופי-פעולה ברמת המטרופולין. זאת, כדי להעשיר את החוויות התיירותיות ולהגדיל את היצע הפעילויות והאטרקציות לתיירים.

של תשתית ומיזמים בתחום התיירות. כחלק בלתי נפרד מכל שינוי עתידי בתעשיית התיירות בעיר, ייבחנו ההשפעות על תושבי העיר והסביבה. הניהול והתכנון של תעשיית התיירות בעיר ייעשו בשקיפות ותוך שיתוף הציבור. במסגרת פיתוח המנגנונים להנגשת מידע לתייר, תקודם התפיסה שבה על המבקר ו/או התייר הלן בעיר לכבד ולהתחשב בהתנהלותו את תושבי העיר ואת סביבתה. תעשיית התיירות תנוהל תוך הקפדה על שימור המורשת הפיזית והתרבותית של העיר.

1.3.5.3 הכנת תוכנית-אב אופרטיבית למימוש מרכיבי חזון העיר בתחום התיירות

עיריית תל-אביב-יפו תכין, בין היתר על בסיס העקרונות המפורטים בחזון העיר, תוכנית-אב אופרטיבית שתתווה את פיתוח תחום התיירות בעיר ותתווה בסיס לקבלת החלטות בעירייה הקשורות בתעשיית התיירות. תוכנית האב תאפשר לכלל המעורבים בתעשיית התיירות בעיר להכיר את מדיניות העירייה בתחום, ולנתב את יוזמותיהם ואת פעילותם בהתאם לה.

צילום: גיא יחיאלי

1.3.5 ניהול אינטגרטיבי ואחראי של תחום התיירות בעיר

עיריית תל-אביב-יפו תנהל את תעשיית התיירות בעיר באופן מושכל ואחראי, תוך תכלול ותיאום של פעילות כלל הגופים העוסקים בתיירות בעיר. זאת, כדי להבטיח הצלחה בת-קיימא של תעשיית התיירות, כדי להבטיח שהיא תתרום לרמת החיים ולאיכות החיים של תושבי העיר - ולא תיצור אנטגוניזם מצדם - וכדי שתתרום לחוסנה של העיר.

1.3.5.1 ניהול התיירות בעיר באמצעות תיאום וסנכרון של הגורמים שלהם זיקה לתעשיית התיירות, בהובלת מינהלת עיר עולם והתיירות

העירייה תפעל לתיאום ולסנכרון כלל הפעילות התיירותית על ידי הגוף האמון על נושא התיירות בתל-אביב-יפו. גוף זה, שיהיה שותף ומעורב בתהליכים ובפרויקטים העירוניים שלהם זיקה וממשק לתחומי התיירות, יהווה את מוקד הידע התיירותי בעיר ואת המנגנון התומך בקבלת ההחלטות בתחום.

תיאום וסנכרון כלל הפעילות התיירותית בעיר יתבצע באמצעות תשתית ניהולית המבוססת על פורום קבוע של כלל הגורמים הרלוונטיים העוסקים בתעשיית התיירות בעיר, בהובלת העירייה.

יחוזק וימוסדו מנגנוני עבודת המטה עם משרד התיירות ועם גורמי תיירות במטרופולין, כדי לסנכרן ולקדם מאמצים משותפים שלהם תרומה לתעשיית התיירות בעיר.

1.3.5.2 ניהול התיירות בעיר באופן אחראי תוך התחשבות בתושבים ובסביבה

העירייה תפעל להטמעת תפיסת עולם המכוונת למזעור הפגיעה בסביבה וברווחת התושבים עקב פיתוח פרויקטים

1.4

מרכז תרבות ויצירה ישראלי ובינלאומי

התרבות והאמנויות היוו תמיד עוגן מרכזי בהוויית העיר. העירייה תמשיך לחזק עוגן זה על ידי פיתוח תשתיות לתרבות, קידום היצירה העצמאית, ייזום אירועי תרבות ואמנות שונים והעשרת המגוון התרבותי הפועל בעיר לטובת תושביה וכלל תושבי מדינת-ישראל. העירייה תשכיל לטפח את מוסדות התרבות המובילים וגם את היוזמות החדשניות ואת האמנים העצמאיים. זאת, בשאיפה למצוא את האיזון הנכון ביניהם כדי להבטיח שהעיר תהווה אבן שואבת ליוצרים, לאנשי-רוח ולקהל שוחר תרבות מן הארץ ומן העולם. וכך, מעמד העיר כבירה התרבותית של ישראל יתחזק ובמקביל תפרח בה התרבות המקומית והקהילתית, תוך מתן מענה למגוון צורכי התרבות והפנאי של התושבים ושמירה על מקצועיות ומצוינות. תל-אביב-יפו תמשיך לאפשר, להגן ולתמוך בכל סוגי היצירה התרבותית, ליהנות מן הרב-תרבותיות המאפיינת אותה, להיות קשובה לרוח הזמן ואף לעצב אותה, כשהיא מזמינה חדשנות וכניסה למרחבים חדשים, ממשיים ווירטואליים.

קווי המדיניות

1.4.4 שמירה ופיתוח של מרחבים וחללים מגוונים ליצירה תרבותית

1.4.5 העשרת הפעילות האמנותית והתרבותית במרחב הציבורי

1.4.1 שמירה וקידום מעמדה של העיר כמרכז תרבות ישראלי ובינלאומי מוביל, פלורליסטי וחדשני

1.4.2 חיזוק פעילות תרבותית מצוינת בקהילה, המחוללת קהילתיות וצמיחה חברתית

1.4.3 טיפוח האמנים ואנשי הרוח של העיר כהון אנושי משמעותי התורם לצמיחה עירונית, תוך הבטחת עצמאותם הרוחנית והכלכלית

• פיתוח מודלים גמישים לתמיכה ולעידוד של היצירה ושל היוצרים באמנות ובתרבות.

1.4.1.2 הבטחת רמתם הגבוהה של מוסדות תרבות על ידי הקפדה על רמה גבוהה של ניהול אמנותי ואדמיניסטרטיבי

1.4.1.3 הבטחת גיוון חברתי של חברי הוועדות המקבלות החלטות בדבר תמיכה ביצירה תרבותית

הוועדות המחליטות על תמיכה בגופי תרבות וביוצרים יהיו מגוונות בהרכבן המקצועי והחברתי, כך שיישמע קולן של קבוצות מגוונות. החלטות הוועדות יהיו שקופות ונגישות לציבור.

1.4.1.4 פיתוח מנגנונים לאיתור מקורות כלכליים נוספים חוץ-עירוניים לפיתוח התרבות בעיר

כדי לשמור על העוצמה ועל העושר התרבותי בעיר, יאותרו מקורות מימון נוספים לאלה של העירייה ושל המדינה, כגון: קרנות מקומיות ובינלאומיות, שיתוף-פעולה עם גורמי הסקטור הפרטי ועם ארגונים בינלאומיים לקידום פעילות תרבותית ואמנותית.

1.4.1.5 מיצוב תל-אביב-יפו כמוקד מרכזי ברשתות ערים ארציות וברשתות בינלאומיות

העירייה תפתח מערך קשרי חוץ לקיום דיאלוג, למידה ושיתופי-פעולה עם ערים מובילות בתחום התרבות וגופי תרבות מובילים בארץ ובעולם.

העירייה תקדם שיתופי-פעולה עם הערים השכנות במטרופולין ומחוצה לו כדי למקסם את החוויה התרבותית לתושבי העיר והמטרופולין. כך, למשל, ייתכנו פעולות שיווק משותפות הכוללות את אתרי התרבות המרכזיים במטרופולין, הפקת אירועי תרבות משותפים (למשל, פסטיבל המתקיים בו-זמנית במספר רב של מוקדים במטרופולין, מכירת כרטיסים משולבים או יצירת אירועים נודדים).

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.4.1 שמירה וקידום מעמדה של העיר כמרכז תרבות ישראלי ובינלאומי מוביל, פלורליסטי וחדשני

תל-אביב-יפו תמשיך לטפח ולקדם את התרבות ואת האמנות בעיר ולהתפתח כעיר תרבות המשתווה לערים מרכזיות אחרות בעולם. תל-אביב-יפו תמשיך להוות את המרכז התרבותי המשמעותי של ישראל - מרכז היצירה התרבותית ומרכז הצריכה והפצת התרבות בישראל; עיר שבה מתקיימת התרחשות תרבותית מגוונת וחדשנית - תרבות קאנונית ולצדה תרבות שוליים, נסיינית וחתרנית.

1.4.1.1 הכנת תוכנית-אב לתרבות המבוססת על בחינת צרכי התרבות בעיר ועל החזון העירוני

תקודם תוכנית-אב עירונית שמטרתה חיזוק מעמדה של העיר כמרכז תרבות מוביל במדינה. התוכנית תעסוק בכל הרבדים וההיבטים של תחום התרבות בעיר, כפי שבאים לביטוי בחמישה קווי המדיניות, ובכלל זה גם המרכיבים הבאים:

- זיהוי החוזקות והפוטנציאל של העיר בתחום התרבות, וזיהוי הפעולות הנדרשות למיצוי הפוטנציאל
- גיבוש כלים לפיתוח עוגנים תרבותיים למשיכת קהל בינלאומי וקהילת אמנים מקצועית, ובכלל זה העצמת גופי התרבות הקיימים, בניית הסיפורים העירוניים הייחודיים לנוף ולתרבות הישראלית (כדוגמת סיפורי החיים של אושיות התרבות שפעלו בעיר, הנכחת סיפורי מורשת של מגוון הקהילות בעיר) פיתוח מערכי תרגום כדי להנגיש את הפעילות התרבותית והאמנותית בעיר לקהל הבינלאומי
- המלצות לפיתוח תשתיות פיזיות שיאפשרו הרחבה והעצמה של הפעילות התרבותית בעיר

1.4.1.6 שילוב יוצרים ואמנים ביחידות העירוניות השונות ובפרויקטים עירוניים

העירייה תעודד השתלבות יוצרים ואמנים ביחידות עירוניות שבהן תרומתם רלוונטית, כדוגמת מינהל קהילה והמרכזים הקהילתיים שהוא מפעיל, מינהל החינוך ובתי הספר העירוניים, אגף שיפור פני העיר, ויחידות נוספות. בנוסף, העירייה תשלב יוצרים ואמנים בפרויקטים ציבוריים, תרבותיים ואחרים, שהיא יוזמת ומפעילה. המבט היצירתי והשונה המאפיין את היוצרים יעשיר את הפעילות העירונית ויחזק את המקצועיות שלה, בעוד שבפני היוצרים יפתחו הזדמנויות הכנסה נוספות.

1.4.1.7 חיזוק והעצמה של הזהות התרבותית הערבית בעיר

העירייה תעודד יצירה תרבותית ואמנותית של תושבי יפו באמצעות הקצאת תקציבים ייעודיים, פיתוח מוסדות תרבות וחללי יצירה מתאימים, חשיפת הפעילות התרבותית בתוך הקהילה היפואית ומחוצה לה ופיתוח כלים ליצירת תרבות מקומית שתהווה מוקד משיכה לחברה הערבית בישראל.

1.4.2 חיזוק פעילות תרבותית מצוינת בקהילה, המחוללת קהילתיות וצמיחה חברתית

בכל הקהילות בעיר תתפתח פעילות תרבותית ואמנותית עניפה ואיכותית, מותאמת לצרכים ולמאויים של חברי הקהילה, ומופעלת על ידי האמנים הרבים החיים ופועלים במקום. הפעילות הזו תעשיר ותעצים את הקהילות השונות בעיר ואת חבריהן, כולל קהילת האמנים, ותפתח בפניהם הזדמנויות חדשות להתפתחות אישית, מקצועית וכלכלית. העיר תעודד ותתמוך בביטוי אמנותי של כל קבוצות האוכלוסייה בה, שיחד מייצרות את המארג הרב-תרבותי המעניין של תל-אביב-יפו.

1.4.2.1 פיתוח פרויקטים בקרב הקהילות השונות כדי לחשוף ולקרב את הקהילה ליוצרים ולאמנויות השונות

העירייה תקדם פרויקטים של יצירה בתוך ועם הקהילה שמטרתם לחשוף ולקרב את הקהילה לאמנויות השונות. הפרויקטים יעשו בדגש על התהליך ולא בהכרח על התוצר האמנותי. הקשבה, ניתוח חסמים ובניית אמון עם הקהילה יהוו את הבסיס לפיתוח הפרויקטים.

בין היתר, ייערכו פרויקטים נושאים בדגש על סיפורי העיר השונים: איסוף ולימוד המורשת המקומית או שידוך יוצרים מקומיים או יוצרים מחוץ לעיר שהחומרים המקומיים יהוו להם השראה.

1.4.2.2 העצמת תחומי התרבות והאמנות במסגרות החינוכיות

- יוצרים מקומיים ישולבו בפיתוח תוכניות לימוד פורמליות ולא פורמליות לטובת העצמת הקהילה והיוצרים
- ייבנו תוכניות ופרויקטים לילדים ולנוער השמים דגש על צפייה ועל הסתכלות ביקורתית, וחשיפה למגוון רחב של אמנויות
- תיבחן האפשרות להרחיב את לימודי האמנות והתרבות במערכת החינוך.

1.4.2.3 פיתוח תוכניות מובנות להנגשת היוצרים והיצירה ברחבי העיר לקהילות השונות

- תגובש תוכנית מובנית לשילוב יוצרים ואמנים מקומיים בפרויקטים בקהילה (חוגים, סדנאות, מופעים)
- תונגש הפעילות של גופי תרבות לקהילה, גם על ידי קיום הפעילות בקהילה וגם על ידי הבאת הקהילה אל מוסד התרבות. לדוגמה: אופרה בשכונות, מוזיאון על גלגלים, או הקרנת סרטים במרחב הציבורי
- יקודמו פעולות לחשיפת אמנים ויצירותיהם לקהלים גדולים ומגוונים יותר. זאת, כדי להגדיל את קהל צרכני התרבות (למשל הקצאת חללי יצירה לאמנים בבתי-ספר ובמרכזים הקהילתיים שיגבירו את האינטראקציה בין עבודת היוצר לתלמידים).

- ייבחנו דרכים וכלים לתמרוץ אמנים לחיות בעיר, למשל על ידי הקמת "שיכוני אמנים", או דיור בר-השגה לאמנים. זאת, על רקע יוקר הדיור שחוסם את דרכם להישארות בעיר.

- תיבדק האפשרות להרחבת צו הארנונה לאמנים - צו הארנונה לסטודיו אמן חל היום על אמנים חזותיים (ציור, פיסול, וידאו-ארט וצילום). מוצע לבחון את האפשרות להרחיב את הצו לטובת שאר תחומי היצירה.

1.4.4 שמירה ופיתוח של מרחבים וחללים מגוונים ליצירה תרבותית

מרחבים וחללי יצירה ציבוריים יפותחו ברחבי העיר, ויאפשרו לאמנים וליוצרים, הן כאלה שבתחילת דרכם והן ותיקים ומבוססים, לפעול בתנאים נוחים ובעלות בת-השגה, ובכך יתרמו לקידום היצירה האמנותית האיכותית בעיר, לחשיפתה לציבור בכל אזורי העיר, לחיזוק העירוניות ולמרחב ציבורי תוסס גם מחוץ למרכז העיר.

צילום: גיא יחיאלי

1.4.3 טיפוח האמנים ואנשי הרוח של העיר כהון אנושי משמעותי התורם לצמיחה עירונית, תוך הבטחת עצמאותם הרוחנית והכלכלית

האמנים והיוצרים בתל-אביב-יפו שותפים לשגשוג העיר ולרוח החדשנות והיצירתיות שלה. הם ימשיכו להנות מחופש ביטוי ומפלורליזם תרבותי, החיוניים לפריחה של יצירה אמנותית מגוונת ברמה הגבוהה ביותר, ומהזדמנויות תעסוקה במגזר הציבורי ובמגזר הפרטי המאפשרים להם עצמאות רוחנית, אמנותית וכלכלית.

1.4.3.1 גיבוש מודלים חדשניים לתמיכה ביוצרים ובאמנים עצמאיים - שילוב בעבודת העירייה, "תוכניות שהות" (residency) סיוע בדיור, הרחבת צו הארנונה לאמנים

- העירייה תעסיק אמנים בפעילויות הקשורות למומחיותם, למשל: מתן חוגים במסגרות העירוניות השונות, סדנאות יצירה שייערכו במקום עבודת היוצר, מופעי אמנות ותרבות במרחבים הציבוריים, שילוב האמנים והיוצרים המקומיים באירועים תרבותיים (כגון "לילה לבן")

- קידום שיתופי-פעולה עם סקטורים ציבוריים ופרטיים להרחבת הכלים לתמיכה ביוצרים בעיר

- פיתוח "תוכניות שהות" (residency) לאמנים וליוצרים כחלק מהותי מפיתוח התשתיות לקידום מרכז תרבות מטרופוליטני ובינלאומי

- שילוב אנשי-רוח ואמנים בפורומים של בעלי עניין של העירייה בפיתוח נושאים בתחומים כגון חינוך, קהילה, סביבה

- יצירת מסגרת הנקראת "אמן העיר" - בחירת אמן/ית או יוצר/ת רב-מוניטין (לתקופה קצובה) המביא מניסיונו לתוך העשייה העירונית ובמקביל מייצג את הזהות של התרבות בעיר

1.4.4.1 פיתוח מדיניות עירונית לשמירת אזורים בעיר כמרחבי יצירה; אותם אלה שבהם מתקיימת פעילות יצירתית ענפה בשל מאפייניהם הייחודיים

- יגובשו עקרונות תכנוניים, שיוטמעו במסמכי מדיניות אזוריים ובתוכניות בניין-עיר, שיבטיחו את שמירת אופיים ואת תפקודם של אזורים המהווים כר פורה לפעילות יצירתית. כך, למשל, אזורי מלאכה ותעשייה ותיקים כמו פלורנטין וקריית המלאכה המציעים מבנים ומרחבים המתאימים לפעילות יצירתית זו. העקרונות התכנוניים יבטיחו, בין היתר, שמירת מבני-מלאכה ותעשייה ותיקים, שמירה על אופיו של המרחב הציבורי, עירוב שימושי מלאכה זעירה ותעשייה לא מיטרדית עם חללי עבודה ויצירה, חללים למגורים ולעבודה לאמנים.
- יפותחו תשתיות תומכות באזורי היצירה, כגון תאורה, תשתיות אופניים והולכי רגל
- העירייה תבחן מתן תמריצים ותמיכה לאמנים הבוחרים להתמקם באזורי היצירה - סבסוד עלות שכירת סדנה בשוק הפרטי, הקצאת חללי יצירה במבנים עירוניים (תמורת שכר דירה נמוך מזה של השוק הפרטי).

1.4.4.2 תכנון והקצאת שטחים ומבני-ציבור ברחבי העיר לטובת פעילות יצירתית לסוגיה - חללי יצירה, חזרות, מופעים, תצוגה

- העירייה תפעל לשילוב חללי התרבות השונים במארג הבנוי והפתוח של העיר כדי לייצר חוויה עירונית עשירה בכל אזורי העיר:
- במסגרת קידום תוכניות בניין עיר מוקצים שטחים לטובת צרכי ציבור ובכלל זה גם לטובת שימושי תרבות. שטחים אלה מוקצים כמגרשים או כשטחים ציבוריים בנויים. בהתאם למערך המרחבי הרצוי של מוסדות הציבור, שיגובש במסגרת תוכנית האב לתרבות וכמענה לצרכים שעולים מן השטח, יפותח מאגר שטחי ציבור לשימושי התרבות הנדרשים. מאגר השטחים יתן מענה איכותי לצרכים ייחודיים של צרכי התרבות (אולמות תרבות וחללים גבוהים למחול)

- העירייה תפעל למתן חללים עירוניים לטובת פעילות תרבותית וגופי תרבות שיהיו בהישג יד ליוצרים
- יוקצו חללים לשימושים תרבותיים במרחבי בילוי עירוניים (מרחב התחנה, שרונה, נמלי העיר)
- מבנים עירוניים שזמנית אינם בשימוש ישמשו לטובת פעילות תרבותית אמנותית
- יופעל מנגנון עירוני לשיתוף-פעולה עם המגזר הפרטי לשימוש בחללים פרטיים פנויים.

1.4.4.3 עידוד הקמת מרכזים חדשניים (HUB) שיאגדו בתוכם מגוון עסקים יצירתיים לצד אמנים, כדי לייצר הפריה הדדית, זליגות יצירתיות ופיתוחים חדשים

העירייה תקדם חשיבה משותפת עם מגוון גורמים מתחום העסקים היצירתיים (למשל, מתחומי המדיה והיי-טק) ויוצרים מתחומי האמנות השונים. זאת, כדי לאפיין את המרכזים החדשניים כך שיתנו מענה לצרכים של הקבוצות השונות, ולגבש את הדרכים ליישומם בפועל.

1.4.5 העשרת הפעילות האמנותית והתרבותית במרחב הציבורי

המרחב הציבורי יהווה זירה משמעותית לפעילות אמנותית ותרבותית שתלך ותתרחב, כך שיתאפשר לכל אדם להיחשף לה ולצרוך אותה ללא עלות וללא מגבלות, ואילו היוצרים יהנו ממרחב נוסף לביטוי יצירתי.

1.4.5.1 עידוד פעילות אמנותית ארעית במרחב הציבורי, כגון נגני רחוב, ציירים והצגות רחוב

יוגדרו מרחבים ואזורים המותרים לפעילות במרחב הציבורי וייקבעו עקרונות לשמירה על איכות היצירה ולשמירה על הסדר הציבורי. מרחבים אלה יכולים להיות כיכרות, מדרחובים, או אזורים מעורבי שימושים.

העיצוב שלהם, הקשרים שהם מקיימים עם הסביבה, הקשרים בינם לבין המוסדות הסמוכים) ואת הפוטנציאל להפוך מרחבים אלה לחיוניים ולמשולבים בפעילות התרבותית המתרחשת במוסדות התרבות הסמוכים. העבודה תציע גם דרכים למימוש הפוטנציאל ותבחן, בין היתר, את מרחב קריית המוזיאונים ואוניברסיטת תל-אביב, מרחב מוזיאון תל-אביב ובית אריאלה או את מרחב מוסדות התרבות בכיכר ביאליק.

1.4.5.2 קידום פעולות המתייחסות למרחב הציבורי כמרחב אמנותי-תרבותי

- יפותח מערך עירוני תומך - לוגיסטי, אדמיניסטרטיבי ומימוני - לקידום יצירות ופעולות אמנותיות במרחב הציבורי.
- העירייה תפנה למוסדות ציבוריים בעיר (בית-חולים, בית-משפט, משטרה) כדי לשתף-פעולה ולייצר מרחבי תצוגה לא שגרתיים.

1.4.5.3 טיפוח פיזי ותפקודי של מרחבים ציבוריים סביב מוסדות התרבות בעיר כחללים עירוניים פעילים ומזמינים שבהם ממשיכה הפעילות התרבותית

תקודם עבודה שתבחן את המרחבים הציבוריים הקיימים, היום סביב מוסדות התרבות ברחבי העיר (תפקודם,

1.5

מרכז חדשנות בתחום הסביבה והקיימות

תחום הקיימות בתל-אביב-יפו יתפתח ויהיה מנוע מרכזי לצמיחה ולשגשוג - כלכליים, חברתיים וסביבתיים. בעיר יתפתח אשכול כלכלי סביב נושאי הקיימות והסביבה, שישפיע גם על ענפים נוספים: בנייה, תחבורה, תיירות, הסעדה ובריאות. הקיימות בעיר תקודם בשיתוף עם מוסדות מחקר ועם מרכזי פיתוח, והעיר תהפוך למוקד משיכה והדגמה בינלאומי לתעשיית הקלינטק.

קווי המדיניות

1.5.2 קידום תעשיית הקלינטק בעיר

1.5.1 עידוד המחקר בתחום הסביבה והקיימות

1.5.1.2 הטמעת מחקר וידע סביבתי במערכות העירוניות

- שילוב ביחידות העירוניות הרלוונטיות מדענים
- הרחבת בסיס הנתונים ומאגר המידע והידע בנושאי סביבה וקיימות ו והנגשתו לציבור
- חיבור מערכת החינוך בעיר לקדמת המחקר בנושאי סביבה וקיימות

1.5.2 קידום תעשיית הקלינטק

תל-אביב-יפו תהווה מרכז פיתוח ויישום לתעשיית הקלינטק ובסיס ליצירת אשכול קלינטק מטרופוליני, זאת כחלק משאיפתה להוות בית-גידול מפרה ואתר התנסות לטכנולוגיות ולפיתוחים חדשניים (ראו, קו מדיניות 1.1.3). העיר תיישם טכנולוגיות לשיפור הקיימות ואיכות הסביבה ותהווה מרכז בינלאומי לתחומי תעשייה ייחודיים, כמו מזון מקיים.

1.5.2.1 עידוד הקמת מרכזי פיתוח וניסוי בתחום הקלינטק

- קידום הקמת אקסלרטורים בתחומי הסביבה והקיימות
- קידום אשכול קלינטק בהובלה עירונית ובשיתוף-פעולה מטרופוליני
- הגדלת תחום הפיתוח בפארק המחזור בחיירה
- הגדרת מרחבי ניסוי וחדשנות לבנייה ירוקה ולאיכות חיים (לדוגמה: תוכנית 3700 ואיזור תעסוקה עתידיים), ומתן אפשרות לניסוי בטכנולוגיות חדשניות באתרים מתאימים בעיר (ים, מוסדות ציבור, דרכים).

1.5.2.2 קידום שיתופי-פעולה למחקר ולפיתוח ידע (עם רשויות מקומיות בעולם, עם משרדי ממשלה, עם הרשות לחדשנות, עם האקדמיה, עם תאגידים, עם חברות קלינטק ועם רשויות מקומיות במטרופולין ובמדינה)

קווי המדיניות וכיווני הפעולה למימושם

1.5.1 עידוד המחקר בתחום הסביבה והקיימות

תל-אביב-יפו תתפתח להיות מרכז לאומי ועולמי למחקר בתחומי הקיימות והסביבה ומשכנם של מוסדות מובילים בתחום. הקיימות תהווה נקודת מפגש בין רוח החדשנות והיצירתיות של העיר לבין השאיפה לשיפור מתמיד באיכות החיים העירוניים. העירייה תשתף-פעולה עם מוסדות המחקר ומרכזי הפיתוח בעיר ובסביבתה כדי לשפר את התנהלותה הסביבתית. החדשנות בתחומי הקיימות תהפוך לנורמת התנהלות בכל המערכות העירוניות.

צילום: ברק ברינקר

1.5.1.1 קידום שיתופי-פעולה למחקר ולפיתוח ידע בתחום הסביבה והקיימות (עם רשויות מקומיות בעולם, עם האקדמיה, עם המגזר שלישי ועם גופי סמך ורשויות ממשלתיות הפועלות בעיר)

HUB גלובלי תוסס לחשיבה, ליצירה, מחקר ולהשכלה גבוהה

העיר משמשת כבר היום מרכז בינלאומי של חדשנות טכנולוגית. אך עשייה זו היא בעיקרה אקראית, לא מרושתת ואינה בהכרח מכוונת לצרכי העיר והעירייה. העירייה תפעל להרחבת האקוסיסטמה שאפשרה את שגשוג החדשנות הטכנולוגית אל עבר תחומים נוספים, בשיתוף-פעולה עם מוסדות להשכלה גבוהה, גופי מחקר ובעלי עניין אחרים מן הארץ ומן העולם. פעילות זאת תקודם תוך חשיבה מתמדת על הדרכים שבהן ניתן לרתום את מגוון קבוצות האוכלוסייה הקיימות בעיר למעורבות בתהליכים אלה ותוך שאיפה לכוון את התהליכים לטובת תושביה. פירות תהליכי החשיבה, היצירה והמחקר שיקודמו בעיר יתרמו לא רק לעיר, לתושביה ולעסקיה, אלא גם לכלל המטרופולין והמדינה.

קווי המדיניות

1.6.3 חיזוק העיר כמרכז בינלאומי של התרבות העברית

1.6.1 קידום העיר כמרכז גלובלי מוביל לחדשנות טכנולוגית ואחרת, לחשיבה מקורית ויצירתיות רב-תחומיות, למחקר ולהשכלה גבוהה פורצי דרך

1.6.2 הפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה המתפתחים בעיר - ברחבי העיר, המטרופולין והמדינה ובעולם

בתחום זה ובתחומים נלווים ומעודדות מוביליות כלכלית וחברתית. שגשוג זה הוא בסדרי גודל המאפשרים ומחייבים את הרחבתו אל הרמה האזורית והארצית, תוך כוונה שיחולל גם בהן את התמורות שהביא לעיר. כך, המטרופולין והמדינה שתרמו לשגשוג העיר גם ייהנו ממנו באופן ישיר. בנוסף לשיתוף בתחום החדשנות הטכנולוגית ובפירותיה, העיר תשמש גם מוקד לחשיבה משתפת ולגיבוש עקרונות ואסטרטגיות פעולה בנושאים המאפיינים אותה, כגון: ערכי הדמוקרטיה, סובלנות ופולורליזם, אורח חיים עירוני השם דגש על תרבות, חיי רחוב תוססים, קהילתיות וקידום קיימות.

1.6.2.1 גיבוש מדיניות וכלים להפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה במטרופולין ובמדינה, בין היתר במסגרת קידום הכנת מדיניות פיתוח למטרופולין תל-אביב (ראו, כיווני פעולה 3.5.2.1-3.5.2.2 במסגרת תמונת עתיד 3.5 "עיר המבססת שיתופי-פעולה")

1.6.2.2 הגדרת גורם עירוני אחראי על נושא הפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה העירוניים וגיבוש דרכי פעולתו

1.6.3 חיזוק העיר כמרכז בינלאומי של התרבות העברית

בתל-אביב-יפו התפתחה התרבות העברית על מגוון מרכיביה: ספרות, שירה, תיאטרון, מוזיקה, אמנות פלסטית. העיר תפעל לשימורה ולטיפוחה של מורשת עשירה זו ותתפתח כמרכז בינלאומי לחקר התרבות העברית וליצירה של תרבות עברית.

1.6.3.1 גיבוש תוכנית רב-תחומית להפיכת תל-אביב-יפו למרכז בינלאומי של התרבות העברית - יצירה, מחקר, פיתוח מוקדי תרבות עברית בעיר

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.6.1 קידום העיר כמרכז גלובלי מוביל לחדשנות טכנולוגית ואחרת, לחשיבה מקורית וליצירתיות רב-תחומיות, למחקר ולהשכלה גבוהה פורצי דרך

העירייה תעודד ותקדם את הקמתם של מוסדות להשכלה גבוהה ומכוני מחקר בתחומים שונים, ותמשוך אליה מכוני מובילים מן העולם, בין היתר באמצעות יצירת תשתית תומכת לפעילותם של מוסדות אלה: הקצאת שטחים, פיתוח תשתית טכנולוגית מתקדמת, נגישות רב-אמצעית יעילה, פריסה של מרחבי מפגש ויצירה. בנוסף, היא תיצור פלטפורמה לשיתופי-פעולה בין המוסדות להשכלה גבוהה וגופי המחקר למגזר הציבורי והעסקי שפועלים בתחומים הרלוונטיים.

1.6.1.1 גיבוש תוכנית לקידום העיר כמרכז גלובלי לחדשנות, ליצירתיות ולמחקר פורץ דרך

1.6.1.2 תל-אביב-יפו, כעיר מובילה בתחום החדשנות והמחקר, תוביל גם במחקר על מכלול ההשלכות (וההתמודדות איתן) שהחדשנות והטכנולוגיה מחוללים, בהיבטים חברתיים, פסיכולוגיים ואתיים

1.6.2 העירייה תפעל להפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה המתפתחים בעיר - ברחבי העיר, במטרופולין, במדינה ובעולם

העיר נהנית מכוחות יצירתיים וחדשניים שמגיעים אליה מרחבי המטרופולין, מן המדינה ואף מן העולם. פירות הצמיחה שהחדשנות הטכנולוגית מחוללת בעיר הם עצומים. כך, למשל, הן מרחיבות את ההיצע התעסוקתי

מערכת תחבורה בת-קיימא, רב-אמצעית ואינטגרטיבית התומכת בצמיחה עירונית

מערכת תחבורה בת-קיימא, יעילה ובת-השגה תאפשר לעיר לחזק את מעמדה כמרכז הכלכלי והתרבותי של המטרופולין והמדינה ולשפר את איכות החיים של תושביה. תל-אביב-יפו תמשוך, כמו עתה, מועסקים ומבקרים רבים מדי יום. שיעור גדול מכלל הנסיעות בתוך ואל העיר יתקיימו באמצעי תחבורה וניידות בני-קיימא - הליכה, רכיבה על אופניים, תחבורה ציבורית ותחבורה שיתופית, שישפרו את הנגישות למוקדי התעסוקה, התרבות והבילוי, ויפחיתו את ההסתמכות על הרכב הפרטי. המעבר של המגיעים לעיר בתחבורה הציבורית הארצית והמטרופולינית אל אזורי העיר השונים יהיה קל ונוח, בין היתר גם בזכות שיפור ההליכתיות (walkability) בסביבת התחנות ובמרחב הציבורי בעיר כולה. העירייה תיערך לקראת קליטה ומינוף של אמצעי תחבורה חדשים, כגון מערכות הסעת ההמונים והתחבורה החכמה, כולל הרכב בניהוג עצמי. זאת, כדי להגשים את מטרותיה בתחום התחבורה ולמנוע השפעות שליליות אפשריות.

קווי המדיניות

1.7.4 שיפור והתאמת השירות בתחבורה הציבורית אל ובתוך העיר

1.7.5 שיפור הנגישות אל ובתוך אזורי התעסוקה באמצעי תחבורה מקיימים, ובכלל זה בהליכה ברגל

1.7.6 העיר כמובילה ומיישמת פתרונות של תחבורה חכמה ותחבורה משתפת, ובכלל זה קידום היערכות עירונית לרכב האוטונומי

1.7.7 ניהול תנועת סחורות יעילה, מקיימת ואמינה בעיר

1.7.1 פיתוח, קידום וביסוס מערכת הסעת ההמונים כדי לתמוך ביעדי הצמיחה ובמטרות עירוניות

1.7.2 קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית

1.7.3 הגדלת חלקם של אמצעי תחבורה מקיימים (אופניים, הליכה ברגל, תחבורה ציבורית, תחבורה שיתופית) כדי להפחית את השימוש ברכב פרטי

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

1.7.1 פיתוח, קידום וביסוס מערכת הסעת המונים כדי לתמוך ביעדי הצמיחה ובמטרות עירוניות

מערכות הסעת המונים (הכוללות את קווי הרכבת הקלה והמטרו) יהוו אמצעי חשוב לגישה אל העיר וממנה. זאת, הן לצורך הרחבה של היקף הנכנסים והיוצאים מן העיר והן לצורך הגדלת החלק היחסי של הנוסעים באמצעי תחבורה בני-קיימא. עיריית תל-אביב-יפו תמשיך להשקיע מאמץ עליון בתמיכה בקידום הפרויקטים (שבאחריות הממשלה) ובהיערכות עירונית לשינויים התחבורתיים והתפקודיים בעיר לאחר הקמתם ובעת ההקמה.

1.7.1.1 קידום פיתוח מערכות הסעת המונים אל העיר ובתוכה

מערכת הסעת המונים מוקמת על ידי חברות ממשלתיות, אבל מעניינה של העירייה לפעול לקידומה, לזרז תהליכים ולפתור חסמים ברמה העירונית. זאת, כדי שמערכת זו תוכל לתמוך בפיתוח העירוני, ככלל ובפיתוח אזורי התעסוקה הראשיים, בפרט.

העירייה תשמור על שותפות בתכנון ובפיתוח המערכת עם הגורמים המתאימים, כדי לסייע בקידום לוחות הזמנים, להבטיח איכות תכנון וביצוע גבוהים של מערכות הסעת המונים ולהשלים מערכות משיקות ותומכות. זאת, כדי להבטיח את מימוש הפוטנציאל הגלום במערכות אלה ואת השתלבותן בסביבה העירונית.

1.7.1.2 שיפור והתאמת רמת השירות בממשק שבין מערכת התחבורה הציבורית הארצית למערכת התחבורה בעיר ומערכות הסעת המונים

מערכת הסעת המונים מהווה חלק מרשת קווים עורקית, שאליה חייבים הנוסעים להתחבר באמצעי תחבורה

מוטוריים ושאינם מוטוריים (אמצעי הזנה) כדי להגיע ליעדים מקומיים או לבצע מעבר להמשך הנסיעה. מטרה עליונה בפיתוח המערכת היא, לפיכך, תכנון ממשקי מעבר בין קווי מערכת הסעת המונים לבין עצמם ולאמצעי הזנה אחרים, שיהיו "ללא תפרים" (seamless) ככל הניתן.

בכל התחנות של רכבת ישראל ושל הרכבת הקלה ישופרו ויפותחו ממשקים עם אמצעי הגעה מגוונים כגון הליכה, אופניים, קווי אוטובוסים, מוניות ואפשרויות תחבורה שיתופית. בתכנון הממשקים נדרש להתחשב בשיקולים של מזעור זמן המעבר, מתן מענה לנפחי הנוסעים במדרכות ובמעברים, מניעת חיכוך בין אמצעים, מניעת הפרעות בזרימת ההליכה, מזעור זמני ההמתנה והתאמה של שעות הפעילות של המערכות השונות.

1.7.1.3 התאמת המרחב הציבורי והפרטי באגני השירות של תחנות הסעת המונים (רכבת ישראל והרכבת הקלה) לשיפור הקישוריות בין מרכיבי המערכות ולשיפור השירות לנוסע

יעדים הנמצאים במרחק של עד 800 מטרים מן התחנה הם בעלי עדיפות להגעה בהליכה מן התחנה ואליה. בהתאם לכך תובטח רמת שירות גבוהה להולכי רגל ומסלולי הליכה ישירים ככל הניתן. התחנות ישולבו במרחב העירוני על כל ההיבטים של תכנון רחוב ותפעול: פיתוח סביבתי, שימושי קרקע גובלים בעלי זיקה לתחבורה ציבורית, אופן העמדת הבניינים והכניסות אליהם, הסדרי תנועה לרכב והסדרי פריקה וטעינה וחיבור מיטבי של התחנות לרשת שבילי האופניים העירונית.

בסביבה המיידית של התחנה (מרחב הקישוריות והמעברים) התכנון יביא לידי ביטוי את צורכי הכניסה לתחנה, המתנה לשירותי הסעה באוטובוס, העלאה והורדה של נוסעים, פריקה וטעינה. בתוכניות בניין עיר המפותחות ברדיוס המוגדר, תובטח זכות המעבר לציבור ("זיקת הנאה") בקומות הקרקע, במרתף ובקומה הראשונה, לפי הצורך, ויוקצו שטחים על פי תוכניות תחבורתיות הנדרשות לאגן השירות, כגון חניות לאופניים או שטחי "נשק וסע".

1.7.2 קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית

חלק מאתגרי התחבורה העירוניים הם למעשה אתגרים מטרופוליניים, ולא ניתן יהיה להתמודד עימם ללא עבודה משותפת של הרשויות המעורבות. לדוגמה, שיפור פריסת רשת התחבורה הציבורית יחייב שיתוף-פעולה עם הרשויות השונות שבהן המערכת פועלת (כמו מרבית קווי האוטובוס החולפים בעיר) ועם משרד התחבורה. עיריית תל-אביב-יפו תקדם שיתוף-פעולה בינה לבין הרשויות האחרות במטרופולין ותפעל להקמת מסגרת מטרופולינית קבועה לארגון התחבורה במרחב.

1.7.2.1 המשך הפעילות לקידום הקמת רשות תחבורה מטרופולינית

רשות תחבורה מטרופולינית היא המודל הנפוץ ביותר בקרב מטרופולינים במדינות ה-OECD והיא מאפשרת מענה איכותי ובר-קיימא לקשיים בפיתוח התחבורה הציבורית. הקמת רשות תחבורה מטרופולינית במטרופולין תל-אביב היא חיונית, והעירייה מחויבת לפעול להקמתה. המודל שייקבע לרשות התחבורה המטרופולינית ימסד את הסמכויות ואת חלוקת התפקידים בין משרד התחבורה לרשות המקומית. הרשות המטרופולינית תקבע את המדיניות הכוללת, תוביל פרויקטים משמעותיים של תשתית ותרכז את הטיפול בהיבטים המטרופוליניים של התחבורה הציבורית. הקמת הרשות תאפשר הקצאת משאבים יעילה יותר ותנצל את ההיכרות הטובה עם צרכי המטרופולין.

1.7.2.2 המשך קידום ממשקי עבודה לשיתוף-פעולה עם גורמי משרד התחבורה

היום מהווה משרד התחבורה את הגורם המרכזי בכל הנוגע לקידום מערכת התחבורה ברמה האזורית והארצית

ואספקת שירותי התחבורה. לפיכך, כדי להבטיח את מימוש יעדי העירייה, יובטח תיאום מירבי עם המשרד וזרועות הביצוע שלו. זאת, בכל הנוגע לאספקת שירותי התחבורה בפועל ולביצוע פרויקטים עתידיים הקשורים לאספקת התחבורה אל העיר ובתוכה - תוכנית הרכבת הקלה, פרויקט אגן האיילון ושדרות הקרייה, פרויקט מהיר לעיר, פרויקט הנתיבים המהירים או פרויקט אופני דן.

1.7.2.3 הבטחת רציפות של מערכת התחבורה בין ערים שכנות, תוך השלמה והרחבה של רשתות התחבורה המטרופולינית

כיוון פעולה מקביל ומשלים לשיפור הממשק עם משרד התחבורה הוא חיזוק שיתוף הפעולה עם הרשויות המקומיות באזור, ובפרט עם אלה הגובלות בעיר, כדי להבטיח רציפות של שירותי התחבורה. הדבר חשוב במיוחד במערכות רשתיות, כגון רשת שבילי האופניים ואופני דן ורשת צירי העדפה לאוטובוסים. נושא נוסף הוא רצף מסלולי ההליכה והרכיבה בגבולות שבין הערים, בייחוד במקומות שחוצות ביניהן תשתיות תחבורה ראשיות המנתקות את רצף התנועה הלא ממונעת. הרחבת תחום השירות של תל-אופן, אוטו-תל ושל אמצעים נוספים של תחבורה שיתופית, תגדיל את הכדאיות הן למשתמשים והן לספקי השירות.

1.7.2.4 קידום מערכת בקרת התנועה המטרופולינית לניהול אינטגרטיבי של מערכות הסעת המונים ותחבורה ציבורית במטרופולין

מערכת בקרת התנועה תסייע לניטור ולבקרה בזמן אמת של נפחי התנועה ובעיות הגודש, תוך תזמון הרמזורים וניתור אירועים והבטחת תקינות הרמזורים ואמצעי בקרה נוספים. בנוסף, במסגרת היוזמה לרשות מטרופולינית יובטח התיאום ושיתוף הפעולה בין מערכות בקרה, כגון מערכת בקרת הרמזורים העירונית, מערכת הבקרה של נתיבי איילון ומערכת הבקרה של חברת נת"ע (נתיבי תחבורה עירוניים), כל זאת בהתאם למסגרת המוצעת לשילוב הרמזורים של הרכבת הקלה.

1.7.3.1 הכנת תוכנית-אב לתחבורה בת-קיימא להכוונת הפעולות העירוניות ותיעדופן

הכנת תוכנית האב תאפשר הגדרה ברורה של מדיניות העירייה בתחום התחבורה, שעל בסיסה ניתן לקדם את העשייה העירונית על פני כל הגורמים בתוך הארגון. זאת, על בסיס מוסכם ומתואם. התוכנית תקבע מסגרת לתכנון פרויקטים תנועתיים ולהערכת חלופות משותפת לכל גורמי העירייה. כל פרויקט עירוני יוערך לפי היעדים העירוניים בתחום התחבורה שייקבעו בתוכנית ותוך שימוש באותן אמות מידה. זאת, כדי שיהיה ניתן להשוות בין פרויקטים שונים ולקבוע סדרי עדיפות. כל אמצעי התנועה, כולל הליכה, יובאו בחשבון בכל תוכנית. פרויקטים שמקדמים אמצעי תחבורה בני-קיימא יזכו לעדיפות גבוהה יותר בלוחות זמנים לתקצוב וליישום. תוכנית האב תהווה גם בסיס להידברות עם גורמי חוץ על בסיס מדיניות עירונית מוצהרת.

1.7.3.2 קידום פעילות לשינוי התפיסות והרגלי ההתניידות בקרב התושבים והמבקרים

העירייה תפעל כדי להשפיע על הרגלי הנסיעה ולעודד את התושבים והמבקרים בעיר לצמצם את השימוש ברכב פרטי. כדי ליצור כלים מתאימים לכך, היא תרתום בעלי עניין נוספים כמו משרדי הממשלה או המעסיקים.

העירייה תעשה שימוש באמצעים שונים לעידוד הרגלי ניידות ירוקים ובריאים, כגון:

- פעולות הסברה ושיווק לשינוי הרגלים והצבעה על היתרונות הבריאותיים והסביבתיים שבשימוש באמצעי תחבורה בת-קיימא
- פעולות חינוך לציבור במסגרות שונה בעיר, כגון בתי הספר העירוניים או המרכזים הקהילתיים
- העירייה תבחן את האפשרות, יחד עם הממשלה והמעסיקים, להפעלת תמריצים למשתמשים בתחבורה ציבורית ובאמצעי התניידות בני-קיימא נוספים.

1.7.3 הגדלת חלקם של אמצעי תחבורה מקיימים (אופניים, הליכה ברגל, תחבורה ציבורית, תחבורה שיתופית) כדי להפחית את השימוש ברכב פרטי

עיריית תל-אביב-יפו תמשיך לפעול לשינוי "שיעור פיצול הנסיעות" לטובת אמצעים מקיימים: להפחית את השיעור היחסי של הנוסעים ברכב פרטי ולהעלות את השיעור היחסי של ההולכים ברגל, הרוכבים על אופניים, המשתמשים בתחבורה ציבורית ובתחבורה שיתופית. זאת, בכל המישורים - הן בהרחבת התשתית לאמצעים ברי-קיימא לעומת תשתיות ייעודיות לרכב הפרטי, הן במאמץ לשפר את יעילות השימוש באמצעים מקיימים על בסיס התשתיות הקיימות והן באמצעות ניהול ביקושים (לרבות תכנון מדיניות החניה).

1.7.3.3 פיתוח וניהול מדיניות חניה ממוקדת בניהול הביקושים, לעידוד השימוש בתחבורה ציבורית ובמערכת הסעת המונים וצמצום השימוש ברכב הפרטי

העירייה תפעל להכנת מדיניות עירונית לחניה כדי להפנות נוסעים לתחבורה ציבורית ואמצעים מקיימים אחרים. המדיניות תבחן, בין היתר:

- ניהול הביקוש לחניה במרחב הציבורי (לאורך רחובות) בין השאר, על ידי תמחור דיפרנציאלי לחניה ברחוב, ניהול אזורים ושעות ביקוש לחניה ובחינת הטלת מגבלות לחניה ממושכת של מבקרים
- בדיקת אמצעים שיאפשרו ניצול יעיל של תשתיות החניונים הקיימות והמתוכננות (כדוגמת תשתיות חניה אוטומטית, רמת שירות c (צפיפות גדולה יותר) בחניונים)
- קביעת מדיניות לחניונים ציבוריים בקרבת קווי מתע"ן ותחנות רכבת
- הרחבת התקן העירוני לחניית אופניים לתעסוקה ולמגורים, מעל למינימום המחויב בתקן הארצי
- המשך האכיפה על חניה לא חוקית שפוגעת בנגישות ובבטיחות

1.7.3.4 בחינת אמצעים להפנמת עלויות הנסיעה המלאות ברכב פרטי

השימוש ברכב פרטי מלווה בהשפעות חיצוניות שליליות על הציבור הרחב שאינן מופנמות בעלויות הנסיעה. למשל, הגודש בדרכים, צריכת שטח (יקר ערך) לחניה, זיהום אוויר ורעש, פליטות גזי חממה, הרעת התנאים למשתמשי דרך אחרים, הגברת הסיכויים לתאונות דרכים וחומרתן, ופגיעה בבריאות הציבור בשל ירידה בפעילות הגופנית. מצב זה מעודד צריכת יתר של נסיעות ברכב פרטי. הניסיון בעולם מראה, כי אין די בשיפור רמת

השירות באמצעי התחבורה המקיימים כדי להביא לשינוי בהרגלים אלא יש לפעול להפנמת העלויות החיצוניות של השימוש ברכב פרטי. זאת, באמצעים כגון תמחור חניה דיפרנציאלי או שינוי ההסדרים להשתתפות בהחזר הוצאות רכב במגזר הציבורי. העירייה תבחן אמצעים אלה ואחרים, ותפעל ליישום האמצעים שיימצאו מתאימים, בשיתוף הגורמים הרלוונטיים.

1.7.3.5 גיבוש תוכנית פעולה להתאמת חתכי הרחוב לתמיכה במרכיבי תחבורה בת-קיימא, כולל בחינת הגדרת אזורים/רחובות המועדפים להליכה ברגל

העיר תציע תוכנית פעולה שתביא לידי ביטוי את פיצול הנסיעות המבוקש בה בהקצאת השטח לכל אחד מסוגי המשתמשים בזכות הדרך¹. היום מקודמים בעיר מספר רב של פרויקטים ציריים נפרדים, וביניהם - תוספת שבילי אופניים, הקצאת נתיבי העדפה לתחבורה ציבורית, הרחבה ופינוי של רצועות הליכה, הסדרת נתיבי חניה ושדרוג תקופתי של תשתיות וריהוט הרחוב. תוכנית הפעולה תשקלל את הצרכים השונים ותקצה את השטח המתאים לאמצעי התנועה השונים (הולכי רגל, אופניים, רכבת קלה, אוטובוסים, רכבים פרטיים, רכבים שיתופיים ורכבים מסחריים). זאת, בהתאם לסוג הרחוב, רציפות הרשת של כל אמצעי התחבורה ומדיניות ההעדפה של האמצעים המקיימים ובראשם, הולכי הרגל. התוכנית תתווה רחובות ואזורים מעודפים להרחבת מדרכות ושילוב תשתיות מעודדות הליכה, כגון עצי צל וריהוט רחוב.

1 זכות הדרך - המרחק בין גבולות המגרשים הנמצאים מ-2 צידי הדרך ומקבילים לה. רוחב זכות הדרך כולל את המדרכות, את נתיבי החניה ואת נתיבי הנסיעה לכלי רכב

1.7.4.2 קידום ופיתוח מערך העדפה לתחבורה ציבורית בעיר, במטרופולין ובנתיבים הבינעירוניים, תוך הלימה עם הסביבה העירונית

העירייה תפעל להרחבת מערך נתיבי ההעדפה בעיר באמצעות תמיכה בפרויקט נתיבי ההעדפה המטרופוליניים "מהיר לעיר", בחינה של הרחבת מערך נתיבי ההעדפה בתוך העיר, בחינת יעילות הצירים הקיימים ושיפורים נדרשים להבטחת רמת שירות גבוהה של תחבורה ציבורית, כגון: העדפה ברמזורים, הסדרי תנועה המשפיעים על מהלכי קווים ועל העיכוב בתחנות, שיפור אמינות התחבורה הציבורית על ידי בקרה באמצעים טכנולוגיים והגברת האכיפה על זכות הדרך לאוטובוסים.

1.7.4.3 קידום תכנון וביצוע מסופי תחבורה ציבורית באופן שיתמוך בתפעול מיטבי של שירותיה במרחב המטרופוליני ובעיר

הקצאת שטחים למסופים תפעוליים בעיר ובמטרופולין הם תנאי הכרחי לשיפור רמת השירות באוטובוסים. העירייה תפעל להקצאת שטחים בראייה עירונית ומטרופולינית ובהתאמה לצרכים התפעוליים של התחבורה הציבורית בטווחי הזמן השונים, ובייחוד לעת מימוש תוכניות הרכבת הקלה. במסגרת תהליך האיתור וההקצאה ייבחנו אפשרויות לשילוב מסופי תחבורה במבנים מעורבי שימושים ובתת הקרקע. תכנון המסופים יהיה מוקפד כדי להבטיח את השתלבותם בסביבה, מזעור ההשלכות הסביבתיות ושיפור השירות לנוסעים. העירייה תפעל לקידום תוכנית האב המטרופולינית למסופי תחבורה ציבורית בשיתוף-פעולה עם משרד התחבורה.

1.7.4 שיפור והתאמת השירות בתחבורה הציבורית, אל ובתוך העיר

עיריית תל-אביב-יפו תפעל, בראש ובראשונה, לשיפור התדירות בקווי התחבורה הציבורית ובמקביל - להרחבת הכיסוי של מערך הקווים ונוחות השימוש בהם. בנוסף, העירייה תסייע בהתאמת השירות במערכת התחבורה הציבורית בעיר לשינויים המתבקשים לעת הפעלת מערכות המתע"ן.

1.7.4.1 הבטחת רמת שירות גבוהה בתחבורה הציבורית

העיר תפעל לשיפור רמות השירות בתחבורה הציבורית לכל תושבי העיר המתגוררים בכל אזוריה. שיפור השירות ייעשה תוך מתן דגש מיוחד על היבט התדירות ובפרט ברחובות הראשיים בעיר. רמת שירות גבוהה מצריכה בחינה של הפעלת שירותי תחבורה ציבורית ייעודית לשבתות ולשעות הלילה, בין אם במסלולים קבועים ובין אם בשירות לפי ביקוש. פעולות לשיפור רמת השירות יתייחסו גם לשיפור הנגישות של התחבורה הציבורית לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.

סביבת תחנות האוטובוסים תשופר אף היא. בין היתר, באמצעות אספקת סככות איכותיות, שדרוג מערך המידע לנוסע בתחנה ושילוב אזורי התחנות בפרויקטים להצללה בעיר. בנוסף, תימשך האכיפה על חניה, על עצירה, על פריקה ועל טעינה בתחום התחנות כדי לשמור על רמת השירות לנוסעים.

1.7.5 שיפור הנגישות אל ובתוך אזורי התעסוקה באמצעי תחבורה מקיימים, ובכלל זה בהליכה ברגל

אזורי התעסוקה של העיר, ובראשם המע"ר המטרופוליני ואיזור רמת החייל, מושכים חלק גדול מן הנסיעות הנכנסות לעיר. כדי להעביר חלק מן הנסיעות אל אמצעי התחבורה הציבורית, נדרשת נגישות מיטבית בין תחנות התחבורה הציבורית למבני התעסוקה עצמם. לצורך כך, העירייה תפעל לקידום שירות תחבורתי משלים (כמו קווי הזנק או שאטלים) לשיפור ההליכתיות ולאפשרויות הרכיבה באופניים. זאת, באופן שישפר את הנגישות, בתוך איזור התעסוקה, של המועסקים בדרכם מתחנות התחבורה הציבורית אל מקומות העבודה שלהם.

1.7.5.1 גיבוש תוכניות לשיפור השירות בהגעה לאזורי התעסוקה תוך הקטנת השימוש ברכב פרטי

הנגישות לאזורי התעסוקה בעיר תתבסס על אמצעים רבי-קיבולת ומקיימים. במסגרת זאת יינתן דגש על טיוב קווי התחבורה הציבורית והקישוריות שלהם עם התחנות להסעת המונים, פעילויות להגברת שיעור הנסיעות המשותפות, חיבור מעובה של אזורי התעסוקה לרשת שבילי האופניים העירונית ואספקה נאותה של חניות בהתאם. כמו כן יושם דגש על הסדרי הליכה נוחים כאמצעי מזין ומפזר ממתקני התחבורה ציבורית ואליהם.

1.7.5.2 הכנת תוכנית לאזורי העדפה להולכי רגל ולרוכבי אופניים עבור אזורי תעסוקה ובסביבת מוקדי פעילות ותרבות עירוניים

שיפור התנאים לתנועה בלתי ממונעת באזורי תעסוקה ומוקדי פעילות ותרבות נועד להגביר את הנגישות הישירה ליעדים השונים, לחזק את הקשר עם תחנות התחבורה הציבורית לסוגיה ולשפר את הניידות הפנימית בתוך

אזורים אלה. הערך המוסף של סביבה ידידותית להולכי רגל ותנועה לא מוטורית ככלל היא יצירת סביבה עירונית אטרקטיבית שתמשוך עובדים, מבקרים ותיירים.

במסגרת זו, ייושמו עקרונות תוכנית המתאר לאיזור העדפה להולכי רגל בכל מרכז העיר, המע"ר, רמת החייל ואיזור שלבים. מוצע לפעול באזורים אלה לשם:

- שיפור מעברי החציה וזמני ההמתנה ברמזורים להולכי הרגל
- הכנת תוכנית פעולה עירונית לשיפור המיקרו-אקלים ותוספת צל
- רגולציה, אכיפה וניהול לפינוי המדרכות ממכשולים
- בחינת אפשרות להפחתת מקומות חניה מן הרחובות לטובת הרחבת המדרכות. זאת, בעקבות פיתוח חניונים פרטיים וציבוריים
- צמצום הפגיעה במרחב הולך הרגל בשל כניסות ויציאות מחניונים
- בחינת רחובות שבהם ניתן לקבוע זיקת הנאה בקדמת המגרשים לצורך הרחבת מדרכות ונטיעות

1.7.5.3 ייזום פעולות משותפות לעירייה ולמעסיקים, תוך רתימה של גורמי ממשלה רלוונטיים

ינקטו פעולות לשינוי הרגלי הנסיעה אצל עובדים, בין היתר, תוך שיתוף-פעולה בין העירייה והמעסיקים, בסיוע גורמי ממשלה מתאימים. פעולות אלה יכללו, בין היתר:

- רתימת המעסיקים ו/או הגורמים הממשלתיים לגיבוש סל תמריצים, ישירים או עקיפים, לשינוי הרגלי נסיעה: מעבר מרכב פרטי לתחבורה ציבורית או נסיעה בתחבורה שיתופית. במקביל, יפותחו תמריצים לעובדי עירייה (כמעסיק הגדול בעיר) לעבור לאמצעי תחבורה מקיימים.
- פיתוח ויישום תוכניות לשיתוף נסיעות במסגרת מקום עבודה מסוים, מספר מקומות עבודה או במסגרת עירונית מכלילה.
- קידום קווי הזנק לאזורי תעסוקה.

אמצעים ומדיניות לתחבורה חכמה בערים אחרות.

- שילוב כוחות לצורך פיתוח מדיניות משותפת לרשויות מקומיות לנושא תחבורה חכמה.

1.7.6.3 **משיכת גורמים היוזמים והעוסקים בפתרונות טכנולוגיים בתחום התחבורה, כולל ביצוע ניסויים, בדגש על פתרונות לטובת תושבי העיר והבאים בשעריה**

תל-אביב-יפו, כשחקן מוביל ומרכזי בזירה, תקדם ניסויים ופעולות פיתוח של טכנולוגיות והיבטים אחרים של תחבורה חכמה בתחומי העיר בשיתוף-פעולה עם חברות, עם האקדמיה ועם גורמים מתאימים אחרים. זאת, באופן שיתרום לידע ולגיבוש המדיניות העירוניים או לתשתית התחבורה העירונית.

1.7.6.4 **המשך שיפור יכולות הניטור, המדידה ובקרת התנועה בעיר ובמטרופולין, ובכלל זה מוניטור תחבורתי**

תקודם מדיניות המכוונת ליצירת "מוניטור תחבורתי" תוך שכלול מאגרי הנתונים והשימוש בהם (מדיניות מבוססת data) על כל האמצעים והתנועות, כולל מידע על התנועה בעיר (היקף, דפוסי מוצא-יעד) הרגלי נסיעה, בטיחות, פריקה וטעינה, שינוע סחורות. לצורך זה, יגובשו תהליכי עבודה לאיסוף, לעיבוד, להעברת נתונים, לצבירתם, ולארגונם לשימוש רב-תכליתי. השימוש במוניטור תחבורתי יהיה הן לצורך עיצוב מדיניות והן לניהול מערכת תנועה רב-אמצעית, בדגש על שיפור הממשק בין אמצעים שונים - הליכה, נסיעה ברכב ובתחבורה הציבורית, הובלת סחורות ואופניים.

1.7.6.5 **פיתוח כלים ותהליכים מבוססי נתונים לשיפור יכולות התכנון, הניהול וההתנהלות העירונית בתחום התחבורה**

תורחב הגישה לנתונים ולתחזיות ממערכות הנתונים התחבורתיים וחיבורם לצמתי קבלת החלטות בתחום התכנון וניהול העיר. במסגרת זאת, תהיה הרחבה והעמקה של נתונים רלוונטיים לשם קבלת החלטות באשר לתוכניות בניין-עיר ותוכניות-אב, במסגרת ניהול מערכת החינוך ופריסת שירותים עירוניים.

1.7.6 **העיר כמובילה וכמיישמת פתרונות של תחבורה חכמה ותחבורה משתפת, ובכלל זה קידום היערכות עירונית לרכב האוטונומי**

הטכנולוגיות של התחבורה נמצאות היום בעיצומו של שינוי מהותי. מסגרות לתחבורה שיתופית, ובהמשך כניסה לשימוש של רכבים בניהוג עצמי, מעמידות הזדמנויות משמעותיות לשיפור תנאי הניידות בעיר, למשל באמצעות העלאת מקדם המילוי ברכב או הקטנת שיעור הבעלות על רכב פרטי. העירייה תגבש מדיניות כוללת למינוף טכנולוגיות אלה לצורך הגשמת יעדיה.

1.7.6.1 **הבניית תוכניות עירוניות התומכות בתחבורה בת-קיימא (קידום תחבורה משתפת, יצירת המוכנות לרכב אוטונומי, תמיכה בתחבורה חשמלית) כולל קביעת סדרי עדיפויות לקידום פעולות בתחום**

העירייה תמשיך לתכלל את כל ההיבטים העוסקים בתחבורה חכמה כדי להשיג תכנון מסונכרן ומעודכן. לצורך זה תקודם מסגרת תכנונית רוחבית המאגדת את ההיבטים השונים של תחבורה חכמה בהלימה למטרות העירוניות.

1.7.6.2 **קידום רשת קשרים אסטרטגיים, כולל שותפויות ברמה המקומית והבינלאומית**

יורחבו ויבוססו יחסי עבודה רציפים בין יחידות העירייה המתאימות לבין גופים העוסקים בתחבורה חכמה בארץ ובעולם, כמו מול עיריות אחרות, גופי מחקר וחברות, לרבות חברות הזנק. זאת, בין היתר, לצורך:

- בחינת הפעלת פרויקטים ניסויים של תחבורה חכמה ביוזמת גופי מחקר או גופים פרטיים בעיר תל-אביב-יפו, לצורך למידה עירונית מתוך פרויקטים אלה ופיתוח תשתית לתחבורה חכמה.
- מעקב וניתוח שוטפים של מידע, לקחים ותובנות מהפעלת

1.7.6.6 קידום ויישום תפיסת הניידות כשירות (Mobility As A Service)

תפיסת הניידות כשירות מקדמת את האפשרות של נוסעים לבצע נסיעות באזור מסוים באופן המותאם לצרכיהם. זאת, תוך שאינם משתמשים באמצעי פרטי שלהם, אלא נעזרים במגוון אמצעים. קידום תפיסת הניידות כשירות בעיר ייעשה, בין היתר, כדי להגדיל את מקדם המילוי בנסיעות ביחס למצב הקיים (כשמספר נוסעים שותפים לכל הנסיעה או לחלק ממנה). במימוש התפיסה יושם דגש על פריסה רחבה של השירות באופן שנותן מענה לביקושים ברחבי העיר.

1.7.6.7 קידום ממדי התחבורה השיתופית בעיר ובמטרופולין, כולל שיתוף נסיעות

העירייה תפעל להרחבת היקף ומגוון הפלטפורמות לתחבורה שיתופית. כמו כן, ינקטו פעולות להעלאת שיעור הנסיעות המשותפות, בין היתר, באמצעות קידום יוזמות ליישומים מקוונים לשיתוף נסיעות ופיתוח תמריצים לשיתוף בנסיעות תוך בחינת אפשרויות בתחום מדיניות החניה. זאת, בנוסף לפעולות מתוכננות לקידום נסיעות משותפות באמצעות שיתוף-פעולה עם מעסיקים.

1.7.7 ניהול תנועת סחורות יעילה, מקיימת ואמינה בעיר

לתנועת הסחורות בעיר השפעה רבה על הגודש, על הזיהום, על החניה ועל איכות התפקוד של המדרכות, בעיקר באזורים שבהם מתרכזות פעילות מסחרית ועסקית מסוגים מסוימים (כמו בדרום-מרכז העיר). במקביל, תנועת הסחורות (ובכלל זאת של המשלוחים) צפויה לעלות בשנים הקרובות. העירייה תקבע מדיניות מפורטת לניהול תנועת הסחורות, לפריקה ולטעינה, ותפעל לייעול את ההפצה של סחורות בעיר.

1.7.7.1 שיפור מערך הלוגיסטיקה בעיר תוך צימצום מטרדים סביבתיים ותחבורתיים שמקורם בהובלת סחורות, ושיפור רמת השירות לעסקים

העירייה תהפוך לשחקן משפיע על המערך הלוגיסטי בעיר ותוביל בו שינויים כדי להפחית מטרדים למרחב הציבורי ולסביבה העירונית. זאת, תוך הבטחת אספקה יעילה ואמינה. תחומי הפעילות לשיפור מערך זה יכללו:

- קידום רגולציה נדרשת בסקטור הלוגיסטי בנושאים של סוגי רכב, שעות פעילות, סוגי סחורה
- בחינה מחדש ועדכון מצאי החניות לפריקה ולטעינה בעיר
- מסמך מדיניות שינחה את ההתייחסות ללוגיסטיקה בתכנון מוקדם, ברישוי בנייה וברישוי עסקים
- עבודה מול בתי-עסק באזורי מסחר במרכז העיר (באמצעות פרויקט מעג"ל, פרויקט "התו הירוק" או במסגרת אחרת) לייעול ניהול המלאי שלהם והגדלת קיבולת האחסנה לטובת צמצום ההסתמכות על שינוע

- כינון תשתית חדשה ללוגיסטיקה ב"מייל האחרון"² שתאפשר חלוקת סחורות באמצעי הובלה קטנים, גמישים ונקיים
- ביסוס שיתופי-פעולה עם ספקים משמעותיים הפועלים בעיר, כדי לבחון שינויים אפשריים בדפוסי השינוע, הפריקה והטעינה לשם הקלת המטרדים למרחב הציבורי ולסביבה.
- להמשך לימוד הנושא ובחינת הפתרונות לו, יכונסו פורומים ותאי חשיבה משותפים לכל בעלי העניין בתחום הלוגיסטיקה (ספקים, בעלי עסק, ונציגי עירייה).

1.7.7.2 בניית תוכניות להסדרת הלוגיסטיקה באזורי תעסוקה ומסחר בעיר

אזורי המסחר והתעסוקה בעיר נבדלים זה מזה בסוגי הפעילות העסקית-מסחרית ובשעותיה, ובהיקף תנועת הסחורות וסוגי הקונפליקטים עם משתמשי הדרך האחרים. יש לאפיין באזורים נבחרים את הפעילות הלוגיסטית והמסחרית, ולבנות תוכניות ייעודיות לייעול המערך, תוך שילוב של שיטות להפצה ירוקה.

2 "המייל האחרון"- הקטע האחרון להעברת סחורה אל עסק/לקוח באזורים צפופים

קו אספוטני

2

עיר לכל תושביה

קו אסטרטגי 2

עיר לכל תושביה

תל־אביב-יפו תמשיך להיות עיר אטרקטיבית למגורים, המעניקה איכות חיים גבוהה לתושביה בסביבה עירונית נוחה ונעימה, מלאת חיים ומעניינת, פתוחה וסובלנית, המזמנת לתושביה אפשרויות רבות למצות את הפוטנציאל הטמון בהם - אפשרויות מקצועיות, חברתיות, אזרחיות ואינטלקטואליות.

תל־אביב-יפו תשמור על הרכב אוכלוסייה מגוון ותאפשר לכל תושב העיר הרוצה בכך להמשיך לחיות בה כל חייו. היא תציע פתרונות דיור המתאימים, תיפקודית וכלכלית, לקבוצות אוכלוסייה מגוונות מבחינת גיל, הרכב משק הבית, היכולת הכלכלית או ההשתייכות הדתית/אתנית והיא תספק לתושביה מערכת שירותי ציבור איכותית, נגישה ובת-השגה המותאמת לצרכיהם.

בעיר יפעלו קהילות רבות, על בסיס גיאוגרפי או על בסיס עניין משותף, שיאופיינו בחיי קהילה תוססים, בלכידות קהילתית, במעורבות אזרחית ובערבות הדדית, לא רק בתוכן אלא גם ביניהן. הקהילות וחבריהן ישתתפו בתהליכי קבלת ההחלטות העירוניים ובכך יהיו שותפים בניהול העיר ובעיצוב חייהם בעיר.

תל־אביב-יפו תמשיך לחתור לשוויון הזדמנויות ולצמצום פערים בין קבוצות ואזורים בעיר, תוך שילוב הכוחות הפועלים בה וניצול המשאבים העומדים לרשותה בזכות היותה מרכז כלכלי ארצי ועיר עולם.

גורמי המגזר הפרטי הפועלים בעיר ירחיבו ויעמיקו את מעורבותם בתמיכה ובהעצמה של אוכלוסיות מוחלשות, קהילות חזקות יפעלו יחד עם קהילות מוחלשות ויתרמו זו לזו, והעדיייה תרחיב ותשפר את השירותים המיועדים לחלץ תושבים מעוני ומן המצוקות הנובעות ממנו, ובכלל זה - מערכת החינוך העירונית.

המרקם החברתי של תל־אביב-יפו, המגוון, הסובלני, הקהילתי, האקטיביסטי והחותר לשוויון ולצדק חברתי, יוסיף ויחזק את כוח המשיכה של העיר לפעילות עסקית, מסחרית, תיירותית ותרבותית ויתרום בכך לחוסנה ולשגשוגה של העיר.

תמונות העתיד

2.1

עיר אטרקטיבית למגורים
למגוון אוכלוסיות

2.2

עיר לכל החיים

2.3

שוויון הזדמנויות, צמצום
פערים ומימוש הפוטנציאל
של פרטים, קבוצות וקהילות

2.4

חינוך מבוסס שוויון, מקדם
ערכים ופורץ דרך

2.5

חיזוק הקהילתיות

2.6

אורח חיים מקיים

2.7

עיר דמוקרטית

2.8

יפו כמרחב של קיום משותף
ומכבד המשולב בעיר

2.9

מערכת תחבורה
מכילה ומגוונת

2.1

עיר אטרקטיבית למגורים למגוון אוכלוסיות

האטרקטיביות הגוברת של העיר, ונוכח ערכי הקרקע המאמירים, הביאה לכך שחלק משמעותי ממגוון אוכלוסיות העיר (צעירים, משפחות צעירות, אמנים, עובדים בעלי כושר השתכרות נמוך) נמצא בסכנת דחיקה ממנה. כדי לשמור על המגוון החברתי-תרבותי המאפיין את העיר והתורם לחיוניותה ולחוסנה, העיר תפעל למתן פתרונות דיור מגוונים שיאפשרו להתמודד, ולו באופן חלקי, עם מגמת דחיקה זו.

קווי המדיניות

2.1.2 קידום התחדשות עירונית חברתית ומכילה

2.1.1 קידום תכנון ומימוש פתרונות מגורים למגוון אוכלוסיות

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.1.1 קידום תכנון ומימוש פתרונות מגורים למגוון אוכלוסיות

פיתוח היצע של תמהיל יחידות דיור מגוון במנעד מחירים רחב, הנותן מענה לצרכי קבוצות אוכלוסייה שונות מבחינת גודל יחידות הדיור, דגם המגורים, סוג החזקה (בעלות/שכירות) דיור בהישג יד ודיור ציבורי. מקרב האוכלוסייה הקיימת ייתן דגש על אוכלוסיות מוחלשות ועל אוכלוסיות חיוניות לעיר, בהיבטים שונים: צעירים, סטודנטים, בעלי מקצועות נדרשים (כדוגמת הוראה ובריאות) ואמנים.

2.1.1.1 גיבוש מדיניות דיור כוללת לעיר, המבוססת על מיפוי צרכי הדיור של מגוון אוכלוסיות

עיריית תל-אביב-יפו תגבש מסמך מדיניות אינטגרטיבי המתייחס למדיניות המגורים העירונית על כל היבטיה בראייה ארוכת טווח, שיתבסס, בין היתר, על מגוון מסמכי המדיניות בתחום הדיור שקידמה בשנים האחרונות ועל הניסיון שנצבר בעיר מפרויקטים שונים למגורים. לגיבוש המדיניות חשיבות רבה להתמודדות עם המתח הקיים בין היות העיר מוקד ביקוש למגורים, לרצונה לשמר אוכלוסיות קיימות וחיוניות לעיר. מרכיבי המדיניות צריכים לכלול: מיפוי צרכי הדיור של מגוון אוכלוסיות ובכלל זה סטודנטים, צעירים, משפחות, קשישים ואנשים עם מוגבלות ובהתייחס למרכיב הכלכלי-חברתי, הגדרת יעדים וסוגי דיור נדרשים, וגיבוש הדרכים למימושם.

2.1.1.2 המשך פיתוח מאגר משמעותי של דירות להשכרה ארוכת טווח ובהישג יד בניהול עירוני, והמשך פיתוח כלים ליצירת המאגר (מימוניים, ארגוניים, משפטיים) תוך שיתוף-פעולה רב-מגזרי

בשנים האחרונות הוקמו בעיר דירות להשכרה בהישג יד בייזום ובניהול עירוני ובמסגרת מיזמים של המגזר הפרטי. בהיות תל-אביב-יפו מרכז כלכלי ותרבותי, ונוכח ההכרה במרכיב הדיור כמרכזי בשמירת חוסנה החברתית-קהילתי של העיר, תל-אביב-יפו זקוקה להיקף גדול של דיור להשכרה שיאפשר למגוון רחב של אוכלוסיות להתגורר בה. העירייה תפעל להרחיב משמעותית את מאגר הדירות הנגיש לאוכלוסיות שאין ביכולתן לרכוש דירה בעיר ומתקשות לשכור דירה בשוק הפרטי. ארגון הכלים העומד לרשות העירייה לשם מימוש מטרה זו היום הוא מצומצם נוכח מגבלות רגולטביות בתחום התכנון והבנייה, המיסוי והמימון. עיריית תל-אביב-יפו תפעל לפיתוח כלים חדשניים להרחבת המאגר בהיוועצות ובשיתוף-פעולה עם בעלי עניין רלוונטיים ממגזרי המשק השונים ועם גורמי השלטון המרכזי.

2.1.1.3 הגברת המאמץ מול המדינה לקידום פתרונות לדיור ציבורי

מאגר הדירות להשכרה ארוכת טווח ובהישג יד אינו נותן מענה ליכולתן הכלכלית של האוכלוסיות החלשות ביותר בעיר. הפתרונות הנדרשים כדי לתת מענה לצרכי אוכלוסיות אלה נדרשים להינתן במסגרת הדיור הציבורי הממשלתי. לשם הרחבת מאגר הדיור הציבורי בעיר, שיעודו לאפשר גם לאוכלוסיות אלה להמשיך ולהתגורר בה, העירייה תפעל ביד אחת עם הממשלה, בהיבטים הנמצאים בתחום השפעתה, כגון: מיפוי צרכים, קידום תכנון וסיוע באיתור נכסים פוטנציאליים.

2.1.1.4 פיתוח דגמי מגורים חדשים (למשל, דיור שיתופי)

הביקוש הגבוה למגורים בעיר אל מול משאב הקרקע המצטמצם, מחייבים חשיבה חדשנית ביחס לדגמי מגורים

חברתית של תוכניות ההתחדשות, שעיקרה מיפוי דמוגרפי, חברתי וכלכלי של האוכלוסייה הקיימת, פירוט ההשלכות הצפויות של ההתחדשות עליה ומתן המלצות ביחס למרכיבים התכנוניים - סטטוטוריים ואחרים, שיש לאמץ כדי למזער את הפגיעה בה. העירייה תגבש קריטריונים לקביעת תוכניות התחדשות שיידרשו לבחינה החברתית, ובכלל זה, היקף יחידות הדיור הכלולות בתוכנית.

2.1.2.2 פיתוח תוכניות להתארגנות תושבים והעצמתם במסגרת קידום תוכניות להתחדשות עירונית

תושבים רבים מוצאים עצמם חסרי מידע, ידע וכלים להתמודד עם מורכבותם של תהליכי ההתחדשות העירונית. העירייה פועלת כבר היום להעצמת התושבים כדי להגביר את מעורבותם ואת יכולת ההשפעה שלהם על ההחלטות בנושא. זאת, למשל, בדרך של הקמת בתי-ספר להתחדשות עירונית וליווי עירוני של תוכניות התחדשות באמצעות חברת עזרה וביצרון. העירייה תפעל להרחבת פעילות זו לכל רחבי העיר כך שלכל תושב יהיו הכלים ו/או הליווי המקצועי שיאפשרו קידום תהליכים אלה בהנהגתו.

עתידיים המתייחסים למגמות הדמוגרפיות, החברתיות והכלכליות הצפויות בהרכב אוכלוסיית העיר. כך, לדוגמה, מודל הדיור השיתופי עשוי לתת מענה, ולו חלקי, לעלייה בשיעור הקשישים, שכן הוא מאפשר הקמת דירות קטנות, המותאמות לצרכי הקשישים, וחללים שיתופיים המסייעים להם בצריכת שירותים ובהפגת הבדידות. באותה מידה, הוא יכול להתאים גם למשקי בית בודדים בכל הגילאים המעוניינים בדיור בר-השגה ובחיי שיתוף במנעד רחב.

2.1.1.5 הרחבת הפעילות העירונית הקשורה בשכירות הוגנת

בהמשך לפעולות שהעירייה קידמה בנושא שכירות הוגנת, כגון השקתו של חוזה שכירות מומלץ ומתן ייעוץ משפטי בעירייה לשוכרי דירות, היא תמשיך ללוות ואף ליזום מהלכי חקיקה ותוכניות פעולה נוספות לשיפור המצב הקיים, כגון פיתוח כלים לתמרוץ משכירים הוגנים.

2.1.2 קידום התחדשות עירונית חברתית ומכילה

יקודמו תהליכי התחדשות, המתמודדים עם דחיקת אוכלוסיות קיימות מן העיר בעקבות תהליכי ג'נטריפיקציה ועם הכרסום במרקם הקהילתי הקיים. תהליכים אלה יאפשרו את המשך מגורי האוכלוסיות הקיימות בעיר, ויעודדו את חיזוקו של מרקם קהילתי המשלב תושבים ותיקים וחדשים.

2.1.2.1 בחינה חברתית של תוכניות התחדשות המתייחסת לצרכים ולדרישות של האוכלוסייה הקיימת

הניסיון הקיים בקידום תוכניות התחדשות עירונית מראה, כי ללא התייחסות ממוקדת לצרכים ולדרישות של האוכלוסייה הקיימת, חלק משמעותי ממנה עלול למצוא את עצמו נדחק ממקום מגוריו. זאת, בשל העלויות הגבוהות הכרוכות בהמשך מגורים במבנה שעבר התחדשות (ארנונה, ועד בית). תופעה זו מחייבת בחינה

עיר לכל החיים

העיר תל-אביב-יפו תשאף לשמש בית לתושביה מלידה ועד זיקנה, על מאפייניהם השונים כיחידים וכקבוצות. כדי להשיג מטרה זו, תחתור העירייה להרחבה, לחיזוק, לייעול ולהוזלה של מערך שירותי הציבור, המסוגל לתת מענה הולם וגמיש לצרכים המשתנים תדיר של התושבים. כמו כן יקודמו פעולות לשיפור איכות החיים של תושבי העיר בהיבטים של בריאות, של ביטחון אישי, של השכלה ושל העשרה.

קווי המדיניות

2.2.4 עידוד הלמידה, ההכשרה וההעשרה לאורך כל החיים (lifelong learning)

2.2.5 ניהול עיר בריאה לתושביה

2.2.6 קידום הביטחון בכל אזורי העיר וחיזוק תחושת הביטחון בקרב כל תושבי העיר ומבקריה

2.2.1 קידום זמינות ונגישות של שירותים באיכות גבוהה המותאמים לדרישות ולצרכי כלל תושבי העיר, בדגש על הגיל הרך, על אזרחים ותיקים, על צעירים ועל אוכלוסיות ייחודיות

2.2.2 מתן מענה ל"דגעי אמת" בחיי התושב (אירועים מכוננים שלהם השפעה משמעותית על חייו ועל חיי הסובבים אותו)

2.2.3 הפחתת בדידות ובידוד חברתי

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.2.1 קידום זמינות ונגישות של שירותי ציבור באיכות גבוהה המותאמים לדרישות ולצרכי כלל תושבי העיר, בדגש על הגיל הרך, על אזרחים ותיקים, על צעירים ועל אוכלוסיות ייחודיות

כל תושב יהיה מסוגל לצרוך את שירותי הציבור העירוניים בקלות, ברמה ובאיכות גבוהות. שירותי הציבור יתנו מענה למגוון קבוצות האוכלוסייה והקהילות בעיר, יבטיחו נגישות פיזית ומקוונת בכל רחבי העיר ויהיו בהישג ידם של כל תושבי העיר. נוכח הגידול באוכלוסיית העיר אל מול המחסור בשטחים לצרכי ציבור, יפותחו השירותים תוך יעול השימוש בקרקע, שילוב מוסדות ציבור בשימושי קרקע סחירים, שימוש רב-תכליתי בחללים, ואספקת שירותים לאורך מרבית שעות היממה. בפיתוח השירותים יינתן דגש מיוחד לגיל הרך, לאזרחים הוותיקים, לצעירים (גילאי 20-35) לאנשים עם מוגבלות ולאוכלוסיות ייחודיות.

2.2.1.1 מיפוי צרכי התושבים ביחס לשירותי הציבור הנדרשים, תוך שיתוף בעלי עניין נוספים (כגון נציגי המגזר השלישי) והתייחסות אליהם במסגרת תהליכי קבלת ההחלטות

העירייה תקדם מתווה עבודה שלפיו פיתוח השירותים יישען, בין השאר, על שכבת מידע שעניינה צרכים ודרישות של תושבים ובעלי עניין נוספים, מתוך הכרה כי תשומות אלה יביאו להטבת השירותים לתושב.

2.2.1.2 קידום תוכניות יעודיות לקבוצות האוכלוסייה שבמיקוד המתמורדות עם האתגרים הייחודיים לכל קבוצה

כך, לדוגמה, תוכניות ייעודיות לגיל הרך יכללו, בין היתר, מתן שירותי בריאות ציבור, פיתוח היצע רחב של מעונות יום בני-השגה, תוכניות להנחיית הורים וחוגי

העשרה. התוכניות הייעודיות לאזרחים ותיקים יכללו, בין היתר, פיתוח שירותי פנאי מגוונים ומשמעותיים, תוכניות ליצירת הזדמנויות לתעסוקה ומעורבות חברתית, אמצעים לפיתוח קשרים חברתיים ולחיזוק רשת התמיכה הקהילתית, כלים לשימור איכות החיים במרחב הביתי או מעבר לדגמי מגורים חלופיים לעת שינוי במצב הכלכלי או התפקודי.

2.2.1.3 פיתוח השירותים תוך שיתוף-פעולה עם המגזר הציבורי, הפרטי והשלישי

העירייה תפעל להרחבת שיתוף הפעולה הבין-מגזרי במתן שירותים ציבוריים. מתן השירותים בשיתוף-פעולה עם מגזרי המשק האחרים יתמך חשיבה ועשייה משותפת ביחס לכיווני פעולה חדשים, ימנף תהליכים קיימים, ויאפשר את הרחבת מעגל השיתוף מעבר לתחום העירוני (מטרופוליני, ארצי וגלובלי).

2.2.1.4 ייעול הניצול הרב-תכליתי במכלול המבנים העירוניים לטובת כלל הציבור

הגידול באוכלוסיית העיר והמחסור בשטחים לצרכי ציבור מחייבים לנצל כל מבנה ציבור עירוני באופן יעיל יותר. העירייה תאפשר ותעודד פעילויות ציבוריות נוספות בכל מבנה עירוני שיימצא מתאים לכך, לצד השימוש העיקרי בו, תוך קביעת הנחיות ברורות לניהול השימוש המשותף במבנה. העירייה תשאף שהמבנים העירוניים יפעלו שעות רבות ככל האפשר ביממה, וכן בימי שישי ובערב חג, תוך הקפדה שתושבי האזור לא ייפגעו מפעילות זו. מעבר לכוונה לייעל את השימוש העירוני הרב-תכליתי במבנים העירוניים, ניתן להעמיד מבנים אלה לפעילויות ציבוריות נוספות, כגון שימוש בחדר ישיבות של אחד ממשרדי העירייה להתכנסות של גורמי החברה האזרחית.

2.2.1.5 הגדלת היקף מעונות היום בעיר באמצעות ייזום הקמתם ובדיקת האפשרות להפעיל חלק מהם על ידי העירייה כדי לקדם מטרות עירוניות

שירותים איכותיים לגיל הרך, הזמינים ונגישים לכל,

למענים מידיים לעומת מענים ארוכי טווח ולהון חברתי הקיים בעיר שאותו ניתן לרתום לנושא. עובדי העירייה הרלוונטיים יוכשרו להתמודדות זו בהתאמה לסוג השירות שהם מעניקים לתושב.

2.2.2.2 עבודה עם גופים אחרים הפועלים מול תושבי העיר

העירייה תפעל לקידום מתן מענה ל"רגעי אמת" גם בקרב גורמים אחרים העובדים מול תושבי העיר, כגון: משטרה, קופות חולים, המוסד לביטוח לאומי.

צילום: גיא יחיאלי

ובראש ובראשונה - מעונות היום, חינויים כדי להבטיח את חוסנו הנפשי של הילד ואת יכולותיו הקוגניטיביות, הקובעות במידה רבה את מימוש הפוטנציאל שלו בשלבים הבאים בחייו. בנוסף, הבטחת זמינות ונגישות מעונות היום תאפשר תעסוקת הורים רחבה יותר והוזלת יוקר המחיה. העירייה תפעל להגדלת מספר המעונות בעיר בדרכים מגוונות: מתן אפשרות לעיבוי מעונות קיימים, הקצאת מגרשים לבניית מעונות (כולל עידוד הוספת מעון כפונקציה נוספת במגרש שבו כבר פועלת פונקציה אחרת) והקצאת שטחים ציבוריים בנויים בפרויקטים סחירים לטובת הקמת מעונות. במסגרת הקצאת השטחים הציבוריים הבנויים, ייעשה מאמץ ליצור חיבור בין המעונות למרחבי העבודה של ההורים.

2.2.1.6 הנגשת המידע העירוני לקבוצות אוכלוסייה הדוברות שפות שונות (עברית, ערבית, רוסית, אמהרית)

2.2.2 מתן מענה ל"רגעי אמת" בחיי התושב

"רגעי אמת" הם אירועים מכוננים בחיי התושב שלהם השפעה משמעותית על חייו ועל חיי הסובבים אותו, כגון לידת תינוק או להבדיל פטירת בן-זוג. העירייה, שרווחת תושביה חשובים לה, צריכה להיות נוכחת בחייהם ברגעים אלה. לפיכך, תגובש מדיניות ויקודמו תוכניות פעולה כדי לסייע ולתמוך בתושב בהתמודדות עם אירועים אלה, בשיתוף גורמים נוספים.

2.2.2.1 שיתוף-פעולה בין גורמי העירייה הרלוונטיים לאיתור "רגעי אמת" בחיי התושב, בניית מערך מענים מתאים, וגיבוש מערך של הכשרה ושל הדרכה לעובדי העירייה הרלוונטיים

גורמי העירייה הרלוונטיים יפעלו לזהות ולאפיין "רגעי אמת" בחיי התושב ולגבש מענה עירוני מתאים לסייע לו בהתמודדות עם אירועים אלה, בהתייחס, בין היתר,

2.2.4.1 פיתוח תוכניות לימודים והכשרה לתושבים

התוכניות יפותחו תוך שיתוף-פעולה בין המוסדות להשכלה גבוהה, המגזר העסקי והעירייה, למטרות העשרה, התמודדות עם שינויים וחדשנות בתחום עיסוקו של התושב או שינוי תעסוקתי.

2.2.4.2 פעולה ייזומה להפעלת התוכניות בקרב מגוון אוכלוסיות

2.2.5 ניהול עיר בריאה לתושביה

העירייה תפעל לפיתוח מערך של שירותי רפואה מונעת רב-גילאית, העונה על מגוון הצרכים של קבוצות האוכלוסייה השונות, ותעודד ניהול אורח חיים בריא, כדי להביא לשיפור באיכות חיי התושבים ולצמצם את השקעת המשאבים שתידרש בעתיד הרחוק יותר כדי לטפל בתחלואה, על כל השלכותיה.

2.2.5.1 קידום תוכנית רב-תחומית לעידוד אורח חיים בריא

ושירותים עירוניים העוסקים ברפואה מונעת רב-גילאית (ראו, קווי מדיניות וכיווני פעולה המפורטים בתמונת עתיד 2.6.3 "קידום אורח חיים בריא")

2.2.3 הפחתת בדידות ובידוד חברתי

תופעת הבדידות אינה ייחודית רק לאוכלוסיית מסוימות, כגון אוכלוסיית הקשישים. בעידן הטכנולוגי סובלים מבדידות במידה רבה גם בני-נוער וצעירים המנהלים את חייהם החברתיים בעיקר ברשת. גם אוכלוסיות הנמצאות במצוקות שונות, כגון עוני או מוגבלות, חוות בדידות והדרה. העירייה תגביר את טיפולה בתופעות אלה ותפעל להעצמת הקבוצות והיחידים המתמודדים עמן ולפיתוח אחריות חברתית ומעורבות קהילתית לצמצומן.

2.2.3.1 לימוד תופעות הבדידות ובידוד חברתי וגיבוש מענים הולמים

תופעות הבדידות השונות יילמדו ויגובשו מענים להעצמת הקבוצות והיחידים המתמודדים עמן, תוך פיתוח אחריות חברתית ומעורבות קהילתית לצמצומן.

2.2.4 עידוד הלמידה, ההכשרה וההעשרה לאורך כל החיים (lifelong learning)

הלמידה לאורך כל החיים נדרשת היום, ועוד יותר בשנים הבאות, לנוכח הדרישות המשתנות של שוק העבודה, הידע המצטבר בקצב מוגבר, מספר שעות הפנאי ההולך וגדל של מועסקים, ותוחלת החיים המתארכת. העיר תפעל לעודד ולקדם למידה של תושביה לאורך כל החיים כדי להבטיח פיתוח ושימור של ההון האנושי בה בכל גיל ולשפר את איכות החיים ורווחת תושבי העיר.

2.2.6.3 פיתוח מערך הדרכה ליצירת מודעות והתמודדות עם

סוגיות ביטחון לקבוצות גיל ואוכלוסייה שונות

קבוצות האוכלוסייה הפגיעות שונות זו מזו בסכנות שאליהן הן חשופות. הגורמים הרלוונטיים בעירייה יפתחו מערכי הדרכה ייעודיים למען קבוצות אלה והגורמים השונים המטפלים בהן, לשם הכרת האתגרים העומדים בפניהן בהקשר זה ודרכי ההתמודדות עימם. כן יפותחו תוכניות קהילתיות המשפרות את תחושת המסוגלות והאחריות החברתית של תושבים ושל ארגונים בקהילה ותוכניות שישפרו את היכולת לאתר סוגיות הקשורות בביטחון האישי ולהתמודד עימן.

צילום: דיקי רחמן

2.2.6 קידום הביטחון בכל אזורי העיר וחיזוק תחושת הביטחון בקרב כל תושבי העיר ומבקריה

הביטחון ותחושת הביטחון בכל רחבי העיר חשובים לכל תושביה והמבקרים בה. יחד עם זאת, ישנן קבוצות אוכלוסייה פגיעות במיוחד בהיבטים אלה: נשים, קשישים, ילדים, בני-נוער וקהילת הלהט"ב. העירייה תקדם את הביטחון ואת תחושת הביטחון בבית ובמרחב הציבורי על בסיס חשיבה רב-מערכתית הנוגעת לחינוך ולפיתוח מודעות, תכנון מרחבי, יישום כלים של עיר חכמה וקהילתיות.

2.2.6.1 מיפוי אזורים בעיר שבהם תחושת הביטחון נמוכה ומתן פתרונות פיזיים וחברתיים מותאמים

תפוח מתודולוגיה למיפוי האזורים שבהם תחושת הביטחון נמוכה, תוך שימוש במגוון רחב של מקורות מידע (משטרת ישראל, יחידת סל"ע (שיטור עירוני), מוקד עירוני 106, יציאה לסקרים יזומים, ניטור של הרשתות החברתיות ושימוש במידע מקצועי מן הגורמים העירוניים הרלוונטיים) ויגובש סל של פתרונות פיזיים וחברתיים בשיתוף התושבים.

2.2.6.2 הגדלת נוכחות עירונית וקהילתית רגלית במרחב הציבורי

במקומות רבים בעולם מוכרת התופעה של שוטרי מקוף הנוכחים במרחב הציבורי ומשרים בו תחושת ביטחון. העירייה תבחן אפשרויות שונות להגדלת הנוכחות העירונית במרחב הציבורי כדי לחזק את תחושת הביטחון ברחבי העיר, בדגש על האזורים שבהם תחושת הביטחון נמוכה. זאת, למשל, באמצעות פריסה רחבה יותר של יחידת סל"ע, במסגרת הגדרה חדשה לתפקיד הפקח העירוני או הקמת שיטור קהילתי. במקביל, יקודמו פעולות לפיתוח מודעות ואחריות לנושא גם בקרב התושב הבודד, כמי שיכול להתריע או לסייע בעת הצורך.

שוויון הזדמנויות, צמצום פערים ומימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות

חתימה לצדק חברתי היא ערך שאליו מחוייבת עיר מגוונת חברתית, הדוגלת בהכלה חברתית כתל-אביב-יפו. השאיפה לשוויון הזדמנויות ולצמצום פערים מסייעת במימוש הפוטנציאל הטמון בתושבי העיר, מביאה לשגשוג ולצמיחה, מעודדת הפגת מתחים ועוינות בין קבוצות האוכלוסייה השונות, ותורמת לחוסנה החברתי והכלכלי של העיר.

קווי המדיניות

2.3.4 חלוקת משאבים המושתתת על ערכי צדק חברתי

2.3.5 קידום פעולות לשילוב חברתי, תרבותי ותעסוקתי של אוכלוסיות ייחודיות, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות, במרקם החיים בעיר

2.3.6 סיוע במימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות

2.3.1 פריסת הידע, החדשנות, הניסיון, הטכנולוגיה והצמיחה למען עובדים, קהילות וקבוצות בעיר שלא נהנו עד כה מפירות הצמיחה הכלכלית

2.3.2 הפחתת מצוקות של אנשים החיים בעוני ובהדרה

2.3.3 קידום מפגש בין קבוצות אוכלוסייה מגוונות כדי לקדם מוביליות חברתית-כלכלית

ובהיחלצות ממעגל העוני. העירייה תפעל בשיתוף-פעולה ובתיאום רב-מגזרי בנושא זה, באופן שיאפשר מיצוי מקסימלי של הכוחות הפועלים בזירה זו.

2.3.2.1 פיתוח גישה חדשנית ורב-מערכתית להתמודדות עם מכלול המצוקות הנובעות מעוני ומהדרה הגישה החדשנית תכלול עיסוק בהיבטים משפחתיים והתנהגותיים, כלכליים ותעסוקתיים, כדי לכוון ולהעצים את הפרטים הנמצאים במצוקה.

2.3.2.2 פיתוח כלים ותוכניות ליישום הגישה הרב-מערכתית בפיתוח הכלים ובמהלך היישום ישתתפו מגוון רחב של בעלי עניין - גורמי הטיפול המקצועיים, המגזר העסקי, גורמים בקהילה.

2.3.3 קידום מפגש בין קבוצות אוכלוסייה מגוונות כדי לקדם מוביליות חברתית-כלכלית

העירייה תעודד אינטראקציה בין קבוצות אוכלוסייה, שתסייע בקידום מוביליות כלכלית וחברתית, סובלנות והכלה. פיתוח הון חברתי מקשר (בין קהילות) יאפשר שימוש במנופים חברתיים לצמצום פערים. כך, לשם המחשה, תוכל קהילה חזקה לאמץ קהילה חלשה ולסייע לה.

2.3.3.1 ניצול מנופים חברתיים לשם קידום מוביליות חברתית-כלכלית

העירייה תאתר ותפעיל מנופים חברתיים רלוונטיים, כגון מערך התנדבות רחב, מוסדות קהילתיים המקיימים פעילויות משותפות לקהילות שונות, קהילות חזקות המאמצות ומסייעות לקהילות חלשות, מנטורים המסייעים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.3.1 פריסת הידע, החדשנות, הניסיון, הטכנולוגיה והצמיחה לעבר עובדים, קהילות וקבוצות בעיר שלא נהנו עד כה מפירות הצמיחה הכלכלית

חוסנה הכלכלי והחברתי של העיר מחייב שהידע והחדשנות המאפיינים את קבוצות המועסקים והתושבים בעיר, המהווים חלק מן הכלכלה הגלובלית, יתפרסו גם לקבוצות אוכלוסייה ומועסקים נוספות. פריסה זו תיעשה תוך מתן דגש על תעשיות מסורתיות, עסקים קטנים ובינוניים וכלכלה משלימה.³

2.3.1.1 פיתוח תוכניות הכשרה והסבה מקצועית למקצועות נדרשים למגוון אוכלוסיות, בשיתוף רב-מגזרי

(ראו, כיווני פעולה בנושא זה המפורטים בקו מדיניות 1.2.4 "עידוד ופיתוח תחומי תעסוקה שונים המתאימים למגוון קבוצות אוכלוסייה").

2.3.1.2 טיפוח מרכזי חדשנות קיימים והקמת מרכזים חדשים ברחבי העיר, הנותנים מענה לעסקים קטנים ובינוניים ולתחומי עיסוק מסורתיים

(ראו, כיווני פעולה בנושא זה המפורטים בקו מדיניות 1.2.3 "חיזוק והעצמה של עסקים קטנים ובינוניים בעיר").

2.3.2 הפחתת מצוקות של אנשים החיים בעוני ובהדרה

העירייה תפעל להפחתת המצוקות שמחולל העוני, באמצעות חינוך, הכשרה, השמה, והענקת שירותים תומכים לתושב. זאת, כדי לסייע לו בהתמודדות

3 כלכלה משלימה- ראו הערה 2 בקו מדיניות 1.2.1

ליחידים, חברות ציבוריות ופרטיות המיישמות מדיניות של אחריות חברתית.

2.3.4 חלוקת משאבים המושתת על ערכי צדק חברתי

2.3.4.1 המשך השקעת המשאבים העירוניים בהתאם לצרכים הדיפרנציאליים של פרטים, של קבוצות ושל קהילות, בדגש על דרום העיר ומזרחה

השקעת המשאבים בקבוצות, בקהילות וביחידים השונים תיעשה תוך ניטור והערכה מתמדת של אפקטיביות ההשקעה בתחומים השונים (חינוך, שירותים חברתיים, קהילה).

2.3.4.2 תכנון ויישום "פרויקטי מנוף" רב-תחומיים באזורי עדיפות, בעיקר בדרום העיר ובמזרחה

העירייה תקדם פרויקטים ציבוריים - מוסדות ציבור כלל-עירוניים ופארקים ייחודיים, שבכוחם לשנות תדמית של אזור, למשוך אליו תושבים חדשים ומבקרים רבים, לייצר מעגלי פיתוח נוספים בתחומי המסחר, השירותים והתיירות, ובכך לסייע למינוף האזור ותושביו.

(ראו גם, כיוון פעולה 4.2.1.2 "פיתוח מוקדי פעילות ציבוריים כפרויקטי מנוף באזורי התחדשות").

2.3.4.3 הפניית תאגידים מקומיים ורב-לאומיים לעבודה עם קבוצות מוחלשות

יפותח דיאלוג עם התאגידים כדי לגבש במשותף את הדרכים האפקטיביות לתרומה חברתית לקבוצות מוחלשות בעיר בתחום התעסוקה, ההכשרה, החינוך והעזרה ההדדית.

2.3.5 קידום פעולות לשילוב חברתי, תרבותי ותעסוקתי של אוכלוסיות ייחודיות, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות, במרקם החיים בעיר

העירייה תעודד שילוב רב-תחומי של בעלי מוגבלויות שונות, מהגרי עבודה ומבקשי מקלט בכל תחומי החיים העירוניים. כך יצטמצם הצורך בטיפול עתיר משאבים באוכלוסיות אלה בהמשך, הן יידתמו למעגלי עשייה שונים שיעצימו כל קבוצה בנפרד, ויסייעו במשותף לצמיחת העיר ולקידום האווירה הסובלנית בה.

2.3.5.1 בדיקת צרכים וחסמים בנושא שילוב אוכלוסיות ייחודיות

2.3.5.2 קיום פורומים עם נציגי האוכלוסיות ועם ארגונים העובדים איתם, לחשיבה משותפת לזיהוי מחוללי השינוי האפשריים ולקידום פעולות לשילוב האוכלוסיות הייחודיות

2.3.5.3 קידום פעולות למימוש הפוטנציאל של האוכלוסייה הזרה לתרום לעיר חברתית, כלכלית ותרבותית

2.3.6 סיוע במימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות

תל-אביב-יפו מאופיינת באוכלוסייה מגוונת - גילאית, מגדרית, מעמדית ואתנית - מרביתה יצרנית. נוכח מדיניות עירונית הדוגלת בהכלה חברתית, ובהתייחס לתנאים הכלכליים ולצמיחה המאפיינים את העיר, העירייה תפעיל אמצעים וכלים רבים שבכוחם להעצים ולהביא למימוש הפוטנציאל הטמון בכל אחד מתושבי העיר ובכל אחת מקבוצות האוכלוסייה בה. לא מדובר רק באוכלוסיות חלשות, אלא גם באוכלוסיות בראשית דרכן, כגון צעירים וקשישים, שעם העלייה בתחולת החיים, יכולים לתרום מקצועית ואישית במשך שנים רבות. יחד, יכולה כל קבוצת אוכלוסייה, על פי ייחודה, לתרום לחוסנה החברתי והכלכלי של העיר.

2.3.6.1 פיתוח כלים להנגשת מידע ומיצוי זכויות, לרבות תוכניות לאוריינות דיגיטלית, המתייחסות לצרכי קהילות ולקבוצות גיל מגוונות

2.3.6.2 זיהוי קבוצות באוכלוסייה שמימוש הפוטנציאל הטמון בהן יתרום מירבית הן לעיר בכללותה והן להם כפרטים, כגון קשישים בעלי כישורים מקצועיים שיכולים לתרום לאחרים.

חינוך מבוסס שוויון, מקדם ערכים ופורץ דרך

תל־אביב-יפו היא עיר מגוונת, פלורליסטית, שוויונית ופורצת דרך במגוון תחומים בחברה הישראלית. העיר רואה ומטפחת את כלל האוכלוסיות בה, ומתאימה עצמה לכל תושביה והבאים בה. מערכת החינוך של תל־אביב-יפו תהיה בבואה של העיר ותהווה מגדלור ערכי, חברתי ואקדמי לכלל האוכלוסיות הדרות בה ולחברה הישראלית בכלל. מערכת החינוך בעיר תמשיך לפעול לאור שלוש מטרות-על: חינוך המקדם שוויון, ובכלל זה שוויון מול החוק, שוויון הזדמנויות, שוויון מגדרי ושוויון לילדי החינוך המיוחד; חינוך מבוסס ערכים של דמוקרטיה וחיים משותפים, המקדם שפה, תפיסה ומודלים של ממלכתיות וישראליות, שבה לוקחים חלק כלל אוכלוסיות העיר; חינוך פורץ דרך, שמאתגר את הפרדיגמה הקיימת ביחס לתפקידם של בתי הספר, ושואף לראות בתי-ספר מצמיחים, המהווים קרקע לכלל הילדים למצות את יכולותיהם ולמצוא את מקומם בעולם. דרך שלוש מטרות-על אלה, מערכת החינוך של תל־אביב-יפו תהווה מוקד למידה, מחקר והדגמה לכלל מערכת החינוך בישראל ובעולם.

קווי המדיניות

2.4.4 חינוך לדמוקרטיה ולחיים משותפים כערך מוביל בגני הילדים ובבתי הספר

2.4.1 הרחבת האוטונומיה של מינהל החינוך בעירייה אל מול משרד החינוך

2.4.5 הובלת ייחודיות פדגוגית פורצת דרך בכל גני הילדים ובתי הספר בעיר

2.4.2 התאמת הגנים ובתי הספר לכל תלמיד ותלמידה במערכת החינוך העירונית

2.4.6 תכנון פיזי-מרחבי של מוסדות החינוך בעיר, התואם את מדיניות מינהל החינוך ותורם ליישומה, ותואם את התפיסה העירונית של ניצול הקרקע הציבורית באופן יעיל

2.4.3 מצב חברתי-כלכלי לא יהווה חסם להתקדמות לימודית ולהשכלה גבוהה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.4.1 הרחבת האוטונומיה של מינהל החינוך בעירייה אל מול משרד החינוך

מינהל החינוך העירוני ימשיך לעבוד בשיתוף-פעולה מלא עם משרד החינוך וירחיב את סמכויותיו בתחומי הפדגוגיה, הפיתוח המקצועי של המורים, הגננות והסייעות ובתחום המדידה וההערכה.

2.4.1.1 עבודה בשיתוף-פעולה עם משרד החינוך, להרחבת הסמכויות של עיריית תל-אביב-יפו ולהקלת הבירוקרטיה בעבודה מול מטה המשרד.

2.4.1.2 הגדרת שלושה תחומים שבהם מינהל החינוך יהיה אוטונומי:

- פדגוגיה: קביעת תוכנית לימודים מותאמת ומערכת שעות
- למידת הצוותים החינוכיים (מורים, גננות וסייעות): דרכי הפיתוח המקצועי, התכנים והתקציב
- מדידה והערכה: הערכה חלופית למיצ"ב (הישגים ואקלים בית-ספרי) ולבחינות הבגרות

2.4.1.3 העמקת העצמאות של בתי הספר בהיבטים פדגוגיים וארגוניים: אוטונומיה תקציבית, ניהול שעות, סלי התערבות לכל בית-ספר, קבלת החלטות בנוגע לתשתיות, ארגון למידה דינמי

2.4.2 התאמת הגנים ובתי הספר לכל תלמיד ותלמידה במערכת החינוך העירונית

בעיר תל-אביב-יפו מגוון אוכלוסיות: עולים ותיקים וחדשים, נוצרים, מוסלמים, יהודים, דתיים וחילונים, ומהגרי עבודה. ביניהם ילדים עם צרכים מיוחדים, עם קשיים ועם חוזקות, משפחות במצב סוציו-אקונומי גבוה ונמוך. מערכת החינוך תתאים את עצמה לכל אחד מילדים אלה ותהווה מקום לצמיחה ולמיצוי יכולות. זאת, למשל, על ידי הנגשת בתי הספר, חיזוק ההתמדה, מסלולי המצוינות, מרכזי הלמידה והטיפול.

2.4.2.1 מתן מענה לצרכים החינוכיים של כל תלמידי העיר - בכל שכבות הגיל, בכל האזורים, בכל המגזרים ובכל סוגי החינוך (רגיל ומיוחד)

2.4.2.2 הפעלת תוכניות לימודים לטיפול מצוינות בכל שכבות הגיל

2.4.2.3 הקמת מרכזי למידה חוץ בית-ספריים (כדוגמת המרכז לחינוך מדעי, חמד"ע) שיקלטו תלמידים מצטיינים מכל העיר

2.4.2.4 העמקת העבודה במרחבים חינוכיים: גני ילדים-חינוך יסודי, חינוך יסודי-על-יסודי

2.4.2.5 שיפור מגמת ההתמדה בבתי-ספר שש-שנתיים, באמצעות הקצאת שעות לבתי הספר ופיתוח מקצועי של המורים

2.4.2.6 השקעה מתמדת בבתי-ספר שלוש-ארבע שנתיים והפיכתם לבתי-חינוך מותאמים ללומדים בהם

2.4.2.7 שילוב מיטבי של ילדי החינוך המיוחד: הקמת גני-ילדים ובתי-ספר מכילים ושילוב מקצועי יותר של תלמידי הכיתות הקטנות

2.4.3 מצב חברתי-כלכלי לא יהווה חסם להתקדמות לימודית ולהשכלה גבוהה

העיר תל-אביב-יפו מחויבת לאחריות כלפי כל תושביה. כפועל יוצא, מערכת החינוך העירונית תיתן מענה ייחודי לאוכלוסיות השונות. לשם כך היא מנסחת תפיסה ערכית בנוגע לשוויון, תמשיך לטפח מדיניות שוויונית ומכילה, ותמשיך לפתח פרקטיקות לצמצום חסמי הצמיחה. כך יובטח חינוך ציבורי איכותי ושוויוני לכל, ללא תלות בכספי ההורים.

2.4.3.1 הפיכת הפירמידה - השקעה בגילאי לידה עד שש, השקעה דיפרנציאלית על פי מדד סוציו-אקונומי

2.4.3.2 התוויית עבודת עומק ארוכת טווח עם הורים במערכת החינוך, לשילוב ידיים מיטבי לשם קידום הילדים להשכלה גבוהה

2.4.3.3 יצירת מסלולים מותאמים לתלמידים ליצירת תמונת עתיד אקדמית כבר מחטיבות הביניים: מסלול מצוינות, מסלול פסיכומטרי, מסלול הנדסי

2.4.3.4 יצירת רצפים מותאמים ומקדמים בכל מעברי הגיל, לקליטה מיטבית של הילדים בגן הילדים, בבית הספר היסודי, בחטיבת הביניים ובתיכון

2.4.4 חינוך לדמוקרטיה ולחיים משותפים כערך מוביל בגני הילדים ובבתי הספר

עיריית תל-אביב-יפו תיתן מקום מרכזי בתוכנית הלימודים העירונית לתכנים אקטואליים, כמו: דמוקרטיה, פלורליזם, מגדר ושוויון, תוך מתן אפשרות של פריצת מגבלות השיח הפוליטי ושכירת המסגרות במערכת החינוך. במערכת החינוך "מותר לדבר על הכל" מתוך הבנה שלבתי-ספר תפקיד קריטי וחיוני בעיצוב תפיסת העולם של תלמידי העיר כאנשים בוגרים.

2.4.4.1 פיתוח תוכניות לימודים ותוכניות התערבות המקדמות ערכים של דמוקרטיה

2.4.4.2 ערכים ותכנים המעמיקים את החיים המשותפים ישולבו בתוכנית הלימודים מגיל שלוש עד 18

2.4.4.3 הקמת מרכז עירוני לחינוך לדמוקרטיה ואקטיביזם חברתי

2.4.4.4 הובלת שיח ופעולות בין רשויות מקומיות בדבר חשיבות חינוך לדמוקרטיה

2.4.5 הובלה של ייחודיות פדגוגית פורצת דרך בכל גני הילדים ובתי הספר בעיר

מוסדות החינוך יציגו שינויים דרמטיים בחוויית הלומדים, בהישגים הלימודיים ובאקלים השורר בהם. הם יציגו הצלחות בשילובם של תלמידים בעלי יכולות שונות ומרקע סוציו-אקונומי שונה. רוב בוגרי מערכת החינוך העירונית יתקבלו ללימודים אקדמיים ויהיו מסוגלים להשתכר בכבוד.

2.4.5.1 הובלת יוזמות פורצות דרך בתחום החינוך, במגמה ליצור סביבת למידה המאפשרת את פיתוח הפרט להשתלבות המיטבית בחברה

2.4.6 תכנון פיזי-מרחבי של מוסדות החינוך בעיר, התואם את מדיניות מינהל החינוך ותורם ליישומה, ותואם גם את התפיסה העירונית של ניצול הקרקע הציבורית באופן יעיל

מבני מוסדות החינוך בעיר ישנו את פניהם. לנוכח הגידול במספר התלמידים והמחסור בשטחי ציבור בעיר, יפותחו דגמים חדשים של מבני חינוך שיאפשרו ניצול יעיל יותר של מגרשיהם, תוך הבטחת תנאי לימוד ורווחה נאותים לתלמידים. מרחבי הלמידה יהיו מגוונים וגמישים. כך, למשל, החדרים יהיו מרוהטים במגוון רהיטים המשמשים לדרכי למידה מרובות והחצרות יאכלסו לומדים ויספקו גירויים ואמצעי חקר ולמידה.

2.4.6.1 ניצול מיטבי של מגרשי מוסדות החינוך הקיימים והמתוכננים

2.4.6.2 בינוי מוסדות חינוך חדשניים המותאמים לתפיסות פדגוגיות של מינהל החינוך

2.4.6.3 תכנון פיזי כולל המעודד קהילה, פנאי וחיבור לעיר של מוסדות החינוך

2.4.6.4 הרחבת שיתוף הורים וצוותי חינוך בתכנון, בינוי ושיפוץ של מוסדות חינוך

2.4.6.5 יצירת מרחבי למידה וסביבות מעודדות הוראה המקדמת את המיומנויות הנדרשות במאה ה-21

2.4.5.2 התאמת סביבות הלמידה בבתי הספר לכאלה המאפשרות למידה אותנטית, רב-גילאית, ומותאמת לכל תלמיד ותלמידה

2.4.5.3 הובלת צוותי ניהול והוראה בפיתוח מקצועי פורץ דרך בתכני הוראה ולמידה מגוונים ומותאמים

2.4.5.4 שינוי מהותי של אופני המדידה וההערכה של תלמידים, מורים ומנהלים. מעבר משיפוט מספרי ותחרותי להערכה מצמיחה ומשתפת בין מורים, תלמידים, הורים ומנהלים

2.4.5.5 העמקת השותפות והמעורבות המקדמת של ההורים במערכת החינוך העירונית, הן בבתי הספר והן במינהל החינוך העירוני

2.4.5.6 הרחבת העצמאות של המנהלים בהיבטים פדגוגיים, כמו תכנון הלימודים, בניית מערכת שעות, תכנים, מדידה והערכה

2.4.5.7 הרחבת האוטונומיה של מנהלי בתי הספר בהיבטים ארגוניים: העסקת מורים, ניהול כוח-אדם וניהול משאבים

חיזוק הקהילתיות

לאיכות החיים הקהילתיים יש השפעה על שביעות רצונו של התושב, בחירתו במקום המגורים, תחושת השייכות לעיר ולמדינה וצמיחתו כאזרח אחראי, מעורב ומשפיע. העיר מצדה נתרמת מתהליך זה בכך שהיא משפרת את יכולותיה להתמודד עם אתגרים בתחומים שונים, כדוגמת חוסן בחירום, הקלת יוקר המחיה או מיתון מתחים חברתיים.

קווי המדיניות

2.5.3 קידום תכנון סביבות עירוניות מקיימות המעודדות חיי קהילה

2.5.1 עידוד הקמתן של קהילות חדשות, טיפוחן של קהילות קיימות וחיזוק אורח החיים הקהילתי

2.5.4 היערכות קהילתית למצבי משבר

2.5.2 חיזוק המוסדות הקהילתיים הקיימים ויצירת דגמים חדשים של מוסדות

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימוש

2.5.1 עידוד הקמתן של קהילות חדשות, טיפוחן של קהילות קיימות, חיזוק אורח החיים הקהילתיים ופיתוח ההון החברתי המחדר (פנים-קהילתי)

העירייה תסייע לקהילות קיימות לשמר ולחזק את המרקם החברתי המאפיין אותן ותעודד התגבשותן של קהילות חדשות. זאת, כדי ליצור לכידות וערבות הדדית בין תושבים וקהילות, לחזק את הזהות הקהילתית ולהעשיר את החיים הקהילתיים.

2.5.1.1 אפיון קהילות באמצעות מדדים קהילתיים

אפיון קהילה הוא שלב ראשון והכרחי בתהליך הפיתוח והטיפוח של קהילות. האפיון נועד להעריך את שלב ההתפתחות הקהילתית ותפיסת הקהילתיות, לאבחן צרכים, לזהות את רמת ההון החברתי המקומי, האמון, השייכות והסולידריות, לאתר מנהיגות מקומית, ובסופו של דבר לגבש כלים המתאימים לקהילה ספציפית.

2.5.1.2 חיזוק הלכידות הקהילתית ועידוד החיים הקהילתיים באמצעות כלים ותוכניות שיותאמו למאפייני כל קהילה ולמוסדות הקהילתיים הפועלים בה ובאמצעות עידוד יוזמות המגיעות מחברי הקהילה עצמם

הכלים לחיזוק הלכידות ועידוד החיים החברתיים יכללו, בין היתר:

- קידום פרויקטים ופלטפורמות המאפשרות היכרות בין התושבים, היווצרות של קהילות והתפתחות לכידות וערבות הדדית
- חיזוק הזהות השכונתית באמצעות שירותים קהילתיים המותאמים למאפייני השכונה
- תמיכה בבניין המשותף כמעגל קהילתי ראשון
- תימרוץ אירועים ביוזמת התושבים בדגש על חגים, תוך עיסוק בנושא של זהות מקומית
- טיפוח מנהיגות מקומית

2.5.1.3 רתימת יוזמות של כלכלה שיתופית לחיזוק הקהילתיות

(ראו, כיווני פעולה 1.2.1.3 ו-1.2.1.4: "יצירת שיתופי-פעולה עם ארגונים חברתיים ועסקים חברתיים לקידום כלכלה מכילה ומקיימת (כ"מ)", "תמיכה עירונית בפעילות כלכלה משלימה").

צילום: גיא יחיאלי

2.5.1.4 מתן שירותים קהילתיים בהישג יד כלכלי

2.5.1.5 העצמת תחום ההתנדבות בראייה כלל-מערכתית ושיתוף רב-מגזרי

להתנדבות תרומה משמעותית לחיזוק החברה האזרחית בדרך של קידום לכידות חברתית, תחושת שייכות לקהילה, ולקידום אחריות על החברה שבה חיים התושבים. ההתנדבות מסייעת גם לקירוב לבבות ולגישור בין-תרבותי ובכך תורמת להתמודדות עם האתגרים החברתיים הקיימים בעיר. ההתנדבות נותנת הזדמנות לאלפי תושבים ותושבות לחוות תחושת משמעות ואתגר בחייהם, מאפשרת השפעה על אופי החיים בעיר, תוך נתינה לזולת.

כדי למצות את הפוטנציאל ההתנדבותי בעיר, הפעילות העירונית בתחום זה תתרחב, תוך הגברת התיאום ושיתוף הפעולה בין גורמי העירייה, משרדי הממשלה, ארגוני מתנדבים וחברות עסקיות.

2.5.2 חיזוק המוסדות הקהילתיים הקיימים ויצירת דגמים חדשים של מוסדות

בתל-אביב-יפו מגוון רחב של שירותים קהילתיים ובכלל זה המרכזים הקהילתיים, מוסדות החינוך ומוסדות רווחה. העיר תממש את הפוטנציאל להרחבת שירותים אלה למוסדות נוספים, למרחב הציבורי ואולי אף למרחבים מסחריים ופרטיים, כדי לאפשר היצע רחב, מגוון וחדשני של מסגרות המושכות אליהן קהלים חדשים, מעבר לקהל המשתמשים המסורתי במסגרות האמורות.

2.5.2.1 חיזוק המוסדות הקהילתיים כמחוללי קהילה בשכונה

2.5.2.2 רתימת מוסדות שכונתיים נוספים, כגון מרכזי תרבות, ספורט, ספריות ותנועות נוער כעוגנים פעילים המחוללים סביבם קהילה

2.5.2.3 הפעלת המוסדות העירוניים כרשת, תוך שיתוף ידע, ניסיון ומשאבים

2.5.2.4 פיתוח מודלים חדשים להפעלת מוסדות קהילה, תוך שיתוף הציבור

2.5.2.5 מיפוי שירותי הקהילה הניתנים בשכונות השונות והתאמת השירותים לצרכים המקומיים, תוך שיתוף התושבים

2.5.2.6 הוספת מוסדות קהילתיים במקומות נדרשים בהתאם למדיניות העירונית בנושא

2.5.3 קידום תכנון סביבות עירוניות המעודדות חיי קהילה

למפגש האנושי במרחב העירוני תרומה משמעותית לחיזוק תחושת השייכות הקהילתית. כיכר, רחבה מסחרית, או חלל ציבורי סגור יכולים לשמש כר פורה לפעילות קהילתית תוססת. העיר תפתח חשיבה תכנונית באשר לאופן החייאת המרחב הציבורי כמרחב מחולל קהילתיות, תוך שיתוף הקהילה בתהליך התכנוני.

(ראו, תמונת עתיד 4.4 "מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים", ובמסגרתו בעיקר כיוון פעולה 4.4.2.2 "פיתוח מרחב ציבורי מגוון המעודד מפגש ופעילות, והמבוסס על תוכנית המגדירה דרישות תיפקודיות, עיצוביות ואקולוגיות").

2.5.4 היערכות קהילתית למצבי משבר

מצבי משבר אקוטיים (ביטחוניים, אקלימיים) עלולים לפקוד את העיר. העיר תעודד את היערכות הקהילה למצבי משבר, על סמך הניסיון בעולם, המוכיח שמענה קהילתי מיידי למשברים אלה יכול להיות יעיל, לסייע במיתון השפעותיהם על העיר ולסייע לחברי הקהילה עצמם להתמודד עימם ולהתאושש מהם.

(ראו, קו מדיניות 3.6.1 "המשך פיתוח יכולת התושבים, הקהילות והעסקים להתמודד עם מצבי משבר")

2.6

אורח חיים מקיים

העיר תעודד את התושבים לאורח חיים מקיים. מערכות התשתית, המרחבים הציבוריים, ושירותי הציבור יתוכננו וינהלו באופן שיאפשר ויעודד התנהלות מקיימת של תושבי העיר, בעלי העסקים והמבקרים בעיר. התושבים יהיו מעורבים בטיפול ובשימור הסביבה וייקחו חלק בקידום מיזמים לקיימות, לרבות ייצור משאבים, למשל ייצור אנרגיה. תל־אביב-יפו תמשיך ותהווה בית לקשת רחבה של ארגוני סביבה ארציים ומקומיים הפועלים מתוכה ואיתה, לצדם תתפתח קהילת תושבים היוזמים ומקדמים פעילות מקיימת. הקיימות תתחזק ברמה השכונתית, כשבין אזורי העיר לא יהיה הבדל בשירותי הקיימות ובאיכות המרחב העירוני.

קווי המדיניות

2.6.1 טיפוח קהילות מקיימות

2.6.2 עידוד כלכלה מקומית מקיימת

2.6.3 קידום אורח חיים בריא

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.6.1 טיפוח קהילות מקיימות

אורח החיים המקיים בעיר יפרח ברמה הקהילתית והשכונתית. הקיימות תהווה מנוף לחיבור בין שכנים, לפעילות מקומית, לאחריות אזרחית ולהבטחת איכות חיים טובה שאינה תלויה במשאבים חומריים. העירייה תפתח ותטפח הזדמנויות למעורבות ולעשייה קהילתית ושכונתית המיועדות לקידום הקיימות ואיכות המרחב העירוני. בכלל זה, היא תעמיד מרחבים להתנסות ולהדגמה ליוזמות קהילתיות בתחום. לתושבי העיר יעמדו הזדמנויות רבות לחיים מקיימים בסמוך לביתם: שבילי הליכה ואופניים, מרכזי מיחזור, גינות, בנייה ירוקה וגינות קהילתיות.

2.6.1.1 פיתוח תשתיות שמאפשרות ומנגישות אורח חיים מקיים לתושבים

- בתי-ספר ומרכזים קהילתיים יפעלו על פי עקרונות הקיימות, ובכלל זה על פי העקרונות של "חיים של עולם אחד"
- תורחב ותשופר התשתית להליכה ולרכיבה על אופניים כאמצעי תנועה יומיומיים (מרחב מתאים, בטיחות, צל, ברזיות)
- יימשך פיתוח וטיפוח הגינות הקהילתיות והחקלאות העירונית
- יוקמו מרכזים לצריכה מקיימת שיכללו, בין היתר, השאלת חפצים, מכירת מוצרים מיד שנייה, תיקון מוצרים ושיתוף במוצרים ובחומרים.

2.6.1.2 חינוך והסברה לקיימות בעיר

- לציבור יינתן מידע אמין וזמין, נגיש ומונגש על כלל היבטי הקיימות והסביבה
- הקיימות תוצב כנושא ליבה בתוכנית הלימודים של מערכת החינוך העירונית

- יוקמו מרכזי קיימות ברחבי העיר שבהם יהיה ניתן לקבל תמיכה לאורח חיים מקיים באמצעות הדגמה, רישות והכשרה (ניתן יהיה לשלב בהם את המרכזים לצריכה מקיימת)

- הציבור ישולב בקידום הקיימות ובקבלת החלטות על המרחב השכונתי ותוכשר מנהיגות קהילתית בתפיסת "חיים של עולם אחד".

2.6.1.3 קידום וטיפוח שיתופי-פעולה עם הקהילה לקידום קיימות בעיר

- קידום מודל שכונות מקיימות לכלל שכונות העיר
- פיתוח מערכות תמרוץ לתושבים על התנהגות מקיימת, למשל על ידי קידום מטבעות קהילתיים (נתשלום לתושבים במטבע קהילתי על פעילות בתחום הקיימות, ופתיחת האפשרות לקניית שירותים עירוניים באמצעות מטבע זה)
- עידוד פיתוח והפעלה של מגוון פלטפורמות לכלכלה שיתופית בעיר
- תמיכה בפעילות ההתארגנויות והארגונים הסביבתיים המרוכזים בעיר, ויטופחו שיתופי הפעולה עימם לקידום הקיימות בעיר
- יצירת חיבור בין חברות מסחריות לקהילות מקיימות, על בסיס גיאוגרפי או נושאי.

2.6.2 עידוד כלכלה מקומית מקיימת

כלכלה מקומית חיונית תתבסס בשכונות העיר ותייצר מעגלים כלכליים הנשענים על כוחות ומשאבים מקומיים, שיתנו ביטוי ליכולות המקומיות ויצמצמו את ההשפעות הסביבתיות השליליות. העירייה תפעל לקידום עסקים מקומיים וענפי תעסוקה קטנים, כדי לייצר מעגלי תעסוקה מגוונים ורחבים בכל שכונות העיר. העסקים בעיר יפעלו באורח מקיים ויקדמו יוזמות לצמצום השימוש בחומרים מזיקים ולהתנהלות סביבתית מיטבית.

2.6.2.1 קידום הכלכלה העירונית ככלכלה מקיימת

- גיבוש תוכנית פעולה לביסוס העירייה כמוסד עוגן לכלכלה מקומית מקיימת, כולל קידום מערך הרכש העירוני כירוק וכמקומי
- המשך פיתוח וטיפוח התו הירוק לעסקים. התוכנית תורחב לתחומים חברתיים וגיוס מירב העסקים בעיר לאימוץ התו, עם דגש על העסקים הקטנים והבינוניים
- עידוד עסקים לפעול במבנים בעלי תקינה ירוקה הנגישים בתחבורה מקיימת
- גיבוש תוכנית פעולה ל"צווארון ירוק בעיר" - מקצועות שמתפתחים מתוך העיסוק בנושאי סביבה וקיימות, כולל ייצור משאבים, פעילות קהילתית וחינוך.

2.6.2.2 פיתוח וטיפוח כלכלה משתפת כמנוף לקיימות

- גיבוש תוכנית פעולה לעירייה כגורם ממנף ומתכלל את הכלכלה המשתפת בעיר, בנושאים כדוגמת מטבעות קהילתיים, קואופרטיבים ושותפויות כלכליות עירוניות/קהילתיות.

2.6.2.3 פיתוח העיר כמרכז הדגמה וידע חדשני לכלכלה מקומית מקיימת ומשתפת

- תיבחן הקמת אשכולות כלכלה מקיימת ומעגלית, למשל בתחומי הבנייה, המזון והטקסטיל
- פיתוח תוכנית להקמת אשכול קלינטק בהובלה עירונית ובשיתוף-פעולה מטרופוליני.

2.6.3 קידום אורח חיים בריא

תל"אביב-יפו תעודד אורח חיים בריא בקרב כלל התושבים בעיר - תזונה בריאה ומקיימת יותר, אורח חיים פעיל, סביבת חיים בריאה ונטולת מפגעים, הזדמנויות רבות ומגוונות לפיתוח אורח חיים בריא ומזין ופחות חולי סביבתי. העיר ערוכה בעוד מועד להשלכות הבריאותיות של שינויי האקלים, בעיקר עומסי חום.

2.6.3.1 גיבוש תוכנית פעולה לקידום אורח חיים פעיל ובריא בתל-אביב-יפו

- גיבוש והטמעה של מערכי חינוך לאורח חיים בריא בכל הגילאים ובאמצעות כל המוסדות העירוניים: מוסדות החינוך, מרכזים קהילתיים, תנועות נוער. מערכי החינוך יתייחסו לאורח חיים פעיל, לתזונה נאותה ולשהייה בטבע
- התוכנית תתייחס באופן ממוקד לאוכלוסיות הקשישים והילדים
- תכנון ויישום תשתית לאורח חיים פעיל בכלל המרחב הציבורי העירוני, כולל עיבוי תשתיות לספורט עממי במרחב העירוני, בחוף ובים
- עידוד וטיפוח הליכה כאמצעי התניידות וכפעילות ספורטיבית.

2.6.3.2 טיפוח והרחבה של תוכנית המזון העירונית

- הנגשת מזון בריא ומקיים לכלל האוכלוסייה, בעיקר לאוכלוסיות הקשישים והילדים
- טיפוח שירותי הסעדה ותיירות המספקים תזונה בריאה ומקיימת
- קידום, מיתוג ותמרוץ שווקים מקומיים וקמעונאות מזון בריא ומקיים.

2.6.3.3 היערכות עירונית להשלכות הבריאותיות של שינויי האקלים

- ביצוע הערכת סיכונים לעומסי חום ולהשפעות שיגרמו שינויי האקלים, בדגש על קשישים וילדים
- גיבוש תוכנית היערכות לשינויי אקלים, בדגש על עומסי חום, שתתייחס להיבטים הבאים: עיבוי הצל והצמחייה הטבעית, הבטחת מי שתייה ראויים וזמינים, קירור מבני ציבור ומרחבים ציבוריים, ניטור כניסת מזיקים לעיר בשל שינויי אקלים, אמצעי יישום להפחתת אי החום העירוני

2.7

עיר דמוקרטיה

הדמוקרטיה היא אחד מערכי הליבה של עיריית תל-אביב-יפו והיא רואה כתפקידה את טיפוח הפלורליזם, קידום אזרחות פעילה ויצירת מרחבים של "אחריות משותפת" - תחומים שבהם קיימת שותפות של תושבים, של ארגוני חברה אזרחית ושל העירייה בתהליכי קבלת החלטות ומימושן.

קווי המדיניות

2.7.1 חיזוק וטיפוח חברה עירונית פלורליסטית המאופיינת בסובלנות ובסולידריות

2.7.2 קידום חיים דמוקרטיים פעילים, מעורבות אזרחית ואקטיביזם חברתי

2.7.3 חיזוק תחושת האמון בעירייה בקרב תושבי העיר ובעלי עניין אחרים, וביכולתם להשפיע על פעולותיה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.7.1 חיזוק וטיפול חברת עירונית פלורליסטית המאופיינת בסובלנות ובסולידריות

העיר תקדם את ביסוס הלגיטימציה לצרכים, לאמונות ולהשקפות של הקבוצות המרכיבות את החברה העירונית, תוך טיפוח מכנה משותף מוסכם על כל גווי הקשת החברתית, וחיזוק האחריות ההדדית.

2.7.1.1 ייזום פורומים של תושבים מאזורים ומקבוצות אוכלוסייה שונות בעיר סביב נושאים משותפים, עירוניים ואחרים, כדי להכיר זה את זה, לפעול יחד, לגשר על השונה, לפתח סולידריות

2.7.1.2 קידום ערכים של דמוקרטיה וחיים משותפים במערכת החינוך העירונית, בשיתוף ההורים

(ראו, קו מדיניות 2.4.4 "חינוך לדמוקרטיה ולחיים משותפים כערך מוביל בגני הילדים ובבתי הספר").

2.7.2 קידום מעורבות אזרחית ואקטיביזם חברתי

תפקוד תקין של דמוקרטיה, מעבר להליך הפורמלי של הצבעה בבחירות ולקיומם של מוסדות דמוקרטיים, נשען על אזרחים שלוקחים חלק פעיל בעיצוב חייהם, מעורבים ומשפיעים על תהליכי קבלת ההחלטות ונוקטים פעולות יזומות להשפיע על איכות חייהם. העיר תעודד מעורבות אזרחית זו.

2.7.2.1 הטמעה בשיח העירוני של "אזרחות פעילה" כערך מוביל

2.7.2.2 סיוע ותמיכה בפעילים, בקבוצות תושבים המתארגנות סביב נושא ובארגוני חברה אזרחית, באמצעות ידע מקצועי ומשאבים ופיתוח פלטפורמות לחיבור ביניהם

2.7.3 חיזוק תחושת האמון בעירייה של בקרב תושבי העיר ובעלי עניין אחרים, וביכולתם להשפיע על פעולותיה

העירייה תפעל להטמעת תפיסה עירונית של "התושב כשותף" בתהליכי קבלת החלטות ובמימושן, ולהעמקת השינוי בהתנהלות העירונית מול תושבים, פעילים ויזמים חברתיים וכן, ארגוני החברה האזרחית.

2.7.3.1 פיתוח תפיסה עירונית של "התושב כשותף"/"אחריות משותפת" בתהליכי קבלת החלטות והטמעתה ביחידות העירייה

2.7.3.2 הרחבת תהליכי שיתוף הציבור באמצעות פיתוח מתודולוגיות וכלי שיתוף חדשים, לרבות הרחבת מספר התושבים הנוטלים חלק בתהליכים אלה

2.7.3.3 יצירת פלטפורמות לדיאלוג שוטף בין גורמי עירייה ומספר נרחב של תושבים

2.7.3.4 פיתוח המנגנונים הקיימים למעורבות התושבים בקביעת תקציב השתתפותי

2.7.3.5 פיתוח מתווה לקידומו של תכנון עירוני משתף

יפו כמרחב של קיום משותף ומכבד המשולב בעיר

יפו מאופיינת בפסיפס עשיר של קבוצות אוכלוסייה בעלות רקע אתני-תרבותי מגוון וייחודי. מרכיב מרכזי בפסיפס זה הוא היותה עיר מעורבת יהודית-ערבית. המגע היומיומי בין האוכלוסיות השונות מייצר מורכבות המחייבת התמודדות ייחודית. לצד המורכבות, קיימת ביפו הזדמנות ליצירת מרחב של קיום משותף ומכבד שיביא בתורו לשגשוג, לצמיחה ולהכלה, ויהפוך אותה למוקד משיכה עירוני משמעותי ומודל של חיים משותפים.

קווי המדיניות

2.8.2 שימור והעצמת מאפייניו הייחודיים של המרקם החברתי והפיזי הקיים ביפו

2.8.1 קידום פעילות עירונית מתכללת לטיפול החיים המשותפים של יהודים וערבים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימוש

2.8.1 קידום פעילות עירונית מתכללת לטיפול החיים המשותפים של יהודים וערבים

גיבוש תוכנית עירונית רב-תחומית (בנושאים כגון חינוך, קהילה, תרבות, ספורט ותיירות) המשתפת ערבים ויהודים מן העיר כולה, כדי לחזק פעילות קיימת ולפתח אפיקי פעולה חדשים למימוש מטרה זו.

2.8.1.1 גיבוש תוכנית פעולה רב-תחומית (בנושאים כגון חינוך וקהילה, תרבות, ספורט, תיירות) המשתפת ערבים ויהודים מן העיר כולה, כדי לחזק פעילות קיימת ולפתח אפיקי פעולה חדשים למימוש מטרה זו

2.8.2 קידום תכנון ופיתוח המשמרים את מאפייניו הייחודיים של המרקם הפיזי והחברתי הקיים ביפו

התמורות הדמוגרפיות והחברתיות המתחוללות באוכלוסייה הערבית של יפו, ערכי הקרקע המאמירים, והגידול בהיקף האוכלוסייה היהודית הצפויה להתגורר במרחב בעקבות תהליכי התחדשות עירוניים - מעמידים בסימן שאלה את אופייה המיוחד של יפו. העירייה תקדם חשיבה חדשה וטיפול פרטני ביפו, שיאפשרו את שימור המרקם הפיזי והחברתי של יפו ובה-בעת את המשך פיתוחה לטובת תושביה. נדרשת התייחסות לנושאים, כגון: פתרונות מגורים יעודיים על פי צורכי התושבים, תוך התייחסות ייחודית לאוכלוסייה הערבית, תהליכי התחדשות עירוניים מכילים ותפורים על פי מידותיה של יפו ותושביה, פתרונות תעסוקה מותאמים לאוכלוסיית יפו ומסלולי הכשרה מקצועית שיאפשרו לה להשתלב במגוון תעסוקות רחב, חיזוק והעצמה של כלל הקהילות ביפו (כמו הקהילות הערבית והאתיופית).

2.8.2.1 קידום תהליכי חשיבה משותפת עם תושבי יפו וארגוני חברה אזרחית הפועלים בה ביחס לצרכים, לדרישות ולמאויים, ופיתוח תוכניות פעולה רב-תחומיות שיגובשו על בסיס הממצאים שיעלו מתהליכי החשיבה

2.8.2.2 חיזוק והעצמה של הזהות התרבותית של הקהילות ביפו - כמו הקהילה הערבית והקהילה האתיופית

2.8.2.3 קידום פתרונות מגורים יעודיים על פי הצרכים, תוך התייחסות ייחודית לאוכלוסייה הערבית ולמרקם הפיזי המיוחד של יפו

2.8.2.4 קידום פתרונות תעסוקה ביפו, הנותנים מענה לצרכים המיוחדים של אוכלוסייתה, ופיתוח מסלולי הכשרה מקצועית שיאפשרו לה להשתלב במגוון תעסוקות רחב

2.8.2.5 חיזוק מערכת החינוך ביפו בחתירה לצמצום פערים והגעה לשוויון הזדמנויות של תלמידה

2.8.2.6 שמירה על הערכים המובילים של יפו - אותנטיות, היסטוריה והעיר העתיקה, והמשך פיתוחה כמוקד תיירות שבו לוקחת חלק האוכלוסייה המקומית

מערכת תחבורה מכילה ומגוונת

העירייה תפעל לשוויון הזדמנויות בנגישות לכל התושבים והמבקרים, כך שתובטח רמת נגישות בסיסית לכל תושב. אפשרויות התנועה בעיר יהיו מותאמות לאוכלוסייה הצעירה, לאוכלוסייה המבוגרת ולבעלי מוגבלות. בנוסף, מערכות התחבורה יספקו שירות יעיל לכל התושבים ללא תלות בזהותם ובמעמדם הכלכלי. בתוך כך, יינתן דגש מיוחד להרחבה ולשיפור אפשרויות התנועה ברגל, תוך הבטחת רמה גבוהה של ביטחון ובטיחות להולכים. אפשרויות הגישה מאזורי העיר השונים אל מוקדי התעסוקה, התרבות והשירותים יהיו שוויוניים ככל שניתן.

קווי המדיניות

2.9.1 הבטחת רמת שירות טובה לתחבורה ציבורית לכלל אוכלוסיית העיר

2.9.2 הבטחת רמת שירות טובה בתחבורה ציבורית לשירותים בסיסיים לכלל האוכלוסייה

2.9.3 שיפור הבטיחות בדרכים

2.9.4 חיזוק הקשר עם התושבים ובעלי העניין בתחום התחבורה

להקל על אתגרי ניידות לאוכלוסיות שונות, למשל באמצעות טלפונים סלולריים.

בנוסף, תיבחן הפעלת שירותי תחבורה ציבורית קהילתיים לאוכלוסיות מבוגרות ושירותי הסעה לקהלים עם צרכים מיוחדים.

2.9.2 הבטחת רמת שירות טובה בתחבורה ציבורית ושירותים בסיסיים לכלל האוכלוסייה

כל אוכלוסיית העיר זכאית להנות ממערכת שירותים ציבוריים איכותיים וזמינים הכוללת, בין היתר, שירותי חינוך ובריאות. רמת השירות תלויה גם באפשרות הנגישות אל המקומות שבהם ניתנים שירותים אלה. העיריה תפעל כך שלכל תושב בעיר תעמוד אפשרות ראויה לגישה מהירה ונוחה אל השירותים שלהם הוא זכאי.

2.9.2.1 שיפור הנגישות לשירותים ציבוריים חיוניים, כגון שירותי בריאות, חינוך וקהילה

העירייה תפעל לשיפור הנגישות לשירותים ציבוריים חיוניים, כגון מוסדות בריאות, בתי-ספר ומרכזים קהילתיים, על ידי קיצור מרחקי הליכה מתחנות תחבורה ציבורית ומחניות תחבורה שיתופית וכן, על ידי חיבור מוסדות לרשת שבילי אופניים. כדי להבטיח מרחקי הליכה סבירים למתקני התחבורה (עד כ-250 מטר) ייבחנו צעדים כגון שינוי שערי הכניסה למוסד, שינוי במיקום תחנות האוטובוס ושיפורים במסלול ההליכה למתקני התחבורה.

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

2.9.1 הבטחת רמת שירות טובה לתחבורה ציבורית לכלל אוכלוסיית העיר

מקרב המשתמשים בתחבורה הציבורית, שיעור גבוה הם צעירים, קשישים או כאלה המשתמשים לאוכלוסיות מוחלשות. זאת, לעומת שיעור נמוך שלהם מקרב בעלי רישיון נהיגה ובעלי רכב פרטי. שידרוג התחבורה הציבורית ושיפור התאמתה לאוכלוסיות רגישות ומוחלשות, יתמוך בהן ויקדם את השוויון בעיר. העירייה תפעל לשיפור ייעודי של השירות בתחבורה הציבורית, ובכלל זה שיפור הבטיחות והנוחות שבשימוש.

2.9.1.1 הבטחת זמינות טובה לתחבורה ציבורית בשכונות

העירייה תדאג ליישום הנחיות משרד התחבורה לתכנון ולתפעול תחבורה ציבורית באוטובוסים בשכונותיה. לצורכי בקרה וניטור, מוצע לאמץ מדד לזמינות השירות המשלב בין מרחקי הליכה לתחנות, תדירויות השירות וסוגי הקו הפוקדים את התחנה. הפתרונות יכולים לכלול קיצור מרחקי הליכה לצירים ראשיים של תחבורה ציבורית, רכבת קלה וכבדה וכן, שיפור הנגישות למוסדות ציבור בשכונה.

2.9.1.2 שיפור הנגישות לתחבורה ציבורית לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים

תחבורה ציבורית צריכה להיות נגישה לכלל האוכלוסייה, לרבות לקבוצות בעלות קשיי ניידות. הנגשה של התחבורה הציבורית לבעלי מוגבלויות תכלול אמצעים כגון רציפי תחנות בגובה רצפת האוטובוס, מערכות מידע לכבדי ראייה ולכבדי שמיעה, מערכות הנחיה להגעה לתחנה ופיזור ממנה ואף אימוץ טכנולוגיות חדשות שיכולות

2.9.3 שיפור הבטיחות בדרכים

הבטיחות בדרכים תמשיך לעמוד בראש מעייניה של העירייה, שתוסיף ותקדם פעולות לצמצום מספר הנפגעים בתאונות בעיר.

2.9.3.1 הכנת תוכנית-אב לבטיחות, תוך התמקדות בשיפור הבטיחות של אוכלוסיות פגיעות (כגון ילדים וקשישים) המבוססת על עקרונות vision zero

העירייה תקבע יעדים כמותיים לצמצום מספר התאונות הקשות והנפגעים ותגבש תוכנית-אב לבטיחות בדרכים כדי לעמוד ביעדים אלה. התוכנית תציע שיפורים בתשתיות ובהסדרי התנועה, תוך שילוב פעילויות חינוכיות וטכנולוגיות חדשות, על פי הניסיון ההולך ומצטבר של ערים שאימצו את "חזון אפס", כגון: טיפול במפגעים, הפחתת מהירויות בצירים עם ריבוי הולכי רגל, לרבות צירים ראשיים, הגדלת מספר הרחובות והאזורים למיתון תנועה, תשתיות המקדמות הליכה ורכיבה בטוחה, ניטור תנאים בזמן אמת, תקשורת רכב-תשתית ואמצעי הכוונה שונים.

יישום התוכנית יחל בהתמקדות בצירים או באזורים עם שיעור גבוה של תאונות דרכים עם נפגעים וסביב שירותים ציבוריים משמעותיים, בדגש על מוסדות שמושכים אוכלוסיות פגיעות. הצלחת תוכנית האב תלויה באכיפה מוגברת של בטיחות בדרכים והרחבת הסמכויות העירוניות לאכיפה.

2.9.3.2 הרחבת סמכויות העירייה בפיקוח ובאכיפה, והידוק האכיפה

התאמת מדיניות האכיפה למטרות וליעדים העירוניים בתחום התחבורה, ובכלל זה שיפור הבטיחות בדרכים, מחייבת המשך הפעילות להרחבת סמכויות העירייה והמשך פעילות האכיפה. הפעולות להידוק האכיפה יכללו:

- העמקת השימוש באמצעים טכנולוגיים לאכיפה אוטומטית בנתיבי תחבורה ציבורית
- סילוק מכשולים ממרחב המדרכה להבטחת סביבת הליכה בטוחה ונעימה
- הרחבת האכיפה על חניית רכבים ואופנועים על מדרכות ועל שבילי אופניים, ועל העמדת שולחנות וכיסאות בשטח המדרכה על ידי בתי-אוכל, שלא לפי היתר.
- המשך אכיפת רכיבה בלתי חוקית על אופניים וכלי תחבורה אישיים, בדגש על אמצעים ממונעים.

צילום: גיא יחיאלי

2.9.4.2 המשך וחיזוק שיתוף בעלי עניין בתכנון שבילי אופניים,

שיפורים בטיחותיים, ושיפור שירותי התחבורה הציבורית

הצלחתה של המדיניות העירונית בקידום מערכת תחבורה תלויה, בין היתר, בהתאמת המענה שהיא נותנת לצורכי התושבים המבקשים להתנייד באמצעים מקיימים בנוחות ובבטיחות. לשם כך העירייה תפעל להגדלת המעורבות של התושבים בתכנון שבילי אופניים ובתכנון שירותי תחבורה ציבורית. בנושאי בטיחות בדרכים, העירייה תפעל למתן מענה מהיר ויעיל לבעיות ולכשלים.

2.9.4 חיזוק הקשר עם התושבים ובעלי העניין בתחום התחבורה

העירייה תמשיך לקדם את שיתוף הציבור בהחלטות בנושאים תחבורתיים, תוך הרחבת מעגלי השיתוף, בין היתר באמצעים מקוונים, ושכלול הקשר עם בעלי העניין השונים. במקביל, העירייה תפעל להגברת השקיפות והנגישות של תמונת התחבורה בעיר ופיתוחה בעתיד. זאת, כדי לשפר את יעילות התנועה ואת מודעות התושבים לאפשרויות שמערכות התחבורה מציעות בהווה ויציעו בעתיד.

2.9.4.1 מיסוד ערוצי מידע הדדיים ודו-כיווניים בין העירייה לבעלי עניין שונים (תושבים, מועסקים, חברות תחבורה)

העירייה תפעל לפתח את זרימת המידע בתחום התחבורה בינה לבין בעלי העניין השונים, בשלושה ערוצים עיקריים:

1. הרחבת המידע המופץ לציבור כולל הודעות push notification על אירועים מיוחדים, חידושים ושינויים
2. טיוב ערוצי התקשורת לקבלת מידע מן הציבור
3. החצנת מידע ממקורות עירוניים, ובכלל זה מתוך המוניטור התחבורתי.

מעבר לתועלות המיידיות בשיפור ערוצי המידע, פעילות בזירה זו יכולה לקרב בין מדיניות העירייה לעמדות הציבור ולהשפיע לחיוב על אימוץ הרגלי נסיעה מקיימים.

קו אסטרטגי

3

**ממשל עירוני מחדש,
משתף ועצמאי**

קו אסטרטגי 3

ממשל עירוני מחדש, משתף ועצמאי

תל-אביב-יפו תמשיך להנות מממשל עירוני הפועל בהצלחה למימוש חזונה של העיר - יימשך המאמץ לשפר את איכות חייהם ואת רווחתם של תושבי העיר ובד-בבד לחזק את מעמדה של העיר כמרכז הכלכלי והתרבותי של ישראל.

ההצלחה בקידום העיר תושג גם בזכות המשך המהלכים לשיפור ההון האנושי של המערכת העירונית והדגשת השירות הערכי, היוזם, פורץ הדרך והיעיל לכל לקוחותיה. המערכת העירונית תשכיל לייצר שיתופי-פעולה במעגלים שונים: היא תרחיב ותעמיק את המעורבות ואת השותפות של התושבים ושל בעלי עניין נוספים בניהול חיי העיר ובהתוויית כיווני פיתוחה; היא תקיים שותפויות עם ערי המטרופולין ועם גורמי הממשלה כדי לתת מענה לאתגרים משותפים; והיא תשתף-פעולה עם ערים בעולם כדי לייצר ולשתף ידע, לפתח כלים ולקדם פרויקטים בנושאים מגוונים המעסיקים ערי עולם.

לצד חיזוק השותפויות במעגלים השונים, העירייה תרחיב ותבסס את עצמאותה בניהול ענייני העיר הפנימיים, בין היתר על ידי הגדלת מקורות ההכנסה שיאפשרו שיפור נוסף ברמת השירותים העירוניים ואת המשך פיתוח העיר, ומיצוי סמכויותיה מול השלטון המרכזי.

הצלחת הממשל העירוני לממש את חזון העיר תחזק את חוסנה של העיר מול הלחצים שימשיכו לפעול עליה ואת חוסנה להתמודד עם מצבי משבר, להתאושש מהם במהירות ולהמשיך לתפקד כמרכז הכלכלי והתרבותי של המדינה.

תמונות העתיד

3.1

עירייה ממוקדת לקוח

3.2

הון אנושי ערכי ואיכותי
המקדם את העיר ואת
העירייה

3.3

עיר דמוקרטית

3.4

עיר עצמאית

3.5

עיר המבססת שיתופי-פעולה
ברמה הגלובלית, הארצית
והמטרופולינית

3.6

עיר חסינה בפני מצבי משבר
(shocks)

3.7

מצוינות בניהול מערכת
התחבורה בעיר

3.1

עירייה ממוקדת לקוח

עירייה ממוקדת לקוח מעמידה את ציבור תושביה במוקד פעילותה. השירותים שיוענקו לתושבים יהיו מבוססים על הכרת צרכיהם ויסופקו בצורה הגמישה, הנגישה והנוחה ביותר, תוך צמצום מירבי של הליכים בירוקרטיים ומתוך ראייה ומענה כוללניים לצורכי הלקוח. השירות יאופיין בהוגנות ובשקיפות.

קווי המדיניות

3.1.2 אחריות עירונית כוללת על השירות לאזרח, המבוססת על שבירת מחיצות ארגוניות

3.1.1 רמת שירות עירונית איכותית המבוססת על הכרת צורכי הלקוח והמאופיינת בקלות, בשקיפות וברגישות (קש"ר)

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.1.1 רמת שירות עירונית איכותית המבוססת על הכרת צורכי הלקוח והמאופיינת בקלות, בשקיפות וברגישות

3.1.1.1 יישום והטמעת מדיניות השירות העירונית (שירות בקש"ר) תוך תרגום מעשי לרמת כל יחידה

יצירת אחדות בחוויית הלקוח באמצעות הטמעת ערכי השירות (קלות, שקיפות ורגישות) בכל יחידות העירייה הנותנות שירות פנים וחץ. יחידות העירייה יפעלו להטמעת המדיניות תוך יצירת תהליכי עבודה המבטאים את ערכי השירות והגדרת רמות השירות המיטביות המותאמות בערוצים השונים.

3.1.1.2 הלקוח של כולנו - יחידות העירייה יפעלו במשותף למתן מענה איכותי ומקצועי ללקוח

שירות מצוין ללקוח יתרחש כשהמערכת כולה, עובדי השירות והמחלקות המקצועיות התומכות, יפעלו יחדיו מתוך הבנה שכולם נדרשים לאותה תוצאה באותה האיכות. כלל העובדים והמנהלים ביחידות השונות של העירייה נדרשים לשיתוף-פעולה מלא ביניהם כדי לתת מענה איכותי, מקצועי ומותאם לצרכי הלקוח, תוך מאמץ מתמיד לשיפור תהליכים וליצירת שקיפות בעשייה, אחד כלפי השני ומול התושב.

3.1.1.3 הלקוח כשותף - פיתוח השיח עם התושב, הקשבה ושיח יזום עם הלקוחות ליצירת תהליכי שירות מותאמים העונים לצרכיהם

מנהלים ועובדים יקדמו מפגשי לקוחות לשיתוף במידע וליצירת הזדמנויות לחשיבה משותפת על השירותים; וכן, כל יחידה תפתח ערוצי קשר וקשב ללקוחותיה כדי להעלות את רמת השירות העירונית ולהנגיש את השירותים בקלות ובשקיפות.

3.1.1.4 שירות עד הבית ומן הבית - קידום קבלה של שירותי העירייה במגוון ערוצים מקוונים, תוך הקפדה על קלות ועל שקיפות מרבית

העירייה תפעל להרחבת הערוצים שבהם היא מאפשרת ללקוחותיה לקבל את השירותים שאותם היא מספקת, מתוך רצון להנגיש אותם ולאפשר ללקוח לבחור את המקום והזמן שבו הוא ירצה לקבלם. העירייה תפתח שירותים מקוונים שהשימוש בהם יהיה פשוט לשימוש, נגיש ועם מירב המידע הנדרש לביצוע הפעולה, תוך הקפדה על צמצום בירוקרטיה למינימום הנדרש.

3.1.1.5 שירות יזום - יחידות העירייה השונות יפעלו לקידום שירותים יוזמים אל מול הלקוחות

בכל מפגש עם לקוח יימסר לו מידע מוקדם ומותאם על תהליכים, תעריפים או שירותים שאותם הוא זכאי לקבל מן העירייה. בנוסף על כך, העירייה תיזום בעצמה פנייה ללקוחות למסירת מידע ולביצוע פעולות, בהתבסס על התפיסה שלפיה, "השירות הטוב ביותר הוא השירות שלא צריך לתת". העירייה תפעל לקדם ולפתח מערכות התומכות במסירת מידע יזום ממוקד ללקוחותיה, וליצור שיתופי-פעולה וממשקים עם רשויות אחרות לצורך זה.

• **בניית מעגלי שירות וצוותי שירות בין-מקצועיים השמים את הלקוח וצרכיו במרכז** - לכל מעגל שירות צריך להיות "מוביל תהליך" האחראי למעגל שלם של שירות, גם כזה שחוצה יחידות, והאחראי לתהליך כולו מול הלקוח. אלה יכולים להיות צוותים קבועים המטפלים בנושא מתמשך או צוותים המטפלים בנושא ספציפי אד-הוק. העירייה תקדם פיילוטים בנושאים נבחרים שיבחנו את תפיסת השירות הזו הלכה למעשה.

• **יצירת היכרות וממשקי עבודה יעילים ורוחביים בין יחידות העירייה השונות תוך ראיית מטרה משותפת** - ממשקי העבודה במבנה ארגוני פונקציונלי מתמחה הם גורם העלול לסרב ולחטא את השירות. אי לכך ייבחנו הדרכים לבנות את השירותים כך שהלקוח והשירות הניתן לו יעמדו במרכז, תוך פישוט התהליכים הבין-יחידתיים. הפעולות שיוקמו אמורות ליצור ממשקים אפקטיביים ויעילים גם ברמה המקצועית וגם ברמה האישית.

3.1.1.6 שירות פורץ דרך - יוזמה וחדשנות בפיתוח השירותים העירוניים, תוך הקפדה על גמישות בשירות

העירייה שמה לה ליעד להיות המובילה בתחום השירות במגזר הציבורי, והיא תפעל לפתח יוזמות וחדשנות בעולם השירותים העירוניים מתוך הבנה ורצון ליצר ערך ללקוחותיה.

3.1.1.7 הוגנות ושקיפות במתן השירותים - ככלי ליצירת אמון וכבוד הדדי בין הלקוח לבין עובדי העירייה

העירייה תשאף לייצר עם לקוחותיה מערכת יחסים המושתתת על אמון, על תקשורת פתוחה ועל כבוד הדדי. מתן השירותים בשקיפות ובהוגנות תורם לפיתוח מערכת היחסים עם לקוחות העירייה ומשפיע על תדמית הרשות ועובדיה.

3.1.2 אחריות עירונית כוללת על השירות ללקוח המבוססת על שבירת מחיצות ארגוניות

3.1.2.1 חלוקת העיר לאזורים באופן אחיד בכל יחידות העירייה

העירייה תפעל לחלוקת העיר לאזורים באופן אחיד בכל יחידות העירייה. כל צוות מקצועי או בין-מקצועי יעבוד על טריטוריה מוגדרת, יתמחה בצורכי האזור ותושביו, ויראה את האזור כולו בצורה שלמה וכוללנית. חלוקה אחידה של אזורים תאפשר לכל צוותי העירייה לעבוד מול צוותים מקבילים להם מיחידות אחרות, המטפלים באותו אזור.

3.1.2.2 פיתוח ראייה ומענה כוללניים לצורכי התושבים

היחידות העירוניות השונות נדרשות לשיתוף-פעולה ביניהן כדי לספק מענה איכותי ומתואם לתושב (כפי שמצויין בכיוון פעולה 3.1.1.2). העירייה תבחן דרכים שונות לחיזוק שיתוף-פעולה נדרש זה, בין היתר, באמצעות:

הון אנושי ערכי ואיכותי המקדם את העיר ואת העירייה

עיריית תל־אביב-יפו רואה בהון האנושי מרכיב מרכזי במתן שירות מיטבי, מתקדם ומסור לתושבי העיר ולבאים בשעריה, בהתאם לחזון העיר. ההון האנושי בעירייה יפותח וינוהל מנקודת מוצא של ראייה מערכתית ארוכת טווח, באופן גמיש המאפשר התאמה לצרכים המשתנים בעיר ולמגמות בשוק התעסוקה, ובאופן מקצועי תוך שימוש מושכל בקדמת הידע המקצועי, הארגוני והטכנולוגי. ההון האנושי בעירייה יהיה מגוון וייתן ייצוג לקולות ולאוכלוסיות השונות בעיר; הוא ינוהל בהוגנות וישמור על זכויות העובדים ועל תחושת השייכות וגאווה היחידה שלהם.

קווי המדיניות

3.2.4 פיתוח מנהיגות ניהולית יוזמת ומאתגרת

3.2.1 ניהול ההון האנושי מתוך תפיסה אסטרטגית

3.2.5 הגדלת הגיוון האנושי בקרב העובדים והמנהלים בעירייה

3.2.2 הבטחת ההתאמה בין ההון האנושי בעירייה למגמות בעיר ובעולם התעסוקה

3.2.6 מערכת ארגונית המיטיבה עם עובדיה

3.2.3 דגש על פיתוח תרבות ארגונית מבוססת מקצועיות, ערכים ומנהיגות

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.2.1 ניהול ההון האנושי מתוך תפיסה אסטרטגית

קבלת ההחלטות בתחום ההון האנושי בעירייה תיעשה באופן יזום, מערכתי, וארוך-טווח, תוך התבססות על נתונים ומערכות ניהול מתקדמות ומתוך התבוננות מתמדת על מגמות המשפיעות על המערכת העירונית.

3.2.1.1 הקמת צוות עבודה מתכלל שיפתח מדיניות עירונית כוללת ודרכי פעולה בתחום ההון האנושי

הצוות יתכנס באופן סדיר, יכלול בעלי תפקידים ביחידות השונות העוסקות בהון האנושי בעירייה, ויהיה אחראי על פיתוח מדיניות כוללת ודרכי פעולה בתחום ההון האנושי:

- **פיתוח מדיניות כוללת** - זיהוי, העמקה ופיתוח מדיניות בנושאי מפתח הנוגעים לניהול ההון האנושי בעירייה, ביניהם: מקצועות תחרותיים בשוק, משרות שצפויות להיות מושפעות מטכנולוגיה, תפקידים חדשים נדרשים לאור שינויים בצרכי העיר והסביבה, מגמות וצרכים חוצי-יחידות בתחום ההון האנושי.
- **פיתוח דרכי פעולה** - הצוות יוביל, לכל נושא, תוכנית פעולה אופרטיבית, שתכלול: ניתוח של הסוגיה, הכולל ניתוח סיכונים, בחינת המדיניות הנהוגה בארץ ובעולם, גיבוש חלופות למדיניות ובחינתן בפרמטרים שנקבעו מראש, יצירה של אבני דרך ליישום החלופה הנבחרת וקביעת יעדים ומדדים להערכה וליישום. כמו כן, הצוות ידון בסוגיות שוטפות העולות מן השטח ויגבש פתרונות אינטגרטיביים שיאפשרו להתקדם לאור האסטרטגיה המשותפת שנקבעה.

3.2.1.2 גיבוש ויישום תוכנית לפיתוח ההון האנושי לאורך מחזור חיי העובד, על ידי חטיבת משאבי אנוש ובשיתוף המנהלים

תכניות עבודה רב-שנתיות הממוקדות בשלבים שונים במחזור חיי העובד ומאפשרות לגבש מסלולי קריירה, לפתח מנגנוני ניווד רוחביים ולמקסם את היכולת לבצע את משימות העירייה.

לצורך כך, יידרש מעקב אחר התפתחויות בתחומי ההון האנושי, התעדכנות בנעשה באגפי משאבי אנוש ומדיניות במגזר הציבורי בעולם ולמידה של מגמות חדשניות, כולל ביקורים של צוותי ההון האנושי בחברות טכנולוגיות מובילות.

3.2.1.3 שדרוג מערכות הנתונים לניהול מתקדם של ההון האנושי בעירייה

העירייה תפעל לשדרוג מערכות המידע התפעוליות הקיימות לכדי מערכות ניהוליות, אינטראקטיביות ונגישות למשתמש, שיאפשרו גיבוש תחזיות ועיבוד נתונים. כל אלה לשם קבלת החלטות וקביעת מדיניות באשר לניהול הקריירה, הפיתוח וההערכה של העובדים.

לצורך כך, יידרשו אפיון הצרכים של העירייה, בחינת חלופות שונות לפתרון, כגון פיתוח מערכות חדשות לעומת שימוש בתוכנות מדף, קביעת יעדים ולוחות זמנים ליישום, הקמת סביבות מקוונות, ומציאת פתרונות כריית מידע.

3.2.2.3 ביסוס מערך פעולות לניוד רוחבי ולהסבה מקצועית

- **הסבת עובדים שמשרתם התייתרה ו/או נחלשו פיזית לתפקידים חדשים או לפעילות נדרשת בקהילה:** הקמת מנגנון שיאפשר העסקת עובדים שמשרתם התייתרה (בעקבות אוטומציה והתפתחויות טכנולוגיות או עקב היחלשות פיזית של העובד) בתפקידים הנדרשים במערכת או בעבודה קהילתית שמיטיבה עם התושבים (למשל, פעילות בספריות ובמרכזים קהילתיים).
- **עידוד המעבר הרוחבי של עובדים בין מחלקות בעירייה:** ייבחנו דרכי פעולה, כגון: שימת דגש על תועלות המעבר בתהליכי השתלמות מנהלים, פיתוח הכשרות לעובדים בתחום של ניהול קריירה בתוך הארגון, ו/או הוספת דרישות סף במכרזים להתנסות ביותר מתחום אחד בעולם התוכן ו/או במעבר בין מטה לשטח. תפוח מערכת טכנולוגית המקלה על ניוד רוחבי ומאפשרת לעובדים להתעדכן באופן שוטף במשרות שמתפנות, ו/או לסמן פרויקטים במחלקות אחרות שבהן ניתן להשתלב באופן נוסף על התפקיד הפורמלי, כדי לאפשר פיתוח בתחום עניין או במיומנות, או במחלקה אחרת לגמרי.

3.2.2.4 גיבוש ויישום תפיסת גיוס עובדים למקצועות תחרותיים בשוק ועובדים צעירים (דור ה-Y)

כדי להגביר את האטרקטיביות של העירייה בעיני עובדים במקצועות תחרותיים ובעיני עובדים צעירים, יש צורך בפיתוח דרכי פעולה חדשות באגף משאבי אנוש, ביניהן:

- **בירור המחסומים והצרכים במקצועות מאתגרי גיוס ופיתוח מענים להם -** לכל תחום מקצועי יתכנו חסמים שונים, למשל: ייתכן שאחד החסמים למהנדסים אזרחיים היא דרישה לניסיון מעשי, בעוד שלסייעות ולמורות ייתכן חסם של הסדרי החנייה.
- **פיתוח תוכנית לקליטה של סטודנטים ובוגרים חדשים במקצועות תחרותיים -** ייעשה מאמץ להגברת האטרקטיביות של משרות סטודנט, הורדת סיפי הכניסה הקשורים לניסיון נדרש, פיתוח מסלולי עתודה לסטודנטים

3.2.2 הבטחת ההתאמה בין ההון האנושי בעירייה למגמות בעיר ובעולם התעסוקה

העירייה תדאג להתאמה מיטבית בין מערך התפקידים ואיושם לשינויים בסביבה שבה היא פועלת: גידול באוכלוסיית העיר, צרכי תושביה והבאים בשעריה, התפתחויות טכנולוגיות, מגמות בשוק התעסוקה. העירייה תפתח גמישות ארגונית שתאפשר תגובה לשינויים בסביבה ויצירה של ההתאמות הנדרשות באמצעות מערך תפקידים מתחדש ועדכני, הגדרות תפקיד גמישות ועבודה רשתית המחזקת את מעבר המידע ושיתופי הפעולה בין היחידות השונות בעירייה.

3.2.2.1 בחינת התמורות בעולם התעסוקה והערכת השפעותיהן על המשרות בעירייה

צוות העבודה המתכלל יבחן באופן מתמיד את התמורות בעולם התעסוקה ויעריך על בסיס בדיקה זו מהן המשרות בעירייה הצפויות להתייתר, מהן המשרות הצפויות להשתנות - וכיצד - ומהן המשרות החדשות הצפויות להידרש.

3.2.2.2 גיבוש מתודולוגיה לניהול משרות מתפנות, כך שיהוו הזדמנות ארגונית לריענון ולהתעדכנות נוכח הצרכים המשתנים

המתודולוגיה לניהול משרות מתפנות יכולה לכלול פרקטיקות, כגון: כינוס ישיבות שבהן נידון צפי הפרישות במבט ארגוני כולל; סימון מראש של תקנים שצפויים להתייתר או להשתנות, ובחינת הצורך באיושם מחדש לאחר פרישה; הוספת צעד מחייב בתהליך איוש תקן שמתפנה - אישור של אגף תכנון ותקינה; שינוי ברירת המחלל כך שתקן שמתפנה לא יישאר במחלקה/באגף אלא יחזור לאגף התכנון והתקינה.

מצטיינים (כגון "תוכנית צועדים לעיריית תל-אביב").

- **פיתוח מדיניות להעסקה של כמה שנים, המאפשרת התמקצעות ותרומה רבות יותר** - שיווק המשרות בדגש על האפשרות להתפתחות מקצועית ולקידום אחריות על פרויקטים בסדרי גודל משמעותי, כך שבעתיד ניתן יהיה לצאת לשוק העסקי עם ניסיון רחב. כמו כן, הכשרת המנהלים בניהול עובדים מדור ה-Y בדגש על אוטונומיה ועל גמישות.
- **הרחבת ערוצי הפרסום** - תיעשה פעולה נרחבת ברשתות החברתיות, יופעלו עמותות מתמחות, וכן תינקט יוזמה להשתלבות בפאנלים באוניברסיטאות ובמכללות.
- **חיזוק העבודה מול הרגולציה** - יגובשו חוזי העסקה מיוחדים למקצועות מאתגרי גיוס.

3.2.3 פיתוח תרבות ארגונית ערכית ומקצועית

הנהלת העיר תנהיג תרבות ארגונית ערכית, המדגישה רגישות לזולת, אכפתיות ותחושת אחריות רחבה, תוך השקעה ותמיכה בהתמקצעות מתמדת של עובדיה ומנהליה. זאת, כדי שימלאו את תפקידם באופן ראוי, ויהיו בעלי ידע, כלים ומיומנויות הנחוצים לביצוע איכותי ועדכני של תפקידם.

3.2.3.1 פיתוח תפיסת המשאב האנושי שבמרכזה הבטחת יחסי אנוש טובים, טיפוח מידות טובות, יוזמה ומעורבות

3.2.3.2 הרחבת התפיסה המקצועית המנחה את עבודת מחלקת ההדרכה (התאמת תכני ההדרכה לצורכי היחידות השונות וגיוון דרכי ההדרכה)

פיתוח מערך יזום של למידה ארגונית, שיעבוד בשיתוף-פעולה הדוק יותר עם צרכי המחלקות השונות וייתחם להיבט הערכי והמקצועי של עבודתן. המערך יזהה את הערכים שעומדים בבסיס העבודה העירונית וימפה את

הגורמים הקריטיים שיש צורך לפתח בארגון (הכישורים "הרכים", כגון גמישות מחשבתית, והכישורים "הקשים", כגון אוריינות טכנולוגית). המחלקה תעסוק בבניית תוכניות לפיתוח אישי ומקצועי לאורך חיי העובד, ותפתח דרכים מגוונות ללמידה, כולל אמצעים ללמידה במהלך העבודה השוטפת (לומדות, מערכי חניכה מתמשכים של מנטורים ושל מנהלים).

3.2.3.3 הגברת מעורבות ואחריות המנהל בבחינת הרלוונטיות של תהליכי הכשרה של העובדים לתפקידם השוטף

יובהר מראש מהי התועלת המעשית שאמורה להיות להכשרה ביחס למשימות העובד, ויבחן השימוש בפועל בתוצרי הלמידה בקורסים במהלך העבודה. ניתן לגבש שיטת ניקוד ותמריצים ליציאה להכשרות רלוונטיות. כמו כן יושם דגש אצל המנהלים על למידה במהלך העבודה השוטפת, דרך ביצוע משימות מאתגרות, למידה מעמיתים, מנטורינג ושימוש בלומדות.

3.2.3.4 פיתוח מתודה שיטתית של משוב בין המנהל לעובד

אגף משאבי אנוש יפתח פרקטיקות וכלים לשיח מתמשך של משוב ושל הערכת ביצועים בין העובד למנהל, ביניהם: התייחסות למשמעות הרחבה של ביצוע המשימות השוטפות, בניית תוכנית פיתוח מקצועי אישית, התייחסות להיבטים אישיים בסביבת העבודה וקביעה משותפת של יעדי התפתחות ממוקדים, ברי-השגה, מדידים, רלוונטיים ובעלי מסגרת זמנים ברורה. וכן, ייבנו פלטפורמות טכנולוגיות שיתעדו את תהליך המשוב, שיאפשרו מעקב ברמת הפרט ותכלול של המידע מפרטים רבים לרמה הארגונית, לצורך הפקת לקחים וביצוע פעילות רוחבית.

3.2.3.5 פיתוח מנגנון של שימור והעברה של הידע הקיים בקרב העובדים

העובדים המקצועיים והמנוסים בעירייה יעסקו גם במנטורינג (חניכה) ובהעברת הכשרות, כך שיוכלו לקדם את המקצועיות של עובדים חדשים בתפקיד. כמו כן, תפותח מתודולוגיה לשימור ידע לאחר פרישה, הכוללת

3.2.4.2 חיזוק תרבות ארגונית המקדמת ומגבה הצבה של אתגרים שאפתניים ולקיחת סיכונים מחושבים

תרבות של הצבת אתגרים היא חיונית להתפתחות, לחשיבה קדימה, למניעת סטגנציה ולהרחבת היכולות של ההון האנושי. כדי לבסס תרבות מסוג זה, נדרש גיבוי מערכתי למנהלים להצבת יעדים מאתגרים לעובדיהם. לשם כך, כל מנהל יגדיר עם המנהלים המדווחים אליו כיצד גיבוי זה יבוא לידי ביטוי בפועל (למשל: לא להפוך את ההחלטות של המנהלים, לשדר אמונה במסוגלות של הצוות לעמוד ביעדים). מן המנהלים ידרש מתן מידה של אוטונומיה לעובדים, כך שיוכלו להשפיע על עיצוב דרכי הפעולה שיובילו להשגת היעדים שנקבעו.

3.2.4.3 עידוד מעבר רוחבי של מנהלים בכירים בעלי ותק כדי לעודד ריענון והתחדשות שלהם ושל היחידות

ההנהלה הבכירה תקיים שיחות עם המנהלים כדי לברר מהו מסלול הקריירה הרצוי מבחינתם. המנהלים שיעברו לנהל יחידה ארגונית חדשה יתוגמלו על כך, למשל ביציאה ללימודים שיספקו להם הכשרה מקצועית מתאימה, בקבלת ייעוץ ומנטורינג ובהכרה בנכונותם לקחת חלק במהלך.

3.2.4.4 קידום תקשורת רוחבית פנים-ארגונית בין מנהלים לאנשי מקצוע מתחומים שונים

ייבנו מסגרות לדיון רוחבי בסוגיות שעולות מן השטח ודורשות התייחסות מערכתית. מסגרות אלה יאפשרו דיאלוג בין דרגות ניהול שונות ואנשי מקצוע ממחלקות ומאגפים שונים בעירייה. בנוסף, יוטמעו טכנולוגיות שיקלו על התקשורת הפנים-ארגונית ויאפשרו עבודה שיתופית חוצת יחידות ארגוניות.

את תפיסת התפקיד ברמה הערכית והמעשית, את נוהלי העבודה ואת המיומנויות המרכזיות הנדרשות לתפקיד.

3.2.3.6 פיתוח מערכת קידום מקצועי

העירייה תפעל ליצור מערכת קידום המבוססת על מקצועיות לצד מערכת הקידום הניהולית, שתאפשר לעובדים לקבל תגמול והכרה על סמך הידע והמומחיות המקצועית שלהם. מערכת זו תקדם עובדים מצטיינים שאינם מעוניינים או מתאימים לניהול, כך שיוכלו לשמש כמנטורים מקצועיים וכן כמובילים של פרויקטים מקצועיים ברמה גבוהה.

3.2.4 פיתוח מנהיגות ניהולית יוזמת ומאתגרת

העירייה תפעל לחיזוק יכולות המנהיגות וההשפעה בקרב מנהליה, בדגש על מנהלי הביניים. העירייה תעודד את מנהליה לאתגר את עצמם ואת עובדיהם, ותספק להם גיבוי מערכתי וכלים שיסייעו להם לעשות כן. המנהלים ידאגו ליצור חיבורים לא שגרתיים, חוצי יחידות והיררכיות, כדי ליזום ולחפש פתרונות חדשניים לאתגרי השעה.

3.2.4.1 חיזוק והעצמת יכולות המנהיגות וההשפעה בקרב המנהלים, בדגש על מנהלי הביניים

בהכשרת המנהלים, ישולבו תהליכי למידה שיתייחסו להגברת יכולת ההשפעה שלהם בסוגיות, כגון: ניהול על פי תפוקות ותוצאות, הצבת יעדים, חיזוק יכולת רתימת העובדים למשימות, יצירת משמעות בעבודה, התמודדות עם שחיקה, הגברת המעורבות של העובדים, יצירת שיח ומתן משוברים. המנהלים יתנסו בתהליך ההכשרה בקבלת משוב 360 מעלות, הכולל קבלת התייחסות אנונימית למקורות הכוח ונקודות לשיפור בתפקודם - מן העובדים, מן העמיתים ומן המנהלים שלהם.

3.2.5.3 התאמה תרבותית של הליכי המיון והגיוס

כדי להגביר את הסיכויי שבבעירייה יועסקו אוכלוסיות מגוונות, ייערכו התאמות תרבותיות בהליכי המיון והגיוס, ביניהן: כתיבת תיאורי המשרה בניסוח ובשפה הנגישה למגוון אוכלוסיות, הכשרה בקריאה רגישה תרבותית של קורות חיים, ביצוע ראיון מונגש תרבותית והעלאת המודעות להטיות תרבותיות.

3.2.5.4 פיתוח היכולת הארגונית להכיל את הגיוון ולהנות מפירותיו

כדי שייקלטו בעירייה עובדים מאוכלוסיות מגוונות וגם יישארו לעבוד בה, יש צורך בפיתוח היכולת לנהל צוותים מגוונים. לשם כך, יש לגייס את המנהלים שמסוגלים להבין את הערך שכל תרבות מביאה לארגון. כמו כן, המנהלים יצטרכו לרכוש כלים לניהול מגוון, כגון: פיתוח ערכים ארגוניים משותפים לכל התרבויות, טיפוח מנטורים ובניית בנק כישורים רב-תרבותי.

3.2.6 מערכת ארגונית המיטיבה עם עובדיה

העירייה תמשיך להתייחס ברגישות ובכבוד לעובדיה, ולהשקיע בשמירה על זכויותיהם, בהתפתחותם המקצועית, ברווחתם ובחזוקת תחושת השייכות שלהם לארגון. העירייה תפעל כדי לקדם את המעורבות, היוזמה וההשפעה של עובדיה, וליצור מרחבים של למידה משמעותית והתפתחות אישית.

3.2.6.1 שימור הדיאלוג ושיתוף הפעולה עם ארגון העובדים

מתוך הכרה בחשיבותה של העבודה המאורגנת, העירייה תמשיך להשקיע בדיאלוג ובשיתוף-פעולה עם ארגון העובדים, כדי להתמודד עם השינויים הדרושים במערכת, תוך שמירה על זכויות העובדים ועל רווחתם.

3.2.5 הגדלת הגיוון האנושי בקרב העובדים והמנהלים בעירייה

העירייה תבטיח גיוון של ההון האנושי של מנהליה ושל עובדיה כדי לבטא ערכים חברתיים של שוויון הזדמנויות וצדק חברתי, ולייצג בתוכה את קבוצות האוכלוסייה השונות בעיר הנמצאות בתת-ייצוג. הון אנושי מגוון יאפשר רגישות לצרכים של אוכלוסיות שונות ויתרום לעשייה עירונית חדשנית ויצירתית. דגש מיוחד יינתן לגיוון בדרגים הבכירים בעירייה ובמקצועות יוקרתיים.

3.2.5.1 הגדרת ממונה עירוני על העסקת עובדים מקרב מגוון אוכלוסיות

תפקיד הממונה יהיה הנעת תהליכים ושיתופי-פעולה לקידום הגיוון והטמעתו בארגון. הממונה יקדם את ההקמה של ועדה בראשות סמנכ"ל משאבי אנוש שתגבש מדיניות, יעדים ומדדים לקידום הגיוון בעירייה ויתאם את פעולתה. הממונה יהיה אחראי על פיתוח מתודולוגיה לתייעוד מלא יותר של ממדי הגיוון במצבת כוח האדם, תוך רגישות לצנעת הפרט, כולל תוכניות לטיוב הנתונים הקיימים במערכת.

3.2.5.2 הרחבת מקורות הגיוס של עובדים מקרב אוכלוסיות מגוונות

הגדלת הגיוון של אוכלוסיית העובדים תתבסס על הרחבת מקורות הגיוס שלהם. העירייה תבחן באילו מקצועות היא אינה מקבלת פניות מספיקות מאוכלוסיות מגוונות וכן תבדוק כיצד ניתן להגביר את ההנגשה של הצעות העבודה לאוכלוסיות אלה. לשם כך, העירייה תבסס שיתופי-פעולה עם עמותות ועם ארגונים עסקיים המתמחים בהעסקה של אוכלוסיות בתת-ייצוג (כגון, ריאן, מפתח, גיווינט-תבת, עולים ביחד).

הצגת נתונים ומתן הכרה להישגים של היחידות הארגוניות.

3.2.6.4 ביצוע התערבות מקיפה ביחידות שבהן ישנה אינדיקציה לקושי של העובדים

תחושה של מחוברות, שיתוף ומשמעות בעבודה היא ביטוי נוסף של מערכת ארגונית מיטיבה. מדדים כגון אקלים ארגוני, היעדרויות ואיחורים נותנים אינדיקציה לקושי בחיבור שבין העובדים למערכת, ולצורך בהתערבות ניהולית או ייעוצית, שתזהה את מקורות הקושי. בתהליך זה יפתחו המנהל והעובדים מנגנונים שיגבירו את מעורבות העובדים, יכולתם לבוא לידי ביטוי ולהתפתח בעבודתם, כך שיוכלו להפיק ממנה משמעות וסיפוק אישי.

3.2.6.5 גיבוש מדיניות בתחום של פיתוח קריירה שנייה לעובד

העירייה תסייע לעובדים שמרגישים שחוקים או המעוניינים בשינוי מקצועי לצאת ללימודים ולהכשרות שיאפשרו להם לפתח יכולות חדשות. כמו כן, העירייה תספק סיוע וליווי לעובדים במציאת משרה חדשה, בתוך המערכת העירונית או מחוצה לה.

3.2.6.2 עידוד מעורבות והשפעה של העובדים

אחד הביטויים של ארגון המיטיב עם עובדיו הוא מתן האפשרות לעובדים להשפיע על מהלכים ארגוניים חשובים. לשם כך, תחזק העירייה פלטפורמות משתפות, כגון מסגרות לדיון ופורומים וירטואליים, המאפשרות לעובדים להשמיע את קולם בסוגיות מפתח ולהעלות את המודעות של מקבלי ההחלטות לרעיונות ולשיקולים מן השטח. העובדים יקבלו הכרה ארגונית על תרומתם, למשל, על העלאת הצעות רבות או על הצעות שהתממשו.

3.2.6.3 פיתוח מנגנונים שיאפשרו להראות לעובדים את השינויים שמתחוללים בזכות עבודתם

מערכת ארגונית מיטיבה מאפשרת לעובדים להנות מן הפירות של עבודתם, לזכות בהכרה על מאמצייהם ולהבין את המשמעות וההשפעה שלהם. חשיפה לאימפקט של העבודה השוטפת יכולה להתאפשר על ידי מהלכים, כגון: סיורים בעיר שבהם העובדים רואים את התוצרים של מאמצייהם, מפגש עם תושבים שנהנו מעשיית העובדים,

3.3

עיר דמוקרטית

כמפורט בקו האסטרטגי הקודם - "עיר לכל תושביה" - בעיר דמוקרטית מטופחים ומיושמים הערכים של פלורליזם ושל סובלנות, של מעורבות ושל אקטיביזם חברתיים והשתתפות בקבלת החלטות. לצד אלה, בעיר דמוקרטית, חלק מתפקידי העירייה ומסמכויותיה מבוזרים לקהילות המתגוררות ופועלות בה. כך שתושבי העיר נוטלים חלק פעיל בניהול החיים בעיר ומשפיעים באופן ישיר על איכות החיים שלהם-עצמם. תל-אביב -יפו תבחן אפשרויות שונות לביזור כזה.

קווי המדיניות

3.3.1 הרחבה והעמקה של תהליכי שיתוף והשתתפות תושבים ובעלי עניין אחרים

3.3.2 בדיקת האפשרות לביזור התפקידים והסמכויות של העירייה למרחבים הקהילתיים ודרכם אל התושבים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.3.1 הרחבה והעמקה של תהליכי שיתוף והשתתפות תושבים ובעלי עניין אחרים

עיריית תל-אביב-יפו קידמה בשנים האחרונות תהליכי שיתוף והשתתפות תושבים רבים ומגוונים. העירייה תמשיך מדיניות זו, תרחיב ותעמיק את תהליכי השיתוף וההשתתפות ותפעל להרחיב ולגוון את מעגל אלה שנוטלים בהם חלק. זאת, כדי לטייב את תהליכי קבלת ההחלטות ואת המענים שהעירייה תגבש אל מול האתגרים שהעיר תתמודד איתם בשנים הבאות; לא פחות חשוב - כדי להגדיל את אמון התושבים בה ובמוסדותיה וביכולתם להשפיע על הנעשה בעירולחזק את הלכידות החברתית והקהילית.

3.3.1.1 אימוץ ופיתוח כלים נוספים לשיתוף והשתתפות תושבים ברמת הקהילה, ברמת המרחב הקהילתי וברמת העיר כולה

3.3.1.2 פעילות עירונית סדורה ומתמשכת להגדלת מספר התושבים הלוקח חלק בתהליכי שיתוף והשתתפות

3.3.2 בדיקת האפשרות לביזור התפקידים והסמכויות של העירייה למרחבים הקהילתיים ודרכם אל התושבים

תהליכי שיתוף והשתתפות תושבים הם צעד חשוב והכרחי בחיזוק החיים הדמוקרטיים בעיר. צעד נוסף בכיוון זה הוא שותפות של התושבים בניהול חיי הקהילה שבה הם חיים. בין היתר, מדובר בשותפות בניהול המוסדות הקהילתיים ועיצוב פעילותם, בהשתתפות פורמלית בתהליכי תכנון ובנייה במרחב הקהילתי שלהם ובהשתתפות בקביעת סדרי העדיפויות בפיתוחו. העירייה תבחן אפשרויות שונות לשותפות בינה לבין התושבים, שמשמעותה - ביזור חלק מתפקידיה וסמכויותיה לתושבים.

3.3.2.1 לימוד דגמים שונים של ביזור סמכויות בערים בעולם והערכת התאמתם להקשר הישראלי והתל-אביבי

3.3.2.2 פיתוח מנגנון סדור לביזור סמכויות של העירייה אל התושבים (על בסיס הלימוד מערים בעולם) כולל הקצאת תקציבים שיעמדו לרשות קבוצות וקהילות שיוכלו לקבוע סדרי עדיפות למימושם

צילום: גיא יחיאלי

עיר עצמאית

עיר עצמאית היא כזו שיש לה הסמכות, בין היתר, ליזום פעולות המעצימות את הבסיס הכלכלי שלה, לפתח ולהפעיל כלים פיננסיים ואחרים להגדלת מקורות ההכנסה שלה ולנהל באופן עצמאי את מערכת הכספים שלה. זאת, במסגרת רחבה של המדיניות הכלל-ארצית. עיריית תל-אביב-יפו תוביל מהלכים שונים מול משרדי הממשלה, בין כרשות בודדת ובין בשיתוף עם ערים אחרות - לשם גיבוש הסכמות בדבר ביזור סמכויות מן השלטון המרכזי למקומי ולקידום והפעלה של החקיקה הנדרשת למימושן.

קווי המדיניות

3.4.2 פיתוח כלים להגדלת מקורות ההכנסה של העירייה שיאפשרו רמת שירותים גבוהה לתושבי העיר ולבאים בשעריה

3.4.1 ניהול עצמאי של מערכות הכספים והנכסים העירוניים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.4.1 ניהול עצמאי של מערכות הכספים והנכסים העירוניים

3.4.1.1 שמירת מעמד העירייה כגוף איתן והרחבת סמכויותיה במסגרת חוק עיריות איתנות

העירייה תשמור על עמידה בקריטריונים הפיננסיים לקביעת רשויות איתנות (כגון: איזון תקציבי שוטף ויחס עומס מלוות וגירעון נצבר לתקציב). העירייה תפעל להרחבת הסמכות והאחריות הכלכלית של הרשויות המקומיות האיתנות, לרבות ביחס לתאגידיה.

3.4.1.2 קביעת תעריפי שיעורי הארנונה וסיווגם

העירייה תפעל מול השלטון המרכזי כדי לקדם את הסמכת הרשויות לערוך שינויים והתאמות בשיטת החישוב של הארנונה, לרבות בהגדרת אזורי מס וסוגי בניין. הסמכה זו היא מרכיב מהותי במתן עצמאות כלכלית לרשויות המקומיות ותאפשר לתקן בקלות יחסית עוולות הקיימות בצווים של הרשויות.

3.4.1.3 קידום שיתופי-פעולה בין רשויות לשם התייעלות כלכלית

העירייה תפעל, יחד עם הערים השכנות, למתן אפשרות לאספקה משותפת ויעילה של שירותים מוניציפליים על ידי איגום משאבים וניצול יתרון לגודל ולהרחבת היצע השירותים באמצעות יצירת סף כניסה המתאים לאספקת שירותים מסוימים.

3.4.1.4 קידום חקיקה לשמירה על החוסן הכלכלי של הרשויות המקומיות

העירייה תפעל למניעת הצעות חוק המעמיסות על תקציב הרשות המקומית ללא העמדת תקציב ממשלתי ראוי ו/או מתן פתרון פיננסי אחר.

3.4.2 פיתוח כלים להגדלת מקורות ההכנסה של העירייה שיאפשרו רמת שירותים גבוהה לתושבי העיר ולבאים בשעריה

העירייה תפעל להרחבה ולגיוון של מקורות המימון שלה, תוך שמירה על עלויות מימון נמוכות. כך, למשל, גיוס כספים מקרנות מימון ומגופים בינלאומיים מאפשר את הרחבת השירותים העירוניים ויצירת שיתופי-פעולה וחילופי ידע בין גופים בארץ ובעולם.

3.4.2.1 הגברת פעילות העירייה בנושאי גיוס אמצעי מימון לפעולות פיתוח בעיר

לשם כך העירייה תנקוט את הצעדים הבאים:

- הקמת שותפויות ציבוריות-פרטיות
- גיוס מקרנות מימון ומגופים בינלאומיים
- שמירה על דירוג AAA של העירייה.

עיר המבססת שיתופי-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית והמטרופולינית

היום כבר ברור כי בהיבטים רבים החשיבה האסטרטגית העירונית צריכה להיות במימד המטרופוליני, ובמקרים מסוימים אף הארצי. שטחה המצומצם של ישראל והפיתוח האינטנסיבי המתחולל במטרופולין תל-אביב מחייבים מעבר מתחרות חריפה על משאבים לשיתופי-פעולה. זאת, בתחומים שבהם העשייה המשותפת תחולל שגשוג וצמיחה העולים על אלה שיכולה כל רשות מקומית ליצור בכוחות עצמה.

קווי המדיניות

3.5.4 העירייה והמטרופולין יקדמו שותפויות כדי לשפר ולשמר נכסי מורשת וטבע חוצי גבולות, לייעל ולשדרג מגוון מערכות תשתית, לרבות מערכת התחבורה, ולהתמודד עם מטרדים סביבתיים שמקורם בפעילותן הכוללת

3.5.5 העירייה תפעל לבחינה וליישום של דגמים ארגוניים חדשניים, גמישים ורכים לשיתופי-פעולה במגוון תחומים ברמה הארצית והמטרופולינית

3.5.1 העיר תקיים שותפויות עם ערים בעולם, בדגש על ערי עולם במעמד דומה וערים בעולם המתפתח

3.5.2 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות שיאפשרו להן להתחרות ביעילות בשוק הגלובלי, תוך פריסת החדשנות והצמיחה על פני המטרופולין

3.5.3 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות להתמודדות עם אתגרים חברתיים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.5.1 העיר תקיים שותפויות עם ערים בעולם, בדגש על ערי עולם במעמד דומה וערים בעולם המתפתח

תל-אביב-יפו תתחבר לרשת ערי עולם שאימצו את חזון ארגון UNHabitat בדבר מאבק בעוני וקידום צדק חברתי, לצד קידום של צמיחה כלכלית, קיימות וחוסן.

3.5.1.1 בניית התפיסה העירונית של שיתוף-פעולה בינלאומי לשם רכישת ידע ולימוד הדדי, התמודדות עם אתגרים וקידום פרויקטים בשיתוף בינלאומי

3.5.1.2 בניית מערך מובנה של יצירת קשרים בין יחידות עירייה שונות לבין גורמים רלוונטיים לעבודתן בעולם

3.5.1.3 חיזוק התיאום בין הגורמים העירוניים העוסקים בקשר שבין העירייה לבין גורמים שונים בעולם (ערים, ארגונים בינלאומיים ולאומיים, רשתות, קרנות)

3.5.2 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות שיאפשרו להן להתחרות ביעילות בשוק הגלובלי, תוך פריסת החדשנות והצמיחה על פני המטרופולין

תל-אביב-יפו תהווה את המותג שימגנט יזמות, הון אנושי וכלכלי ומגוון קהלי צרכנים ותפעל לפריסת הפיתוח שאלה מחוללים על פני המטרופולין כולו, בדומה למטרופולינים מובילים בעולם.

(ראו, כיווני פעולה 3.5.2.1-3.5.2.2 המוצגים לאחר קו מדיניות 3.5.5)

3.5.3 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות להתמודדות עם אתגרים חברתיים

במסגרת השותפויות בין העיר למטרופולין יבוא לביטוי יתרונה של כל רשות בטיפול באתגרים השונים, כגון: דיור (לרבות דיור בהישג יד) ובעיות חברתיות משותפות (מהגרי עבודה ומבקשי מקלט, דרי רחוב).

(ראו, כיווני פעולה 3.5.2.1-3.5.2.2 המוצגים לאחר קו מדיניות 3.5.5)

3.5.4 העירייה והמטרופולין יקדמו שותפויות כדי לשפר ולשמר נכסי מורשת וטבע חוצי גבולות, לייעל ולשדרג מגוון מערכות תשתית לרבות מערכת התחבורה, ולהתמודד עם מטרדים סביבתיים שמקורם בפעילותן הכוללת

השותפויות בין העירייה לרשויות אחרות במטרופולין יאפשרו לנצל יתרונות לגודל שיצמצמו עלויות ואת טביעת הרגל האקולוגית, ולשפר את איכות החיים של התושבים. לא ניתן לטפל ביעילות ולהגיע להישגים בנושאים אלה, שהשפעתם אינה נעצרת בגבולות העיר, ללא עבודה משותפת ומתואמת בין הרשויות.

(ראו, כיווני פעולה 3.5.2.1-3.5.2.2 המוצגים לאחר קו מדיניות 3.5.5)

3.5.5 העירייה תפעל לבחינה וליישום של דגמים ארגוניים חדשניים, גמישים ורכים לשיתופי-פעולה במגוון תחומים ברמה הארצית והמטרופולינית

קידום מחקר, חשיבה ואיתור של דגמים כגון רשויות מטרופוליניות, איגודי ערים בנושאים ייעודיים נוספים, אשכולות כלכליים, ושיתופי-פעולה וולונטריים במגוון תחומים.

צילום: גיא יחיאלי

צילום: ריקי רחמן

3.5.2.1 קידום הכנת מדיניות פיתוח רב-תחומית למטרופולין תל-אביב, המשותפת לכלל הרשויות המקומיות במטרופולין, בהובלת השלטון המרכזי

עיריית תל-אביב-יפו תהיה שותפה פעילה בגיבוש מדיניות פיתוח למטרופולין תל-אביב, שתקודם בהובלת השלטון המרכזי. העירייה תשאף שהמדיניות תעסוק במגוון רחב של תחומים (חברה, כלכלה ותעסוקה, סביבה וקיימות, תחבורה, שטחי ציבור מטרופוליניים, תשתיות מטרופוליניות או ממשל). בכל אלה היא תתמקד בסוגיות שבהן נדרשת ראייה והתמודדות מטרופולינית, בין היתר הסוגיות המוצגות בקווי המדיניות שלעיל (3.5.2-3.5.5).

3.5.2.2 הקמת פורום קבוע של שיתוף-פעולה מטרופוליני ליישום תוכנית מדיניות הפיתוח המטרופוליני הכולל רשויות מקומיות, גורמי שלטון מרכזי, מגזר עיסקי, מגזר חברתי ובעלי עניין נוספים

עיריית תל-אביב-יפו תפעל להקמתו של פורום קבוע שתפקידו יהיה לקדם באופן מושכל ומתואם את מדיניות הפיתוח המטרופולינית. עד לגיבוש המדיניות, הפורום יוכל לקדם שיתופי-פעולה בין ערים וגורמים נוספים במטרופולין בנושאים שונים.

עיר חסינה בפני מצבי משבר (shocks)

תל-אביב-יפו הצטרפה ב-2016 לרשת 100 ערי החוסן בחסותה של קרן רוקפלר. הרשת מדגישה שני סוגים של מצבים שהעיר צריכה להכין את עצמה לקראתם: לחצים מתמשכים - כדוגמת אבטלה, פערים חברתיים, זיהום אוויר, מחסור במוסדות חינוך; וזעזועים אקוטיים - כדוגמת מלחמה, רעידת אדמה, מגיפה. התוכנית האסטרטגית על כל מרכיביה מציעה את דרכי ההתמודדות עם הלחצים המתמשכים שזוהו במהלך הכנתה. תמונת העתיד הנוכחית מפרטת את ההיערכות הנדרשת כדי להתמודד עם זעזועים אקוטיים, או מצבי משבר, העלולים לפקוד את העיר. ההכנות וההיערכות מראש ישפרו את תחושת האמון והביטחון של תושבי העיר והמערכת העירונית ביכולתם להתמודד עם מצבי משבר, יאפשרו להם להתמודד טוב יותר בעת המשבר ויסייעו להם להתאושש ממנו באופן מוצלח ומהיר יותר.

קווי המדיניות

3.6.3 קידום פעולות להגנה על המצוק החופי ועל חזית החוף העירונית בפני נזקים אפשריים עקב עליית פני הים

3.6.1 המשך פיתוח יכולת התושבים, הקהילות והעסקים להתמודד עם מצבי משבר

3.6.2 שיפור ההיערכות העירונית למתן מענה ולהבטחת רציפות תפקודית של תשתיות עירוניות חיוניות

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.6.1 המשך פיתוח יכולת התושבים, הקהילות והעסקים להתמודד עם מצבי משבר

בעת מצב משבר, הממשלה והעירייה לא יוכלו לתת לבדן מענה מהיר ואפקטיבי לכל הנפגעים בעיר. לפיכך, העירייה תפעל לחזק את יכולת תושביה להתמודד באופן עצמאי עם מצבי משבר, עד להגעת הסיוע מן הגופים המופקדים על כך, ותשפר את שיתוף הפעולה בין כל הגופים האלה.

3.6.1.1 חינוך לעצמאות התושב במצבי משבר (עידוד הכנת ציוד נדרש, הפצת מידע וידע, עריכת הכשרות בקהילה למצבים שונים)

3.6.1.2 פיתוח מערך מתנדבים ייעודי למצבי משבר, כולל "צוות חירום שכונתי"

3.6.1.3 עידוד פיתוח אפליקציות להנגשת מידע לאזרח בשעת חירום

3.6.1.4 הכנה ויישום של תוכנית מיגון לעיר (מרחבים מוגנים) שתשפר את יכולת העיר ותושביה לתפקד בעת אירוע מלחמתי

3.6.1.5 חיזוק התיאום ושיתוף הפעולה בין המגזרים השונים במצבי משבר (עירייה, גורמי ממשלה, הסקטור העסקי, החברה האזרחית, תושבים)

3.6.2 שיפור ההיערכות העירונית למתן מענה ולהבטחת רציפות תפקודית של תשתיות עירוניות חיוניות

מרכיב קריטי בחוסן העירוני בעת מצבי משבר הוא המשך התיפקוד של התשתיות העירוניות - מערכת המים, מערכות הביוב והניקוז, הדרכים והתנועה. רציפות התיפקוד של התשתיות חיונית הן כדי לסייע לנפגעים והן כדי שהעיר תוכל להתאושש במהירות ולחזור לחיים תקינים ככל האפשר. העירייה תמשיך ותפתח את יכולתה להבטיח רציפות תפקודית של התשתיות העירוניות ושל כלל שירותיה, ובכלל זה להכשיר את עובדיה להתמודד עם מצבי משבר.

3.6.2.1 מיפוי תשתיות ומערכות הקריטיות לרציפות תפקודית (מרכז בקרת תנועה, עורקי תחבורה המהווים "צירי חיים", גשרים, עמודי רמזור)

3.6.2.2 בניית תוכנית פעולה להחזרת מערכות קריטיות לפעולה כדי להבטיח רציפות תפקודית בעיר (מים, דרכים, מערכות המיחשוב העירוניות ועוד)

3.6.2.3 הכנת חלופות זמניות למערכות תשתית שנפגעו - מאגרי מים במבני ציבור, גנרטורים (או הכנה לחיבורם) במבנים ציבוריים חיוניים, ועוד

3.6.2.4 שיפור תפקוד עובדי העירייה במצבי משבר (כולל עובדי התאגידים העירוניים) - חיזוק המודעות של העובדים לתפקידם בעת חירום, יצירת התנאים שיבטיחו התייצבות עובדים בעת משבר

3.6.2.5 המשך הכשרת עובדים למיון מבנים לאחר רעידת אדמה

צילום: חיים יפים ברבטל

3.6.3 קידום פעולות להגנה על המצוק החופי ועל חזית החוף העירונית בפני נזקים אפשריים עקב עליית פני הים

3.6.3.1 קידום הסדרת הרגולציה לביצוע עבודות הגנה על המצוקים ויציבות שוברי הגלים

3.6.3.2 תכנון וביצוע פתרונות להגנה/עמידה/צמצום הפגיעה בעת אירוע רעידת אדמה/צונאמי, בהתאם לתוכנית ניהול סיכונים

מצוינות בניהול מערכת התחבורה בעיר

ארגון ופיתוח התחבורה בעיר ייעשה כפעולה אזורית שוויונית ושקופה ככל הניתן. במסגרת זאת, תוגבר השקיפות והשיתוף מול המשתמשים, בדגש על תושבי העיר, בנוגע למדיניות ניהול התנועה ופיתוח התחבורה. העירייה תפעל להגברת השקיפות והקריאות של תמונת המצב התנועתית בעיר ומשמעויותיה. זאת, הן לצורך שיפור השימוש במערכות התחבורה והן לצורך העמקת ההבנה של מצב התחבורה בקרב התושבים. שיתוף הפעולה מול רשויות מקומיות אחרות ומול גורמי הממשלה יוגבר על בסיס ההבנה שחלק חשוב מאתגרי התחבורה העירוניים אינם מוגבלים לתחום המוניציפלי וההתמודדות עימם כרוכה בהתמודדות עם סוגיות בינעירוניות. בתוך כך, העירייה תחתור להקמת מסגרות עבודה משותפות בראייה מטרופוליטנית. העירייה תהדק את האחדות ואת הסנכרון בין זרועותיה ותשכלל את שיטות העבודה במנגנון העירוני, בין היתר, לקראת התפתחויות טכנולוגיות אפשריות כגון שימוש ברכב בניהוג עצמי.

קווי המדיניות

3.7.3 הרחבת שיתוף הפעולה עם ערים גובלות

3.7.1 הידוק התיאום בין הגורמים העירוניים העוסקים בתחבורה

3.7.2 הגברת שיתוף הפעולה עם גורמי משרד התחבורה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

3.7.1 הידוק התיאום בין גורמים עירוניים העוסקים בתחבורה

העירייה תמשיך במאמץ הארגוני והמקצועי לתכלול עבודת הגופים העירוניים ולארגון עבודתם במסגרת תכנון משותף ארוך טווח.

3.7.1.1 המשך קידום שיפור התיאום והממשקים בין היחידות

תחומי התחבורה והניידות, על השלכותיהם הסביבתיות והבטיחותיות, משלבים עבודה של יחידות עירוניות מגוון מינהלים עירוניים, שאחראיות על מרכיבים שונים של התכנון, הביצוע, התפעול והידע. לניצול מיטבי של גופי הסמך והידע, ולקידום המטרות והיעדים העירוניים בתחום התחבורה, תתחדד הגדרת האחריות והפעילות של היחידות השונות, תוך בקרה ומדידה של עמידה ביעדים.

העירייה תפעל להידוק התיאום העירוני, בין היתר, באמצעות:

- המשך שיתוף הפעולה בין היחידות בפורומים העירוניים השונים
- שימוש באמצעים טכנולוגיים לשיתוף מידע וידע ביניהן בזמן אמת (ראו, כיוון פעולה 1.7.6.4 "המשך שיפור יכולות ניטור, מדידה ובקרת תנועה בעיר ובמטרופולין ובכלל זה מוניטור תחבורתי").
- הנהגת שיטה להערכת אמצעי יישום ופרויקטים מול יעדי התוכנית האסטרטגית, שכוללת הערכה לפני היישום ואיסוף ניטור כדי להעריך את האפקטיביות של האמצעי שננקט בפועל.

3.7.1.2 ראו, קו מדיניות 1.7.6 "העיר מובילה ומיישמת פתרונות של תחבורה חכמה"

(כיווני פעולה 1.7.6.3 ו-1.7.6.4)

3.7.2 הגברת שיתוף הפעולה עם גורמי משרד התחבורה

סמכויות העירייה לפיתוח ולשינוי התנועה ואמצעי התחבורה בשטחה מצומצמות יחסית, כשעיקר הסמכויות נמצאות בידי משרד התחבורה. העירייה תמשיך לפעול להידוק העבודה השוטפת מול המשרד והשיתוף בקבלת החלטות בנושאים הנוגעים לה.

3.7.2.1 ראו, קו מדיניות 1.7.2 "קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית"

(כיווני פעולה 1.7.2.1 ו-1.7.2.2)

3.7.3 הרחבת שיתוף הפעולה עם ערים גובלות

העירייה תפעל להידוק שיתוף הפעולה עם ערים גובלות, בדגש על רמת גן וגבעתיים. זאת, כדי למצות את האפשרויות לקידום תחבורה בת-קיימא במרחקי נסיעה קצרים ובינוניים, תוך ניצול הקרבה שבין הרשויות והיקף הנוסעים הגדול, הקיים והפוטנציאלי, ביניהן. במסגרת זאת יושם דגש על קידום ההלכתיות בין הערים ועל מערכות תחבורה ציבורית ושיתופית "לטווח קצר". במקביל, העירייה תמשיך לקדם במשותף עם רשויות אלה את השימוש באופניים.

3.7.2.1 ראו, קו מדיניות 1.7.2 "קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית"

(כיוון פעולה 1.7.2.3)

קו אסטרטגי

4

**סביבה עירונית
אטרקטיבית ומקיימת**

קו אסטרטגי 4

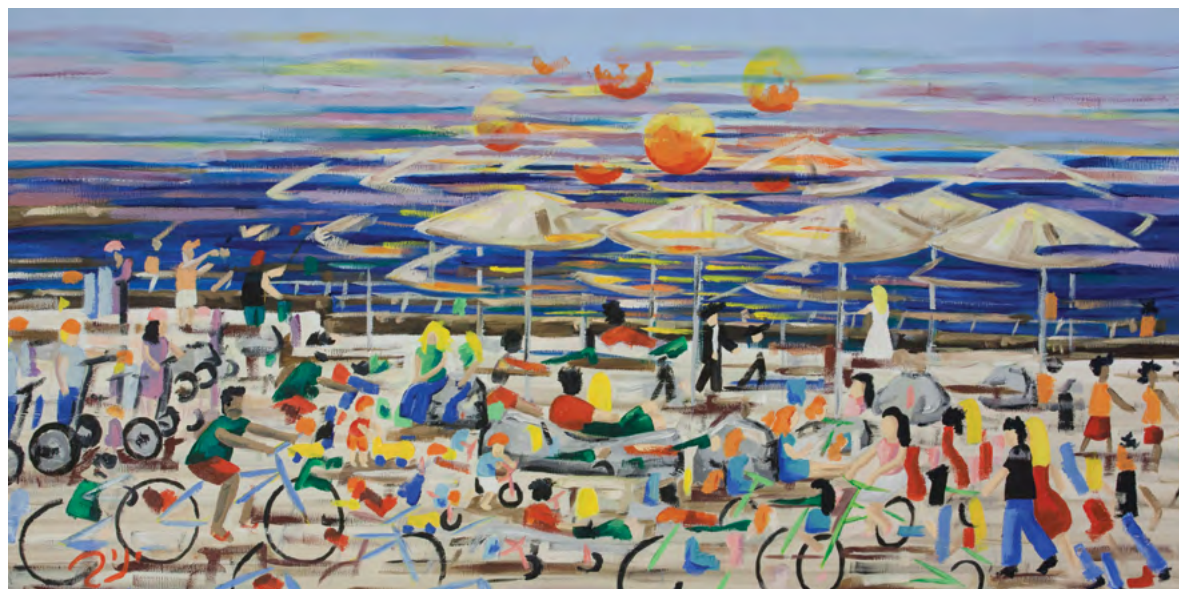
סביבה עירונית אטרקטיבית ומקיימת

תל־אביב-יפו תמשיך לפתח ולטפח סביבה עירונית אטרקטיבית המהווה את אחד מכוחות המשיכה החזקים של העיר למגורים, לעסקים ולמבקרים מן הארץ ומן העולם.

האיכויות האורבניות של מרכז העיר יישמרו ויטופחו, ובמקביל יפותחו בעיר מרחבים נוספים בעלי איכויות של מרכז עיר - "מרכזים עירוניים אזוריים", כל מרחב והייחודיות שלו, שיחזקו את האטרקטיביות של העיר. המרקם הבנוי בכל אזורי העיר יאופיין במגוון אדריכלי ומרקמי איכותי השומר ומטפח ערכים אדריכליים קיימים ובה-בעת מעודד חדשנות, בין היתר כזו המכוונת לניצול יעיל של הקרקע בעיר המצטופפת.

המרחב הציבורי יפותח כדי לספק מענה למגוון רחב יותר של פעילויות ושימושים לטובת תושבי העיר ומבקריה, ובכלל זה לאפשר להם לפגוש ערכי טבע ונוף סמוך לביתם, ורשת המרחב הציבורי ("השלד הירוק") תמשיך להתרחב כדי לאפשר תנועה לא ממונעת בין כל חלקי העיר; הרחובות בעיר, שהם עורק החיים שלה, יטופחו כמרחב המעודד חיים עירוניים תוססים ומפגשים בסביבה נעימה, נוחה ובטוחה. רצועת החוף, המהווה מרכיב חשוב בזהות ובאופי של העיר ואזור פעילות מרכזי שלה, תמשיך ותפותח כמרחב ציבורי רציף, מזמין ופעיל כל השנה ויחזוק הקשר שלה אל המרקם הבנוי של העיר.

פיתוח הסביבה העירונית ייערך תוך התחשבות ושילוב עקרונות של קיימות ואיכות הסביבה: יישמרו, ישוקמו ויפותחו אתרי הטבע שישולבו במערך השטחים הפתוחים בעיר ויחברו במסדרונות אקולוגיים; התשתיות העירוניות יפותחו תוך התאמה לצורכי המערכות האקולוגיות ויתמכו בהן; ילך ויתפתח ייצור משאבים מקומי ומקיים (אנרגיה, מים, מזון, חומרים) שיתרום לצמצום טביעת הרגל האקולוגית של העיר; איכות הסביבה העירונית תעמוד בכל התקנים הלאומיים ובתקנים מתקדמים בינלאומיים. הסביבה העירונית בתל־אביב-יפו תתפתח להיות חסינה בפני מצבי משבר בזכות השמירה על עקרונות הקיימות ואיכות הסביבה, ובזכות החתירה למצוינות אדריכלית ואורבנית, הן של המרקם הבנוי והן של המרחב הפתוח של העיר.

תמונות העתיד

4.1

עיר רבת מרכזים

4.2

התחדשות עירונית מאוזנת

4.3

מגוון אדריכלי ואורבני איכותי

4.4

מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים

4.5

הרחוב העירוני
כמרחב פעיל ומזמין

4.6

עיר פתוחה לים

4.7

טבע עירוני משגשג
המשולב בעיר

4.8

מערכת תחבורה יוצרת
מרחב עירוני איכותי,
התורמת לחוויה העירונית

4.9

איכות סביבה עירונית טובה

4.10

מערכות מקיימות -
טבעיות והנדסיות

4.1

עיר רבת-מרכזים

תל-אביב-יפו תפתח מרכזים עירוניים חדשים באזורי העיר השונים, לצד מרכז העיר הוותיק, שיהיו בעלי איכויות אורבניות חדשות וייחודיות ויתרמו לאיזון נכון יותר בין מרכז העיר לשוליה מבחינת האינטנסיביות העירונית. כך תיווצר עיר מגוונת ומעניינת יותר, מתפקדת טוב יותר ומציעה איכות חיים משופרת לתושביה ולמבקריה. כל מרכז עירוני אזורי כזה יכלול מקבץ מבנים ויתאפיין בבינוי אינטנסיבי, בקישוריות גבוהה למרקם העירוני הסובב, בעירוב שימושים, במסחר מלווה רחוב, במוסדות ציבור רובעיים וכלל-עירוניים, בנגישות גבוהה לתחבורה ציבורית ובחיבור נוח לשאר אזורי העיר באמצעות רשת המרחב הציבורי. לצד מאפיינים אלה, יישמרו בו הערכים האורבניים הייחודיים שלו ו"רוח המקום". האיכויות האורבניות באזורי השוליים של העיר יחזקו גם כפועל יוצא של שיתוף-פעולה בין העיר לשכנותיה בכל הקשור לתכנון אזורי הממשק ביניהן.

קווי המדיניות

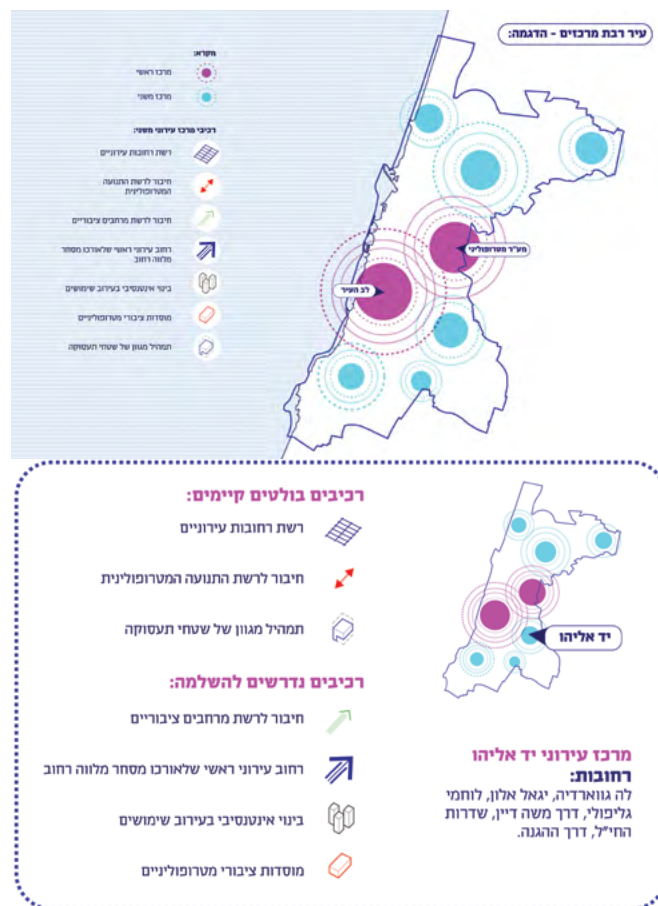
4.1.1 פיתוח מרכזים עירוניים חדשים באזורי העיר השונים, לצד המשך פיתוח מרכז העיר ההיסטורי והמע"ר המטרופוליני

4.1.2 קידום שיתוף-פעולה מטרופוליני לתכנון המרחב, ובכלל זה באזורי הממשק בין הערים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.1.1 פיתוח מרכזים עירוניים חדשים באזורי העיר השונים, לצד המשך פיתוח מרכז העיר ההיסטורי והמע"ר המטרופוליני

בכל רובע שמחוץ לאזור מרכז העיר יפותח לפחות מרחב אחד שיהווה מרכז עירוני אזורי, שיכלול שטחי תעסוקה ומסחר ושירותי ציבור רובעיים וכלל-עירוניים, לצד מגורים האופייניים למרכז עיר (צפיפות גבוהה, תמהיל מגוון של יחידות דיור, בבניינים מעורבי שימושים). המרכז העירוני יפותח בשטח של כמה מבנים סמוכים, על בסיס רשת רחובות ובבינוי אינטנסיבי. המרכז העירוני לא רק יהווה מרכז פעילות לתושבי הרובע/האיזור אלא גם ימשוך אליו מועסקים ומבקרים מן העיר כולה ואף מן הערים הסמוכות. זאת, בזכות תמהיל השימושים שיכלול גם מוסדות ציבור אטרקטיביים ברמה עירונית/מטרופולינית, מסחר מתמחה וייחודי ושטחי תעסוקה מגוונים וכן, בזכות הנגישות הגבוהה אליו מכל רחבי העיר ומערים סמוכות. המרכזים העירוניים יתפתחו סביב עוגנים ציבוריים קיימים או מתוכננים, שיהוו מנוף להתחדשות סביבתם. לצד פיתוח המרכזים העירוניים החדשים, יטופח גם מרכז העיר הוותיק, תוך קידום תוכנית ניהול לעיר הלבנה, ויימשך פיתוחו של המע"ר המטרופוליני.

4.1.1.1 גיבוש מדיניות עירונית לרשת המרכזים העירוניים וקידום בפועל

בשלב ראשון, יוכן מסמך מדיניות שיפרט את רעיון המרכז העירוני ואת מאפייניו, יציע פריסה של המרכזים האלה ברחבי העיר (פריסה שתכלול חיזוק מרכזים קיימים והקמת מרכזים חדשים) יציע תחומי התמחות פוטנציאליים של כל מרכז, יגבש את תפיסת הקישור בין המרכזים האזוריים השונים ובינם לבין מרכז העיר הקיים. כמו כן, מסמך המדיניות יציע חלופות שונות לאופן מימוש של המרכזים העירוניים, ביניהן החלופה של קידום כפרויקטים אורבניים כוללים באמצעות גוף ניהול עירוני. בהמשך, יחל גוף הניהול בפיתוח המרכזים האלה.

4.1.1.2 המשך פיתוח מערך המרחב הציבורי כרשת לקישור המרכזים העירוניים

העיר רבת המרכזים תשורת על ידי מערך רציף ומגוון של מרחב ציבורי איכותי, המתפקד כרשת מחברת בין חלקי העיר השונים, ובכלל זה המרכזים העירוניים האזוריים ומרכז העיר הוותיק. רשת זאת תתוכנן במסגרת תוכנית-אב עדכנית לרשת עירונית של המרחב הציבורי ותיושם בשלבים (ראו, כיוון פעולה 4.4.1.1).

4.1.2 קידום שיתוף-פעולה מטרופוליני לתכנון המרחב, ובכלל זה באזורי הממשק בין הערים

תל-אביב-יפו תפעל לחיזוק שיתוף הפעולה עם הערים השכנות כדי לקדם מדיניות תכנונית משותפת ותכנון מתואם במכלול נושאים משותפים. זאת, לשם הבטחת קיומו של מרחב מטרופוליני המתפקד באופן מיטבי ויעיל, בדגש מיוחד על המרחב באזורי הממשק שבין הערים.

4.1.2.1 פיתוח מדיניות משותפת לנושאים מרחביים-פיזיים המשותפים לערי המטרופולין

עיריית תל-אביב-יפו תפעל לקידום מהלך של עידכון מדיניות הפיתוח למטרופולין תל-אביב, בהשתתפות כל הרשויות המקומיות במטרופולין, ובהובלת מינהל התכנון (ראו, כיוון פעולה 3.5.2.1). במסגרת מהלך זה יעודכן גם התכנון המרחבי של המטרופולין, תוך התבססות על עקרונות הצמיחה והשגשוג, השוויון וההכלה, הקיימות הסביבתית והחוסן.

4.1.2.2 פיתוח מדיניות משותפת עם הערים השכנות באזורי הממשק וקידום תכנון מתואם

תל-אביב-יפו תיזום גיבוש מדיניות משותפת עם הערים השכנות ביחס לאזורי הממשק בינה לביניהן וכן, תיזום בניית מנגנון שיבטיח תכנון מתואם באזורים אלה. המדיניות המשותפת והתכנון והביצוע המתואמים יבטיחו מרחב ציבורי רציף, חוצה גבולות עירוניים ומקשר בין מוקדי פעילות בערים שכנות; חתכים דומים של רחובות המהווים גבול בין ערים או רחובות חוצי גבולות; מרקמים בנויים המתייחסים זה לזה בממשק שבין הערים; ומערכת תחבורה יעילה ברמה המטרופולינית.

התחדשות עירונית מאוזנת

העיר תנצל את תהליכי ההתחדשות העירונית והציפוף להעצמת איכויות עירוניות ולשיפור המרחב הבנוי והפתוח. תהליכי ההתחדשות יקודמו מתוך תפיסה עירונית כוללת ויקפידו, ככל האפשר, על חיזוק ערכים אדריכליים ואורבניים קיימים. בכלל זה, שימור זהותם וייחודם של מרקמים בעיר, הקפדה על איכות אדריכלית של הבנייה החדשה, שמירת האינטרס הציבורי הרחב ושמירת האוכלוסייה הוותיקה במקום. יפותחו טיפוסים אדריכליים חדשים המאפשרים ציפוף אורבני, תוך הקפדה על איכות המרקם, הסביבה הבנויה ואיכות חיי התושבים.

קווי המדיניות

- 4.2.1

קידום התחדשות עירונית מתוך ראייה תכנונית רחבה ואינטגרטיבית
- 4.2.2

התחדשות מאוזנת של מרחבי פעילות ציבוריים היסטוריים

- 4.2.3

פיתוח מגוון מודלים חדשניים לציפוף, תוך שימור הערכים העירוניים הקיימים ושימור הקהילות המקומיות

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.2.1 קידום התחדשות עירונית מתוך ראייה תכנונית רחבה ואינטגרטיבית

תהליכי ההתחדשות העירונית בתל-אביב-יפו יקודמו בהובלת העירייה, שהיא הגורם היחיד בעל ראייה רחבה המשלבת בין המטרות העירוניות השונות, והגורם היחיד שמסוגל לאזן בין האינטרסים של בעלי העניין השונים. במקרים מסוימים העירייה תסתפק בקביעת מדיניות ההתחדשות לאזור ובפיקוח על מימושה בעת תכנון ויישום מיזמי ההתחדשות על-ידי הסקטור הפרטי. במקרים אחרים, היא גם תנהל את תהליך ההתחדשות באזור באמצעות זרוע עירונית. תהליכי ההתחדשות העירונית בעיר יהיו רב-ממדיים ויכללו, לצד הבטחת הכדאיות הכלכלית, גם את הבטחת התועלות הציבוריות, כגון: חידוש המרחב הציבורי וסביבת הולכי הרגל, הקמה וחידוש של מוסדות ציבור, שיפורים תחבורתיים, פתרונות דיור למגוון אוכלוסיות או טיפוח הקהילה המקומית.

4.2.1.1 ניהול ההתחדשות העירונית על ידי העירייה

העירייה תוביל ותנהל את תהליכי ההתחדשות העירונית באמצעות הכנת מסמכי מדיניות אזוריים שינחו את הפרויקטים, ובמקרים מסוימים גם באמצעות מנגנון לניהול התכנון והביצוע. מסמכי המדיניות יכללו נספח פיזי שיתייחס לערכים מקומיים, כגון: טופוגרפיה, ערכי טבע, מאפיינים של המרקם הבנוי וכן, נספח חברתי שיאפיין את הקהילה המקומית. אפיון הזהות והערכים

הייחודיים של כל מקום (פיזית וקהילתית) יישמשו בסיס לגיבוש המדיניות הכוללת, בין היתר, שימור המגוון הטיפולוגי האדריכלי והמגוון החברתי. מסמך המדיניות יקבע, בין השאר, את עקרונות הבינוי החדש ואופן השתלבותו במרקם, הנחיות להבטחת תמהיל דיור המתאים לאוכלוסיות מגוונות, "פרויקטי מנוף" ציבוריים ומנגנון ניהול למימוש המדיניות.

4.2.1.2 פיתוח מוקדי פעילות ציבוריים כפרויקטי מנוף באזורי התחדשות

העירייה תפעל לפיתוח פרויקטים ציבוריים אטרקטיביים באזורי התחדשות עירונית, שבכוחם לשנות תדמית של אזור, למשוך אליו אוכלוסייה חדשה וקהל מבקרים גדול, לייצר פעילות עסקית סביבו, ובסופו של דבר לתרום משמעותית להתחדשות האזור. מסמכי המדיניות לאזורי התחדשות יאתרו מקומות מתאימים אפשריים לפרויקט המנוף, וככל האפשר גם יצינו חלופות אחדות למהות הפרויקט. פרויקטי מנוף כאלה - הכוללים מוסדות תרבות, מוסדות להשכלה גבוהה, לבריאות ולספורט ופארקים עירוניים - שיפותחו בכל אזורי ההתחדשות בעיר, יהיו בעלי איכות אדריכלית גבוהה ויהוו סמלים (אייקונים) תל-אביביים חדשים.

4.2.1.3 גיבוש ויישום כלים להערכת פרויקטים של התחדשות עירונית

העירייה תגבש כלי להערכת איכות התכנון של פרויקטים להתחדשות עירונית והתאמתם לעקרונות והנחיות מסמך המדיניות להתחדשות האזור. אישור הפרויקט יבחן גם על פי תוצאות הערכה זו. בנוסף, יאומץ או יגובש כלי להערכת הפרויקט לאחר איכלוסו, כדי להפיק לקחים לקראת תכנון ומימוש פרויקטים עתידיים.

4.2.2.2 גיבוש פרוגרמה מגוונת לכל אחד מרחבי הפעילות

המדיניות תנחה לגבש, במסגרת התכנון המפורט של מרחב הפעילות הציבורי ההיסטורי, פרוגרמה המשלבת, לצד השימושים המסחריים, שימושים ציבוריים ברמה העירונית והמטרופולינית/ארצית (כגון מוקדי תרבות או השכלה) שבכוחם למשוך קהל מגוון ולהעשיר את חוויית השהייה במקום, אך גם מוסדות ציבור המשרתים את הקהילה הקרובה (כגון גני-ילדים או מרכז קהילתי) ותורמים לחיוניות המרחב המתחדש.

4.2.2.3 יישום המדיניות במרחבי הפעילות

העירייה תוביל ותנהל את יישום המדיניות של כל מרחב פעילות באמצעות מנגנון לניהול התכנון והביצוע.

4.2.2 התחדשות מאוזנת של מרחבי פעילות ציבוריים היסטוריים

תל-אביב-יפו תגבש ותיישם מדיניות להתחדשות עירונית של מרחבים היסטוריים (כדוגמת מרחב "התחנה" או נמל תל-אביב) ששמה דגש על שילוב תפקודים ציבוריים לצד השימושים המסחריים, בתמהיל המתאים לכל מרחב ותוך שימור וניצול נכון של המבנים ההיסטוריים במרחב המתחדש. המדיניות תעודד התמחות תפקודית של המרחבים ההיסטוריים השונים, תשאף לפתוח אותם לסביבתם ותשלב אותם ברשת המרחב הציבורי. תפיסה זו תיושם, במידת האפשר, גם במרחבים שכבר חודשו (כדוגמת מרחב התחנה או מרחב שרונה).

4.2.2.1 גיבוש מדיניות להתחדשות מרחבי פעילות ציבוריים היסטוריים

המדיניות תקבע את העקרונות לפיתוח ולניהול מרחבי הפעילות בנושאים כגון תמהיל השימושים, ההתמחות התפקודית, אופן השילוב במרקם הסובב, החיבור לרשת המרחב הציבורי העירוני, שילוב בינוי חדש במרקם הקיים במרחב, היקף ואופי המרחב הציבורי הפתוח, הגורם המנהל ומאפייני פעילותו.

4.2.3.2 פרויקטים של התחדשות עירונית התורמים לציפוף המרקם הבנוי יידרשו לשמור ולחזק את הערכים העירוניים הקיימים ואת המרקם החברתי במקום

פרויקטים של התחדשות המגדילים את צפיפות המרקם הבנוי ייבחנו גם על פי מידת תרומתם לקידום ערכים של עירוניות איכותית, כגון: חדשנות, מגוון, בנייה ירוקה, תרומה למרחב הציבורי, השתלבות במרקם הקיים וניצול רב-שכבתי יעיל של הקרקע. כמו כן הפרויקטים גם ייבחנו על פי קריטריונים של שמירת "רוח המקום", שימור הקהילה הקיימת והבטחת מענה למגוון אוכלוסיות.

4.2.3 פיתוח מגוון מודלים חדשניים לציפוף תוך שימור הערכים העירוניים הקיימים ושימור הקהילות המקומיות

מטבעם, תהליכי התחדשות עירונית מגדילים את צפיפות הבינוי. לנוכח האטרקטיביות של העיר ולחצי הפיתוח, הצפיפות בעיר תלך ותגדל. כדי לשמור ואף לחזק את האיכויות ואת האטרקטיביות של העיר, יידרש פיתוח דגמים חדשים של ציפוף שיאפשרו אינטנסיביות ועושר של פעילות וחוויה עירונית בצד שימור המגוון ורציפות המורשת העירונית - אדריכלית, אורבנית וקהילתית.

4.2.3.1 העירייה תעודד תכנון ומימוש של דגמים אדריכליים חדשים לציפוף המרחב העירוני, המקדמים מטרות עירוניות

העירייה תעודד פיתוח דגמים חדשים לציפוף המרחב העירוני, ותאמץ טיפולוגיות קיימות לבינוי מרקמי בצפיפות גבוהה - טיפוסים חדשים וחדשניים של בינוי אינטנסיבי, יעיל בניצול הקרקע, איכותי בעיצובו וגמיש באפשרויות השימוש, מקיים ובעל תמהיל מגוון, המבטיח יצירת סביבה בנויה אטרקטיבית ובעלת יופי ועירוניות איכותית. תשומת לב מיוחדת תוקדש לפיתוח פתרונות יצירתיים למבני ציבור בסביבה הבנויה בצפיפות, שיהוו סמלים עירוניים ומופת לעירוניות איכותית ויתאימו למדיניות הניצול האינטנסיבי של הקרקע. בכלל זה תוקדש תשומת לב לאפשרות השימוש בהם לאורך כל שעות היממה, על ידי אוכלוסיות מגוונות ולמטרות שונות.

מגוון אדריכלי ומרקמי איכות

איכות הסביבה הבנויה משפיעה על איכות החיים בעיר, תורמת למשיכת אוכלוסייה, עסקים, תיירים והשקעות, ומהווה תשתית לצמיחה עתידית שלה ולכן, איכות אדריכלית היא אינטרס ציבורי. תל-אביב-יפו תשמור על המגוון האדריכלי והאורבני המיוחד את שכונותיה ותעודד יצירת טיפוסים חדשים של הבניין, הבלוק העירוני, תמהיל השימושים, הן במסגרת תהליכי ההתחדשות העירונית והן במסגרת פיתוח אזורים חדשים. העירייה תקפיד על האיכות העיצובית והתכנונית של פרויקטים אדריכליים, מן הרמה העירונית ועד המבנה הבודד, ותפעל לשיפור איכויות הבינוי בעיר.

קווי המדיניות

-
- 4.3.1 שימור וטיפוח הערכים האדריכליים המאפיינים את הבינוי בשכונות השונות בעיר, לצד עידוד חדשנות ואיכות עיצובית/ אדריכלית.**

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימוש

4.3.1 שימור וטיפוח הערכים האדריכליים המאפיינים את הבינוי בשכונות השונות בעיר

התכנון העירוני ישמר מבנים בודדים, מרחבים בעלי ערכים ומרקמים שכונתיים, המהווים חלק מן המורשת ההיסטורית והאדריכלית של תל-אביב-יפו, באמצעות הרחבת תוכניות השימור והכנה ויישום של תוכניות מדיניות לשכונות ההיסטוריות בעיר. זאת, תוך הקפדה על שימור המרקם ושילוב בנייה חדשה באופי המרקם הקיים.

• **הרחבת התוכנית העירונית לשימור מבנים:** תוכנית השימור תורחב, ויתוספו לה מבנים ראויים לשימור המייצגים תקופות שונות במורשת הבנייה העירונית. זאת, על פי קריטריונים שייקבעו על ידי מחלקת השימור במינהל הנדסה.

• **הכנת הנחיות לשימור איכויות אורבניות במרקמים בעלי ערך:** מסמכי המדיניות האזוריים להתחדשות עירונית יכללו הנחיות לשמירת האיכויות העירוניות במסגרת פרויקטים של התחדשות שיקודמו באזור.

• **הכנת מסמך מדיניות לפיתוח נופים אורבניים-היסטוריים לפי שיטת HUL (historic urban landscape) של ארגון אונסקו:** גישה המשלבת את מטרות שימור המורשת העירונית עם מטרות הפיתוח החברתי והכלכלי, מבקשת להבטיח קשר מאוזן ובר-קיימא בין הסביבה הבנויה לבין הסביבה הטבעית, רואה ביצירתיות נכס חשוב לפיתוח אנושי, חברתי וכלכלי, ומספקת כלים לניהול שינוי פיזי וחברתי והתערבות הרמונית של הרשויות. מסמך המדיניות יתייחס לנופים האורבניים ההיסטוריים השונים בעיר ויגדיר קריטריונים והנחיות לפיתוח ולהתחדשות לכל אחד מסוגי ה-HUL.

4.3.1.2 פיתוח כלים לעידוד מצוינות אדריכלית

• **הכנת מסמך הנחיות עירוני לעיצוב אדריכלי:** המסמך יהווה כלי מנחה ליזמים ולאדריכלים ועסוק בטיפולוגיה של מרכיבי הסביבה הבנויה, בשילוב בנייה חדשה במרקמים קיימים, במפגש הבניין עם הרחוב וביצירת חלל עירוני משמעותי. כל זאת, תוך הבטחת חופש אדריכלי ומגוון אדריכלי.

• **קביעת מנגנון לתחרויות אדריכליות:** תל-אביב-יפו תפתח הליך ומנגנון לתחרויות לתכנון אדריכלי ואורבני, שיעודדו שיתוף-פעולה עם קהילת האדריכלים כדי לתרום לחדשנות עיצובית ותכנונית בעיר.

• **פיתוח כלי להערכה ולהבטחה של האיכות האדריכלית:** יגובש מסמך מדיניות המבוסס על פרמטרים איכותניים אדריכליים של הסביבה העירונית הבנויה ומודרד את רמת ההצלחה של הפרויקט במימוש פרמטרים אלה.

4.3.1.3 פיתוח כלים לעידוד תחזוקה ולשיפוץ מבנים - עדכון חקיקה, כלים פיננסיים, יחסי ציבור

4.3.1.4 **פיתוח חדשנות ומצוינות בתכנון ובעיצוב של מבני-ציבור**
העירייה תוביל מצוינות וחדשנות בתכנון ובעיצוב של מבני הציבור בעיר. מבני הציבור יהוו "סמן" ודוגמה לאיכות ולחדשנות אדריכלית בעיר.

מרחב ציבורי מגוון ומזמין

תל-אביב-יפו תפתח מרחב ציבורי מזמין, מגוון, איכותי ובקנה-מידה אנושי המעודד מפגשים, מקנה "תחושת מקום", תורם לזהות העיר ולתחושת השייכות של התושבים. המרחב הציבורי תורם למגוון הפעילויות המייצרות אינטנסיביות עירונית ומתפקד כשלד לרקמה העירונית. רשת המרחב הציבורי העירוני תשרת את העיר רבת המרכזים ותקשר את חלקיה. בכך היא תעודד תנועת הולכי רגל ותנועה לא ממונעת רציפה במרחב העירוני. העיר תפתח מנעד רחב של מרחבים ציבוריים, מן המקומי ועד לכלל-עירוני, המזמין מגוון רחב של משתמשים. יפותחו מודלים חדשים של מרחב ציבורי כחלק אינטגרלי מן המרקם הבנוי וכהשלמה לו, והטיפוסים השונים של המרחב הציבורי יותאמו לאזורים השונים בעיר. המרחב הציבורי יספק תשתית לחיים קהילתיים ולמפגש עם טבע ונוף ירוק בעיר, ויקל על תחושת הצפיפות במרקם הצפוף של העיר.

קווי המדיניות

4.4.1 פיתוח רשת המרחב הציבורי

4.4.2 שדרוג וטיפוח המרחב הציבורי, ערכיו החזותיים והחוויתיים, והתאמתו למגוון פעילויות ושימושים רחב

4.4.3 הגדלת מצאי ומגוון המרחב הציבורי - פיתוח טיפוסים חדשים של מרחב ציבורי וכלים חדשניים כחלופות לשטח ציבורי פתוח (שצ"פ) המסורתי

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.4.1 פיתוח רשת המרחב הציבורי

העיר רבת המרכזים תשורת על ידי רשת רציפה ואיכותית של מרחב ציבורי, שיהווה שלד תיפקודי לפעילות העירונית ויבטיח קישוריות טובה בין כל חלקי העיר. המרחב הציבורי יאפשר תנועה רציפה של הולכי רגל ורוכבי אופניים, כך שחווית השהייה, הפעילות והתנועה בו תהיה עשירה ומגוונת.

4.4.1.1 הכנת תוכנית-אב ערכנית לרשת עירונית של המרחב הציבורי

תוכנית האב תתייחס, בין היתר, למרכיבים הבאים:

- הגדרת מרכיבי המרחב הציבורי העירוני ואופני הקישור ביניהם לתנועה רציפה של הולכי רגל וכלים לא ממונעים, ברמה המקומית, השכונתית, הרובעית והמטרופוליטית
- איתור תוואים לקישור בין מוקדי פעילות, מרכזים עירוניים, פארקים ושטחים פתוחים אחרים לכלל רשת רציפה של תנועה לא ממונעת
- איתור אתרים אפשריים למוקדי פעילות ומבני ציבור חדשים על בסיס שלד המרחב הציבורי העירוני
- הרחוב העירוני כסביבה איכותית לפעילות הולכי רגל ותנועה לא ממונעת
- איתור פוטנציאל לפיתוח שדרות עירוניות חדשות ברחובות ראשיים, בדגש על רחובות מסחריים
- עיצוב עקרוני לרחובות המוליכים אל הים (ראו, להלן, תמונת עתיד "עיר פתוחה לים").

4.4.1.2 יצירת תוכנית פעולה לקידום פרויקטים של התחדשות המרחב הציבורי, תוך מיקוד מאמץ במימוש הצירים הירוקים בעיר

במסגרת תוכנית האב למרחב הציבורי, יאוותרו הזדמנויות לקידום "פרויקטי מנוף" למרחב הציבורי, שיסייעו לפיתוח מערכת השטחים הפתוחים ולהצלחת תהליכי ההתחדשות העירונית. ימוקד מאמץ במימוש הצירים הירוקים בעיר, המשמשים לתנועה לא ממונעת, המחברים את מרכיבי המרחב הציבורי השונים לכלל רשת רציפה של חלל עירוני איכותי (המרחב הפתוח). יתוכננו ויבוצעו צירים ירוקים ברמות היררכיה שונות, ובכלל זה ישודרגו צירים ירוקים המתוכננים כשבילי אופניים בלבד, ויבוצע שינוי מרחיק לכת בעיצוב רחובות המהווים קטעים מצירים ירוקים, מבחינת חלוקת החתך שלהם ותפקודם התנועתי.

4.4.2 שדרוג וטיפול המרחב הציבורי, ערכיו החזותיים והחוויתיים והתאמתו למגוון פעילויות ושימושים רחב

תל"אביב-יפו תפתח כלים לשדרוג המרחב הציבורי הקיים כדי שיתן מענה למגוון רחב של משתמשים בגילאים שונים ומרקע תרבותי שונה, כך שיהפוך לשוויוני יותר. מרכיבי המרחב הציבורי יקושרו במידת האפשר לרצף מערכתי, כך שחווית השהייה, הפעילות והתנועה בו תהיה עשירה ומגוונת. העשרת החוויה מן השהייה ומן הפעילות במרחב הציבורי מחייבת שינוי של הסטנדרטים העירוניים לעניין עיצוב המרחב הציבורי, הוספת מרכיבי פעילות חדשים, וטיפול מערכות אקולוגיות, מגוון מינים ובתי-גידול.

בתחום התכנון, העיצוב, והתוכן דידיקטי, והמתחשבת בפרוגרמות של השטחים הציבוריים הפתוחים בסביבה.

4.4.2.3 עדכון קובץ הפרטים העירוניים הסטנדרטיים לפיתוח המרחב הציבורי כך שיאפשר גיוון עיצובי ומורכבות תכנונית

4.4.2.4 גיבוש מדיניות עירונית לפיתוח ולאחזקת שטחים פתוחים פרטיים על פי מידת תרומתם למרחב הציבורי ולחזותו הירוקה

המדיניות העירונית תזהה רחובות שבהם תרומת המרחב הפרטי לנוף הירוק של הרחוב משמעותית במיוחד, תנחה ליוזם פנייה לתושבים ולהציע להם להשתלב בפרויקט מסוג זה, להעניק להם שירותי הדרכה גננית, לספק שתילים, לקיים פעילויות בתחום החינוך וההסברה. כל זאת, כדי לטפח את החזות הירוקה של רחובות מגורים בעיר ולהעצים את תרומת מגרשי המגורים לטבע העירוני.

4.4.3 הגדלת מצאי ומגוון המרחב הציבורי - פיתוח טיפוסים חדשים של מרחב ציבורי וכלים חדשניים כחלופות לשצ"פ המסורתי

הגידול הצפוי באוכלוסיית העיר, העלייה ברמת החיים, המלווה בביקוש גובר לשטחים פתוחים, הציפוף הגובר של המרקם הבנוי בעיר והמחסור בקרקע לפיתוח גינות חדשות, מחייבים פתרונות לא שיגרתיים להגדלת המצאי והמגוון של שטחים פתוחים איכותיים הזמינים לתושבי העיר. המרחב הציבורי בעתיד יכלול לא רק שטחים פתוחים מסורתיים בייעוד שצ"פ, אלא גם שטחים פתוחים ומקורים המשולבים בייעודי קרקע אחרים - מגורים, מסחר, תעסוקה, דרכים; ובמפלסים שונים - גגות מבנים, חצרות בקומות, או מפלס עליון מעל דרך.

4.4.2.1 אימוץ גישה חדשה להתחדשות המרחב הציבורי המדגשה מגוון איכויות (אקולוגית, עיצובית, תיפקודית, חווייתית)

תל-אביב-יפו תאמץ גישה חדשה להתחדשות המרחב הציבורי הקיים, על בסיס כמה עקרונות יסוד:

- שטחים ציבוריים פתוחים כבתי-גידול אקולוגיים - שימוש במינים מקומיים ואחזקה אקולוגית של השצ"פ
- מגוון תפקודי וחוייתי כמענה למגוון קבוצות האוכלוסייה
- איכות ויצירתיות עיצובית
- חיזוק הזהות המקומית בהתאם לאיכויות ההיסטוריות במרחב המתחדש ובמרחבים הבנויים סביבו
- שימור שטחים פתוחים ירוקים קיימים ללא בינוי (בהתאם להנחיות תוכנית המתאר לעיר, תא/5000)
- קישוריות למערכת המרחב הציבורי העירוני
- שימוש במינים מקומיים כדי ליצור שפה עיצובית מקומית המתייחסת להיסטוריה של המקום (ראו, תמונת עתיד: "טבע עירוני").
- הנחיות לתכנון צל במרחב הציבורי ומנגנון בקרה ליישומן.

4.4.2.2 פיתוח מרחב ציבורי מגוון המעודד מפגש ופעילות והמבוסס על פרוגרמה המגדירה דרישות תיפקודיות, עיצוביות ואקולוגיות

העירייה תקדם תכנון שטחים ציבוריים פתוחים ברמה מקומית ורובעית, שיספקו מגוון רחב של חוויות והתנסויות, אפשרויות מפגש ופעילות קהילתית, לימוד ועבודה. דגש מיוחד יושם על מתן מענה לקבוצות אוכלוסייה שהשטחים הפתוחים הקיימים לרוב אינם מותאמים להם, כגון פעוטות, בני-נוער ובני הגיל השלישי. לדוגמה, שילוב מתקני ספורט, מתקני משחק המעודדים פעילות יצירתית; שילוב תכנים דידיקטיים בגנים ותנאים ל-workout (עבודה במרחב הציבורי). יוכנו מסמכי מדיניות שכונתיים הכוללים רשימת פרמטרים לגיוון המרחב הציבורי. תכנון השטחים הפתוחים הציבוריים ילווה בפרוגרמה המגדירה דרישות

4.4.3.1 גיבוש תוכנית-אב להגדלת מצאי המרחב הציבורי בתנאים של ציפוף גובר

תוכנית האב תכלול, בין השאר, את המרכיבים הבאים:

- **הגדרת טיפוסים שונים של מרחב פתוח ציבורי במגרש המיועד לשימושים סחירים ("מרחב ציבורי/פרטי"), כגון:**
שצ"פ על גבי גגות, שצ"פ בקומות, גינות כיס בשטח המגרש הפרטי ובין מבנים, גינות בחזיתות מבנים, חצרות פנימיות, גינות במרפסות ובגשרים עיליים, אטריומים, רחבות וכיכרות בחזית הרחוב. טיפוסים אלה ייכללו בתוכנית הבינוי של הפרויקט הסחיר.
- **הנחיות ליישום הטיפוסים השונים** בפרויקטים סחירים (מגורים, מסחר ותעסוקה) וציבוריים. בין השאר, המדיניות העירונית תתייחס לנושא פתיחת המרחב הציבורי/פרטי לציבור הרחב בשעות היממה השונות וזכות השהייה והמעבר בו וכן, לשימושים הנלווים למרחבים אלה. כמו כן תגדיר המדיניות את אופי התרומה למרחב הציבורי של כל פרויקט לפי אופיו ולפי היקפו.
- **מדיניות והנחיות לשילוב שטח פרטי פתוח כחלק מן המרחב הפתוח העירוני (PRIVATELY OWNED PUBLIC SPACES)** - הגדרת תרומתו של השטח הפרטי הפתוח למערך השטח הציבורי העירוני, ניסוח הנחיות ברורות לממשק ביניהם ולהסדרה חוקית של ניהול המרחבים הפתוחים על ידי בעלים פרטיים. המדיניות תתייחס לרצועת המרווח האחורי שבין בנייני המגורים, בחצרות הפנימיות וחיבורן לרחוב, בחצרות בין מבנים בשיכוני רכבת, בגינות חזית האופייניות למרקמי מרכז העיר, ועוד.
- **הנחיות לעיצוב נופי** של הטיפוסים השונים של מרחב ציבורי/ פרטי.

4.4.3.2 פיתוח מרחב ציבורי פתוח, איכותי ומגוון מעל קירוי נתיבי איילון

המרחב הציבורי הפתוח שיוקם על גבי קירוי קטע מנתיבי איילון ישרת את המע"ר המטרופוליני, יגשר על פני הנתק שיצר הכביש המהיר ובכך יחבר בין השכונות שמשני עבריו, יתרום ליצירת רצף של מרחב ציבורי פעיל וכן, יענה על המחסור בשטחים ציבוריים פתוחים במרכז העיר ובמזרח. בכך, מרחב זה יתרום משמעותית לעירוניות חדשנית ואיכותית. העירייה תפעל לפיתוח מרחב זה בהתאם למסמך פרוגרמתי שיכלול עקרונות תכנוניים ושימושים חיוניים למרחב הציבורי החדש, כגון: מגוון פעילויות למגוון קהלי יעד, תכנון אקולוגי, שילוב מוסדות ציבור ברמות היררכיה שונות לאורך השצ"פ, צירים לתנועה לא ממונעת.

4.4.3.3 קידום פיתוח שטחים ציבוריים פתוחים במפלסים עליונים

יקודם פיתוח שטחים ציבוריים פתוחים על גבי קירוי עורקי תחבורה, גשרים, גגות מבני-ציבור. יגובשו הנחיות לעניין התשתית הנדרשת, לחלופות פרוגרמטיות, לעיצוב ולהיבטים נוספים.

צילום: כפיר בולוטיין

הרחוב העירוני כמרחב פעיל ומזמין

הרחובות בעיר יטופחו כמרחב המעודד חיים עירוניים תוססים ומפגשים בסביבה נעימה, נוחה, בטוחה ובריא. עיצוב הרחוב, כעורק החיים של העיר, ישקף את שינוי סדר העדיפויות - מציר תנועה ממונעת ותוואי לקווי תשתית, לציר פעילות להולכי רגל, לתנועה לא ממונעת ולתחבורה ציבורית לא מזהמת. יתוכננו חתכי רחובות המיועדים להכיל אמצעי תחבורה מגוונים וחדשניים, בצד חידושים טכנולוגיים. תטופח החזות הירוקה של רחובות העיר.

קווי המדיניות

4.5.3 שימור וטיפול חתך רחוב המגורים התל-אביבי והאופי הירוק שלו

4.5.1 התחדשות הרחוב העירוני כמרחב עם עדיפות להולכי רגל ולאמצעי תחבורה מקיימים

4.5.2 התחדשות הרחוב המסחרי והגדלת מגוון טיפוסים הרחובות המסחריים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימוש

4.5.1 התחדשות הרחוב העירוני כמרחב עם עדיפות להולכי רגל ולאמצעי תחבורה מקיימים

כבר היום התכנון בעיר שם דגש על שדרוג המרחב הציבורי ברחובותיה. התכנון העתידי של רחובות תל-אביב-יפו, החדשים והמתחדשים, יבטיח מרחב ציבורי מוטה הולכי רגל ומרחב המותאם לאמצעי תחבורה מקיימים - אופניים, תחבורה ציבורית, הסעת המונים, רכב אוטונומי שיתופי ואמצעים נוספים.

4.5.1.1 קידום ויישום התפיסה של רחוב עירוני שבו ניתנת עדיפות למרחב הציבורי ולתנועה מקיימת

פיתוח רחובות יקודם כפרויקט עירוני להתחדשות המרחב הציבורי, בדגש על כלים לשיפור סביבת הולכי הרגל. תהליך תכנון הרחוב יתחיל מן המרחב הציבורי וצרכיו העיצוביים והתפקודיים כסביבת פעילות להולכי רגל. זאת, בתיאום עם תכנון תנועה על פי סדרי העדיפויות החדשים (תחבורה ציבורית, הסעת המונים ואופניים קודמים). פיתוח המרחב הציבורי יכלול, בין היתר:

- מדרכות רחבות, רחבות ציבוריות, שדרות ושדרות צדיות
- ריצוף, ריהוט רחוב ותאורה איכותיים
- אמנות חוצות
- עצי רחוב ואמצעי הצללה נוספים. דגש מיוחד יושם על שימוש במינים מקומיים ברחובות ראשיים
- פתרונות חדשניים לפינוי אשפה, התקנת מתקני מיחזור, הסרת ארונות תשתית (פילרים) מרצועת ההליכה במדרכה והטמנת תשתיות.

4.5.1.2 הפיכת צירי התנועה הראשיים בעיר לרחובות עירוניים פעילים ואו לצירים ירוקים

הרחוב העירוני הראשי יפותח בהתאם לשינוי סדר העדיפות המסורתי - מציר תנועה ממונעת ותוואי לקווי תשתיות לציר פעילות להולכי רגל, תחבורה ציבורית לא מזהמת ותנועה לא ממונעת. בהתאם לכך, יתוכננו מחדש ויפותחו חתך הרחוב התנועתי והנופי, דופן הרחוב והשימושים לאורכו, וכן מוקדי פעילות ושהייה לאורך הרחוב.

4.5.1.3 יישום דגמים נוספים של רחובות עירוניים המעודדים הליכה ברגל וחיי רחוב

תוכניות עירוניות יזהו הזדמנויות לפיתוח מדרחובים, שדרות עירוניות ו"מרחב משותף/מנוהל תנועה" (shared space). זאת, בהתאם למדיניות פיתוח רחובות מוטי תחבורה לא ממונעת.

4.5.1.4 קידום פיתוח מוטה תחבורה ציבורית בסביבת צירי הרכבת הקלה, למינוף מכלול ההזדמנויות הטמונות בה

השפעת הרכבת הקלה אינה מסתכמת רק בהגדלת הנגישות אל העיר, אלא היא גם מייצרת הזדמנויות לשיפור איכות החיים והעירוניות בסביבה המיידית של הרחובות שבהם היא עוברת ובמעגלים רחבים יותר סביב תחנותיה. הטמעת עקרונות של תכנון מוטה תחבורה ציבורית ושוויוני (Equitable Transit Oriented Development) בפיתוח העירוני סביב הצירים והתחנות של הרכבת הקלה, תאפשר מימוש מכלול התועלות הרחבות הטמונות בתשתית זו, בראשן: שיפור הניידות בכלל אמצעי ההתניידות המקיימים, שיפור המרחב הציבורי, שיפור הנגישות לתעסוקה ולשירותים והוזלת יוקר המחיה.

4.5.2 התחדשות הרחוב המסחרי והגדלת מגוון טיפוסים הרחובות המסחריים

הרחוב המסחרי שימש מאז ומעולם כעורק החיים של ערים אטרקטיביות. הקניונים, המסחר האינטרנטי, השתלטות הרשתות על ענפים שונים ודחיקת החנויות הקטנות, פגעו בפעילות המסחרית בחלק מן הרחובות המסחריים בעיר ומאיימים על הפעילות ברחובות נוספים. בכך כל אלה מאיימים גם על חיוניות העיר והאטרקטיביות שלה. חידוש חיי הרחוב המסחרי בתל-אביב-יפו יתמקד בצעדים בתחום העיצוב העירוני, הרגולציה של המסחר וניהול אחזקת הרחוב.

4.5.2.1 עיצוב מחדש של המרחב הציבורי ברחוב המסחרי, על פי מסמך מדיניות ספציפי לרחוב

- הפיתוח מחדש של הרחובות המסחריים יעשה על פי מסמך מדיניות שיתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים:
- שינוי התפקוד התנועתי ברחובות המסחריים (ראו, קו מדיניות 4.5.1 לעיל)
- עירוב שימושים במבנים שלאורך הרחוב המסחרי
- עיצוב חזיתות מסחריות
- ניהול משותף/ שותפויות ציבוריות/פרטיות
- אחזקת המדרכות והמרחב הציבורי
- נטיעות רחוב וצל. ברחובות שבהם לא ניתן למקם עצי רחוב איכותיים, יעשה שימוש באמצעי הצללה חלופיים, כגון יריעות המתוחות מעל הרחוב.

4.5.2.2 מתן עדיפות לפיתוח הרחובות המסחריים הראשיים

תינתן עדיפות לפיתוח הרחובות המסחריים הראשיים בכל אזורי העיר, ובכלל זה לרחובות שהוגדרו בתוכנית המתאר כבעלי הוראות עיצוב מיוחדות.

4.5.3 שימור וטיפול החתך של רחוב המגורים התל-אביבי והאופי הידוק שלו

גינות החזית במגרשים לאורך רחובות המגורים במרכז העיר והמרווחים המגוננים בין המבנים יוצרים חתך רחוב ידוק ייחודי המאפיין את תל-אביב, ומהווה חלק נכבד מן הנוף הידוק בעיר. נוף זה נתון בתהליך כרסום מתמשך בשל שיפוץ והרחבה של מבנים, שימוש בחזית המגרש לחניה או בניית מרתפים. תגובש מדיניות עירונית שתבטיח שימור וטיפול מאפיין ייחודי זה של הרחוב והמרקם התל-אביבי.

4.5.3.1 שכלול ויישום ההנחיות המרחביות בדבר שימור רצועת החזית כשטח פנוי לגינון

ייושמו המדיניות וההנחיות המרחביות העירוניות בדבר שמירת המרווח הקדמי לפיתוח גינון ולא לחנייה, ובכלל זה הבטחת בטי-גידול מתאימים לעצים בתחום המגרש.

4.5.3.2 גיבוש מדיניות עירונית לטיפול גינות החזית ואחזקתן

(ראו, כיוון פעולה 4.7.1.4 "עידוד טיפוח מרכיבים של טבע בחצרות מגרשי המגורים ובחצרות מבני-ציבור" וכיוון פעולה 4.4.2.4 "גיבוש מדיניות עירונית לפיתוח ולאחזקת שטחים פתוחים פרטיים על פי מידת תרומתם למרחב הציבורי ולחזותו הידוקה").

עיר פתוחה לים

רצועת החוף היא מרכיב חשוב של הזהות והאופי של תל-אביב-יפו, שכן, היא מהווה עמוד שדרה תיפקודי ועיצובי ומוקד פעילות מרכזי. העיר תחזק את הקשר בין המרקם הבנוי למרחב חוף הים באמצעות שיפור החיבור בין רחובות העיר לטיילת החוף, שיפור איכות חזית הבינוי העירוני לאורך החוף והרחבת מגוון הפעילויות שלאורכו. רצועת החוף תפותח כמרחב ציבורי איכותי רציף, מזמין ונגיש, פעיל כל השנה. העיר תנצל את משאב הים, הן כמאפיין איכותי של הזהות העירונית והמרחב הציבורי, והן כמקום לפעילויות נופש, בילוי, תרבות וספורט הייחודיות לחוף הים. פיתוח רצועת החוף העירונית ימצב את תל-אביב-יפו כעיר חוף מובילה ברמה הארצית והבינלאומית.

קווי המדיניות

4.6.3 תיבדק אפשרות של ניצול המרחב הימי ליצירת שטחים לתשתיות עירוניות וארציות וכן לבינוי עירוני, תוך התחשבות בערכים אקולוגיים ונופיים

4.6.4 היערכות לעליית מפלס הים ולהגנת המצוק החופי

4.6.1 המשך פיתוח המרחב הציבורי לאורך רצועת החוף לכלל הציבור

4.6.2 חיזוק החיבור בין העיר לרצועת החוף - מבחינה פיזית, תפקודית וחזותית

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.6.1 המשך פיתוח המרחב הציבורי לאורך רצועת החוף למען כלל הציבור

העיר תמשיך לשדרג את מרחב החוף העירוני ובכלל זה תמשיך לפתח את טיילת החוף, את חופי הרחצה ומוקדי פעילות הכוללים שימושים המתאימים לסביבה החופית. העיר תפעל למציאת פתרונות להארכת החוף החולי הזמין לתושבי העיר והרחבתו ובכלל זה, חופים חוליים חדשים בקטעי חוף החסרים היום חול. זאת, לשם הגדלת המצאי של חופים העומדים לרשות הציבור לפעילות נופש.

4.6.1.1 המשך פיתוח טיילת החוף לאורך כל רצועת החוף העירונית, על פי עקרונות עיצוב כלליים תוך התאמתם למאפייני כל קטע

העירייה תפעל לפיתוח קטעי טיילת חדשים בצפון ובדרום, על פי עקרונות עיצוב כלליים. זאת, תוך התאמתם למאפיינים של כל קטע, לשם יצירת רצף טיילת-חוף בין הרצליה לבת ים. המשך פיתוח הטיילת ישמור על רצועות אורך תפקודיות - רצועת הולכי רגל רחבה ושביל אופניים נפרד, רצועת פעילות עם חזית מסחרית ממזרח, טיילת במפלס החול וממשק מתאים בין הטיילת לרצועת החול, כדוגמת מדרגות הישיבה שפותחו בקטע הטיילת ברחוב הרברט סמואל. ייעשה שימוש אינטנסיבי בעצים עמידים לחזית הים ובאמצעי צל מלאכותיים ליצירת מרחב מוצל ונעים תוך שמירת מבטים פתוחים אל הים. יבוטלו חניונים עיליים לאורך החוף. דגש מיוחד יינתן לתכנון רצועות הטיילת לאורך מצוקי הכורכר בצפון העיר ובדרומה - ממשק הטיילת עם מצוק הכורכר והירידות לחוף הים.

4.6.1.2 קידום תוכנית לפיתוח המרחב הציבורי ברחובות הירקון והרברט סמואל

תקודם תוכנית לפיתוח הגדה המזרחית של רחוב הרברט סמואל כמרחב ציבורי פעיל הנשען על חזית החוף העירונית. זאת, על פי אחת החלופות שתיבחר: א) סגירת דרך השירות, ביטול חניה ופיתוח טיילת בגדה המזרחית של הרברט סמואל, הכוללת פעילות מסחרית ושימושים ציבוריים לאורך החזית הבנויה שלו ב) הסדרת נתיב תנועה צפונה בהרברט סמואל והקטנת נפח התנועה ברחוב הירקון, לשם פיתוח מרחב ציבורי איכותי גם לאורכו.

4.6.1.3 פיתוח מוקדי פעילות ציבורית לאורך חזית החוף

העיר תקדם הוספת שטחים למבני-ציבור (בתחומי הספורט, התרבות, הקהילה) ושטחים לשימושי פנאי ובילוי במוקדי פעילות לאורך חזית החוף, בעיקר לאורך הגדה המזרחית של ציר החוף, לשם פיתוחה כמרכיב משלים לטיילת החוף.

4.6.1.4 שמירה והגדלת מצאי החוף החולי באמצעים הנדסיים מתאימים

העיר תקדם תכנון ויישום של הקמת שוברי גלים נוספים מול חופי הרחצה, כדי להגן על החופים החוליים ולהגדילם. בנוסף, תיבחן האפשרות לייצר חופים חוליים בקטעי החוף שהם קירות הנדסיים, כגון פארק מדרון יפו וגן צ'ארלס קלור.

4.6.2.3 גיבוש שפה אדריכלית ייחודית לפיתוח עירוני בחזית החוף שתבטיח את הקשר הפיזי, התפקודי והחזותי בין העיר לרצועת החוף

הפיתוח העירוני העתידי לאורך חזית החוף יוכפף לעקרונות תכנון ועיצוב שימנעו מצבים של ניתוק העיר מן הים, הפקעת המשאב הציבורי מן הציבור או יצירת מרקמים עירוניים באיכות ירודה. הנחיות עיצוביות יכתיבו איכויות אדריכליות למרקמים שיהוו סמלים עירוניים ויבטיחו ערכים כגון: בנייה מרקמית, איכות המרחב הציבורי, קישוריות לעיר, תמהיל שימושים ומוסדות ציבור. כל תוכנית פיתוח על קו החוף תהיה חלק מפרוגרמה תכנונית "רב-שכבתית" שתבטיח מגוון שימושים ופעילות אינטנסיבית.

4.6.2 חיזוק החיבור בין העיר לרצועת החוף - מבחינה פיזית, תפקודית, חזותית

שיפור הקשר בין המרקם הבנוי לבין חוף הים ימומש באמצעות פיתוח הרחובות הניצבים לים כצירי גישה פונקציונליים וכסמלים עירוניים מובהקים של תל-אביב-יפו כעיר חוף. יפותחו מרקמים עירוניים חדשים באזורי חיץ המנתקים היום את העיר מן הים (כגון חניונים ומגרשים פנויים) ותגובש שפה אדריכלית מתאימה לחזית הבינוי מול החוף.

4.6.2.1 קידום ומימוש תוכניות להתחדשות הרחובות המוליכים אל הים, בדגש על תכנון למען הולכי רגל, ולהסדרת החציה של ציר החוף

פיתוח הרחובות המוליכים לים ייעשה בדגש על תכנון למען הולכי רגל, חזיתות עם מדרכות רחבות או ריצוף מדופן לדופן. צומתי המפגש של הרחובות הניצבים עם ציד החוף והטיילת יעוצבו כחלל עירוני משמעותי, ובכלל זה ייבחנו אמצעים למיתון התנועה ומתן עדיפות להולכי רגל בחציית צמתים. תיבחן אפשרות לסגירת הרחובות האלה או חלק מהם לרכב, מלבד לדיירים ולרכבי שירות ("רחובות מנוהלים"). הרחובות הניצבים יתאפיינו בנטיעות אינטנסיביות ובפתרונות הצללה נוספים.

4.6.2.2 הבטחת איכות המפגש עיר-ים בתוכניות בניין עיר (תב"ע) המקודמות במרחב החוף או בצמוד לו

יאותרו הזדמנויות נוספות לפיתוח עירוני על קו המים במסגרת תוכניות המקודמות לאורך החוף, כדוגמת תוכנית מנשיה או תוכנית שדה דב. תוכניות אלה ייכללו מרקמים איכותיים, השומרים על ערכים אדריכליים ונופיים מקומיים, שיהוו מוקדי פעילות עירונית המתאימה לחוף הים וייצרו מפגש איכותי של העיר עם הים.

4.6.3.2 בדיקת האפשרות להקמת רובע עירוני במרחב הימי שבין

נמל תל-אביב למעגנת רידינג (איזור שפך הירקון)

תיבחן האפשרות לקדם תכנון רובע עירוני באזור שפך הירקון, במרחב הימי שבין נמל תל-אביב למעגנת רידינג, באופן שלא יפגע בערכי הטבע הייחודיים של מפגש הנחל והים. זאת, תוך מציאת "שביל זהב" בין פיתוח עירוני אינטנסיבי לבין יצירת מרקם עירוני איכותי התורם לעיר זהות מחודשת של עיר ים-תיכונית הבאה במגע ישיר עם המים.

4.6.4 היערכות לעליית מפלס הים ולהגנה על המצוק החופי

העיר תיישם פתרונות להגנת החוף, להבטחת קיום המצוק החופי ולשמירה על חופי הרחצה החדשים שיפותחו לאורכו וכן, להגנת חזית החוף העירונית מפני ארוזיה ומפני הצפות, שיטפונות ושאר נזקים הצפויים עקב עליית מפלס פני הים.

4.6.4.1 פיתוח שוברי גלים ובדיקת פתרונות נוספים להגנת החוף

4.6.4.2 בניית תוכנית ארוכת טווח להגנת העיר מפני עליית מפלס הים

4.6.3 בדיקת אפשרות ניצול המרחב הימי ליצירת שטחים לתשתיות עירוניות וארציות וכן לבינוי עירוני, תוך התחשבות בערכים אקולוגיים ונופיים

המחסור החמור בקרקע במטרופולין בכלל ובתל-אביב-יפו בפרט יחייב פתרונות דרסטיים ליצירת עתודות קרקע חדשות, בפרט לשימושים "זוללי קרקע" או בעלי פוטנציאל לקונפליקט עם אזורי מגורים, כגון שדה תעופה, תחנת כוח, מסופים לגז, תחנות התפלה למי ים או מרינות חדשות. תל-אביב-יפו תבחן את האפשרות לנצל את המרחב הימי ליצירת עתודות קרקע לבינוי לתשתיות עירוניות וארציות וכן לבינוי עירוני. מהלכי ההתערבות בים יתבצעו תוך התחשבות בערכים אקולוגיים ונופיים וכן בצרכי הציבור לחזית חוף פעילה ואיכותית.

4.6.3.1 ייזום והשתתפות במהלך לאומי לבדיקת האפשרות להקמת אי מול חופי תל-אביב-יפו שיאפשר הקמת שדה תעופה מקומי ומתקני תשתית נוספים

עיריית תל-אביב-יפו תייזום ותשתתף במהלך לאומי לבדיקת ישימות (הנדסית, כלכלית וסביבתית) להקמת אי לשדה תעופה חדש, חלופי לשדה דב. הבדיקה תלווה בעבודה מקיפה לבחינת התשתיות הנוספות הניתנות למיקום באי, הן לשם פינוי מתקני תשתית קיימים והן לשם מתן מענה לצרכים עתידיים של העיר ושל המדינה. דוגמאות אפשריות: תחנת כוח מרכזית חדשה, שתפנה את שטח תחנת הכוח רידינג לבינוי עירוני עתידי או מתקני התפלה למים. תכנון האי יכלול תועלות ציבוריות נוספות, כגון חופי רחצה, מעגנה עתידית נוספת, פתרונות להגנת החוף ומוקדים של טבע ימי.

טבע עירוני משגשג המשולב בעיר

המרחב הפתוח בעיר יתוכנן כמערכת עשירה המכילה בתוכה ערכי טבע ונופים היסטוריים, בתי-גידול אקולוגיים פעילים ותהליכים אקולוגיים כחלק בלתי נפרד מן המארג העירוני. פיתוח השטחים הציבוריים הפתוחים בעיר יבוסס על עקרונות אקולוגיים, ייעשה שימוש במינים מקומיים, ישוחזרו בתי-גידול, יטופחו אתרי הטבע העירוני שזוהו בתוכנית האב העירונית לנושא זה, יפותחו ויישמרו אתרי טבע בחוף הים ובסביבה הימית.

קווי המדיניות

4.7.2 טיפוח תשתיות של טבע וקידום ניהול אקולוגי במגרשים הבנויים

4.7.1 פיתוח הטבע במרחב העירוני וטיפוח נופים טבעיים ונופי תרבות היסטוריים, בתי-גידול ומגוון המינים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.7.1 פיתוח הטבע במרחב העירוני וטיפול נופים טבעיים ונופי תרבות היסטוריים, בתי-גידול ומגוון מינים

תל-אביב-יפו תפתח ותתחזק את הנוף הירוק במרחב הפתוח שלה כמערכת אקולוגית המקיימת בתי-גידול ותומכת במגוון מינים, בדגש על מינים מקומיים. העיר תטפח במרחב הציבורי את המינים המקומיים - הן מיני הבר והן מיני תרבות שהם חלק מן הנוף החקלאי ההיסטורי בסביבת העיר. כמו כן, היא תעודד נטיעה של מינים אלה גם במרחב הפרטי. העיר תחשוף את תושביה למגוון אפשרויות מפגש עם תופעות טבע, כחלק מחיי היומיום בה.

4.7.1.1 עידכון תוכנית האב לטבע עירוני

עידכון תוכנית האב ישאף לשלב טיפוח מרכיבים של טבע עירוני ושל פיתוח אקולוגי כחלק אינטגרלי מהליך התכנון, הפיתוח והאחזקה של השטחים הפתוחים בעיר. המסמך המעודכן יכלול:

- הגדרת מרכיבי התשתית הטבעית של תל-אביב-יפו: מערכות ימות, בתי-גידול לחים ובתי-גידול יבשתיים אופייניים בתחום העיר
- הגדרת התשתיות הטבעיות המיטביות לאזורי העיר השונים, קביעת מינון של תשתיות אלה על פני המרחבים העירוניים השונים והיחס בין שטחים אקסטנסיביים, בעלי מאפיינים טבעיים מובהקים, לבין שטחים מפותחים ברמה אינטנסיבית, ואופי השילוב ביניהם
- הגדרת אמצעי ממשק מיטביים בין הציבור לתשתיות הטבע העירוני

- גיבוש הנחיות לטיפול הטבע העירוני במסגרת מסמכי מדיניות ותוכניות מפורטות
- התייחסות למרכיבים של תכנון אקולוגי ופיתוח תשתיות של טבע עירוני בעדכון תוכנית האב למרחב הציבורי.

4.7.1.2 שילוב מרכיבים של טבע עירוני ותכנון אקולוגי בתוכניות מפורטות

4.7.1.3 תכנון, ביצוע ואחזקה של שטחים פתוחים בגישה אקולוגית
העירייה תפעל על פי גישה של גינון אקסטנסיבי-אקולוגי, שתכלול את המרכיבים הבאים:

- אחזקה אקולוגית של שטחים פתוחים - גנים ללא ריסוס, מגוון מינים, גיזום באוריינטציה אקולוגית
- הנחיות לעיצוב שטחים ציבוריים פתוחים, קיימים ועתידיים, כאתרי טבע - עיצוב אקולוגי המבוסס על צומח מקומי ועל תצורות נוף-בר ויצירת בתי-גידול טבעיים
- נטיעת מינים מקומיים כעצי רחוב ובשטחים ציבוריים פתוחים

4.7.1.4 עידוד טיפוח מרכיבים של טבע בחצרות מגרשי המגורים ובחצרות מבני-ציבור

גיבוש מדיניות עירונית לטיפול מרכיבים של טבע בגינות החזית ובגינות האחוריות שבמגרשי המגורים במרקם גדם, במרקמי שיכונים ובאזורים אחרים בעיר. תקודם פעילות עירונית לעידוד נטיעת עצים ושיחים ממינים מקומיים - צומח בר ומיני בוסתן בחצרות הפרטיות. יישתלו פקעות ויזרעו פרחי בר. הפעילות העירונית תכלול שיתופי-פעולה בין העירייה לדיירים וכלים לעידוד התושבים (פעולות הסברה וחינוך, תחרות הגינה היפה, חלוקת שתילים והדרכה גננית). במקביל, תעודד העירייה את מוסדות הציבור (בתי-ספר, מרכזים קהילתיים) לפתח מרכיבים של טבע עירוני בחצרותיהם ובגנותיהם, בהתאם להנחיות שיגובשו בנושא זה.

4.7.1.5 קידום עיצוב אקולוגי בפארקים העירוניים והמטרופוליניים בעיר, ובכלל זה מוקדים חווייתיים ולימודיים של טבע

הפארקים הגדולים בתל-אביב-יפו יכללו נופי טבע ארצישראליים וים-תיכוניים כמרכיב מרכזי של עיצובם. הם יהוו זירה ליוזמות בתחום עיצוב הנוף והגינות האקולוגי, הקמת אתרי טבע, שילוט דידקטי ושאר אמצעים להעברת מידע אקולוגי לקהל המבקרים. כמו כן, אטרקציות שמופעלות על ידי יזמים פרטיים יחויבו אף הן בגישה אקולוגית ודידקטית.

4.7.1.6 ניהול מי הנגר במרחב הציבורי בגישה אקולוגית

גיבוש ויישום מדיניות עירונית לטיפול כולל במי נגר במגרשים הציבוריים. המדיניות נוגעת להשהייה ולהחדרת מי הנגר ושימוש בהם לקיום תשתיות טבע עירוני ולהשקיית הנטיעות במרחב הציבורי.

4.7.1.7 פיתוח אתרי טבע לאורך חוף הים ובסביבה הימית עצמה

יטופחו אתרי טבע לאורך חוף הים ובסביבה הימית עצמה על ידי האמצעים הבאים:

- עדכון סקר ערכי טבע לאורך חזית החוף וגיבוש מסמך מדיניות לשמירה ולטיפול הטבע לאורך החוף העירוני. במסגרת הסקר ובעקבותיו יזוהו, ישומרו ויטופחו מערכות אקולוגיות ובתי-גידול המאפיינים סביבה ימית.
- קידום פעולות להעשרת בית הגידול בסביבה הימית שלאורך חופי העיר ויצירת מוקדים חדשים של ערכי טבע בחוף הים. לדוגמה, טיבוע ספינות ופיתוח שוברי גלים כפלטפורמה לעידוד התפתחות דף וכבית-גידול תת-ימי.
- טיפוח בתי-גידול ימיים במסגרת פרויקטים עתידיים של פיתוח בים. תכנון פעולות הפיתוח בסביבה הימית (ייבוש ים, אי בים, שוברי גלים להגנת המצוק החופי) ישולב בתכנון שיקום אקולוגי וטיפול בתי-גידול.
- טיפוח ערכי טבע לאורך מצוק הכורכר. פיתוח טיילת החוף לאורך קטעי מצוק הכורכר בצפון העיר ובדרומה,

וכן פיתוח המעברים מן העיר אל הים, ישולבו בפעולות לשימור ולטיפול מצוק הכורכר וערכיו האקולוגיים, בדגש על ערכי צומח החוף.

4.7.2 טיפוח תשתיות של טבע וקידום ניהול אקולוגי במגרשים הבנויים

תל-אביב-יפו תקדם בנייה חדשה ושדרוג מבנים קיימים המשלבים מרכיבים של מגוון בתי-גידול מקומיים כחלק מסטנדרט הבנייה הירוקה בעיר. העירייה תממש מדיניות זו כנורמה בבנייה של מבני-ציבור ותעודד אותה באמצעות מנגנוני תמרוץ בבנייה של מבנים פרטיים.

4.7.2.1 גיבוש הנחיות ליצירת בתי-גידול לבעלי חיים כחלק מן המבנה

במסגרת מסמך מדיניות עירוני לבנייה ירוקה, ישולבו הנחיות שיאפשרו יצירת בתי-גידול לבעלי חיים במבנה. ההנחיות יתייחסו לכל חלקי המבנה כפוטנציאל לפיתוח בתי-גידול מקומיים, בדגש מיוחד על גגות ועל קירות חיים. זאת, תוך שאיפה שמערכות גינות מנותקות ואקסטנסיוביות אלה ישתלבו בכל המערכות ההנדסיות המקובלות על הגגות ובחצרות מבנים. תיבחן התאמת מבנים לעידוד בעלי חיים מקומיים. לדוגמה, שילוב פרטים אדריכליים מתאימים לטיפול מושבות קינון של סיס החומות בארגזי תריסים בבתיים בעיר הלבנה.

4.7.2.2 גיבוש הנחיות לפיתוח אתרי טבע עירוני ותשתיות של טבע במבנים ציבוריים

הנחיות לפיתוח מרכיבים של טבע עירוני בחצרות בתי-ספר, במרכזים קהילתיים ובמבני-ציבור נוספים וכן הנחיות לשילוב בתי-גידול לבעלי חיים במבני הציבור עצמם.

מערכת תחבורה יוצרת מרחב עירוני איכותי, התורמת לחוויה העירונית

מערכות התחבורה בעיר יפותחו באופן שישלים וישפר את איכויות המרחב הציבורי. תהודק האינטגרציה בין תשתיות התחבורה לרחוב, לכיכר ולמרכיבים אחרים של המרחב הציבורי ויצומצמו ההפרעות הנובעות משימוש בכלי רכב, לרבות זיהום ורעש. במקביל, העירייה תקדם שימוש בכלי רכב חשמליים ובטכנולוגיות אחרות לצורך הטמעה הרמונית ככל הניתן של התנועה במרחב הציבורי. יושם דגש על מיתון קונפליקטים בין אמצעי התחבורה ובינם לבין הולכי הרגל (כמו מול אופניים ואופניים חשמליים) ועל שיפור הבטיחות במקומות שבהם יש חיכוך בין האמצעים השונים.

קווי המדיניות

4.8.3 קידום מערכות ניהול בקרת תנועה

4.8.1 הבטחת תנועה נוחה ובטוחה להולכי רגל, רוכבי אופניים וכלים אישיים אחרים במרחב הציבורי

4.8.2 צמצום זיהום האוויר וזיהום רעש מתחבורה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.8.1 הבטחת תנועה נוחה ובטוחה להולכי רגל, לרוכבי אופניים ולכלים אישיים אחרים במרחב הציבורי

עם העלייה בשיעור רוכבי האופניים בעיר, לרבות אופניים חשמליים וכלים דומים, הסיכון להולכי הרגל גדל בשנים האחרונות. העירייה תפעל, בין היתר, למיתון הקונפליקטים בין המשתמשים בזכות הדרך ולשמירה על בטיחות הולכי הרגל, רוכבי האופניים ומשתמשים באמצעי תחבורה לא ממונעת אחרים.

4.8.1.1 השלמה והרחבה של רשת שבילים ונתיבי אופניים רציפה המספקת כיסוי מלא ברמה עירונית

העירייה תפעל להשלמת פיתוח ומיצוי הפוטנציאל של רשת שבילי ונתיבי האופניים העירונית בהתאם לתוכנית האב לרשת. זאת, בעזרת הקצאת זכות דרך ברורה ורציפה המעניקה חוויית רכיבה בטוחה, מהירה ונעימה. הפיתוח יכלול את המרכיבים הבאים:

- יישום תוכנית-אב לשבילי אופניים והפעלת תוכנית עבודה שמתעדפת השלמת פגרים בכיסוי השלד העירוני של רשת השבילים.
- קידום פתרונות מול משרד התחבורה לרכיבה בצמתים (החלת השימוש בתמרור bikebox או רציפות השביל בצומת)
- הבטחת ממשק וחיבור איכותי לרשת האופניים המטרופולינית ושבילים בערים שכנות
- הבטחת חיבוריות בין רשת השבילים הקיימת לאזורי מיתון תנועה באמצעות תשתית ותמרור מתאימים
- קידום פתרונות חניה לאופניים במרחב הפרטי והציבורי

4.8.1.2 מזעור החיכוך בין הולכי הרגל לבין אופניים, אופניים חשמליים וכלים חשמליים נוספים

הולכי הרגל הם משתמשי הדרך הפגיעים והחשופים ביותר, הסובלים מפגיעה באיכות ההליכה בשל חיכוך עם רוכבי אופניים בכלל ורוכבי אופניים חשמליים בפרט. העירייה תקדם ותפתח מענה תשתיתי בהתאם לתוכנית האב לשבילי האופניים, ובכלל זה תפעל לתת מענה לחיכוך בסביבת תחנות האוטובוס. זאת, לצד קידום אמצעים רגולטוריים והרחבת סמכויות אכיפה נגד רכיבה בלתי חוקית על אופניים, תוך הפעלת מאמצי הסברה לכלל משתמשי הדרך (בדגש על הסברה לנהגים ברכב פרטי החולקים את זכות הדרך עם הרוכבים).

4.8.1.3 שיפור סביבת הרחוב העירוני להבטחת תנועה נוחה ובטוחה

לשיפור סביבת הרחוב העירוני, העירייה תפעל בפן תכנוני-תשתיתי ובפן תפעולי. הפעילויות התכנוניות והשיפורים התשתיתיים, כוללים: מתן מענה תשתיתי-נופי לאורך צירי הרכיבה העירוניים, לרבות חיבוריות ורציפות רשת שבילי ונתיבי האופניים, מתן זכות דרך בלעדית והפרדה בצירים הרלוונטיים, סילוק מכשולים, התייחסות לחיכוך עם הולכי רגל בצמתים ובסביבת תחנות האוטובוסים, הצללה וקידום נוחות אקלימית ברכיבה ובהליכה, פיזור תשתית תומכת של ברזיות לרווחת הרוכבים. בתפעול הרחובות כמרחב ציבורי, יש להגביר את כלי הניטור, את יכולות התגובה למטרדים ולאירועים בלתי צפויים. יש להדק את האכיפה בתחום החניה, הפריקה והטעינה וכן את הפיקוח על פעילות מסחרית הפולשת לתחום הולכי הרגל ורוכבי האופניים.

4.8.3.1 שימוש במערכת בקרת תנועה לטובת כלל משתמשי

הדרך, לצמצום הגודש ולשיפור איכות הסביבה

העירייה תפעל להרחבת היכולות של מערכת ניהול התנועה העירונית לטיפול בעומסי התנועה, לשיפור רמת השירות להולכי רגל בחציית דרכים מרומזרות ולמתן עדיפות לתחבורה ציבורית בצירים ראשיים.

במערכת ישולבו טכנולוגיות ושיטות אופטימיזציה להתאמת רמזור לשעות יום ולנפחי תנועה משתנים לפי ימים, שעות ועונות. כן יוטמעו שיקולים של הפחתת מזהמים על ידי הכוונה לנסיעה במהירות העירונית. יכולות מערכת הבקרה לניהול התנועה באירועים חריגים יתרחבו על ידי שיפור יכולות החיזוי, הפעלת תוכניות תגובה מבעוד-מועד והרחבת יכולת קליטת הנתונים בזמן אמת.

4.8.2 צמצום זיהום האוויר וזיהום רעש מתחבורה

זיהום האוויר והרעש הנובע מתנועת כלי רכב ממשיך להשפיע בעיקר באזורים הסמוכים לצירי תנועה עיקריים. העירייה תפעל להרחבת המדידה של השפעות אלה ולשיפור יכולתה להבין את פריסת השפעתן. במקביל, תבחן העירייה אמצעים לצמצום ההשפעות באזורים המתאימים. העירייה תעודד את השימוש בכלי רכב בהנעה חשמלית ותפעל לגיבוש פתרונות מתאימים לטעינת כלי רכב אלה.

4.8.2.1 קידום פעולות לצמצום שימוש בכלי רכב מזהמים

לשם כך יינקטו הצעדים הבאים:

- גיבוש מדיניות עירונית לתמיכה בתחבורה חשמלית
- קידום אזורים מופחתי תנועה בזיקה להתקדמות הפעלת מערכת הסעת המונים.

4.8.3 קידום מערכות ניהול בקרת תנועה

שימוש במערכות ניהול ובקרת תנועה עשוי להביא לייעול משמעותי של התנועה, תוך הגדלת הקיבולת של התשתיות. במקביל, ניתן לממש באמצעות מערכות אלה את המדיניות העירונית להעדפה של תנועות באמצעים מקיימים (כמו תחבורה ציבורית והולכי רגל). העירייה תמשיך לפתח את בקרת התנועה ואת השימוש הייעודי במערכות אלה לצורך יישום מטרותיה.

איכות סביבה עירונית טובה

תל-אביב-יפו תחתור לאפס מפגעים סביבתיים במרחב העירוני ולאפס השפעה של העיר על הסביבה. תגובש ותיושם מדיניות ארוכת טווח להשגת יעדים אלה, המבוססת על יעדים כמותיים שאפתניים, תקציב ויכולות מקצועיות. מערכות ניטור מתוחכמות יספקו התראות ותרשימים שמאפשרים ניהול אופטימלי של מפגעים ומזהמים וכן, יופעלו יכולות פיקוח ואכיפה מתקדמות. המדיניות העירונית מכירה באחריות ההדדית לניהול הסביבה באזור וחותרת לשיתופי-פעולה עם הרשויות השכנות, מתוך תפיסה מטרופולינית נרחבת. כל אלה יתרמו לכך שאיכות הסביבה העירונית תעמוד בכל התקנים הלאומיים ובתקנים מתקדמים בינלאומיים.

קווי המדיניות

4.9.3 הרחבת יישום הבנייה הירוקה בבנייה חדשה ובחידוש מבנים

4.9.1 מניעה וטיפול בזיהומים ומטרדים בעיר ובסביבתה (קרינה, חומרים מסוכנים וכד')

4.9.2 הפחתת מפגעים מתחבורה

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימושם

4.9.1 מניעה וטיפול בזיהומים ובמטרדים בעיר ובסביבתה (קרינה, חומרים מסוכנים וכד')

צמצום המטרדים והמזהמים בתל-אביב-יפו יושג באמצעות טיפול מונע, שמתבסס על תקנים מחמירים, מערכות ניטור מתקדמות ומעל הכול – על הנחיה לפעילות ללא מפגעים ותמיכה בה. גישת העבודה הרווחת תהיה טיפול במקור הבעיה; המערכות והתשתיות העירוניות יתבססו על גישות וטכנולוגיות ירוקות ומתקדמות, כוח האדם בתחום יהיה מקצועי ומיומן, והעיר תשתף-פעולה עם שכנותיה במכלול הפעילות בתחום זה. העיר תפעל באמצעות תמריצים כדי להטמיע את עקרונות הניהול הסביבתי המתקדם בקרב כלל התושבים ובעלי העניין בעיר, ובעיקר בקרב עסקים ותעשיות מזהמות.

4.9.1.1 המשך פיתוח ויישום של מערך ניטור מתקדם בכל תחומי הסביבה והנגשת המידע לציבור

- הרחבת מערך הניטור בתחום הרעש וזיהום האוויר כך שניתן יהיה לספק מידע שוטף ועדכני
- יישום מערך ניטור למזהמים ומפגעים בפרויקטים גדולים בתחומי הבינוי והתשתיות, כדוגמת הקמת הרכבת הקלה והמטרו, תוכנית 3700
- התאמת אמצעי הניטור לשימוש הגובר במערכות תקשורת אלחוטיות וסלולריות במרחב העירוני, העלול לייצר מפגעים חדשים (בעיקר קרינה)
- הנגשת המידע לציבור באופן שוטף וידידותי
- חיזוק שיתוף הפעולה המטרופוליני לניטור מזהמים, בעיקר בכל הקשור לזיהום אוויר

4.9.1.2 הגברת הטיפול במפגעים ובמזהמים וחיזוק הפיקוח והאכיפה על סילוקם, כולל בסביבה הימית

- קידום הרחבת סמכויות האכיפה של הרשות המקומית בתחומי הסביבה
- גיבוש ויישום תקנות מחמירות למפגעי בינוי, כולל כלי התחבורה, ופינוי הפסולת המגיעה לאתרי הבינוי
- הסדרת והגברת הפיקוח והאכיפה על אזורי תעשייה ומסחר, לרבות טיפול במי שפכים ושידרוג הטיפול האקולוגי בשמנים
- פיקוח מוגבר על איכות הסביבה בחניונים והמשך צמצום תחנות הדלק בעיר, תוך הבטחת מתן שירות הולם לתושבי העיר
- צמצום מרבי של מפגעי אסבסט וזיהומי קרקע

4.9.1.3 הטמעת פרקטיקות חדשות לצמצום זיהומים ומטרדים

- שילוב שיקולים סביבתיים בהערכת פרויקטים כלכליים על ידי הפנמה של עלויות חיצוניות ועל ידי הפעלת כלי הערכה סביבתיים, כדוגמת הערכת טביעת רגל פחמנית או ניתוח מחזור חיים (Life Cycle Analysis - LCA): מדובר בניתוח ההשפעה הסביבתית של מוצר על ידי הערכת כל מחזור החיים שלו, מייצור וכריית המשאבים ועד שלב סוף החיים כפסולת.
- יישום עקרונות הכלכלה המעגלית (כמה שיותר שימוש באותו חומר, כמה שפחות השלכה והטמנה ללא שימוש בו) בסקטורים ייעודיים בעיר ובמטרופולין
- קידום מנגנונים לשיתופי-פעולה ברמה המטרופולינית בתחום איכות הסביבה והקיימות

4.9.2 הפחתת זיהום אוויר ורעש מתחבורה

בתליאביב-יפו תהיה עדיפות מוחלטת להולכי רגל, לאופניים ולתחבורה ציבורית. העומס התחבורתי יהיה נמוך, וכל סוגי כלי הרכב - הציבוריים, המסחריים והפרטיים, שינועו ברחובותיה, לא יהיו מזהמים ולא יגרמו למפגעים במרחב. התחבורה תתנהל בדפוסים אחידים בכל המרחב המטרופוליני, תחת מדיניות השואפת לצמצום נסועה ומעבר לתחבורה חלופית ולרכבים חשמליים.

4.9.2.1 הרחבת יכולות הניטור והאכיפה לזיהומי אוויר ורעש שמקורם מתחבורה

- יישום אמצעי ניטור מתקדמים בתחום הרעש וזיהום האוויר, למתן מידע שוטף ועדכני
- תגבור שיתוף הפעולה המטרופוליני לניטור מזהמים, בעיקר בהקשר לאוויר

4.9.2.2 צמצום שימוש בדלקים מזהמים ברחבי העיר

- השלמת המעבר לשימוש בדלקים נקיים (צי רכב העירייה, דן, אגד, משאיות חלוקה)
- אימוץ תקנים מתקדמים, תוך שאיפה לצמצום מרבי של זיהום מנסועה
- גיבוש תוכנית מדיניות עירונית לתמיכה בתחבורה חשמלית
- הבטחת מעבר מלא של צי הרכב העירוני לכלי רכב נקיים
- קידום אזורים מופחתי תנועה בזיקה להתקדמות הפעלת מערכת הסעת המונים

4.9.3 הרחבת יישום הבנייה הירוקה בבנייה חדשה ובחידוש מבנים

כל הבנייה בעיר, הן של מבנים חדשים והן של שיפוץ מבנים קיימים, תתבצע על פי תקני בנייה ירוקה מתקדמים המכוונים לשימוש יעיל במשאבים ובמידת האפשר גם לייצור מקומי של משאבים - אנרגיה, חומרים, מים ומזון. עקרונות הבנייה הירוקה ייושמו גם על מרחבים שכונתיים. העירייה תתמוך ותעודד שילוב של מיחזור וטיפול ירוק בחומרי בנייה ופסולת באתר הבנייה, גם בבנייה חדשה וגם בעבודות שיפוץ. עקרונות הכלכלה המעגלית ייושמו בפרויקטים של בינוי ציבורי, בעיקר בכל הקשור לשימוש בחומרים המושבים לשימוש חוזר. העירייה תעודד ותתמך יזמים פרטיים לאמץ שיטות בינוי וטיפול מתקדמות במרחב העירוני.

4.9.3.1 שידרוג ההנחיות המחייבות לבנייה ירוקה בעיר

- הרחבת הדרישה לבנייה ירוקה גם לתחומים נוספים, כמו אנרגיה ושימור מים
- החלת תקן "שיפוץ ירוק" - סיום גיבוש התקן והכללתו על כלל התוכניות ופעולות השיפוץ בעיר, כולל תוכניות התחדשות עירונית ותמ"א 38
- הטמעת כלי מדידה המבטיחים תכנון ופיתוח של שכונות איכותיות, בריאות ומשגשגות, בהתאם לעקרונות פיתוח בר-קיימא (כדוגמת "שכונה 360") כדרישה מחייבת בכל תוכנית עירונית
- פרסום מדי שנה של מדדי הבנייה הירוקה בעיר
- הערכת השפעות שינויי האקלים על תחום הבנייה ועדכון התקנות וכלי המדידה בהתאם
- בחינת הרחבת הטיפול בפסולות בניין במקור (באתר הבנייה) ועמידה בתקנות העדכניות לטיפול במפגעי בינוי, כולל פיקוח על פינוי הפסולת המגיעה מאתרי הבינוי

מקור: ברידא-מעוז אדריכלות נוף בע"מ

4.9.3.2 קידום העיר כמרכז פיתוח ידע חדשני בנושא בנייה ירוקה

- פיתוח מרכז מחקר וידע לבנייה ירוקה בשיתוף ערי המטרופולין. המרכז יפתח ידע ואמצעי יישום, כולל חומרים ותכנון, ויקדם הדגמות ופיילוטס בתחום יישום עקרונות הכלכלה המעגלית בתחום הבנייה, בשיתוף-פעולה מטרופוליני. למשל, הקמת ספריות חומרים לתחום הבנייה - המציגות מידע לגבי ההשפעה הסביבתית של החומרים, השימוש ודרכי הטיפול בהם- או מיחזור פסולת בניין
- פיתוח תקנים מתקדמים לדירוג אנרגטי של מבנים וליכולת ייצור של אנרגיות מתחדשות ברמת המבנה או האזור
- מיסוד מערכת תמריצים לדירוגים ירוקים שאפתניים ולבניינים מאופסי אנרגיה, כולל בנייה ציבורית
- גיבוש תוכנית ואמצעי יישום להפחתה של איי החום בעיר. התוכנית תכלול מיפוי איי החום, ניתוח המקורות שלהם, והתוויית הפעולות הנדרשות לצמצומם
- פיתוח והטמעה של הנחיות מתקדמות לבנייה משמרת מים. ההנחיות צריכות להתייחס לשינויים האקלימיים ולהציע פתרונות אקולוגיים מתקדמים

מערכות מקיימות - טבעיות והנדסיות

העיר תל-אביב-יפו תיהנה ממערכת אקולוגית מתפקדת ומתחדשת שהפיתוח העירוני מתחשב בה - שומר, מטפח ומשלב אותה. אתרי הטבע יחוברו במסדרונות אקולוגיים, התהליכים הטבעיים יישמרו (האבקה, קליטת מי נגר, מניעת סחף ואיתנות מצוק החוף), המגוון הביולוגי ותכסית העצים בעיר יגדלו. התשתיות העירוניות יותאמו לצרכי המערכות האקולוגיות ויתמכו בהן על ידי השבת מים לטבע, איסוף ושיקוע מי נגר ושטפונות, ניהול תשטיפים ומניעת חלחולם למי התהום. העיר תקדם ייצור משאבים מקומי ומקיים, בדגש על אנרגיה, מים, חומרים ומזון. מדיניות ייצור מקומית תאט את קצב צריכת המשאבים בעיר, תביא לירידה בטביעת הרגל האקולוגית לנפש ותקטין את השפעתה על הסביבה החיצונית. העיר תהיה ערוכה להתמודדות עם עומסים מתמשכים של שינויי אקלים ועם אירועי מזג אוויר קיצוניים.

קווי המדיניות

4.10.3 פיתוח יכולות מקומיות לייצור ולניהול משאבים

4.10.1 שימור וטיפול המערכות האקולוגיות

4.10.2 פיתוח התשתיות ההנדסיות בעיר באופן מקיים

המסדרונות האקולוגיים, הגינון האקולוגי בכל רחבי העיר והמטרופולין, המשך שיקום הירקון והאיילון לרמה אופטימלית

- גיבוש תמריצים ותקנות להשגת משטחים חדירים למים בתוך העיר, במסגרת תוכניות התחדשות עירונית ותוכניות לאזורים חדשים

4.10.1.2 היערכות העיר לטיפול בהשלכות האקולוגיות של שינויי האקלים

- גיבוש תוכנית היערכות להגנת הטבע העירוני והמערכות האקולוגיות לנוכח שינויי האקלים וריבוי מקרי הקיצון הצפויים
- פיתוח הנחיות וכלים למניעת מינים פולשים וחיזוק מיני דגל (מינים המאפיינים את המערכת האקולוגית המקומית ושגשוגם מבטא את איכות המערכת)

4.10.1.3 קידום מעורבות קהילתית בשימור הטבע והאקולוגיה העירונית

- שילוב מערכי לימוד וסיורים במערכת החינוך העירונית להיכרות ולשמירת הטבע המקומי
- עידוד ותמיכה לתושבים ולארגונים הפועלים לטיפול ולשמירת הטבע והאקולוגיה העירוניים

קווי המדיניות וכיווני פעולה למימוש

4.10.1 שימור וטיפול המערכות האקולוגיות

העיר תשמור על האיזון בין פיתוח העיר לבין איתנות המערכות האקולוגיות. "הטבע העירוני" ימשיך ויתבסס כמשאב מקומי חיוני המעוגן גם ברמה הסטטוטורית. בתי הגידול בעיר ינוטרו ויישמרו, ויהיו מחוברים במערכת של מסדרונות אקולוגיים: הים, החוף והנחלים - ירקון ואילון, רכס הכורכר והגבעות, בתי-גידול לחים עונתיים, חולות, גנים וחורשות. הטבע העירוני מהווה מקור גאווה, זהות והשראה לקהילה המקומית. המודעות לו, ההיכרות איתו ושמירתו מוטמעים במערכת החינוך העירונית, בתעשיית התיירות וביצירה התרבותית בה.

4.10.1.1 קידום פעולות לטיפול הטבע העירוני והמערכות האקולוגיות, כולל בסביבה הימית

- הרחבת המדיניות לשימור ערכי טבע עירוניים - המרחב הימי, המצוק החופי, הנחלים, העצים
- הפעולות לעיגון ושימור ערכי הטבע והנוף יתבצעו בשיתוף-פעולה עם כלל בעלי העניין בעיר, במטרופולין ובממשלה
- תיבחן האפשרות לקידום מעמד מוגן סטטוטורי לאתרי הטבע העירוני, ובכלל זה בתחום רצועת החוף והסביבה הימית
- פרסום שוטף של מדדי איכות המערכת האקולוגית ועידכון סקר הטבע כל ארבע שנים
- שילוב אקולוגים בגופי העירייה, שעיסוקם הטבע בעיר, כולל חברות עירוניות
- קידום ויישום תוכנית פעולה לשיקום המערכות האקולוגיות בעיר ובסביבתה, ובכלל זה המשך פיתוח

4.10.2.2 היערכות העיר לטיפול בהשלכות האקולוגיות של שינויי האקלים

- מיפוי הסיכונים וגיבוש תוכנית חוסן למצבי קיצון ועומסים אקלימיים בכל הקשור לתשתיות
- שיקום בארות, שזוהמו או הומלחו במהלך השנים.

4.10.3 פיתוח יכולות מקומיות לייצור ולניהול משאבים

בתל-אביב-יפו תתפתח מערכת ייצור מקומית המכוונת לצמצום בכמות המשאבים הנכנסים לעיר, צמצום בשינוע משאבים וצמצום בהשלכה ובהטמנת פסולת. הצרכים המקומיים ייצרו מנוף משמעותי לקידום התחום ולהרחבת שיתופי הפעולה במטרופולין, במדינה ובאזור. הייצור המקומי יאומץ כמנוף לפיתוח ולמחקר ויתרחבו שיתופי הפעולה עם האקדמיה, עם מוסדות מחקר ומשרדי ממשלה בהקשרים האלה. העירייה והחברות העירוניות יהוו דוגמה לייצור מקומי ולכוח אדם מקצועי לטיפול בנושא.

א. ייצור וניהול אנרגיה נקייה

בעיר תל-אביב-יפו תפותח יכולת לייצר אנרגיה ממקורות מתחדשים ומקומיים (שמש, ים, פסולת) ולספק בצורה משמעותית את הביקוש לאנרגיה התרמית בעיר, ובכך לתרום ישירות לאיכות הסביבה העירונית ולחוסן העירוני. הייצור המקומי יתבסס על שיתופי-פעולה בין גורמים עירוניים לגורמים עסקיים, פרטיים וקהילתיים. הייצור יתבצע בכל רחבי העיר; במתחמים תעשייתיים ומסחריים, בשכונות ובבתים פרטיים ובשטחים פתוחים (מרונות, שטחים פתוחים, ים).

4.10.2 פיתוח התשתיות ההנדסיות העירוניות באופן מקיים

מערכות התכנון, הבינוי, התשתיות והשירותים העירוניים יישמו עקרונות סביבתיים המכוונים לצמצום טביעת הרגל האקולוגית, לצמצום מפגעים ומטרדים ולהפעלה אופטימלית של המערכות העירוניות. ישולבו הנחיות לתשתיות מקיימות בנוהלי התכנון והבנייה וכן יוטמעו עקרונות אקולוגיים בניהול ובפיתוח תשתיות חדשות.

4.10.2.1 תוכנית פעולה לתכנון ולטיפול סביבתי ואקולוגי של המערכות ההנדסיות בעיר (ניקוז, ביוב, מים, חשמל, מתקנים סלולריים)

- גיבוש הנחיות אקולוגיות לפריסה ולניהול של תשתיות בעיר, ובכלל זה צמצום פריסת תשתיות במרחב ושימוש בחומרים ממוחזרים וידידותיים לסביבה בביצוע התשתיות
- גיבוש הנחיות ותקנים לשילוב מערכות אנרגיה מתחדשת למתקנים עירוניים

צילום: כפיר בולוטין

ב. ניהול מערכת המים העירונית כמערכת יצרנית ומקיימת

המים בעיר יסופקו ממקורות מקומיים וטבעיים וישמרו על איכות אופטימלית. מקורות המים המקומיים ימשיכו להיות ראויים לשתייה, לא יהיה בזבז מים בעיר וכל השפכים יטופלו ברמה מקומית ויושבו לשימוש. העיר תהיה ערוכה לשינויים במערכת המים לאור שינויי האקלים ובכלל זה, טיפול במי נגר באירועי קיצון - שיטפונות ועליית מי הנחלים והים. כן תובטח אספקת מים שוטפת ומוגברת באירועי עומס חום ובצורת.

4.10.3.4 קידום מדיניות לחסכון במים בעיר ובמרחב הציבורי

- גיבוש תוכנית פעולה למצבי עומס חום מתמשך ובצורות
- מעבר לצמחייה חוסכת מים במרחב העירוני
- עידוד לתושבים להתקין אמצעי חסכון ולאמץ גינון חסכני
- הנחיות ותמריצים לאיסוף מי מזגנים וגשמים
- הגדלת השימוש במי קולחין לטובת השקיית הפארקים.

4.10.3.5 קידום חדשנות בטיפול במים

עיריית תל-אביב-יפו ותאגיד מי אביבים יגבשו יחד תוכנית לטיוב הבארות העירוניות. הבארות החדשות יופעלו באמצעות אנרגיות מתחדשות ומי הבארות יופנו לשיקום המערכות האקולוגיות בעיר. תימשך הטמעת טכנולוגיות חדשניות לצמצום פחת וניטור איכות המים וכן, טכנולוגיות חדשניות לטיפול במים אפורים במקור. יקודם שיתוף הפעולה להעמקת הידע בין רשויות המים לגורמי פיתוח ומחקר בעיר.

4.10.3.1 גיבוש מדיניות והנחיות לשילוב משמעותי של אנרגיה מתחדשת בעיר

תוקם מנהלת אנרגיה עירונית שתתכלל את הפעולות לקידום ייצור וניהול האנרגיה הנקייה בעיר. המנהלת תקדם בניית תוכנית והצבת יעדים כמותיים לייצור אנרגיה מתחדשת בעיר, תפעל למעבר של מתחמים עירוניים, כדוגמת איכילוב ונמל תל-אביב, לייצור אנרגיה מתחדשת ומקומית ותקדם שילוב אנרגיה ירוקה בפרויקטים של הבנייה בעיר.

4.10.3.2 הסדרת מנגנונים לייצור אנרגיה מקומית בבעלות פרטית או קהילתית ובשותפויות עירוניות

העיר תפתח מנגנונים ותמריצים לעודד תושבים, יזמים וקבלנים להתקין מערכות אנרגיה מתחדשת, בעיקר סולארית. המנגנונים והתמריצים יכוונו גם למבנים קיימים וגם למתחמים חדשים, בדגש על תוכנית צפון-מערב העיר (תא/3700) ויכללו גם הקמת מערך ליווי והכשרה למתקינים ולקבלנים פרטיים.

4.10.3.3 קידום ומיסוד מרכזי הדגמה וניסוי ברחבי העיר במגוון אנרגיות מתחדשות

המרחב העירוני ישמש כמרחב הדגמה ותמיכה לאנרגיות מתחדשות. יוגדרו אזורים לניסוי ולהדגמה. כך, למשל, תשמש רצועת החוף אזור הדגמה לייצור אנרגיה באמצעות שמש, גלים, גז, אצות. יוקם מרכז פיתוח וחדשנות לאנרגיות מתחדשות בשיתוף-פעולה עם קהילת הסטרטאפים, מוסדות אקדמיים, רשויות החשמל ורשויות מקומיות במטרופולין.

4.10.3.6 גיבוש מדיניות לטיפול במי נגר

העירייה תיישם עקרונות מתקדמים לטיפול במי נגר במרחב העירוני ותגבש הנחיות מחייבות בהתאם, כולל אכיפה קפדנית על הפרדה מלאה בין מערכות ניקוז לביו. תבוצע הערכה תקופתית (מדי חמש שנים) של המוכנות העירונית לאירועי גשם קיצוניים, ובכלל זה מניעה או צמצום הצפות והתמודדות עימן אם בכל זאת יתרחשו.

ג. ייצור ואספקת מזון מקיים ובריא

העיר תקדם ייצור וצריכת מזון מקומי ובריא. סל המזון העירוני יכיל פחות מזון מעובד ויותר מזון טרי. בבתי הספר ובגנים, הארוחות יהיו מזינות ובריאות וחלקן יגיעו מגינות מאכל בקרבת מקום. בעיר תתפתח תעשיית מזון והסעדה מקיימת, שתהווה מקור צמיחה חשוב לתושביה והזדמנות לשיתוף-פעולה נרחב ביניהם. החקלאות העירונית תהווה גורם משמעותי בגידול המזון בעיר ובהרחבת המרחב הירוק. שיתופי-פעולה לייצור מזון מקיים יתפרסו על פני המטרופולין והאזור, באמצעות מערכות שיווק ישיר, גידול משותף וקואופרטיבים. הייצור והצריכה המקומיים יתרמו לתזונה מאוזנת ובריא יותר ולטביעת רגל אקולוגית פחותה.

4.10.3.7 קידום מזון מקומי ומזין בעיר ובמוסדותיה

- הבטחת אספקת מזון מזין ומקיים למוסדות החינוך, כולל עידוד יוזמות מקומיות לאספקה כזו
- הקמת גינות מאכל בבתי הספר ובגנים
- אימוץ יוזמות שונות בתחום המזון המקיים ו/או המזין, כדוגמת יוזמת "שני ללא בשר"
- הקמת קפיטריות ירוקות ובריאות בבנייני העירייה ובמוסדות הציבור העירוניים (מרכזים קהילתיים, בתי-ספר).

4.10.3.8 עידוד פיתוח מערכות מזון מקיים בעיר (Sustainable Urban Food System)

- פיתוח פלטפורמות לכלכלה שיתופית בתחום המזון, בעיקר בתחומי הרכישה הישירה של מוצרי חקלאות ובתחום ההסעדה והמסעדות
- גיבוש תוכנית לסגירת מעגלים בתחומי המזון בעיר - מניעת השלכת מזון במוסדות עירוניים ובקהילה, טיפול בפסולת אורגנית.

4.10.3.9 קידום אשכול מזון מקיים בעיר ובמטרופולין ושיתופי-פעולה בינלאומיים

- הסרת חסמים ומתן עידוד לגידול תעשייתי של מזון בעיר
- קידום שווקים ושיווק ישיר בשיתוף עם מגדלים ויצרנים באזור
- הקמת מרכז פיתוח למזון מקיים ומזין בשיתוף הסקטור הפרטי ומוסדות האקדמיה
- ארגון כנס ותערוכה בינלאומיים למזון מזין ומקיים
- גיבוש הסכמי שיתוף-פעולה בינלאומיים לקידום מזון מקיים ומזין, כולל עריכת כנס בינלאומי בנושא זה בעיר

ד. צמצום צריכת חומרים ומוצרים וטיפול מושכל בהם

העיר תקדם פעולות לצמצום החומרים בעיר והשינוע הכרוך בהבאתם ובהוצאתם ותחתור לצמצום פסולת להטמנה. הטיפול בפסולת העירונית יבוצע בגישת הכלכלה המעגלית - כמה שיותר שימוש באותו חומר, כמה שפחות השלכה והטמנה ללא שימוש בו. עקרונות הכלכלה המעגלית יוטמעו בניהול העסקים ובניהול הפסולת העירונית, ובכלל זה השאיפה לסגירת מעגלי ייצור והפיכת פסולת של פס ייצור אחד למשאבים של פס ייצור שני. בכלכלה כזו, החומר הופך למוקד המדיניות ולא הפסולת, בעיקר בתחומים כמו בינוי, מזון, טקסטיל, אלקטרוניקה. מדיניות החומרים תקודם תוך שיתופי-פעולה, בעיקר באמצעות איגוד ערים דן

4.10.3.11 שימוש חוזר ומיחזור של רוב הפסולת העירונית וצמצום ההטמנה

- יישום תוכנית לצמצום מרבי של הפסולת להטמנה עד 2050
- השקעת משאבים בתשתיות לשימוש חוזר ומיחזור פסולת
- עידוד טיפול בפסולת באמצעות טכנולוגיות מתקדמות במגזר ההסעדה ובשווקים
- עי דוד תושבים להקטנת הצריכה ולשימוש חוזר ומיחזור.

לתברואה ומרכז חירייה. העירייה תקדם מחקר בתחום השימוש והטיפול בחומרים, בשיתוף עם גורמי אקדמיה ותעשייה במרחב.

4.10.3.10 קידום עקרונות הכלכלה המעגלית, בשיתוף העסקים בעיר

- גיבוש תוכנית פעולה ליישום כלכלה מעגלית בעיר, כשותפות בין העירייה, השוק העסקי ואיגוד ערים דן לתברואה
- הקמת ספריית חומרים בעיר (מרכז מידע על ההשפעה הסביבתית של חומרים, השימוש ודרכי הטיפול בהם)
- קידום המודעות והיכולות ליישום עקרונות הכלכלה המעגלית בעירייה ובמטרופולין
- קידום מחקר בתחום הכלכלה המעגלית, בשיתוף עם גורמי אקדמיה ועסקים

צילום: מנדי פאלק

עיקרי החזון

ביטוי אינטגרטיבי ומוכלל
של רעיונות בולטים ומחדשים
מתוך חזון העיר

עיר המבססת את שגשוגה על חדשנות ועל יצירתיות
עיר שהיא חלק מן הכלכלה הגלובלית
עיר שמשתפת רבים בפירות השגשוג
עיר שמפתחת כלכלה משלימה
עיר שבה תרבות ויוצרים מחוללים עירוניות
עיר של מגורים מגוונים לאוכלוסיות מגוונות
עיר של קהילות
עיר שבה חברה דמוקרטית ואקטיביסטית
עיר שבה העירייה מעמידה את תושביה ולקוחותיה במרכז
ומקיימת אתם קשר ישיר ורציף
עיר שבה העירוניות נמשכת ממרכז העיר לאזורים נוספים
עיר שבה אמצעי תחבורה מקיימים חדשניים מחליפים את כלי הרכב הפרטיים
עיר שמייצרת ומנהלת משאבים
עיר המשתפת-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית והמטרופולינית
עיר המכילה עצמה להתמודדות עם מצבי משבר וחירום

קו אסטרטגי 1: מרכז כלכלי ותרבותי-מטרופוליני, ארצי ועיר עולם

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
1.1 מרכז כלכלי מוטה חדשנות	1.1.1 שמירת מעמד העיר כמרכז עסקי ופיננסי, בית למטות התאגידים הגדולים ולמערך משלים של שירותים תומכים	1.1.1.1 הקמת מוקד שירות (one stop shop) לעסקים בענפים האסטרטגיים המסורתיים של העיר (בנקאות, פיננסים, ביטוח וכד') 1.1.1.2 ביסוס ערוצי תקשורת ושיתופי-פעולה עם נציגי הענפים האסטרטגיים המסורתיים 1.1.1.3 קידום המענים לבעיות התחבורה של אזורי התעסוקה הרלוונטיים לענפים אלה, בדגש על המעיר המטרופוליני 1.1.1.4 פיתוח תשתית פיזית גמישה לצרכים המשתנים של הענפים האסטרטגיים המסורתיים 1.1.1.5 בחינת מדיניות הארנונה
	1.1.2 ביסוס העיר כמובילה בחדשנות ובהיי-טק מקומי וגלובלי	1.1.2.1 בניית תוכנית רב-שנתית מקיפה שתתמקד בביסוס ההובלה של תל-אביב-יפו בהיי-טק, תוך התייחסות לכלל שרשרת הערך המזינה תעשייה זו ואת החדשנות בעיר 1.1.2.2 גיבוש מדיניות מתכללת ומתואמת בין גופי העירייה העוסקים בתחום ההיי-טק 1.1.2.3 שיפור השירות (one stop shop) לחברות היי-טק, בדגש על שירות במגוון שפות ועל גמישות התואמת את הצרכים הדינמיים של הענף 1.1.2.4 פיתוח אקו-סיסטמה אטרקטיבית לאשכול ההיי-טק: הכשרת מועסקים (מערכת החינוך, אקדמיה, הסבת עובדים), מערכת עירונית תומכת, תשתיות תומכות, פתיחת הזדמנויות מול גורמים שונים 1.1.2.5 תמיכה בחברות הזנק ישראליות לאורך שלבי הפיתוח הטכנולוגי - שירות עירוני מותאם, הפחתת חסמים רגולטוריים ובירוקרטיים, עידוד חללי עבודה משותפים 1.1.2.6 שמירת חברות הצמיחה (חברות היי-טק ישראליות בוגרות) בעיר 1.1.2.7 סביבה תומכת לחברות היי-טק גלובליות 1.1.2.8 הידוק שיתופי-פעולה עם גורמים בזירה הציבורית והעסקית (משרד הכלכלה, הרשות להשקעות הון, פורום חברות הצמיחה, רשות החדשנות, startup nation central)
	1.1.3 הפיכת העיר לבית גידול ואתר התנסות לטכנולוגיות ולפיתוחים חדשניים, בדגש על תחומי קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה	1.1.3.1 ניהול הפעילות של "העיר כאתר התנסות" ("בטא-סייט") על ידי גורם עירוני מתכלל (קבלת פניות, אישור ניסוי "בטא-סייט" לפי קריטריונים, טיפול מתכלל בכל יוזמה המבקשת אתר התנסות) 1.1.3.2 הסדרת "מעבדות אורבניות" \ "בטא-סייטס" \ אזורים ייעודיים לחדשנות בעיר וניהולם על ידי הגורם העירוני המתכלל 1.1.3.3 מתן עדיפות לחברות וליזומות הפועלות בתחומי קיימות סביבתית, חברה וקהילה, איכות חיים ועיר חכמה בכל הקשור לשימוש באתרי ההתנסות ובמערך העירוני 1.1.3.4 ביסוס קשר ושיתופי-פעולה עם חברות הפועלות בתחומים המועדפים בארץ ובעולם

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	1.1.4 העירוניות הנדרשות להבטחת צמיחה ופריחה כלכלית	1.1.4.1 קביעת גורם עירוני המתכלל את נושא העסקים והפיתוח הכלכלי של העיר - גורם שיטפל, בין השאר, באספקת שירות יעיל לעסקים בעיר; זיהוי צרכים, חסמים והזדמנויות; גיבוש מדיניות פיתוח כלכלי 1.1.4.2 קידום מחקר והעשרת בסיס הידע והמידע הנדרשים לניטור, הערכה, תכנון ופיתוח הפעילות העסקית בעיר 1.1.4.3 יצירת אקו-סיסטם תומך לכל אחת מקבוצות ענפי התעסוקה המותאם לצרכיה, ובכלל זה חיזוק כוח המשיכה של העיר למועסקים בענפים השונים 1.1.4.4 הרחבה ושיפור שירותים עירוניים למועסקים בעיר (מעונות יום, שירותי פנאי ותרבות, מרחב ציבורי) 1.1.4.5 גיבוש מדיניות לכל אחד מאזורי התעסוקה בעיר, שתבסס התמחויות של כל איזור, שתבטיח את חיוניות האיזור כל שעות היממה ותיצור מיתוג 1.1.4.6 פיתוח אזורי תעסוקה חדשים בדרום העיר (איזור צומת חולון ולאורך דרך שלבים)
	1.1.5 פיתוח יכולת הסתגלות לתנאים משתנים בכלכלה ובתעסוקה, ובכלל זה פיתוח מומחיות וביסוס יתרון יחסי בתחומים חדשים וצומחים	1.1.5.1 הגורם העירוני המתכלל יעסוק במחקר כלכלי, בהשוואה בינלאומית, במעקב תדיר אחר מגמות כלכליות והשינויים בהן בעיר, וכן יעסוק בחיפוש מתמיד אחרי מקורות והזדמנויות בענפים צומחים 1.1.5.2 הגורם יהיה אחראי לקיום פורומים ושימוש בפלטפורמות ידע משותף שמטרתם זיהוי אתגרים, הזדמנויות וחסמים בתחומי הפיתוח הכלכלי והתעסוקה, העלאת הצעות להתמודדות וגיבוש משותף של פתרונות 1.1.5.3 בחינת החסמים הרגולטוריים העומדים בפני תחומי הצמיחה וענפי כלכלה חדשים וקיום צוותי חשיבה לפתרון החסמים
1.2 צמיחה כלכלית מכילה היוצרת תנאים לשגשוג ולרווחה לכל קבוצות האוכלוסייה	1.2.1 פיתוח אסטרטגיה עירונית, המתבססת על גישות של כלכלה משלימה (כלכלה מקומית מקיימת, כלכלה שיתופית וגישות נוספות המשיקות להן) כדי להתמודד עם אתגרים כלכליים, חברתיים וסביבתיים של העיר ועם תופעות חדשות בתחום כלכלת הרשת	1.2.1.1 גיבוש מדיניות כוללת לקידום הכלכלה המשלימה בעיר על מגוון סוגיה על בסיס לימוד מעמיק של הנושא 1.2.1.2 הכוונה ורגולציה שיאפשרו צמיחה בתחומי הכלכלה המשלימה (הסרת חסמים רגולטיביים, הידוק רגולציה למניעת השפעות שליליות, תמרוץ והגבלה, הסברה וחינוך) 1.2.1.3 יצירת שיתופי-פעולה עם ארגונים חברתיים ועסקים חברתיים לקידום כלכלה מכילה ומקיימת (כמ"מ) 1.2.1.4 תמיכה עירונית בפעילות כלכלה משלימה (הקמת אקסלרטורים, הפעלת תוכניות הכשרה, עידוד פלטפורמות שיתוף, מיתוג העיר כמרכז כלכלה משלימה, סיוע במימון ביניים לחברות המקדמות מטרות עירוניות בתחום החברה והסביבה) 1.2.1.5 ביסוס העירייה כגוף הפועל גם על פי עקרונות הכלכלה המשלימה (ניהול תקציב המתחשב בשיקולים מקיימים, שילוב שיקולים חברתיים במכרזים וברכש, שילוב שיקולים חברתיים וסביבתיים בפרויקטים עירוניים)

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	1.2.2 חיזוק המסחר ברחובות בדגש על עסקים מקומיים ועסקים השומרים על "רוח המקום"	1.2.2.1 קידום מדיניות לחיזוק מרחבי מסחר בעיר וקידום תוכניות פעולה ממוקדות, לפי הצורך (בנושאי תכנון ובנייה, רישוי עסקים, פיקוח ואכיפה, אירועים ויוזמות קהילתיות, ניהול משותף) 1.2.2.2 עידוד שיתופי-פעולה בין עסקי מסחר ייחודי ומתמחה בעיר, ושיתופי-פעולה של עסקים סמוכים באזורי מסחר מובחנים, ובכלל זה הרחבת פרויקט מעגל למרחבי מסחר נוספים בעיר 1.2.2.3 תכנון פיזי שיעודד אכלוס על ידי מסחר מקומי (גודל חלל קטן, תחזוקה לא יקרה)
	1.2.3 חיזוק והעצמה של עסקים קטנים ובינוניים בעיר	1.2.3.1 טיפול בקשיים אסטרטגיים של עסקים קטנים - הנגשת מידע, שירות one stop shop, חוזי שכירות, סיוע בגישה להון, יעוץ ופיתוח עסקי, מתן הכשרה 1.2.3.2 הרחבת התו הירוק - עידוד ויעוץ לעסקים להתנהל באופן מקיים 1.2.3.3 קידום פלטפורמות התארגנות ושיתופי-פעולה בין עסקים, על בסיס סקטורים של פעילות - תוכניות העשרה והכשרה, הטמעת טכנולוגיות חדשות, פעילות משותפת (למשל, מכירה משותפת), תשתית פיזית משותפת (למשל, מחסן או חדר ישיבות) 1.2.3.4 קידום פרקטיקה של כלכלה מעגלית וביסוס שיתוף-פעולה מובנה בתוך אשכולות תעשייה מקומיים 1.2.3.5 סיוע לעסקים קטנים, בעיקר בעת המעבר להתנהלות מקיימת
	1.2.4 עידוד ופיתוח תחומי תעסוקה שונים המתאימים למגוון קבוצות אוכלוסייה	1.2.4.1 גיבוש מדיניות לתמיכה במועסקים במשלחי-יד נחוצים שבהם רמת השכר נמוכה-דיוור בר-השגה, העדפה במעונות יום סמוכים למקום העבודה, פתרונות תחבורתיים 1.2.4.2 שילוב אוכלוסיות המאופיינות בשיעורי תעסוקה נמוכים בשוק העבודה - ניתוח חסמים, איתור יכולות לא-ממומשות, פיתוח תחומי פעילות מקומיים המתאימים לאוכלוסיות אלה, והכשרתן 1.2.4.3 פיתוח תוכניות הכשרה והסבה מקצועית למגוון אוכלוסיות כדי להגדיל השתלבותן בשוק העבודה ובפרט בענפים צומחים ומתגמלים יותר (היי-טק, קלינטק) 1.2.4.4 עידוד הקמת קואופרטיבים של עובדים שיספקו שירות למוסדות עוגן (מוסדות השכלה, בתי-חולים, מרכזים קהילתיים) בדגש על קבוצות עובדים חלשים
	1.2.5 הקלת יוקר המחיה ושיפור רווחתן ואיכות חייהן של כל קבוצות האוכלוסייה	1.2.5.1 הרחבת שירותים עירוניים ובחינה עיתית של תעריפיהם 1.2.5.2 עידוד פלטפורמות משתפות בקהילה (מסחר משותף, השאלת חפצים, בנק זמן, מכירת תוצרת ביתית) 1.2.5.3 עידוד הקמת קואופרטיבים לצריכה ולדיוור - סיוע ראשוני להקמת קואופרטיבים צרכניים, עזרה בהתארגנות, עזרה במימון ראשוני 1.2.5.4 עידוד מיזמי דיוור בשכירות המוכוונים לקבוצות אוכלוסייה שמעוניינים לשמר בעיר

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
1.3 יעד מוביל לתיירות אורבנית, מתחדשת ומתחשבת בתושבי העיר	1.3.1 קידום ומיצוב העיר כיעד אטרקטיבי לתיירות אורבנית, תיירות עסקית, תיירות תערוכות וכנסים, תיירות מורשת	1.3.1.1 הכנת "ספר מותג" לעיר תל-אביב-יפו, שימשמש תשתית לכל פעולות הפרסום והשיווק של העיר בתחומי התיירות ויכלול סט של עקרונות/ערכים המאפיינים את המותג "תל-אביב" 1.3.1.2 בנייה והתאמת ערוצי השיווק למגזרי התיירות המשמעותיים 1.3.1.3 שיווק העיר באמצעות שיתופי-פעולה וממשקים עם גורמים מקומיים ובינלאומיים
	1.3.2 קידום ומיצוב העיר כיעד City Break מועדף, break מועדף, לתיירות נכנסת ולתיירות פנים	1.3.2.1 מיתוג ומיצוב העיר כיעד City Break מועדף במסגרת ערוצי השיווק השונים 1.3.2.2 פיתוח והתאמת התשתיות למוצר City Break 1.3.2.3 הכרה בחשיבותה של תיירות פנים וקידומה
	1.3.3 הסדרה, פיתוח והקמה של מגוון שירותי אכסון ותשתיות תומכות	1.3.3.1 הגדלת מצאי חדרי בתי המלון בעיר תוך יצירת מגוון ותמהיל חדרים מאוזן (הקלת התהליך הרגולטורי, הסדרת Airbnb בהתאם למדיניות הממשלתית, עידוד שיתופי-פעולה בין יזמי נדל"ן ותיירות) 1.3.3.2 הקמת תשתיות מעטפת בתעשיית התיירות (מידע, מרכזי מבקרים, שילוט והכוונה ידידותיים, שימוש בטכנולוגיות, תשתית תחבורה)
	1.3.4 שיפור והעשרת החוויה התיירותית	1.3.4.1 העשרת החוויה התיירותית באמצעות פיתוח חוויות תיירותיות חדשות (מורשת, ילדים ומשפחות, אטרקציות גלוקליות, אינטראקציה עם המקומי, פעילות ספורט מקומית) 1.3.4.2 שיפור החוויה התיירותית באמצעות מיצוב, שיווק, הנגשה וניהול של האטרקציות הקיימות 1.3.4.3 שיפור והעשרת החוויה התיירותית ביפו (בהיבט התרבותי, ההיסטורי, הקיום המשותף, הקולינרי, השווקים) 1.3.4.4 יצירת שיתופי-פעולה מטרופוליניים
	1.3.5 ניהול אינטגרטיבי, מושכל ואחראי של תחום התיירות בעיר	1.3.5.1 ניהול התיירות בעיר באמצעות תיאום וסנכרון של הגורמים שלהם זיקה לתעשיית התיירות, בהובלת מינהלת עיר עולם ותיירות 1.3.5.2 ניהול התיירות בעיר באופן אחראי תוך התחשבות בתושבים ובסביבה 1.3.5.3 הכנת תוכנית-אב אופרטיבית למימוש מרכיבי חזון העיר בתחום התיירות

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
1.4 מרכז תרבות ויצירה ישראלי ובינלאומי	1.4.1 שמירה וקידום מעמדה של העיר כמרכז תרבות ישראלי ובינלאומי מוביל, פלורליסטי וחדשני	1.4.1.1 הכנת תוכנית-אב לתרבות, המבוססת על בחינת צרכי התרבות בעיר ועל החזון העירוני 1.4.1.2 הבטחת רמתם הגבוהה של מוסדות תרבות על ידי הקפדה על רמה גבוהה של ניהול אמנותי ואדמיניסטרטיבי 1.4.1.3 הבטחת גיוון חברתי של חברי הוועדות המקבלות החלטות תמיכה ביצירה תרבותית 1.4.1.4 פיתוח מנגנונים לאיתור מקורות כלכליים נוספים חוץ-עירוניים לפיתוח התרבות בעיר 1.4.1.5 מיצוב תל-אביב-יפו כמוקד מרכזי ברשתות-ערים ארציות וברשתות בינלאומיות 1.4.1.6 שילוב יוצרים ואמנים ביחידות העירוניות השונות ובפרויקטים עירוניים 1.4.1.7 חיזוק והעצמה של הזהות התרבותית הערבית בעיר
	1.4.2 חיזוק פעילות תרבותית מצוינת בקהילה, המחוללת קהילתיות וצמיחה חברתית	1.4.2.1 פיתוח פרויקטים בקרב הקהילות השונות כדי לחשוף ולקרב את הקהילה לאמנויות השונות 1.4.2.2 העצמת תחומי התרבות והאמנות במסגרות החינוכיות 1.4.2.3 פיתוח של תוכניות מובנות להנגשת היוצרים והיצירה ברחבי העיר לקהילות השונות
	1.4.3 טיפוח האמנים ואנשי הרוח של העיר כהון אנושי משמעותי התורם לצמיחה העירונית, תוך הבטחת עצמאותם הרוחנית והכלכלית	1.4.3.1 גיבוש מודלים חדשניים לתמיכה ביוצרים ואמנים עצמאיים - שילוב בעבודת העירייה, "תוכניות שהות" (residency) סיוע בדיוור, הרחבת צו הארנונה לאמנים
	1.4.4 שמירה ופיתוח של מרחבים וחללים מגוונים ליצירה תרבותית	1.4.4.1 פיתוח מדיניות עירונית לשמירת אזורים בעיר כמרחבי יצירה, אזורים שבהם מתקיימת פעילות יצירתית ענפה בשל מאפייניהם הייחודיים 1.4.4.2 תכנון והקצאת שטחים ומבני-ציבור ברחבי העיר לטובת פעילות יצירתית לסוגיה - חללי יצירה, חזרות, מופע, תצוגה 1.4.4.3 עידוד הקמת מרכזים חדשניים (HUB) שיאגדו בתוכם מגוון עסקים יצירתיים לצד אמנים, כדי לייצר הפריה הדדית, זליגות יצירתיות ופיתוחים חדשים
	1.4.5 העשרת הפעילות האמנותית והתרבותית במרחב הציבורי	1.4.5.1 עידוד פעילות אמנותית ארעית במרחב הציבורי, כגון נגני רחוב, ציירים והצגות רחוב 1.4.5.2 קידום פעולות המתייחסות למרחב הציבורי כמרחב אמנותי-תרבותי 1.4.5.3 טיפוח פיזי ותפקודי של מרחבים ציבוריים סביב מוסדות התרבות בעיר, כחללים עירוניים פעילים ומזמינים שבהם ממשיכה הפעילות התרבותית

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
1.5 מרכז חדשנות בתחום הסביבה והקיימות	1.5.1 עידוד המחקר בתחום הסביבה והקיימות	1.5.1.1 קידום שיתופי-פעולה למחקר ולפיתוח ידע בתחום הסביבה והקיימות (עם רשויות מקומיות בעולם, האקדמיה, המגזר השלישי, גופי סמך ורשויות ממשלתיות הפועלות בעיר) 1.5.1.2 הטמעת מחקר וידע סביבתי במערכות העירוניות
	1.5.2 קידום תעשיית הקלינטק בעיר	1.5.2.1 עידוד הקמת מרכזי מחקר וניסוי בתחום הקלינטק 1.5.2.2 קידום שיתופי-פעולה למחקר ופיתוח ידע (עם רשויות מקומיות בעולם, משרדי ממשלה, הרשות לחדשנות, תאגידים, חברות קלינטק, רשויות מקומיות)
1.6 HUB גלובלי תוסס לחדשנות, יצירתיות ומחקר פורץ דרך	1.6.1 קידום העיר כמרכז גלובלי מוביל לחדשנות טכנולוגית ואחרת, לחשיבה מקורית ויצירתיות רב-תחומיות, למחקר והשכלה גבוהה פורצי דרך	1.6.1.1 גיבוש תוכנית לקידום העיר כמרכז גלובלי לחדשנות, ליצירתיות ולמחקר פורץ-דרך 1.6.1.2 תל-אביב-יפו, כעיר מובילה בתחום החדשנות והמחקר, תוביל גם במחקר על מכלול ההשלכות (וההתמודדות איתן) שהחדשנות והטכנולוגיה מחוללות, בהיבטים חברתיים, פסיכולוגיים, אתיים ואחרים
	1.6.2 הפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה המתפתחים בעיר - ברחבי העיר, המטרופולין והמדינה ובעולם	1.6.2.1 גיבוש מדיניות וכלים להפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה במטרופולין ובמדינה, בין היתר במסגרת קידום הכנת מדיניות פיתוח למטרופולין תל-אביב (ראו, תמונת עתיד "עיר המבססת שיתופי-פעולה") 1.6.2.2 הגדרת גורם עירוני אחראי על נושא הפצת הידע, הניסיון, החדשנות והטכנולוגיה העירוניים וגיבוש דרכי פעולתו
	1.6.3 חיזוק העיר כמרכז בינלאומי של התרבות העברית	1.6.3.1 גיבוש תוכנית רב-תחומית להפיכת תל-אביב-יפו למרכז בינלאומי של התרבות העברית- יצירה, מחקר, פיתוח מוקדי תרבות עברית בעיר
1.7 מערכת תחבורה בת-קיימא, רב-אמצעית ואינטגרטיבית, תומכת בצמיחה עירונית	1.7.1 פיתוח, קידום וביסוס מערכת הסעת ההמונים כדי לתמוך ביעדי הצמיחה ובמטרות עירוניות	1.7.1.1 קידום פיתוח מערכות הסעת ההמונים אל העיר ובתוכה 1.7.1.2 שיפור והתאמת רמת השירות בממשק שבין מערכת התחבורה הציבורית הארצית למערכת התחבורה בעיר ומערכות הסעת המונים 1.7.1.3 התאמת המרחב הציבורי והפרטי באגני השירות של תחנות הסעת המונים (רכבת ישראל והרכבת הקלה) לשיפור הקישוריות בין מרכיבי המערכות ולשיפור השירות לנוסע

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	1.7.2 קידום התפיסה המטרופוליטית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופוליטית	1.7.2.1 המשך פעילות לקידום הקמת רשות תחבורה מטרופוליטית 1.7.2.2 המשך קידום ממשקי עבודה לשיתוף-פעולה עם גורמי משרד התחבורה 1.7.2.3 הבטחת רציפות של מערכת התחבורה בין ערים שכנות, תוך השלמה והרחבה של רשתות התחבורה המטרופוליטיות ובכלל זה רשת שבילי האופניים, צירי הליכה, השירות בתחבורה הציבורית והשירות בתחבורה חכמה ומשתפת 1.7.2.4 קידום מערכת בקרת התנועה המטרופוליטית לניהול אינטגרטיבי של מערכות הסעת המונים ותחבורה ציבורית במטרופולין
	1.7.3 הגדלת חלקם של אמצעי תחבורה מקיימים (אופניים, הליכה ברגל, תחבורה ציבורית, תחבורה שיתופית) כדי להפחית את השימוש ברכב פרטי	1.7.3.1 בניית תוכנית-אב לתחבורה בת-קיימא להכוונת הפעולות העירוניות ותיעדופן 1.7.3.2 קידום פעילות לשינוי תפיסות והרגלי התניידות בקרב התושבים והמבקרים 1.7.3.3 פיתוח וניהול מדיניות חניה ממוקדת בניהול הביקושים, לעידוד השימוש בתחבורה ציבורית ובמערכת הסעת המונים וצמצום השימוש ברכב הפרטי 1.7.3.4 בחינת אמצעים להפנמת עלויות הנסיעה המלאות ברכב פרטי לבעליו 1.7.3.5 גיבוש תוכנית פעולה להתאמת חתכי הרחוב לתמיכה במרכיבי תחבורה בת-קיימא, כולל בחינת הגדרת אזורים/רחובות המועדפים להליכה ברגל
	1.7.4 שיפור והתאמת השירות בתחבורה הציבורית אל ובתוך העיר	1.7.4.1 הבטחת רמת שירות גבוהה בתחבורה הציבורית 1.7.4.2 קידום ופיתוח מערך העדפה לתחבורה ציבורית בעיר, במטרופולין ובנתיבים הבינעירוניים, תוך הלימה עם הסביבה העירונית 1.7.4.3 קידום תכנון וביצוע מסופי תחבורה ציבורית באופן שיתמוך בתפעול מיטבי של שירות זה, במרחב המטרופוליני ובעיר
	1.7.5 שיפור הנגישות אל ובתוך אזורי התעסוקה באמצעי תחבורה מקיימים, ובכלל זה בהליכה ברגל	1.7.5.1 גיבוש תוכניות לשיפור השירות בהגעה לאזורי התעסוקה תוך הקטנת השימוש ברכב פרטי 1.7.5.2 בניית תוכנית לאזורי העדפה להולכי רגל ולרוכבי אופניים באזורי תעסוקה ובסביבת מוקדי פעילות ותרבות עירוניים 1.7.5.3 ייזום פעולות משותפות לעירייה ולמעסיקים, תוך רתימה של גורמי ממשלה רלוונטיים

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	1.7.6 העיר כמובילה ומיישמת פתרונות של תחבורה חכמה ותחבורה משתפת, ובכלל זה קידום היערכות עירונית לרכב האוטונומי	1.7.6.1 בניית תוכניות עירוניות התומכות בתחבורה בת-קיימא (קידום תחבורה משתפת, יצירת מוכנות לרכב אוטונומי, תמיכה בתחבורה חשמלית) כולל קביעת סדרי עדיפויות לקידום פעולות בתחום 1.7.6.2 קידום רשת קשרים אסטרטגיים, כולל שותפויות ברמה המקומית והבינלאומית 1.7.6.3 משיכת גורמים היוזמים ועוסקים בפתרונות טכנולוגיים בתחום התחבורה, כולל ביצוע ניסויים, בדגש על פתרונות לטובת תושבי העיר והבאים בשעריה 1.7.6.4 המשך שיפור יכולות הניטור, המדידה ובקרת התנועה בעיר ובמטרופולין, ובכלל זה מוניטור תחבורתי 1.7.6.5 פיתוח כלים ותהליכים לשיפור יכולות התכנון, ניהול והתנהלות עירונית מבוססי נתונים בתחום התחבורה 1.7.6.6 קידום ויישום תפיסת הניידות כשירות (Mobility As A Service) 1.7.6.7 קידום ממדי תחבורה שיתופית בעיר ובמטרופולין, כולל שיתוף נסיעות
	1.7.7 ניהול תנועת סחורות יעילה, מקיימת ואמינה בעיר	1.7.7.1 שיפור מערך הלוגיסטיקה בעיר, תוך צימצום מטרדים סביבתיים ותחבורתיים שמקורם בהובלת סחורות, ושיפור רמת השירות לעסקים 1.7.7.2 יצירת תכניות להסדרת הלוגיסטיקה באזורי תעסוקה ומסחר בעיר

קו אסטרטגי 2: עיר לכל תושביה

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
2.1 עיר אטרקטיבית למגורים למגוון אוכלוסיות	2.1.1 קידום תכנון ומימוש פתרונות מגורים למגוון אוכלוסיות	2.1.1.1 גיבוש מדיניות דיור כוללת לעיר, המבוססת על מיפוי צרכי הדיור של מגוון אוכלוסיות 2.1.1.2 המשך פיתוח מאגר משמעותי של דירות להשכרה ארוכת טווח ובהישג-יד בניהול עירוני, והמשך פיתוח כלים (מימוניים, ארגוניים, משפטיים) ליצירת המאגר, תוך שיתוף-פעולה רב-מגזרי 2.1.1.3 הגברת המאמץ מול המדינה לקידום פתרונות לדיור ציבורי 2.1.1.4 פיתוח דגמי מגורים חדשים (כדוגמת דיור שיתופי) 2.1.1.5 הרחבת הפעילות העירונית הקשורה בשכירות הוגנת
	2.1.2 קידום התחדשות עירונית חברתית ומכילה	2.1.2.1 בחינה חברתית של תוכניות התחדשות המתייחסות לצרכים ולדרישות האוכלוסייה הקיימת 2.1.2.2 פיתוח תוכניות להתארגנות תושבים והעצמתם במסגרת קידום תוכניות להתחדשות עירונית
2.2 עיר לכל החיים	2.2.1 קידום הזמינות והנגישות של שירותי ציבור באיכות גבוהה המותאמים לדרישות ולצרכי כלל תושבי העיר, בדגש על הגיל הרך, על אזרחים ותיקים, על צעירים ועל אוכלוסיות ייחודיות	2.2.1.1 מיפוי צרכי התושבים ביחס לשירותי הציבור הנדרשים, תוך שיתוף בעלי עניין נוספים (כגון נציגי המגזר השלישי) והתייחסות אליהם במסגרת תהליכי קבלת החלטות 2.2.1.2 קידום תוכניות ייעודיות לקבוצות האוכלוסייה שבמיקוד המתמודדות עם האתגרים הייחודיים לכל קבוצה 2.2.1.3 פיתוח השירותים תוך שיתוף-פעולה עם המגזר הציבורי, הפרטי והשלישי 2.2.1.4 ייעול הניצול הרב-תכליתי במכלול המבנים העירוניים לטובת כלל הציבור 2.2.1.5 הגדלת היקף מעונות היום בעיר באמצעות ייזום ההקמה ובדיקת האפשרות להפעיל חלק מהם על ידי העירייה כדי לקדם משרות עירוניות 2.2.1.6 הנגשת המידע העירוני לקבוצות אוכלוסייה הדוברות שפות שונות (עברית, ערבית, רוסית, אמהרית)
	2.2.2 מתן מענה לרגעי אמת בחיי התושב	2.2.2.1 שיתוף-פעולה בין גורמי העירייה הרלוונטיים לאיתור "רגעי אמת" בחיי התושב, בניית מערך מענים מתאים וגיבוש מערך הכשרה והדרכה לעובדי העירייה הרלוונטיים 2.2.2.2 עבודה עם גופים אחרים הפועלים מול תושבי העיר (משטרה, קופות חולים)
	2.2.3 הפחתת בדידות ובידוד חברתי	2.2.3.1 לימוד תופעות הבדידות ובידוד חברתי וגיבוש מענים הולמים

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	2.2.4 עידוד הלמידה, ההכשרה וההעשרה לאורך כל החיים (lifelong learning)	2.2.4.1 פיתוח תוכניות לימודים והכשרה לתושבים, בשיתוף עם מוסדות להשכלה גבוהה, המגזר העסקי והעירייה למטרות העשרה, התמודדות עם שינויים וחדשנות בתחום עיסוקו של התושב 2.2.4.2 פעולה יזומה ליישום התוכניות בקרב מגוון אוכלוסיות
	2.2.5 ניהול עיר בריאה לתושביה	2.2.5.1 קידום תוכנית רב-תחומית לקידום אורח חיים בריא ושירותים עירוניים העוסקים ברפואה מונעת רב-גילאית
	2.2.6 קידום הביטחון בכל אזורי העיר וחיזוק תחושת הביטחון בקרב כל תושבי העיר ומבקריה	2.2.6.1 מיפוי אזורים בעיר שבהם תחושת הביטחון נמוכה ומתן פתרונות פיזיים וחברתיים מותאמים 2.2.6.2 הגדלת נוכחות עירונית וקהילתית רגלית במרחב הציבורי, לפי הצורך (באמצעות יחידת סל"ע, במסגרת הגדרה חדשה לתפקיד הפקח העירוני והקמת שיטור קהילתי) 2.2.6.3 פיתוח מערך הדרכה ליצירת מודעות והתמודדות עם סוגיות ביטחון לקבוצות גיל ואוכלוסייה שונות
2.3 שוויון הזדמנויות, צמצום פערים ומימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות	2.3.1 פריסת הידע, החדשנות, הניסיון, הטכנולוגיה והצמיחה לעבר עובדים, קהילות וקבוצות בעיר שלא נהנו עד כה מפירות הצמיחה הכלכלית	2.3.1.1 פיתוח תוכניות הכשרה והסבה מקצועית למגוון אוכלוסיות, בשיתוף רב-מגזרי 2.3.1.2 טיפוח מרכזי חדשנות קיימים והקמת חדשים ברחבי העיר, הנותנים מענה לעסקים קטנים ובינוניים ולתחומי עיסוק מסורתיים
	2.3.2 הפחתת מצוקות של אנשים החיים בעוני ובהדרה	2.3.2.1 פיתוח גישה חדשנית ורב-מערכתית להתמודדות עם מגוון המצוקות הנובעות מעוני ומהדרה - בהיבטים משפחתיים והתנהגותיים, כלכליים ותעסוקתיים 2.3.2.2 פיתוח כלים ותוכניות ליישום הגישה הרב-מערכתית
	2.3.3 קידום מפגש בין קבוצות אוכלוסייה מגוונות כדי לקדם מוביליות חברתית-כלכלית	2.3.3.1 ניצול מנופים חברתיים לקידום מוביליות חברתית-כלכלית (חיזוק ההתנדבות והפעלת מוסדות קהילתיים המקיימים פעילויות משותפות לקהילות שונות)

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	2.3.4 חלוקת משאבים המושתתת על ערכי צדק חברתי	2.3.4.1 המשך השקעת המשאבים העירוניים בהתאם לצרכים הדיפרנציאליים של פרטים, קבוצות וקהילות, בדגש על דרום העיר ומזרחה 2.3.4.2 תכנון ויישום "פרויקט מנוף" רב-תחומיים באזורי עדיפות, בעיקר בדרום העיר ובמזרחה 2.3.4.3 הפניית תאגידים מקומיים ורב-לאומיים לעבודה עם קבוצות מוחלשות
	2.3.5 קידום פעולות לשילוב חברתי, תרבותי ותעסוקתי של אוכלוסיות ייחודיות, ובכלל זה אנשים עם מוגבלות, במרקם החיים בעיר	2.3.5.1 בדיקת צרכים וחסמים בנושא שילוב אוכלוסיות ייחודיות 2.3.5.2 קיום פורומים עם נציגי האוכלוסיות ועם ארגונים העובדים איתם, לחשיבה משותפת לזיהוי מחוללי השינוי האפשריים ולקידום פעולות לשילוב האוכלוסיות הייחודיות 2.3.5.3 קידום פעולות למימוש הפוטנציאל של האוכלוסייה הזרה לתרום חברתית, כלכלית ותרבותית לעיר
	2.3.6 סיוע במימוש הפוטנציאל של פרטים, קבוצות וקהילות	2.3.6.1 פיתוח כלים להנגשת מידע ומיצוי זכויות, לרבות תוכניות לאוריינות דיגיטלית המתייחסות לצרכי קהילות וקבוצות גיל מגוונות 2.3.6.2 זיהוי קבוצות באוכלוסייה שמימוש הפוטנציאל הטמון בהן ישיא תרומה מירבית, הן לעיר בכללותה והן להם כפרטים, כגון קשישים בעלי כישורים מקצועיים שיכולים לתרום לאחרים
2.4 חינוך מבוסס שוויון, מקדם ערכים ופורץ דרך	2.4.1 הרחבת האוטונומיה של מינהל החינוך בעירייה אל מול משרד החינוך	2.4.1.1 עבודה בשיתוף-פעולה עם משרד החינוך, להרחבת הסמכויות של עיריית תל-אביב-יפו ולהקלת הבירוקרטיה בעבודה מול מטה המשרד. 2.4.1.2 הגדרת שלושה תחומים שבהם מינהל החינוך יהיה אוטונומי: פדגוגיה, למידת הצוותים החינוכיים, מדידה והערכה 2.4.1.3 העמקת העצמאות של בתי הספר בהיבטים פדגוגיים וארגוניים: אוטונומיה תקציבית, ניהול שעות, סלי התערבות לכל בית-ספר, קבלת החלטות בנוגע לתשתיות, ארגון למידה דינמי

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	2.4.2 התאמת הגנים ובתי הספר לכל תלמיד ותלמידה במערכת החינוך העירונית	2.4.2.1 מתן מענה לצרכים החינוכיים של כל תלמידי העיר - בכל שכבות הגיל, בכל האזורים, בכל המגזרים ובכל סוגי החינוך (רגיל ומיוחד) 2.4.2.2 הפעלת תוכניות לימודים לטיפוח מצוינות בכל שכבות הגיל 2.4.2.3 הקמת מרכזי למידה חוץ בית-ספריים (כדוגמת המרכז לחינוך מדעי, חמד"ע) שיקלטו תלמידים מצטיינים מכל העיר 2.4.2.4 העמקת העבודה במרחבים חינוכיים: גני-ילדים-חינוך יסודי, חינוך יסודי-על-יסודי 2.4.2.5 שיפור מגמת ההתמדה בבתי-ספר שש-שנתיים, באמצעות הקצאת שעות לבתי הספר ופיתוח מקצועי של המורים 2.4.2.6 השקעה מתמדת בבתי-ספר שלוש-ארבע שנתיים והפיכתם לבתי-חינוך מותאמים ללומדים בהם 2.4.2.7 שילוב מיטבי של ילדי החינוך המיוחד: הקמת גני-ילדים ובתי-ספר מכילים ושילוב מקצועי יותר של תלמידי הכיתות הקטנות
	2.4.3 מצב חברתי-כלכלי לא יהווה חסם להתקדמות לימודית ולהשכלה גבוהה	2.4.3.1 הפיכת הפירמידה - השקעה בגילאי לידה עד שש, השקעה דיפרנציאלית על פי מדד סוציו-אקונומי 2.4.3.2 התוויית עבודת עומק ארוכת טווח עם הורים במערכת החינוך, לשילוב ידיים מיטבי לטובת קידום הילדים להשכלה גבוהה 2.4.3.3 יצירת מסלולים מותאמים לתלמידים ליצירת תמונת עתיד אקדמית כבר מחטיבות הביניים: מסלול מצוינות, מסלול פסיכומטרי, מסלול הנדסי 2.4.3.4 יצירת רצפים מותאמים ומקדמים בכל מעברי הגיל, לקליטה מיטבית של הילדים בגן הילדים, בבית הספר היסודי, בחטיבת הביניים ובתיכון
	2.4.4 חינוך לדמוקרטיה ולחיים משותפים כערך מוביל בגני הילדים ובבתי הספר	2.4.4.1 פיתוח תוכניות לימודים ותוכניות התערבות המקדמות ערכים של דמוקרטיה 2.4.4.2 ערכים ותכנים המעמיקים את החיים המשותפים ישולבו בתוכנית הלימודים מגיל שלוש עד 18 2.4.4.3 הקמת מרכז עירוני לחינוך לדמוקרטיה ולאקטיביזם חברתי 2.4.4.4 הובלת שיח ופעולות בין רשויות מקומיות בדבר חשיבות החינוך לדמוקרטיה

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	2.4.5 הובלת ייחודיות פדגוגית פורצת דרך בכל גני הילדים ובתי הספר בעיר	2.4.5.1 הובלת יוזמות פורצות דרך בתחום החינוך, כדי ליצור סביבת למידה שתאפשר את פיתוח הפרט ואת השתלבותו המיטבית בחברה 2.4.5.2 התאמת סביבות הלמידה בבתי הספר לכאלה המאפשרות למידה אותנטית, רב-גילאית, ומותאמת לכל תלמיד ותלמידה 2.4.5.3 הובלת צוותי ניהול והוראה בפיתוח מקצועי פורץ דרך בתכני הוראה ולמידה מגוונים ומותאמים 2.4.5.4 שינוי מהותי של אופני המדידה והערכה של תלמידים, מורים ומנהלים. מעבר משיפוט מספרי ותחרותי להערכה מצמיחה ומשתפת בין מורים, תלמידים, הורים ומנהלים 2.4.5.5 העמקת שותפות ומעורבות מקדמת של ההורים במערכת החינוך העירונית, הן בבתי הספר והן במינהל החינוך העירוני 2.4.5.6 הרחבת העצמאות של המנהלים בהיבטים פדגוגיים, כמו תכנון הלימודים, בניית מערכת השעות, בחירת התכנים, מדידה והערכה 2.4.5.7 הרחבת האוטונומיה של מנהלי בתי הספר בהיבטים ארגוניים: העסקת מורים, ניהול כוח אדם וניהול משאבים
	2.4.6 תכנון פיזי-מרחבי של מוסדות החינוך בעיר, התואם את מדיניות מינהל החינוך ותורם ליישומה, ותואם את התפיסה העירונית של ניצול הקרקע הציבורית באופן יעיל	2.4.6.1 ניצול מיטבי של מגרשי מוסדות החינוך הקיימים והמתוכננים 2.4.6.2 בינוי מוסדות חינוך חדשניים המותאמים לתפיסות פדגוגיות של מינהל החינוך 2.4.6.3 תכנון פיזי כולל המעודד קהילה, פנאי וחיבור לעיר של מוסדות החינוך 2.4.6.4 הרחבת שיתוף הורים וצוותי חינוך בתכנון, בינוי ושיפוץ של מוסדות חינוך 2.4.6.5 יצירת מרחבי למידה וסביבות מעודדות הוראה המקדמים את מיומנויות המאה ה-21
2.5 חיזוק הקהילתיות	2.5.1 עידוד הקמתן של קהילות חדשות, טיפוחן של קהילות קיימות וחיזוק אורח החיים הקהילתי	2.5.1.1 אפיון קהילות באמצעות מדדים קהילתיים כדי להעריך את שלב ההתפתחות הקהילתית ותפיסת הקהילתיות, לאבחן צרכים ולאתר מנהיגות מקומית 2.5.1.2 חיזוק הלכידות הקהילתית ועידוד החיים הקהילתיים באמצעות כלים ותוכניות שיותאמו למאפייני כל קהילה ולמוסדות הקהילתיים הפועלים בה, ובאמצעות עידוד יוזמות המגיעות מחברי הקהילה עצמם 2.5.1.3 רתימת יוזמות של כלכלה שיתופית לחיזוק הקהילתיות 2.5.1.4 מתן שירותים קהילתיים בהישג יד כלכלי 2.5.1.5 העצמת תחום ההתנדבות בראייה כלל-מערכתית ושיתוף רב-מגזרי

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	2.5.2 חיזוק המוסדות הקהילתיים הקיימים ויצירת דגמים חדשים של מוסדות	2.5.2.1 חיזוק המוסדות הקהילתיים כמחוללי קהילה בשכונה 2.5.2.2 רתימת מוסדות שכונתיים נוספים, כגון מרכזי תרבות, ספורט, ספריות, תנועות נוער כעוגנים פעילים המחוללים סביבם קהילה 2.5.2.3 הפעלת המוסדות העירוניים כרשת, תוך שיתוף ידע, ניסיון ומשאבים 2.5.2.4 פיתוח מודלים חדשים להפעלת מוסדות קהילה, תוך שיתוף הציבור 2.5.2.5 מיפוי שירותי הקהילה הניתנים בשכונות השונות והתאמת השירותים לצרכים המקומיים, תוך שיתוף התושבים 2.5.2.6 הוספת מוסדות קהילתיים במקומות נדרשים בהתאם למדיניות עירונית בנושא
	2.5.3 קידום תכנון סביבות עירוניות מקיימות המעודדות חיי קהילה	ראו, תמונת עתיד "מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים" (4.4)
	2.5.4 היערכות קהילתית למצבי משבר	ראו, תמונת עתיד "עיר חסינה בפני מצבי משבר" (3.6)
	2.6.1 טיפוח קהילות מקיימות	2.6.1.1 פיתוח תשתיות שמאפשרות ומנגישות אורח חיים מקיים לתושבים 2.6.1.2 חינוך והסברה לקיימות בעיר 2.6.1.3 קידום וטיפוח שיתופי-פעולה עם הקהילה לקידום קיימות בעיר
2.6 אורח חיים מקיים	2.6.2 עידוד כלכלה מקומית מקיימת	2.6.2.1 גיבוש תוכנית פעולה לקידום הכלכלה המקומית כמקיימת 2.6.2.2 פיתוח וטיפוח כלכלה משתפת כמנוף לקיימות 2.6.2.3 פיתוח העיר כמרכז הדגמה וידע חדשני לכלכלה מקומית מקיימת ומשתפת
	2.6.3 קידום אורח חיים בריא	2.6.3.1 גיבוש תוכנית פעולה לקידום אורח חיים פעיל ובריא בתל-אביב-יפו 2.6.3.2 טיפוח והרחבה של תוכנית המזון העירונית 2.6.3.3 היערכות עירונית להשלכות הבריאותיות של שינויי האקלים

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
2.7 עיר דמוקרטית	2.7.1 חיזוק וטיפול חברה עירונית פלורליסטית המאופיינת בסובלנות ובסולידריות	2.7.1.1 ייזום פורומים של תושבים מאזורים ומקבוצות אוכלוסייה שונות בעיר סביב נושאים משותפים - עירוניים ואחרים - כדי להכיר, לפעול יחד, לגשר על השונה, לפתח סולידריות 2.7.1.2 קידום ערכים של דמוקרטיה וחיים משותפים במערכת החינוך העירונית, בשיתוף ההורים (ראו, קו מדיניות 2.4.4)
	2.7.2 קידום חיים דמוקרטיים פעילים, מעורבות אזרחית ואקטיביזם חברתי	2.7.2.1 הטמעה בשיח העירוני של "אזרחות פעילה" כערך מוביל 2.7.2.2 סיוע ותמיכה בפעילים, בקבוצות תושבים המתארגנות סביב נושא, ובארגוני חברה אזרחית באמצעות ידע מקצועי ומשאבים ופיתוח פלטפורמות לחיבור ביניהם
	2.7.3 חיזוק תחושת האמון בעירייה וביכולתם של התושבים להשפיע על פעולותיה	2.7.3.1 פיתוח תפיסה עירונית של "התושב כשותף"/"אחריות משותפת" בתהליכי קבלת ההחלטות והטמעתה ביחידות העירייה 2.7.3.2 הרחבת תהליכי שיתוף הציבור באמצעות פיתוח מתודולוגיות וכלי שיתוף חדשים, לרבות הרחבת מספר התושבים הלוקחים חלק בתהליכים אלה 2.7.3.3 יצירת פלטפורמות לדיאלוג שוטף בין גורמי עירייה ומספר נרחב של תושבים 2.7.3.4 פיתוח המנגנונים הקיימים למעורבות התושבים בקביעת תקציב השתתפותי 2.7.3.5 פיתוח מתווה לקידומו של תכנון עירוני משתף
2.8 יפו כמרחב של קיום משותף ומכבד המשולב בעיר	2.8.1 קידום פעילות עירונית מתכללת לטיפול החיים המשותפים של יהודים וערבים	2.8.1.1 גיבוש תוכנית פעולה רב-תחומית (בנושאים כגון חינוך וקהילה, תרבות, ספורט, תיירות) המשתפת ערבים ויהודים מן העיר כולה, כדי לחזק פעילות קיימת ולפעול לפיתוח אפיקי פעולה חדשים למימוש מטרה זו

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
2.9 מערכת תחבורה מכילה ומגוונת	2.8.2 קידום תכנון ופיתוח המשמרים את מאפייניו הייחודיים של המרקם החברתי והפיזי הקיים ביפו	2.8.2.1 קידום תהליכי חשיבה משותפת עם תושבי יפו וארגוני חברה אזרחית הפועלים בה, ביחס לצרכים, לדרישות ולמאויים שלהם, ופיתוח תוכניות פעולה רב-תחומיות שיגובשו על בסיס הממצאים שיעלו מתהליכי החשיבה 2.8.2.2 חיזוק והעצמה של הזהות התרבותית של הקהילות השונות ביפו, כמו הקהילה הערבית או האתיופית 2.8.2.3 קידום פתרונות מגורים ייעודיים על פי צרכי התושבים, תוך התייחסות ייחודית לאוכלוסייה הערבית ולמרקם הפיזי המיוחד של יפו 2.8.2.4 קידום פתרונות תעסוקה ביפו הנותנים מענה לצרכים המיוחדים של אוכלוסייתה, ופיתוח מסלולי הכשרה מקצועית שיאפשרו לה להשתלב במגוון תעסוקות רחב 2.8.2.5 חיזוק מערכת החינוך ביפו בחתירה לצמצום פערים והגעה לשוויון הזדמנויות של תלמידה 2.8.2.6 שמירה על הערכים המובילים של יפו - אותנטיות, היסטוריה והעיר העתיקה, והמשך פיתוחה כמוקד תיירות שבו לוקחת חלק האוכלוסייה המקומית
	2.9.1 הבטחת רמת שירות טובה לתחבורה ציבורית לכלל אוכלוסיית העיר	2.9.1.1 הבטחת זמינות טובה לתחבורה ציבורית בשכונות 2.9.1.2 שיפור הנגישות לתחבורה ציבורית לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים
	2.9.2 הבטחת רמת שירות טובה בתחבורה הציבורית לכלל האוכלוסייה	2.9.2.1 שיפור הנגישות לשירותים ציבוריים חיוניים, כגון שירותי בריאות, חינוך וקהילה
	2.9.3 שיפור הבטיחות בדרכים	2.9.3.1 הכנת תוכנית-אב לבטיחות, תוך התמקדות בשיפור הבטיחות של אוכלוסיות פגיעות (כגון ילדים וקשישים) המבוססת על עקרונות vision zero 2.9.3.2 הרחבת סמכויות העירייה בפיקוח ובאכיפה, והידוק האכיפה
	2.9.4 חיזוק הקשר עם התושבים ובעלי העניין בתחום התחבורה	2.9.4.1 מיסוד ערוצי מידע הדדיים ודו-כיווניים בין העירייה לבעלי העניין השונים (תושבים, מועסקים, חברות תחבורה) 2.9.4.2 המשך וחיזוק שיתוף בעלי עניין בתכנון שבילי אופניים, שיפורים בטיחותיים, ושיפור שירותי התחבורה הציבורית

קו אסטרטגי 3: ממשל עירוני מחדש, משתף ועצמאי

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
3.1 עירייה ממוקדת לקוח	3.1.1 רמת שירות עירונית איכותית המבוססת על הכרת צורכי הלקוח והמאופיינת בקלות, בשקיפות וברגישות (קש"ר)	3.1.1.1 יישום והטמעת מדיניות השירות העירונית (שירות בקש"ר), תוך תרגום מעשי לרמת כל יחידה
		3.1.1.2 הלקוח של כולנו - יחידות העירייה יפעלו במשותף למתן מענה איכותי ומקצועי ללקוח
		3.1.1.3 הלקוח כשותף - פיתוח השיח עם התושב: הקשבה ושיח יזום עם הלקוחות ליצירת תהליכי שירות מותאמים העונים על צרכיהם
		3.1.1.4 שירות עד הבית ומן הבית - קידום קבלת שירותי העירייה במגוון ערוצים מקוונים, תוך הקפדה על קלות ועל שקיפות מרבית
		3.1.1.5 שירות יזום - יחידות העירייה השונות יפעלו לקידום שירותים יזומים אל מול הלקוחות
		3.1.1.6 שירות פורץ דרך - יינקטו יוזמה וחדשנות בפיתוח השירותים העירוניים, תוך הקפדה על גמישות בשירות
	3.1.2 אחריות עירונית כוללת על השירות לאזרח, המבוססת על שבירת מחיצות ארגוניות	3.1.1.7 הוגנות ושקיפות במתן השירותים. זאת, ככלי ליצירת אמון וכבוד הדדי בין הלקוח לבין עובדי העירייה
		3.1.2.1 חלוקת העיר לאזורים באופן אחיד בכל יחידות העירייה
3.2 הון אנושי ערכי ואיכותי המקדם את העיר והעירייה	3.2.1 ניהול ההון האנושי מתוך תפיסה אסטרטגית	3.1.2.2 פיתוח ראייה ומענה כוללניים לצורכי התושבים
		3.2.1.1 הקמת צוות עבודה מתכלל שיפתח מדיניות עירונית כוללת ודרכי פעולה בתחום ההון האנושי
		3.2.1.2 גיבוש ויישום תוכנית לפיתוח ההון האנושי לאורך מחזור חיי העובד, על ידי חטיבת משאבי אנוש ובשיתוף המנהלים
	3.2.2 הבטחת ההתאמה בין ההון האנושי בעירייה למגמות בעיר ובעולם התעסוקה	3.2.1.3 שדרוג מערכות הנתונים לניהול מתקדם של ההון האנושי בעירייה
		3.2.2.1 בחינת התמורות בעולם התעסוקה והערכת השפעותיהן על המשרות בעירייה
		3.2.2.2 גיבוש מתודולוגיה לניהול משרות מתפנות, כך שיהיו הזדמנות ארגונית לריענון ולהתעדכנות לאור הצרכים המשתנים
		3.2.2.3 ביסוס מערך פעולות לניוד רוחבי והסבה מקצועית
		3.2.2.4 גיבוש ויישום תפיסת גיוס עובדים למקצועות תחרותיים בשוק ועובדים צעירים (דור ה-Y)

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	3.2.3 פיתוח תרבות ארגונית ערכית ומקצועית	3.2.3.1 פיתוח תפיסת המשאב האנושי שבמרכזה הבטחת יחסי אנוש טובים, טיפוח מידות טובות, יוזמה ומעורבות 3.2.3.2 הרחבת התפיסה המקצועית המנחה את עבודת מחלקת ההדרכה (התאמת תכני ההדרכה לצורכי היחידות השונות וגיוון דרכי ההדרכה) 3.2.3.3 הגברת מעורבות ואחריות המנהל בבחינת הרלוונטיות של תהליכי ההכשרה של העובדים לעיסוקם השוטף 3.2.3.4 פיתוח מתודה שיטתית של משוב בין המנהל לעובד 3.2.3.5 פיתוח מנגנון של שימור והעברה של הידע הקיים בקרב העובדים 3.2.3.6 פיתוח מערכת קידום מקצועי
	3.2.4 פיתוח מנהיגות ניהולית יוזמת ומאתגרת	3.2.4.1 חיזוק והעצמה של יכולות המנהיגות וההשפעה בקרב המנהלים, בדגש על מנהלי הביניים 3.2.4.2 חיזוק תרבות ארגונית המקדמת ומגבה הצבה של אתגרים שאפתניים ולקיחת סיכונים מחושבים 3.2.4.3 עידוד מעבר רוחבי של מנהלים בכירים בעלי ותק כדי לעודד ריענון והתחדשות שלהם ושל היחידות 3.2.4.4 קידום תקשורת רוחבית פנים-ארגונית בין מנהלים ואנשי מקצוע מתחומים שונים
	3.2.5 הגדלת הגיוון האנושי בקרב העובדים והמנהלים בעירייה	3.2.5.1 הגדרת ממונה עירוני על העסקת עובדים מקרב מגוון אוכלוסיות 3.2.5.2 הרחבת מקורות הגיוס של עובדים מקרב אוכלוסיות מגוונות 3.2.5.3 התאמה תרבותית של הליכי המיון והגיוס 3.2.5.4 פיתוח היכולת הארגונית להכיל את הגיוון וליהנות מפירותיו
	3.2.6 מערכת ארגונית המיטיבה עם עובדיה	3.2.6.1 שימור הדיאלוג ושיתוף הפעולה עם ארגון העובדים 3.2.6.2 עידוד מעורבות והשפעה של העובדים 3.2.6.3 פיתוח מנגנונים שיאפשרו להראות לעובדים את השינויים שמתחוללים בזכות פעולותיהם 3.2.6.4 ביצוע התערבות מקיפה ביחידות שבהן ישנה אינדיקציה לקושי של העובדים 3.2.6.5 גיבוש מדיניות בתחום של פיתוח קריירה שנייה לעובד
	3.3.1 הרחבה והעמקה של תהליכי שיתוף והשתתפות תושבים ובעלי עניין אחרים	3.3.1.1 אימוץ ופיתוח כלים נוספים לשיתוף והשתתפות תושבים ברמת הקהילה, ברמת המרחב הקהילתי וברמת העיר כולה 3.3.1.2 פעילות עירונית סדורה ומתמשכת להגדלת מספר התושבים הלוקח חלק בתהליכי שיתוף והשתתפות
	3.3 עיר דמוקרטית	

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	3.3.2 בדיקת האפשרות לביזור התפקידים והסמכויות של עירייה למרחבים הקהילתיים ודרכם אל התושבים	3.3.2.1 לימוד דגמים שונים של ביזור סמכויות בערים בעולם והערכת התאמתם להקשר הישראלי והתלאביבי 3.3.2.2 פיתוח מנגנון סדור לביזור סמכויות של העירייה אל התושבים (על בסיס הלימוד מערים בעולם) כולל הקצאת תקציבים שיעמדו לרשות קבוצות וקהילות שיוכלו לקבוע סדרי עדיפות למימושם
3.4 עיר עצמאית	3.4.1 ניהול עצמאי של מערכות הכספים והנכסים העירוניים	3.4.1.1 שמירת מעמדה האיתן של העירייה והרחבת סמכויותיה במסגרת חוק עיריות איתנות 3.4.1.2 קביעת תעריפי שיעורי הארנונה וסיווגם 3.4.1.3 קידום שיתופי-פעולה בין רשויות לצורך יעילות כלכלית 3.4.1.4 קידום חקיקה לשמירה על החוסן של הרשויות המקומיות - מניעת הצעות חוק המעמיסות על תקציב הרשות המקומית ללא העמדת תקציב ממשלתי ראוי ו/או מתן פתרון פיננסי אחר
	3.4.2 פיתוח כלים להגדלת מקורות ההכנסה של העירייה שיאפשרו דמת שירותים גבוהה לתושבי העיר ולבאים בשעריה	3.4.2.1 הגברת פעילות העירייה בנושאי גיוס אמצעי מימון לפעולות פיתוח בעיר: הקמת שותפויות ציבוריות - פרטיות גיוס מקרנות מימון וגופים בינלאומיים שמירה על דירוג AAA של העירייה
3.5 עיר המבססת שיתופי-פעולה ברמה הגלובלית, הארצית והמטרופולינית	3.5.1 העיר תקיים שותפויות עם ערים בעולם, בדגש על ערי עולם במעמד דומה וערים בעולם המתפתח	3.5.1.1 בניית התפיסה העירונית של שיתוף הפעולה הבינלאומי למטרות של שיתוף ידע ולימוד הדדי, התמודדות משותפת עם אתגרים, וקידום פרויקטים בשיתוף-פעולה בינלאומי 3.5.1.2 בניית מערך מובנה של יצירת קשרים בין יחידות עירייה שונות לבין גורמים רלוונטיים לעבודתן בעולם 3.5.1.3 חיזוק התיאום בין הגורמים העירוניים העוסקים בקשר שבין העירייה לבין גורמים שונים בעולם (ערים, ארגונים בינלאומיים ולאומיים, רשתות וקרנות)
	3.5.2 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות שיאפשרו להן להתחרות באופן יעיל בשוק הגלובלי, תוך פריסת החדשנות והצמיחה על פני המטרופולין	3.5.2.1 קידום הכנת מדיניות פיתוח רב-תחומית למטרופולין תלאביב, המשותפת לכלל הרשויות המקומיות במטרופולין, בהובלת השלטון המרכזי 3.5.2.2 הקמת פורום קבוע של שיתוף-פעולה מטרופוליני ליישום תוכנית מדיניות הפיתוח המטרופוליני הכולל רשויות מקומיות, גורמי שלטון מרכזי, המגזר העסקי, המגזר החברתי ובעלי עניין נוספים

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	3.5.3 העיר והמטרופולין יקיימו שותפויות להתמודדות משותפת עם אתגרים חברתיים	3.5.2.1 קידום הכנת מדיניות פיתוח רב-תחומית למטרופולין תל-אביב, המשותפת לכלל הרשויות המקומיות במטרופולין, בהובלת השלטון המרכזי 3.5.2.2 הקמת פורום קבוע של שיתוף-פעולה מטרופוליני ליישום תוכנית מדיניות הפיתוח המטרופוליני הכולל רשויות מקומיות, גורמי שלטון מרכזי, המגזר העסקי, המגזר החברתי ובעלי עניין נוספים
	3.5.4 העירייה והמטרופולין יקדמו שותפויות כדי לקדם נכסי מורשת וטבע חוצי-גבולות, לייעל ולשדרג מגוון מערכות תשתית לרבות מערכת התחבורה, ולהתמודד עם מטרדים סביבתיים שמקורם בפעילותן הכוללת	
	3.5.5 העירייה תפעל לבחינה וליישום של דגמים ארגוניים חדשניים, גמישים ורכים לשיתופי-פעולה במגוון תחומים ברמה הארצית והמטרופולינית	
3.6 עיר חסינה בפני מצבי משבר (shocks)	3.6.1 המשך פיתוח יכולת תושבים, קהילות ועסקים להתמודד עם מצבי משבר	3.6.1.1 חינוך לעצמאות התושב במצבי משבר (הכנת אמצעים, פתרון בעיות עצמאי תוך כדי מצב המשבר) 3.6.1.2 פיתוח מערך מתנדבים ייעודי למצבי משבר, כולל "צוות חירום שכונתי" 3.6.1.3 עידוד פיתוח אפליקציות להנגשת מידע לאזרח בשעת חירום 3.6.1.4 הכנה ויישום של תוכנית מיגון (מרחבים מוגנים) לעיר שתשפר את יכולת העיר ותושביה לתפקד בעת אירוע מלחמתי 3.6.1.5 חיזוק התיאום ושיתוף הפעולה בין המגזרים השונים במצבי משבר (עירייה, גורמי ממשלה, הסקטור העסקי, החברה האזרחית, תושבים)

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
3.7 מצינות בניהול מערכת התחבורה בעיר	3.6.2 שיפור ההיערכות העירונית למתן מענה ולהבטחת רציפות תפקודית של תשתיות עירוניות חיוניות	3.6.2.1 מיפוי תשתיות ומערכות הקריטיות לרציפות תפקודית (מרכז בקרת תנועה, "צירי חיים", גשרים, עמודי רמזור) 3.6.2.2 בניית תוכנית פעולה להחזרת מערכות קריטיות לפעולה כדי להבטיח רציפות תפקודית בעיר (מים, דרכים, מערכות המיחשוב העירוניות) 3.6.2.3 הכנת חלופות זמניות למערכות תשתית שנפגעו - מאגרי מים במבני ציבור, גנרטורים (או הכנה לחיבורם) במבנים ציבוריים חיוניים 3.6.2.4 שיפור תפקוד עובדי העירייה במצבי משבר (כולל עובדי התאגידים העירוניים) - חיזוק המודעות של העובדים לתפקידם בעת חירום, יצירת התנאים שיבטיחו התייצבות עובדים בעת משבר 3.6.2.5 המשך הכשרת עובדים למיון מבנים לאחר רעידת אדמה
	3.6.3 קידום פעולות להגנה על המצוק החופי ועל חזית החוף העירונית בפני נזקים אפשריים עקב עליית פני הים	3.6.3.1 קידום הסדרת הרגולציה לביצוע עבודות הגנה על המצוקים ויציבות שוברי הגלים 3.6.3.2 תכנון וביצוע פתרונות להגנה/עמידה/צמצום הפגיעה בעת אירוע רעידת אדמה/ צונאמי, בהתאם לתוכנית ניהול סיכונים
	3.7.1 הידוק התיאום בין גורמים עירוניים העוסקים בתחבורה	3.7.1.1 המשך קידום שיפור התיאום והממשקים בין היחידות 3.7.1.2 ראו, קו מדיניות "תחבורה חכמה" (1.7.6)
3.7 מצינות בניהול מערכת התחבורה בעיר	3.7.2 הגברת שיתוף הפעולה עם גורמי משרד התחבורה וגורמי ממשלה נוספים	3.7.2.1 ראו, קו מדיניות "קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית" (1.7.2)
	3.7.3 הרחבת שיתוף הפעולה עם ערים גובלות	3.7.3.1 ראו, קו מדיניות "קידום התפיסה המטרופולינית בתחבורה ובכלל זה הקמת רשות תחבורה מטרופולינית" (1.7.2)

קו אסטרטגי 4: סביבה עירונית אטרקטיבית ומקיימת

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
4.1 עיר רבת מרכזים	4.1.1 פיתוח מרכזים עירוניים חדשים באזורי העיר השונים, לצד המשך פיתוח מרכז העיר ההיסטורי והמע"ר המטרופוליני	4.1.1.1 גיבוש מדיניות עירונית לרשת המרכזים העירוניים וקידום בפועל 4.1.1.2 המשך פיתוח מערך המרחב הציבורי כרשת לקישור המרכזים העירוניים
	4.1.2 קידום שיתוף-פעולה מטרופוליני לתכנון המרחב, ובכלל זה באזורי הממשק בין הערים	4.1.2.1 פיתוח מדיניות משותפת לנושאים מרחביים-פיזיים המשותפים לערי המטרופולין (במסגרת קידום מדיניות פיתוח למטרופולין תל-אביב, המשותפת לכלל הרשויות המקומיות במטרופולין, בהובלת השלטון המרכזי (ראו, כיוון פעולה 3.5.2.1)) 4.1.2.2 פיתוח מדיניות משותפת עם הערים השכנות באזורי הממשק וקידום תכנון מתואם בהם
4.2 התחדשות עירונית מאוזנת	4.2.1 קידום התחדשות עירונית מתוך ראייה תכנונית רחבה ואינטגרטיבית	4.2.1.1 ניהול ההתחדשות העירונית על ידי העירייה באמצעות הכנת מסמכי מדיניות אזוריים שינחו את הפרויקטים היזמיים, ובמקרים מסוימים גם באמצעות מנגנון לניהול התכנון והביצוע (מינהלת) 4.2.1.2 פיתוח מוקדי פעילות ציבוריים כפרויקטים של מנוף באזורי התחדשות. מדובר הן במוסדות ציבור ברמה העירונית והן בפארקים ובגנים עירוניים 4.2.1.3 גיבוש ויישום כלי להערכת פרויקטים של התחדשות עירונית (הערכת התכנון והערכה לאחר איכלוס)
	4.2.2 התחדשות מאוזנת של מרחבי פעילות ציבוריים היסטוריים	4.2.2.1 גיבוש מדיניות להתחדשות מרחבי פעילות ציבוריים היסטוריים 4.2.2.2 גיבוש פרוגרמה מגוונת לכל אחד ממרחבי הפעילות 4.2.2.3 יישום המדיניות במרחבי הפעילות
	4.2.3 פיתוח מגוון מודלים חדשניים לציפוף, תוך שימור הערכים העירוניים הקיימים ושימור הקהילות המקומיות	4.2.3.1 העירייה תעודד תכנון ומימוש של דגמים אדריכליים חדשים לציפוף המרחב העירוני, המקדמים מטרות עירוניות (חדשנות, מגוון, סביבה אטרקטיבית, בנייה ירוקה, תרומה למרחב הציבורי) 4.2.3.2 פרויקטים להתחדשות עירונית התורמים לציפוף המרקם הבנוי יידרשו לשמור ולחזק את הערכים העירוניים הקיימים ואת המרקם החברתי במקום

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
4.3 מגוון אדריכלי ואורבני איכותי	4.3.1 שימור וטיפול הערכים האדריכליים המאפיינים את הבינוי בשכונות השונות בעיר	4.3.1.1 שימור וטיפול הערכים האדריכליים המאפיינים את הבינוי בשכונות השונות בעיר 4.3.1.2 פיתוח כלים לעידוד מצוינות אדריכלית (מסמך הנחיות לעיצוב אדריכלי, תחרויות אדריכליות, כלי להערכת האיכות האדריכלית של פרויקטים) 4.3.1.3 פיתוח כלים לעידוד תחזוקה ושיפוץ מבנים (עדכון חקיקה, כלים פיננסיים, יחסי ציבור) 4.3.1.4 פיתוח חדשנות ומצוינות בתכנון ובעיצוב של מבני ציבור
	4.4.1 פיתוח רשת המרחב הציבורי	4.4.1.1 הכנת תוכנית-אב עדכנית לרשת עירונית של המרחב הציבורי 4.4.1.2 יצירת תוכנית פעולה לקידום פרויקטים של התחדשות המרחב הציבורי, תוך הכנת מיקוד מאמץ במימוש הצירים הידוקים בעיר
4.4 מרחב ציבורי מגוון, מזמין ומקיים	4.4.2 שדרוג וטיפול המרחב הציבורי, ערכיו החזותיים והחוויתיים, והתאמתו למגוון פעילויות ושימושים רחב	4.4.2.1 אימוץ גישה חדשה להתחדשות המרחב הציבורי המדגישה מגוון איכויות (אקולוגית, עיצובית, תיפקודית, חווייתית) 4.4.2.2 פיתוח מרחב ציבורי מגוון המעודד מפגש ופעילות, המבוסס על פרוגרמה המגדירה דרישות תיפקודיות, עיצוביות ואקולוגיות 4.4.2.3 עדכון קובץ הפרטים העירוניים הסטנדרטיים לפיתוח המרחב הציבורי, כך שיאפשר גיוון עיצובי ומורכבות תכנונית 4.4.2.4 גיבוש מדיניות עירונית לפיתוח ולאחזקת שטחים פתוחים פרטיים על פי מידת תרומתם למרחב הציבורי ולחזותו הירוקה
	4.4.3 הגדלת מצאי ומגוון המרחב הציבורי - פיתוח טיפוסים חדשים של מרחב ציבורי וכלים חדשניים כחלופות לשצי"פ המסורתי	4.4.3.1 גיבוש תוכנית-אב להגדלת מצאי המרחב הציבורי בתנאים של ציפוף גובר 4.4.3.2 פיתוח מרחב ציבורי פתוח, איכותי ומגוון מעל קירוי נתיבי איילון 4.4.3.3 קידום פיתוח שטחים ציבוריים פתוחים במפלסים עליונים (על גבי קירוי עורקי תחבורה, גגות מבנים)
	4.5.1 התחדשות הרחוב העירוני כמרחב עם עדיפות להולכי רגל ולאמצעי תחבורה מקיימים	4.5.1.1 קידום ויישום התפיסה של רחוב עירוני שבו ניתנת עדיפות למרחב הציבורי ולתנועה מקיימת 4.5.1.2 הפיכת צירי התנועה הראשיים בעיר לרחובות עירוניים פעילים ו/או לצירים ירוקים 4.5.1.3 יישום דגמים נוספים של רחובות עירוניים המעודדים הליכה ברגל וחיי רחוב (מדרחובים, שדירות, "מרחב משותף/מנוהל תנועה") 4.5.1.4 קידום פיתוח מוטה תחבורה ציבורית בסביבת צירי הרכבת הקלה, למינוף מכלול ההזדמנויות הטמונות בה
4.5 הרחוב העירוני כמרחב פעיל ומזמין		

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	4.5.2 התחדשות הרחוב המסחרי והגדלת מגוון טיפוסי הרחובות המסחריים	4.5.2.1 עיצוב מחדש של המרחב הציבורי ברחוב המסחרי, על פי מסמך מדיניות ספציפי לרחוב 4.5.2.2 מתן עדיפות לפיתוח רחובות המסחריים הראשיים
	4.5.3 שימור וטיפוח חתך רחוב המגורים התל־אביבי והאופי הירוק שלו	4.5.3.1 שכלול ויישום ההנחיות המרחביות בדבר שימור רצועת החזית כשטח פנוי לגינון 4.5.3.2 עידוד עירוני לטיפוח גינות החזית
4.6 עיר פתוחה לים	4.6.1 המשך פיתוח המרחב הציבורי לאורך רצועת החוף	4.6.1.1 המשך פיתוח טיילת החוף לאורך כל רצועת החוף העירונית, על פי עקרונות עיצוב כלליים, תוך התאמתם למאפייני כל קטע 4.6.1.2 קידום תוכנית לפיתוח המרחב הציבורי ברחובות הירקון והרברט סמואל 4.6.1.3 פיתוח מוקדי פעילות ציבורית לאורך חזית החוף, בעיקר בגדה המזרחית של ציר החוף (תרבות, ספורט, בילוי) 4.6.1.4 שמירה והגדלת מצאי החוף החולי באמצעים הנדסיים מתאימים
	4.6.2 חיזוק החיבור בין העיר לרצועת החוף - מבחינה פיזית, תפקודית וחזותית	4.6.2.1 קידום ומימוש תוכניות להתחדשות הרחובות המוליקים אל הים, בדגש על תכנון עבור הולכי רגל, ולהסדרת החציה של ציר החוף 4.6.2.2 הבטחת איכות המפגש עיר-ים בתב"עות המקודמות במרחב החוף או בצמוד לו 4.6.2.3 גיבוש שפה אדריכלית ייחודית לפיתוח עירוני בחזית החוף, שתבטיח את הקשר הפיזי, תפקודי וחזותי בין העיר לרצועת החוף
	4.6.3 בדיקת אפשרות ניצול המרחב הימי ליצירת שטחים לשתיים עירוניות וארציות וכן לבינוי עירוני, תוך התחשבות בערכים אקולוגיים ונופיים	4.6.3.1 ייזום והשתתפות במהלך לאומי לבדיקת האפשרות להקמת אי מול חופי תל־אביב-יפו שיאפשר הקמת שדה תעופה מקומי ומתקני תשתית נוספים 4.6.3.2 בדיקת האפשרות להקמת רובע עירוני במרחב הימי שבין נמל תל־אביב למעגנת רידנינג (איזור שפך הירקון)
	4.6.4 הערכות לעליית מפלס הים ולהגנת המצוק החופי	4.6.4.1 פיתוח שוברי גלים ובדיקת פתרונות נוספים להגנת החוף 4.6.4.2 יצירת תוכנית ארוכת טווח להגנת העיר מפני עליית מפלס הים

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
4.7 טבע עירוני משגשג המשולב בעיר	4.7.1 פיתוח הטבע במרחב העירוני וטיפול נופים טבעיים ונופי תרבות היסטוריים, בתי-גידול ומגוון המינים	4.7.1.1 עידכון תוכנית האב לטבע עירוני, כולל גיבוש הנחיות לטיפול מרכיבים של טבע עירוני במרחב הציבורי ולפיתוח אקולוגי של השטחים הפתוחים 4.7.1.2 שילוב מרכיבים של טבע עירוני ותכנון אקולוגי בתוכניות מפורטות 4.7.1.3 תכנון, ביצוע ואחזקה של שטחים פתוחים בגישה אקולוגית 4.7.1.4 עידוד טיפוח מרכיבים של טבע בחצרות מגרשי המגורים (עצים ושיחים מקומיים, פרחי בר) 4.7.1.5 קידום עיצוב אקולוגי בפארקים העירוניים והמטרופוליניים בעיר, ובכלל זה מוקדים חווייתיים ולימודיים של טבע 4.7.1.6 ניהול מי נגר במרחב הציבורי בגישה אקולוגית 4.7.1.7 פיתוח אתרי טבע לאורך חוף הים ובסביבה הימית עצמה
	4.7.2 טיפוח תשתיות של טבע וקידום ניהול אקולוגי במגרשים הבנויים	4.7.2.1 גיבוש הנחיות ליצירת בתי-גידול לבעלי חיים כחלק מן המבנה 4.7.2.2 גיבוש הנחיות לפיתוח אתרי טבע עירוני ותשתיות של טבע במבנים ציבוריים
	4.8.1 הבטחת תנועה נוחה ובטוחה להולכי רגל, רוכבי אופניים וכלים אישיים אחרים במרחב הציבורי	4.8.1.1 השלמה והרחבה של רשת רציפה של שבילים ונתיבי אופניים המספקת כיסוי מלא ברמה העירונית 4.8.1.2 מזעור החיכוך שבין הולכי רגל לבין אופניים, אופניים חשמליים וכלים חשמליים נוספים 4.8.1.3 שיפור סביבת הרחוב העירוני להבטחת תנועה נוחה ובטוחה
4.8 מערכת תחבורה יוצרת מרחב עירוני איכותי, התורמת לחוויה העירונית	4.8.2 צמצום זיהום האוויר וזיהום רעש מתחבורה	4.8.2.1 קידום פעולות לצמצום שימוש בכלי רכב מזהמים
	4.8.3 קידום מערכות ניהול בקרת תנועה	4.8.3.1 שימוש במערכת בקרת תנועה לטובת כלל משתמשי הדרך, לצמצום הגודש ולשיפור איכות הסביבה
4.9 איכות סביבה עירונית טובה	4.9.1 מניעה וטיפול בזיהומים ובמטרדים בעיר ובסביבתה (קרינה, חומרים מסוכנים וכד')	4.9.1.1 המשך פיתוח ויישום של מערך ניטור מתקדם בכל תחומי הסביבה (זיהום אוויר, רעש, חומרים מסוכנים, קרינה) והנגשת המידע לציבור 4.9.1.2 הגברת הטיפול במפגעים ובמזהמים, וחיזוק הפיקוח והאכיפה על סילוקם, כולל בסביבה הימית 4.9.1.3 הטמעת פרקטיקות חדשות לצמצום זיהומים ומטרדים (הפנמת עלויות חיצוניות בהערכת פרויקטים, יישום עקרונות כלכלה מעגלית, יצירת מנגנוני שיתוף-פעולה מטרופוליני)

תמונות עתיד	קווי מדיניות	כיווני פעולה
	4.9.2 הפחתת מפגעים מתחבורה	4.9.2.1 הרחבת יכולות הניטור והאכיפה לזיהומי אוויר ורעש שמקורם מתחבורה 4.9.2.2 צמצום שימוש בדלקים מזהמים ברחבי העיר
	4.9.3 הרחבת יישום הבניה הירוקה בבניה חדשה ובחידוש מבנים	4.9.3.1 שידרוג ההנחיות המחייבות לבנייה ירוקה בעיר 4.9.3.2 קידום העיר כמרכז פיתוח ידע חדשני בנושא בנייה ירוקה
4.10 מערכות מקיימות - טבעיות והנדסיות	4.10.1 שימור וטיפול המערכות האקולוגיות	4.10.1.1 קידום פעולות לטיפול הטבע העירוני והמערכות האקולוגיות, כולל בסביבה הימית 4.10.1.2 היערכות העיר לטיפול בהשלכות האקולוגיות של שינויי האקלים 4.10.1.3 קידום מעורבות קהילתית בשימור הטבע והאקולוגיה העירונית
	4.10.2 פיתוח התשתיות ההנדסיות בעיר באופן מקיים	4.10.2.1 תוכנית פעולה לתכנון ולטיפול סביבתי ואקולוגי של המערכות ההנדסיות בעיר (ניקוז, ביוב, מים, חשמל, מתקנים סלולריים) 4.10.2.2 היערכות העיר לטיפול בהשלכות האקולוגיות של שינויי האקלים
	4.10.3 פיתוח יכולות מקומיות לייצור ולניהול משאבים: ייצור וניהול אנרגיה נקייה ניהול מערכת המים העירונית כמערכת יצרנית ומקיימת ייצור ואספקת מזון מקיים ובריא צמצום צריכת חומרים וטיפול מושכל בהם	אנרגיה נקייה 4.10.3.1 גיבוש מדיניות והנחיות לשילוב משמעותי של אנרגיה מתחדשת בעיר 4.10.3.2 פיתוח מנגנונים לייצור אנרגיה מקומית בבעלות פרטית או קהילתית ובשותפויות עירוניות 4.10.3.3 קידום ומיסוד מרכזי הדגמה וניסוי ברחבי העיר במגוון אנרגיות מתחדשות מערכת המים 4.10.3.4 קידום מדיניות לחיסכון במים בעיר ובמרחב הציבורי 4.10.3.5 קידום חדשנות לטיפול במים 4.10.3.6 גיבוש מדיניות לטיפול במי נגר באירועי קיצון מזון מקיים ובריא 4.10.3.7 קידום מזון מקומי ומזין בעיר ובמוסדותיה 4.10.3.8 עידוד פיתוח מערכות מזון מקיים בעיר (Sustainable Urban Food System) 4.10.3.9 קידום אשכול מזון מקיים בעיר ובמטרופולין חומרים 4.10.3.10 קידום עקרונות הכלכלה המעגלית, בשיתוף העסקים בעיר 4.10.3.11 שימוש חוזר ומיחזור של רוב הפסולת העירונית וצמצום ההטמנה

משתתפים בסדנאות בעלי עניין

תחום חברה וקהילה:

טלי כהן - מ"מ מתאמת פעולות מינהל קהילה
גלית חמל - מרכזת נושא עבודה קהילתית, מינהל השירותים
החברתיים
אורי יפה - מרכז נושא התנדבות, מינהל השירותים החברתיים
עפר כהן - מנהל סניף הביטוח הלאומי תל־אביב-יפו
פרופ' גדעון קונדה - אוניברסיטת תל־אביב
ד"ר מירב אהרון גוטמן - הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים,
הטכניון
ענת רודניצקי - הקליניקה המשפטית, אוניברסיטת תל־אביב
דני מירז - מכון "שדמות", סמינר "אורנים"
מומו מהדב - מנכ"ל "מעלה"
עינת ארגון - מנהלת מרכז רייך לקשיש
נדב אבנרי - מנהל מרכז קהילתי דוב הוז
נגה שביט - מנהל קאנטרי גיטל רבינובסקי - תושב נווה שאנן
לינדה מנשה - תושבת רובע בני דן
איילת בכר - תושבת שכונת הדר יוסף
שחר בוקוולד - תושבת שכונת רמת החיל
נתי כתרן - תושב שכונת כוכב הצפון
ארז רובינשטיין - תושב שכונת בבלי
להב זהר - תושב לב העיר
נמרוד בוסו - כתב ועורך נדל"ן
ד"ר יאיר פרידמן - WEconomize

תחום כלכלה עירונית:

חגית אוריאן - פעילה חברתית, תושבת מרכז העיר
אשר חגי' - תושב רובע דרום מזרח
איתי הורוביץ - אדריכל, תושב יד אליהו
קובי ישראלי - רואה חשבון, תושב עבר הירקון
מירב ארלוזורוב - TheMarker
יוסי ורדי - יזם
פרופ' עזרא סדן - כלכלן
ד"ר נילי שחורי - תכנון אורבני ומוניציפלי
רני פינצי - כלכלן
שי ברמן - מנכ"ל איגוד המסעדות
אריה בן דוד - יזם חברתי בתחום מטבע מקומי וכלכלה חברתית
עדי פרץ - התאחדות המלאכה והתעשייה
זיו יעקב - מנכ"ל אקרו, יזם נדל"ן
איתן בוימן - לשכת המסחר
ענבל שפיגל-גלב - לשכת העצמאים בישראל
דניאלה פז ארז - פז כלכלה והנדסה
עידו שמיר - מנכ"ל הרשות לפיתוח כלכלי, עיריית תל־אביב-יפו
אליאב בליזובסקי - מנהל קשרים בינלאומיים ומנהלת קידום
עסקים, עיריית תל־אביב-יפו
אייל שביט - מנהלת קידום עסקים, עיריית תל־אביב-יפו
עמית קחוון - מנהלת הספרייה- מרחב ליזמות, עיריית
תל־אביב-יפו
דניאל רומי - אגף מחשוב, עיריית תל־אביב-יפו

תרבות:

חן קראוס - מנהלת אקפלה חברתית בשכונת התקווה, מעורבת
בהקמת להקות מוזיקה ושירה בבתי-ספר באיזור
שרה פגין - בעלת בלוג על אמנות עכשווית באנגלית

צחי בקר - כיהן כסמנכ"ל מוזיאון ארץ-ישראל ואוצר ראשי
אורלי מליסה - חוקרת תקשורת, יועצת קולנוע עצמאית
שהרה בלאו - סופרת
ניסים קלדרון - אוניברסיטת בן-גוריון, מבקר ספרות ומוזיקה
פופולרית
נוית בראל - עורכת ספרותית
נורית בר שי - אמנית, על קו התפר שבין אמנות לביווגיה,
מעורבת בפרויקט גאם ספייס בניו יורק. מלמדת ביו ארט
טל בן צבי - אוצרת וחוקרת אמנות עכשווית
סנאן עבד אלקאדר - ארכיטקט, פרופ' לארכיטקטורה בבצלאל
מאשה זוסמן - אמנות פלסטית, גלריה "ברבור" ירושלים, בצלאל
עדנה מושנזון - אוצרת. חברה בוועדות ציבוריות שונות,
מיעצת למשרד התרבות, חברה בוועדת פסלים העירונית
דינה אלדור - מנהלת להקת מחול בת שבע
אורית לרנר - בעלת חברה ללובי ולקשרי ממשל
רויטל בן אשר-פרץ - אוצרת אמנות עכשווית במוזיאון תל-אביב
יובל סער - עורך מגזין "פורטפוליו", עובד במכון לחקר העיצוב,
הקים את שבוע האזור של תל-אביב
יאיר ורדי - יוצר תיאטרון, תיאטרון תמונע
ניסן אלמוג - מתכנן ערים, עושה אמנות בעיקר במרחב הציבורי,
מייסד פסטיבל הליכות גיין
ניקולא טרזי - ראש התוכנית לתואר שני באמנויות, בצלאל. עוסק
בעיצוב, באמנות ובכתיבה
הילה הראל - אמנית, גרה בפלורנטיין ופעילה בדרום העיר
דרור שני - תדר
שחר מרום - עוסק בתיאטרון בובות עכשווי, תיאטרון הקרון.
הקים את תיאטרון החנות
רננה רז - יוצרת רב-תחומית
צח גרניט - מנכ"ל האופרה הישראלית
עמי שטיינמץ - אוצר ויזם תרבות

תיירות:

ערן הדס - אמן ניו מדיה
ירון בלוך - החוג לקולנוע, אוניברסיטת תל-אביב

אלון ספן - מנהל מוזיאון הטבע החדש
שי דויטש - מנהל שיווק ארקדיה
דפני שילר - אוניברסיטת תל-אביב
שאנה קרקובסקי - מנהלת עמותת "מיקרופייל" - יזמות עסקית
אביתר גובר - חברת בוטיק של סיורי תרבות וקונספט
אורי דואק - יזם בתחום התחבורה החשמלית וסטארטאפים בתחום
הטרוול
לילך ציוני - סטודנטית למלונאות
יוסי פלח - מנהל תחנת הצלה בחופי תל-אביב
ליאון אביגד - בעלים של חברת המלונות "בראון" תל-אביב
גנית מייזליס-כסיף - אדריכלית ומתכננת ערים
אבי ששון - מרצה ללימודי ארץ-ישראל, תל-אביב-יפו
שירי מאיר - נציגת בוקינג
יורם בלומנקרץ - אמן
אימרי גלאי - נציג air b&b
טלי גינוט - יועצת שיווק במלון דיורד אינטרקונטיננטל תל-אביב
מירב גרסטל - פעילה חברתית קהילתית
אלי זיו - מנכ"ל התאחדות המלונות
שי ברמן - איגוד המסעדות
חגית גניש - פעילה חברתית
משה מידן - יועץ משרד התיירות
איתן שוורץ - מנהל עיר עולם ותיירות, עיריית תל-אביב-יפו
סוזנה קרימר - חברת "אתרים"
דוד פתאל - מלונות "פתאל"
שירלי פאוקר-קדרון - מוזיאון תל-אביב
אור דביר - סטודנטית למלונאות

חינוך:

בטי בן אור - יו"ר ועד הורים - בית-ספר יהודה המכבי
נועה שהם - סגן יו"ר ועד הורים - בית-ספר יהודה המכבי
דורון סעד - חבר בוועד ההורים העירוני
מושיק לינדנבאום - יו"ר ועד הורים - בית-ספר גרץ
סימה פלד - אם, בית-ספר גיבורי ישראל
צאלה זוארץ - אם, בית-ספר גיבורי ישראל
גיל ארזי - סגן יו"ר ועד הורים, בית-ספר המשתלה
בני פרל - מנהל, בית-ספר תיכון בר אילן
תמי קלינסקי - מורה, בית-ספר כפיר
ציפי זיאן - מנהלת, בית-ספר כפיר
ענת דה-הס - מורה, בית-ספר כפיר
גליה אלוני - אם, בית-ספר ניצנים
יוני אנזל-מנהל, בית-ספר כוכב הצפון
איתי פרקש - אב, בית-ספר ניצנים
עמוס רבן-מורה, בית-ספר ליידי דיוויס
חסי דן - מורה, בית-ספר תיכונט
סמדר שעיה - מנהלת, אשכול גנים הירדן
מירב ירקוני - מנהלת פרויקטים פדגוגיים, מינהל החינוך
שנהב ברמן - מנהלת, בית-ספר און
אורית קלר - מנהלת רווחה חינוכית, מינהל החינוך
זיוה גבאי - מנהלת אגף קהילה, המשלמה ליפו
מוחמד כרוואן - המערך הטיפולי-חינוכי לנוער, מינהל החינוך
דורית הינדי - מנהלת המערך הטיפולי-חינוכי לנוער, מינהל החינוך

סביבה מקיימת:

יורם הורוביץ - מנהל מחוז תל-אביב, המשרד להגנת הסביבה
חמי שטורמן - מתכנן מחוז תל-אביב, המשרד להגנת הסביבה

שחר סולר, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים
גליה רועה - מנהלת החברה להגנת הטבע, תל-אביב
עידן עמית - החברה להגנת הטבע, תל-אביב
עברי ורבין - מנכ"ל חברת "גוד ויזין", מומחה לאחריות תאגידית
אלון פילץ - יזם, בעל דיזינגוף סנטר
יעקב גילת - תושב
מנחם קוטלובסקי - תושב
לביא קושלביץ - תושב, עוסק בחקלאות עירונית
רונית זילברמן - תושבת
רבקה דואני - תושבת
נדב דוידוביץ - המחלקה לניהול הבריאות, אוניברסיטת בן-גוריון
מאיה שדה - מומחית לבריאות הציבור
אילנה אבישר - ראש תחום מדעים, יו"ר המועצה לבנייה ירוקה,
סמינר הקיבוצים
סיגלית ימין - מנהלת בית-ספר הגליל
ויקטור וייס - מנכ"ל הש"ל
נועם סגל - יו"ר האיגוד לאנרגיות מתחדשות
צפריר רינת - עיתונאי
ליאור לוינגר - מתכנן נוף, נגר בר-קיימא
אבי מושל - יועץ איכות אוויר
מאיה גבעון - פעילה סביבתית
אריה נשר - מנהל, בית-ספר "פורטר" ללימודי סביבה
שרון מרק - פעילה סביבתית, אקדמיה
זהבה ארזואן - תושבת, עמותת "מבטון לירוק"
מאיה ג'קובס - יו"ר עמותת "צלול"
ד"ר יאיר פרידמן - WEconomize
בועז תורג'מן
דליה בארי - הפורום "הירוק", קהילת תל-אביב
עברי באונגרמן - תושב

איילת עופר - תושבת

אורית שטרכליכט - תושבת

מיכל ביטרמן - יו"ר הוועד המנהל המועצה לבנייה ירוקה

אינג' מסעוד - מורה מובילה ירוקה, בית-ספר חסן עראפה

ולרי ברכיה - מכון ירושלים למחקרי מדיניות

ויטלי רויטמן - מהנדס מים, רשות המים

סיגל בוקשטיין - עמותת "צלול"

גליה לימור שגיב - החברה להגנת הטבע, תל-אביב

אורי אייזנברג - תושב

מאיה קרבטורי - מרכזת איכות הסביבה, פורום ה-15

סביבה עירונית:

אירית גבאי- אגף התנועה

יעל מוריה- אדריכלית נוף

אהוד קורי- אדריכל ותושב צפון-מזרח העיר

יותם אביזוהר- ישראל בשביל אופניים

גליה חנוך-רועה- החברה להגנת הטבע, מנהלת קהילת תל-אביב

אליסה רוזנברג - אדריכלית נוף, בצלאל

ברברה אהרונסון- אדריכלית נוף

עתליה רזניק- פורום מתכנני ערים צעירים

ויקטור אבקסיס - פורום מתכנני ערים צעירים

אודי כסיף- אדריכל

קרן מיטרני- אדריכלית ותושבת מרכז העיר

ארז בן אליעזר - לשכת התכנון, מחוז תל-אביב

דני עמיר- מתכנן סביבתי

ד"ר תמי סתיו- מתכנת

אילן מרכוס - מהנדס תנועה

ד"ר קרל מרטנס- הטכניון

אהובה ויינזורד - פסיכולוגית סביבתית

יעל דורי- אדם טבע ודין

יאיר אביגדור- אדריכל

עמיר בלבן- החברה להגנת הטבע

הילה הראל- תושבת דרום העיר

דורון ברזילאי- תושב דרום מזרח העיר

תל-אביב-יפו במטרופולין ובמדינה:

שירלי פאר יגרמן - מנכ"לית עיריית רמת השרון

ענת צ'דינסקי - אדריכלית העיר כפר סבא

פרנקו גונן -מנכ"ל עיריית ראשון לציון (לשעבר)

אהוד לזר - עיריית הרצליה

רמי פדלון - חבר הנהלת העיר רמת גן

דניאלה פוסק -מתכנתת מחוז מרכז, משרד האוצר

נעמי אנגיל - מתכנתת מחוז תל-אביב, משרד האוצר

טימור מגרלי - אדריכל מחוז מרכז, משרד הבינוי והשיכון

טופז פלד - המפקחת על התעבורה במחוזות תל-אביב והמרכז

ערן אברהמי - סמנכ"ל לתכנון, ארגון ומערכות מידע

שחר משה - מנהל תכנון ובקרה

תחבורה בת-קיימא:

מיטל להבי - סגנית ראש העיר ומחזיקת תיק התחבורה,

עיריית תל-אביב-יפו

אשר בן שושן - מנהל הרשות לתחבורה, תנועה וחניה,

עיריית תל-אביב-יפו

חגי ירון - מנהל מינהלת הרכבת הקלה, עיריית תל-אביב-יפו

חזי שוורצמן - ראש אגף התנועה, עיריית תל-אביב-יפו

אירית לב הר גבאי - מתכנתת, עיריית תל-אביב-יפו

יואב דוד - אדריכל העיר, עיריית תל-אביב-יפו

אוריאל בבצ"ק - מתכנן, עיריית תל-אביב-יפו

עירא רוזן - מתכנן, עיריית תל-אביב-יפו

אופיר קורנפלד - מינהלת הרכבת הקלה, עיריית תל־אביב-יפו
שלמה פדלמן - יועץ תחבורה ותנועה
עיריית שפרבר - ראש אגף תכנון תחבורתי, המשרד להגנת
הסביבה
ניר משה - האגף לתחבורה ציבורית, משרד התחבורה
חמי שטורמן - מתכנן מחוז תל־אביב, המשרד להגנת הסביבה
טופז פלד - מנהלת מחוז תל־אביב ומרכז, משרד התחבורה
שי לי לוי - המשרד להגנת הסביבה
רונן כהן- חברת נת"ע
רותי אמיר - מנהלת אגף תחבורה ציבורית, נתיבי ישראל
מריו בורק - רכבת ישראל
מירי הירש - רכבת ישראל
רן שמאלי - רכבת ישראל
בני ניסים - מנהלת תחבורה ציבורית (עדליא)
בריאן אפשטיין - מת"ל
מייק סקה - מהנדס עיריית הרצליה
תמר קינן - מנכ"לית תחבורה "היום ומחר"
גיל יעקובי - מנכ"ל ארגון "15 דקות"
יותם אביזהר - מנכ"ל ישראל בשביל אופניים
גליה חנוך רועה - מנהלת קהילת תל־אביב, החברה להגנת הטבע
עידן עמית - החברה להגנת הטבע
ד"ר משה גבעוני - אוניברסיטת תל־אביב
ד"ר יואב לרמן - מומחה לתכנון עירוני
גיא שחר - מומחה לתכנון עירוני

חזון העיר

תוכנית אסטרטגית
לתל-אביב-יפו

עיריית תל-אביב-יפו
מינהל הנדסה
היחידה לתכנון אסטרטגי

